

STREDA 3. DECEMBRA 2008

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

(Rokovanie sa začalo o 15.00 hod.)

1. Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Otváram zasadnutie Európskeho parlamentu, ktoré bolo prerušené vo štvrtok 20. novembra 2008.

2. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

3. Zloženie Parlamentu: pozri zápisnicu

4. Korigendá (článok 204a rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

5. Vyhlásenia predsedníctva

Predseda. – Presne pred týždňom, 26. novembra, sa v indickom Bombaji odohrala dramatická séria koordinovaných teroristických útokov. Podľa indického ministerstva vnútra v dôsledku týchto hrozných útokov prišlo o život takmer 190 ľudí, 22 z nich boli cudzinci. Dvesto ľudí bolo pri týchto útokoch zranených a doteraz nie je isté, koľkí z nich prežijú.

V mene Európskeho parlamentu by som chcel vyjadriť svoje pobúrenie nad týmto hrozným útokom na nevinných ľudí a vyjadriť svoju hlbokú sústrasť rodinám všetkých, ktorí útok neprežili.

Tiež by som rád uistil tých, ktorí boli počas týchto útokov zranení, a ich rodiny o našej podpore a úprimnej účasti.

Európsky parlament rozhodne odsudzuje tieto teroristické útoky a v tejto smútočnej dobe by chcel vyjadriť svoju solidaritu s Indiou, jej obyvateľmi a úradmi. Srdcom sme dnes všetci indickými občanmi.

Terorizmus je priamy útok na slobodu, ľudské práva a demokraciu. Terorizmus je pokusom prostredníctvom bezmedzného násillia zničiť naše hodnoty – hodnoty, ktoré nás zjednocujú v Európskej únii a v našich členských štátoch.

Dámy a páni, ako viete, delegácia parlamentného Výboru pre medzinárodný obchod bola v Bombaji práve v čase teroristických útokov.

Napriek veľkému zármutku, ktorý pociťujeme nad následkami tragických útokov, by sme chceli vyjadriť svoju radosť a úľavu, pretože všetci účastníci tejto cesty parlamentnej delegácie sú opäť s nami živí a zdraví. Niektorí členovia delegácie sa totiž nachádzali v hoteloch, ktoré boli počas útokov zasiahnuté, a boli priamo ohrození na životoch.

Vitajte všetci späť v Bruseli.

Dámy a páni, osobitne by som chcel privítať medzi nami: Ignasiho Guardansa, ktorý viedol delegáciu, Daniela Caspariho, Bélu Glattfeldera, Syeda Kamalla, Sajjada Karima, Eriku Mannovú, Jana Tadeusza Masiela a Miu De Vitsovú. Je skvelé, že ste všetci opäť tu.

(potlesk)

Som rád, že sú opäť s nami aj títo poslanci Európskeho parlamentu, ktorých rovnako srdečne vítam: Alberto Rodas, Christopher Ford, Levente Csaszí a Vladymyr Dedobbeleer a členovia politických skupín Arielle Roubyová a Barbara Melisová, ako aj tlmočníci Vincent Capet z Európskeho parlamentu a dvaja externí tlmočníci Karen Twidlová a Michael Hill.

(potlesk)

Všetci sme si vydýchli, že ste všetci v poriadku, a dúfam, že sa čoskoro aj duševne zotavíte z tohto hrozného zážitku.

Moja osobitná vďaka a uznanie patrí tým obyvateľom Indie, ktorí vám aj napriek neistej miestnej situácii poskytli svoju ochranu a pomoc.

Moja vďaka patrí aj konzulátom tých členských štátov Európskej únie, ktoré v duchu európskej zmluvy preukázali svoju solidaritu a poskytli vám v núdzi pomoc.

Chcel by som každému pripomenúť, že všetci občania Európskej únie, ktorých krajina pôvodu nemá miestne zastúpenie – ako v tomto prípade v Bombaji – sa môžu spojiť s konzulátom ktoréhokoľvek iného členského štátu EÚ. Takéto situácie sú úprimným prejavom konkrétnej solidarity medzi obyvateľmi Európskej únie.

(potlesk)

Kolegovia, dnes sa však naše myšlienky upriamujú najmä na obeť útokov v Indii a na ich rodiny. Ich smrť a okolnosti, ktoré k nej viedli, sú zločiny, ktoré sa za žiadnych okolností nedajú akceptovať.

Terorizmus – bez ohľadu na to, kde k nemu dochádza a kto ho pácha – si vyžaduje rozhodné opatrenia a solidaritu. Európska únia je spolu s medzinárodným spoločenstvom vyzvaná na boj proti terorizmu v akejkoľvek forme.

V tomto boji sa riadime princípmi právneho štátu. Boj proti terorizmu sa môže viesť len v súlade s tými hodnotami, ktoré bránime.

*
* *

Práve som sa dozvedel hroznú správu, že ani nie pred hodinou bol v španielskom meste Azpetia v Baskicku zavraždený 70-ročný podnikateľ, pán Ignacio Uría Mendizabal – za vraždou stojí pravdepodobne separatistická organizácia ETA, nie je to však zatiaľ potvrdené.

Chcem odsúdiť tento teroristický útok a vyjadriť svoj hlboký zármutok a úprimnú sústrasť rodine a priateľom pána Uríu. Chcem taktiež vyjadriť svoju solidaritu so španielskymi obyvateľmi, ich úradmi a demokratickými inštitúciami.

Chcel by som vás požiadať, aby ste povstali a pripomenuli si obeť z Bombaja aj zavraždených občanov Európskej únie v Španielsku a venovali im spomienku.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha)

*
* *

Dámy a páni, mnohí v týchto dňoch nosíte malú červenú stužku. Minulý týždeň v pondelok 1. decembra 2008 sme si pripomenuli 20. výročie Svetového dňa boja proti AIDS.

Aids-HIV je hrozné ochorenie, ktorým sa každých 24 hodín na celom svete infikuje približne 7 000 ľudí bez toho, aby o tom vedeli. Afrika, kde sa vírusom HIV infikovalo už 33 miliónov obyvateľov, je najväčšie postihnutým kontinentom.

Ale aj v Európe sa denne infikujú ľudia týmto vírusom. Podľa oficiálnych údajov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) bolo v Európe od roku 1999 do roku 2006 potvrdených viac ako 800 000 nových ochorení, z toho takmer 270 000 prípadov bolo v členských štátoch Európskej únie.

Minimálne každá desiatu nová infikovaná osoba má menej ako 25 rokov. Zdôrazňuje to naliehavú potrebu zvýšiť informovanosť, posilniť preventívne kampane a vykonávanie dobrovoľných, ako aj anonymných testov.

Musíme prijať politický záväzok s cieľom zvýšiť zdroje na boj proti tomuto ochoreniu a podniknúť opatrenia na jeho včasnú diagnostiku a následné poskytnutie podľa možnosti čo najrýchlejšej starostlivosti a liečby.

V mene Európskeho parlamentu by som rád výslovne požiadal členské štáty, aby prijali opatrenia, ktorými by sa predišlo akejkoľvek diskriminácii a stigmatizácii infikovaných ľudí.

(potlesk)

6. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

7. Otázky na ústne zodpovedanie a písomné vyhlásenia (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

8. Zaslanie textu zmlúv poskytnutých Radou: pozri zápisnicu

9. Presun finančných prostriedkov: pozri zápisnicu

10. Program práce

Predseda. – Konečné znenie návrhu programu tejto schôdze, ktorý navrhla konferencia predsedov na svojom zasadnutí vo štvrtok 20. novembra 2008 v súlade s článkami 130 a 131 rokovacieho poriadku, bolo rozdané. Boli navrhnuté tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

Streda

Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica a Skupina zelených/Európska slobodná aliancia navrhujú odloženie hlasovania o správe pani De Keyserovej o účasti Izraela na programoch Spoločenstva aj hlasovania o návrhoch uznesenia v súvislosti s touto témou.

Francis Wurtz, *v mene skupiny GUE/NGL.* – (FR) Vážený pán predseda, naša žiadosť vychádza z veľmi jasného faktu, ktorý je každému známy. Minulý rok koncom mája odišla oficiálna delegácia nášho Parlamentu, ktorá zastupovala všetky politické skupiny, do Izraela a navštívila palestínske územia vrátane Gazy.

Delegácia na základe zistení na tomto území po skončení návštevy jednohlasne prijala vyhlásenie. Toto vyhlásenie obsahuje:

„Sme hlboko presvedčení, že bez prejavov dobrej viery premenených do hmatateľných zlepšení na tomto území zatiaľ nie je vhodná doba na upevnenie vzťahov medzi EÚ a Izraelom“.

(FR) Odvtedy však nie sú zjavné žiadne výrazné náznaky zlepšenia, práve naopak. Preto si myslíme, že by bolo dnes veľmi zlým signálom, keby sme hlasovali za odporúčanie, ktoré predložila Rada.

Naša skupina navrhuje, aby sme toto hlasovanie odložili dovtedy, kým v politike Izraela a na jeho území nebude dôkaz týchto zlepšení, ktoré pred pár mesiacmi jednohlasne požadovala delegácia zastupujúca náš Parlament.

Daniel Cohn-Bendit, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, niekedy musíme prijať veľmi ťažké rozhodnutia. Myslím si, že diskusia, ktorú vedieme v Európe – tu v Parlamente – o Izraeli a Palestíne, je vždy veľmi náročná.

Keď prijímame rozhodnutia, musíme v skutočnosti myslieť aj na budúcnosť. Bola by to katastrofa, keby tento Parlament hlasoval proti uzneseniu na posilnenie spojenia medzi Izraelom a Európskym parlamentom. Opakujem, bola by to katastrofa hlasovať proti uzneseniu. Katastrofou by však bolo aj hlasovať za uznesenie, keď všetci vieme, aká zložitá a chýlostivá je táto situácia. Pred 14 dňami som bol v Izraeli a sám som videl, že Izraelčania aj Palestínčania sú skutočne na konci svojich síl. Bola by to katastrofa povedať nie a prehľbiť tak sklamanie Izraelčanov. A takisto by bola katastrofa povedať áno a prehľbiť tak sklamanie Palestínčanov. Preto, ak sme rozumní, odložme hlasovanie. Pretože musíme ešte diskutovať, musíme konať. Niekedy je rozumnejšie pokojne pokračovať v diskusii, než emotívne a príliš rýchlo prijať rozhodnutie, ktoré niekto z oboch strán prinesie nespokojnosť a sklamanie.

V Európe máme funkciu sprostredkovateľa a tejto funkcie sa musíme držať. Preto navrhujeme odložiť toto hlasovanie. Byť rozumný niekedy znamená čakať.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *v mene skupiny PPE-DE.* – (ES) Vážený pán predseda, v tejto súvislosti musím uviesť, že Výbor Európskeho parlamentu pre zahraničné veci vrátane spravodajkyne pani de Keyserovej hlasoval v tejto veci veľkou väčšinou za správu pani de Keyserovej.

Ako sme to včera povedali izraelskej ministerke zahraničných vecí na stretnutí s Výborom pre zahraničné veci, chápeme veľké znepokojenie tohto Parlamentu nad ponížovaním a bezmocnosťou palestínskeho ľudu.

Práve z tohto dôvodu sa však, pán predseda, domnievame, že Parlament musí zaujať stanovisko v prvom rade prostredníctvom uznesenia. Môžem oznámiť, že naša politická skupina prijme pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložili ľavicoví poslanci s cieľom nadviazať vzťahy. Vážený pán Wurtz, tu nejde o zlepšovanie vzťahov s Izraelom, ale o hlasovanie za uznesenie a súhlas, ktorý musí Európsky parlament dať na základe právomocí, ktoré získal podľa Zmlúv, rokovaniam, ktoré uskutočnila Európska komisia a 27 členských štátov.

Preto sa domnievame, pán predseda, že Európsky parlament musí zaujať pevné stanovisko k otázke mieru – mieru na Blízkom východe – a musí odsúhlasiť dohodu o vedeckej a technickej spolupráci s Izraelom. Tento bod preto musí zostať na programe dnešnej plenárnej schôdze, keďže o tom rozhodla samotná konferencia predsedov politických skupín.

(Parlament prijal návrh.)

Štvrtok

– žiadne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy

(Program práce bol prijatý.)

11. Oficiálne privítanie

Predseda. – Dámy a páni, s potešením vám oznamujem, že skupina vysokopostavených cirkevných hodnostárov a zástupcov občianskej spoločnosti z Bulharska vedená Jeho Eminenciou metropolitom Domeciánom Vidinským zaujala miesto na VIP pódiu. Naši hostia sa zúčastnia na seminári o kultúrnej rozmanitosti v Európe, ktorý sa uskutoční 4. decembra v Európskom parlamente. Srdečne vás všetkých vítam v Európskom parlamente v poslednom mesiaci Európskeho roka medzikultúrneho dialógu. Vitajte v Európskom parlamente!

(potlesk)

12. Príprava zasadnutia Európskej rady (11. – 12. december 2008) (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o prípravách zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutoční 11. a 12. decembra 2008.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – *(FR)* Vážený pán predseda, pán predseda Komisie, dámy a páni, v prvom rade by som sa, pán predseda, chcel pripojiť k vám a vyjadriť svoju sústrasť, porozumenie a solidaritu s obeťami týchto barbarských činov v Bombaji, ako aj indickému ľudu, ktorý je tiež obeťou týchto tragických udalostí.

Tiež by som chcel povedať, že po privítaní pána Guardansa po jeho prilete na letisko Roissy na európskej úrovni sa všetci musíme poučiť z našej spolupráce medzi rôznymi konzulátmi a, opakujem vaše slová, pán predseda, určite musíme zlepšiť koordináciu v tejto oblasti na európskej úrovni ešte pred nadviazaním diplomatických stykov.

Na záver by som sa chcel pripojiť k vyjadreniu sústrasti s obeťou zo Španielska a v mene Rady prejaviť solidaritu s našimi španielskymi priateľmi a španielskymi úradmi.

Vážený pán predseda, pán predseda Komisie, dámy a páni, nadchádzajúce zasadnutie Európskej rady, ktoré sa uskutoční 11. a 12. decembra – ospravedlňujem sa, nespomenul som pani podpredsedníčku Európskej komisie, pani Wallströmovú – je veľmi dôležité. Má veľmi vyčerpávajúci program: má sa prerokovať budúcnosť Lisabonskej zmluvy, reakcia Európy na medzinárodnú hospodársku a finančnú situáciu, boj proti zmene klímy a energetický balík.

Pokiaľ ide o Lisabonskú zmluvu, sme v kontakte s Komisiou, s našimi írskymi priateľmi. Za posledných niekoľko dní sa v Írsku vykonala nadstranícka práca, na ktorej ste sa, pán predseda, zúčastnili ako zástupca Európskeho parlamentu. Írsky parlament vám tiež položil túto otázku. Domnievam sa, že práca tejto skupiny vedie k dosiahnutiu troch výsledkov.

Prvý je, že írski poslanci si myslia, že Írsko riskuje, že bude do určitej miery odsunuté na okraj Európskej únie a následne bude znášať strednodobé a krátkodobé dôsledky.

Druhým prvkom je to, že plnohodnotná a úplná účasť Írska v Európskej únii podľa ich názoru ešte zostáva celkom žiaduca.

Napokon tretí spočíva v tom, že Írsko musí navrhnúť také riešenie, aby mohlo ostať kľúčovým účastníkom na európskom projekte a reagovať na obavy vyjadrené 12. júna, kedy sa konalo referendum.

Ako viete, írská vláda zatiaľ nezaujala oficiálne stanovisko a neuviedla, či schvaľuje alebo neschvaľuje tieto odporúčania a či ich chce alebo nechce vykonávať, alebo akú metódu chce použiť. Sme v kontakte a do konca týždňa sa uskutoční ďalší kontakt s predsedníctvom Rady medzi predsedom vlády Cohenom a prezidentom Sarkozym.

Pochopíte, že nemôžem hovoriť v mene írskych úradov. Pokiaľ však ide o predsedníctvo Rady, veľmi radi pomôžeme našim írskym priateľom, pochopíme ich možné požiadavky v rôznych oblastiach a právne záruky, ktoré potrebujú, samozrejme, pri súčasnom rešpektovaní a zvážení skutočnosti, že dvadsaťpäť parlamentov už túto Zmluvu ratifikovalo, že začiatkom roka 2009 očakávame 26. ratifikáciu a že si želáme vyslať jasný a pozitívny signál, pokiaľ ide o aktuálne nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy. Toto je kompletný orientačný plán Komisie, ktorý navrhne a o ktorom budeme rokovať na zasadnutí Európskej rady.

Pokiaľ ide o hospodársku a finančnú situáciu, na túto tému sme už mali v tomto Parlamente niekoľko rozpráv. Keďže Európa je vážne zasiahnutá spomalením hospodárskeho rastu, rád by som zdôraznil hlavné problémy. V tejto výnimočnej situácii, ktorej čelíme, musíme ukázať, že sme schopní reagovať. Musíme preukázať jednotu a rovnakú efektívnosť rozhodovacieho procesu, akú sme preukázali vlni v októbri, keď bolo potrebné nájsť koordinovaný postup v súvislosti s nebezpečenstvom kolapsu celého finančného sektora. Predsedníctvo bude v tomto duchu usmerňovať prácu na zasadnutí Rady 11. a 12. decembra.

Predseda Komisie pán Barroso to dokáže vyjadriť lepšie ako ja. Komisia prijala návrhy Plánu hospodárskej obnovy Európy 26. novembra. Návrhy boli preskúmané v pondelok na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť a Rady ministrov hospodárstva a financií. Týmto sa vytvára koordinovaný európsky postup v reakcii na hospodársku krízu, ktorý sprístupňuje nástroje Spoločenstva a umožňuje členským štátom prijať opatrenia, ktoré sú pre ich situáciu najvhodnejšie, vo vzájomnej tesnej koordinácii a pri súčasnom dodržiavaní určitých zásad.

Pokiaľ ide o predsedníctvo Rady, rád by som povedal, že návrhy Komisie predstavujú posun správnym smerom. Musíme sa snažiť uvoľniť vedľajšie finančné prostriedky z rozpočtu Spoločenstva, kdekoľvek sú k dispozícii v rámci Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu pre prispôsobenie sa globalizácii a štrukturálnych fondov. Podľa návrhu Komisie musíme tiež využiť viac prostriedkov z Európskej investičnej banky a spoľiehame sa na to, že váš Parlament sa v plnom rozsahu zúčastní na mobilizácii inštitúcií Spoločenstva a bude tak reagovať na túto krízu.

V nasledujúcom roku zodpovedajú najmä členské štáty za zapojenie všetkých dostupných prostriedkov na podporu hospodárskych aktivít, pričom zohľadnia predpovede vypracované Komisiou, ako aj inými inštitúciami. Komisia navrhuje zapojiť spoločné úsilie do aktivít, ktoré sa môžu vykonať na úrovni Spoločenstva, a aktivít, ktoré sa vykonávajú v členských štátoch až do výšky 200 miliárd EUR, to znamená 1,5 % HDP Spoločenstva. Viem, že uvedené hodnoty vyvolávajú určitú obavu. Ako predsedníctvu sa nám zdá, že úsilie navrhnuté Komisiou je reakciou na problémy, ktorým musíme čeliť, ako aj na potrebné stimuly.

Všetci si uvedomujeme, že orgány Spoločenstva nemôžu zaručiť všetko, pretože ich nástroje sú obmedzené najmä z hľadiska rozpočtu, a to najmä v súvislosti s pridelovaním rozpočtových prostriedkov, a že nie všetko sa môže vykonať na úrovni Spoločenstva. Úrady však musia zaručiť, že opatrenia zamerané na národnú obnovu budú konzistentné a koordinované, aby sa dosiahol čo najväčší celkový účinok hospodárskej obnovy v prospech Únie.

Spolu s Komisiou sa domnievame, že potrebujeme ciele sektorové a prechodné podporné opatrenia. Tieto opatrenia musia byť zlučiteľné s dlhodobými prioritami Únie a lisabonskej stratégie a musia sa rýchlo vykonať. Sme toho názoru, že prioritné opatrenia musia byť zamerané na európsku priemyselnú základňu, najmä na „nosné“ priemyselné odvetvia ako automobilový priemysel, ktorý, ako viete, je veľmi vážne ovplyvnený spomalením hospodárskeho rastu. Členským štátom by sa malo umožniť, aby v spojení s Európskou investičnou bankou poskytovali podporu svojim priemyselným výrobcom s cieľom podporiť ich úsilie rozvíjať nové technológie, najmä ekologické automobily.

Musíme tiež získať, ako bolo zdôraznené na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť, viac manévrovacieho priestoru na podporu malých a stredných podnikov, ktoré táto kríza najviac negatívne ovplyvnila a ktoré sú ohrozené najmä obmedzením úverov, ak zoberieme do úvahy pretrvávajúci stav európskeho finančného odvetvia. Sme odhodlaní dosiahnuť podľa možnosti čo najambicióznejší celkový plán počas tohto zasadnutia i na nadchádzajúcich zasadnutiach Rady, ktoré sa uskutočnia 11. a 12. decembra.

Vážený pán predseda, v súvislosti s klimatickým a energetickým balíkom sa bude zajtra v tomto Parlamente konať rozprava. V mene Rady by som sa chcel znova poďakovať Parlamentu za jeho mimoriadne konštruktívny postoj v rámci dialógu, ktorý sme mali o klimatickom a energetickom balíku. Naším cieľom aj naďalej zostáva dosiahnutie dohody v prvom čítaní do konca mesiaca. Nie je to len márnomyseľný projekt francúzskeho predsedníctva a nie je to ani otázka zisťovania, či to bude ďalší úspech, ktorý si predsedníctvo pripíše k dobru. To nie je problém. Problém spočíva v tom, že, opakujem, Európa musí byť pripravená dodržať stanovené medzinárodné časové rámce a zohľadniť plán na rok 2009 a musí byť pripravená prevziať iniciatívy požadované na konferencii v Poznani, ktorá sa práve začala, a na konferencii v Kodani, ktorá sa uskutoční budúci rok v novembri.

Vaši spravodajcovia si to veľmi dobre uvedomujú. Medzi vaším Parlamentom a Jeanom-Louisom Borloom sa uskutočnilo veľké množstvo významných výmen názorov s cieľom úspešne ukončiť toto rokovanie. Cieľ predsedníctva, ktorý chceme dosiahnuť, je jasný: mať ciele a konzistenciu v balíku, ktorý navrhla Komisia. Tieto ciele a táto konzistencia sa musia chrániť. Nesmieme sa odchýliť od argumentov, ktoré na začiatku navrhla Európska komisia.

Musíme začleniť dve zložky: prvá obsahuje dostatočnú flexibilitu vo vzťahu k tým krajinám, ktoré s ohľadom na ich zemepisnú polohu a hospodársky rozvoj musia vynaložiť úsilie v oblasti zníženia emisií skleníkových plynov, a mám na mysli najmä strednú a východnú Európu. Druhá zložka obsahuje zisťovanie flexibility potrebnej pre priemyselné odvetvia, ktoré boli týmito problémami energetickej spotreby najväčšie zasiahnuté. V tomto duchu veľmi úzko spolupracujeme s Komisiou a s ostatnými členskými štátmi a musíme byť všetci jednotní, aby sme mohli dosiahnuť konkrétne výsledky a aby sa tento balík mohol prijať do konca roka.

Takže, vážený pán predseda, pán Barroso, dámy a páni, táto Rada má rozhodujúci význam. Európa sa teraz nachádza na križovatke v niekoľkých oblastiach, konkrétne v inštitucionálnej, hospodárskej a energetickej oblasti. Toto zasadnutie Rady bude zložité. Musí byť schopné riešiť situáciu v Európskej únii. Preto musíme urobiť v Rade, Komisii aj v Parlamente naozaj všetko, čo je v našich silách, aby sme úspešne dosiahli ciele, ktoré sme si stanovili v rôznych oblastiach. Samozrejme, uvedomujeme si, že naša úloha je zložitá.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda, pán Jouyet, dámy a páni, predovšetkým chcem povedať, že súhlasím so všetkým, čo ste, pán Pöttering, povedali v súvislosti s tragédiou, ktorá sa odohrala v Bombaji, a že sa stotožňujem s vašimi názormi v súvislosti s potrebou ducha európskej solidarity, ako aj s tým, čo je potrebné urobiť, aby sa myšlienka skutočného európskeho občianstva zaviedla do praxe.

Domnievam sa, že budeme schopní poučiť sa z týchto udalostí a demonštrovať realitu týchto skvelých myšlienok európskeho občianstva a európskej solidarity.

V priebehu niekoľkých uplynulých mesiacov, pán predseda, vážené poslankyne, vážení poslanci, Európska únia skutočne čelila celému radu vážnych problémov: konflikt v Gruzínsku, nečakaná finančná kríza a neočakávaná recesia.

Európska únia doteraz správne posúdila tieto mimoriadne udalosti a som absolútne presvedčený o tom, že si počíнала so ctou. Vďaka spoločnému rozhodnutiu a úzkej spolupráci našich troch inštitúcií, a musím dodať, že aj vďaka energii a skúsenostiam francúzskeho predsedníctva, sa vyjasnila užitočnosť a dôležitosť európskej dimenzie. Dokázali sme najmä Európanom, ale aj svetu všeobecne, že Európska únia túto úlohu zvládla: ukázala schopnosť zabezpečiť rýchly a koordinovaný postup a pripravenosť spolupracovať s partnermi na svetovej scéne.

V jednej veci by sme však mali mať absolútne jasno a mali by sme byť k sebe úprimní: bude ešte potrebné vykonať kľúčovú prácu. Z dôvodu veľkého množstva úloh, ktoré pred nami stoja, najmä troch veľkých úloh, ktoré možno vyriešiť len vtedy, ak tri hlavné európske inštitúcie – Parlament, Rada a Komisia – budú naďalej navzájom spolupracovať a ak si každá z nich bude plniť svoje poslanie v snahe dosiahnuť spoločné ciele. Predovšetkým je potrebné prijať rozhodujúce opatrenia, ktoré sa musia okamžite zaviesť, s cieľom priviesť Európu na cestu hospodárskej obnovy a reagovať na krízu v reálnom hospodárstve; po druhé ukázať, že Európa sa vybavuje zdrojmi s cieľom stať sa popredným svetovým hospodárstvom s nízkymi emisiami

uhlíka, ako aj to, že sme schopní udržať si pozíciu svetovej vedúcej mocnosti v boji proti zmene klímy; a po tretie vypracovať strategický plán realizácie Lisabonskej zmluvy.

Som presvedčený, že existuje mnoho ďalších oblastí, ktoré by som mohol uviesť, najmä oblasť vonkajších vzťahov, a chcel by som povedať, že my v Komisii sme hrdí na to, že sme schválili komuniké, ktoré pre politiku Východného partnerstva vymedzuje veľmi ambiciózne ciele, ale keďže času je málo, teraz sa sústredím na tie tri úlohy, o ktorých si myslím, že sú najväčšími úlohami, ktoré čakajú Európsku radu v decembri.

Pozrime sa predovšetkým na plán hospodárskej obnovy Európy. V priebehu rozhovorov, ktoré sa uskutočnili pred zasadnutím Európskej rady v októbri tohto roku, mali problémy reťazový účinok a finančná kríza sa už rozširovala do reálnej ekonomiky.

O týždeň neskôr v schválenom komuniké Komisia navrhla politický rámec opatrení na úrovni EÚ. Povedali sme, že na finančnú krízu je potrebná ekonomická odpoveď, ktorá sa musí poskytnúť koordinovaným spôsobom. Dosiahla sa všeobecná zhoda k tomuto politickému rámcu, ktorý schválila Európska rada na svojom poslednom neformálnom zasadnutí a ktorý minulý mesiac na svojej prvej schôdzi schválil aj Parlament. Tento politický rámec bol však zapracovaný aj do globálnej stratégie vymedzenej na samite G20, kde sa použil ako podklad pre rokovanie. Napokon prístup, ktorý odporúča tento referenčný politický rámec, prijali členské štáty pri vymedzovaní vlastného postupu činnosti.

Plán hospodárskej obnovy Európy, ktorý som minulý týždeň predložil, okrem poskytnutia podrobných metód vykonávania povýšil túto koordináciu na novú úroveň ambícií.

Chcel by som oceniť podporu, ktorú Parlament poskytuje plánu obnovy vo forme diskusií vo svojich parlamentných výboroch a rozpráv na plenárnych schôdzach, a najmä diskusiu, ktorá sa uskutočnila v rámci konferencie predsedov. Chcel by som tiež poďakovať predsedovi Parlamentu a predsedom rôznych skupín za príspevky, ktoré umožnili túto rozpravu. Pri vykonávaní tohto plánu musí prebiehať rovnaký udržateľný dialóg ako pri jeho príprave.

Náš plán obnovy, ktorý obsahuje desať podrobných priorít, tým, že navrhuje poskytnutie 200 miliárd EUR na posilnenie rozbehu nášho hospodárstva, ukazuje vysoký stupeň súčinnosti, ktorý nemá na európskej úrovni obdobu. Táto úloha bola náročná a riziko, že zlyhá, bolo tiež veľmi veľké, keďže sa musel stanoviť ambiciózný plán v rovnakom rozsahu ako potreba. Plán nevychádza z najmenšieho spoločného menovateľa, neignoruje však ani rozpočtové a ekonomické situácie, ktoré sú v rôznych členských štátoch veľmi odlišné aj napriek tomu, že všetky členské štáty sú súčasťou spoločného trhu a väčšina z nich má spoločnú menu. Musíme preto priznať, že to nie je jednoduchá úloha a že z intelektuálneho a zrejme aj z politického hľadiska je skutočne veľmi ťažké nájsť ekonomickú odpoveď pre 27 krajín s takými rozdielnymi východiskovými bodmi.

Z tohto dôvodu sme nevymedzili jednotný plán pre všetkých, ale stanovili sme koordinovaný plán založený na nástrojoch, ktoré už máme v Európe k dispozícii: Pakt stability a rastu a lisabonskú stratégiu pre rast a zamestnanosť, avšak s vymedzením spoločných cieľov, ktoré sa majú koordinovane presadzovať na účely obnovy hospodárstva.

Tento plán sa teraz musí preniesť do reálneho života. Koncepcia koordinácie sa nesmie uplatňovať len v dobe uzatvorenia dohody, ale aj v priebehu jej realizácie, pretože cena za nečinnosť sa nedá akceptovať. Sami to môžeme dosvedčiť: k zániku pracovných miest dochádza každý deň. Nemôžeme čakať, až sa hospodársky pokles ešte väčší prehĺbi a prerastie do vážnej krízy.

Domnievam sa, že všetci vidíme zmenu postoja, aj keď sa táto zmena postoja ešte celkom nepremietla do konkrétnych rozhodnutí. Každý si veľmi dobre uvedomuje, že nejde o bežný pokles hospodárskej činnosti. Nachádzame sa v úplne odlišnej situácii, ktorá nie je bežným poklesom hospodárskej činnosti; opakujem, nachádzame sa vo výnimočnej situácii a nastal čas konať.

Každá inštitúcia si musí splniť svoje záväzky. Komisia to urobila tak, že predložila tento plán, a bude v tom naďalej pokračovať s cieľom zabezpečiť jeho vykonávanie. Spolieham sa na Parlament, že bude ostražitý a každej inštitúcii pripomenie jej záväzok. Tento plán obnovy poskytuje politický rámec potrebný pre rozhodné a ambiciózne kroky. Verím, že plán je ambiciózný a zároveň aj realistický; nemalo by zmysel predkladať návrhy, ktoré nemajú šancu byť schválené. Zároveň si však musíme túto ambíciu zachovať.

Tento plán dokazuje, že základné zásady zavedené Paktom stability a rastu a lisabonskou stratégiou nám umožnili poskytnúť skutočné európske riešenie.

Je to veľká príležitosť, ktorej sa Európa musí chopiť. Domnievam sa, že je to skutočná skúška Európy. Je to nielen skúška ekonomickej odpovede Európy, ktorá je dosť náročná, ale aj samotnej myšlienky Európy. V čom spočíva naša myšlienka Európy? Chceme alebo nechceme mať európsku odpoveď na európske a celosvetové ekonomické problémy?

Európa zjednotená v postupe môže dokázať, že je schopná: zabezpečiť potrebnú koordináciu, aby každý mohol zapojiť do boja všetky svoje sily; v závislosti od individuálnych potrieb poskytnúť požadované rozpočtové stimuly s cieľom zaručiť skutočný vplyv a pritom zabezpečiť krátkodobú a dlhodobú životnosť úrovne verejných výdavkov; zabezpečiť inteligentné využitie krátkodobých nástrojov na podporu dlhodobej konkurencieschopnosti zabitím dvoch múch jednou ranou: stimul musí krátkodobu obmedziť vplyv krízy na domácnosti, pracovníkov a podnikateľov, pričom súčasne uľahčí prechod k hospodárstvu s nižšou energetickou náročnosťou a zároveň podporí reformy európskej konkurencieschopnosti v strednodobom a dlhodobom výhľade. Zabezpečí, aby všetky naše opatrenia obsahovali kľúčové požiadavky solidarity a sociálnej spravodlivosti, ktoré sa v tejto krízovej dobe musia primárne zamerať na najzraniteľnejších.

Preto sme si stanovili tri jasné priority, tri základné kamene stratégie, ktorej základnou prioritou vo všetkých oblastiach sú potreby najzraniteľnejších odvetví spoločnosti.

Toto nie je doba na obmedzovanie činností na národnú úroveň. Mali by sme si to uvedomiť. Rád by som tento odkaz poslal Európskej rade a viem, že sa môžem na Parlament spoľahnúť, že môj odkaz odovzdá. Jedine riešenie na európskej úrovni bude dostatočné na to, aby zmenilo veci k lepšiemu a v prospech každého.

Dôležitá je podpora Parlamentu. Preto by som vás chcel požiadať, aby ste preskúmali nové návrhy, urýchlili postupy a prispôbili európsky rozpočtový rámec. Aj tu sa musíme jasne vyjadriť. Myslím si, že by si to celkom protirečilo, keby sme teraz chceli požiadať členské štáty, aby vyvinuli ďalšie úsilie v súvislosti s ich rozpočtami, s oživením rozpočtov, zatiaľ čo my na európskej úrovni sme neboli schopní využiť všetky prostriedky, ktoré sme mali k dispozícii v rozpočte Spoločenstva.

Komisia preto podľa môjho názoru vypracovala dobrý návrh, v ktorom sa uvádza, že všetky nevyužitú rozpočtové prostriedky by sa mali použiť na podporu určitých programov a na začatie určitých európskych aktivít buď na prepojenia, inováciu, energie ohľaduplné z klimatického hľadiska, alebo na stratégiu hospodárskej obnovy, ktorá má plný potenciál aj zo strednodobého hľadiska. Som presvedčený, že minimálne toto by sa malo urobiť.

Predovšetkým vás však vyzývam, aby ste vysvetlili našim spoluobčanom, akým spôsobom Európska únia poskytuje ochranu. Nie prijímaním opatrení v mene štátov, ale práve naopak, zvyšovaním efektívnosti opatrení, ktoré štáty prijali, a nášho úsilia s cieľom stimulovať dopyt a obnoviť dôveru v prospech všetkých našich občanov.

predseda Komisie. – Druhým bodom programu Európskej rady je zmena klímy. Viem, koľko času a pozornosti venoval tento Parlament klimatickému a energetickému balíku. Dokázali ste, že je to skutočne jeden z najdôležitejších politických, hospodárskych a „civilizačných“ projektov našej doby. Ak zhodnotíme to, čo bude historickým rozhodnutím, vaša podpora cieľa a váš prínos k spôsobu, akým by sa mal tento cieľ dosiahnuť, budú dôkazom toho, že boli neoceniteľné.

Už uplynul takmer rok odvtedy, čo Komisia predložila svoje návrhy. Vtedy sme boli svedkami veľkého hospodárskeho úpadku. V časoch silného tlaku boli pochopiteľné obavy zo strany priemyselných podnikov.

Závazok voči základnému cieľu však nezoslabil: splniť ciele 20 – 20 – 20 do roku 2020; ukázať spôsob, ako budúci rok dosiahnuť globálnu dohodu v Kodani; dokázať, že to myslíme vážne, a keď hovoríme o týchto otázkach, máme na mysli prácu.

Samozrejme, že sa veľa musí vykonať pred tým, než Rada a Parlament dosiahnu konečnú dohodu. Tak by to malo byť. Sú to veľmi dôležité rozhodnutia ovplyvňujúce život každého Európana. Zaslúžia si, aby sa k nim pristupovalo vážne. Musí sa nám to podariť.

Zasadnutie Európskej rady na budúci týždeň bude kľúčové pre dosiahnutie dohody medzi hlavami štátov a predsedami vlád 27 štátov. Aj keď je zhoda 27 štátov nevyhnutnou podmienkou pre dosiahnutie dohody, sama osebe nestačí. Verte mi, nik nepozná lepšie dôležitú úlohu, ktorú zohráva Parlament ako spoločný zákonodárca, než Komisia. Čas znova potvrdil, že vaša úloha je nenahraditeľná nielen z dôvodu demokratickej legitímnosti európskych právnych predpisov, ale aj pre svoju účinnosť.

Vaša práca je veľmi dôležitá pri budovaní širokého konsenzu na úrovni strán a štátov v dôležitých právnych predpisoch. Budeme od vás požadovať, aby ste zohrali kľúčovú úlohu aj v súvislosti s klimatickým a energetickým balíkom. Veľa sa už dosiahlo na nedávnych trojstranných rokovaníach. Som presvedčený, že aj zostávajúcu časť cesty môžeme prejsť spoločne. Skutočne verím, že na zasadnutí Európskej rady môžeme a mali by sme dosiahnuť dohodu, a vítam úsilie francúzskeho predsedníctva Rady, ktoré pracuje veľmi usilovne a s ktorým Komisia aktívne spolupracuje. Z tohto dôvodu navrhujem, aby sa hneď po skončení zasadnutia Európskej rady prijal tento výsledok trojstranného rokovania s Európskym parlamentom s cieľom vyriešiť zostávajúce rozdiely a preniesť politickú dohodu do právnych textov.

Som presvedčený, že budeme schopní dokončiť prácu načas a dokázať, že opatrenia týkajúce sa zmeny klímy, energetickej bezpečnosti a hospodárskeho rastu sa môžu a musia realizovať vzájomne sa podporujúcim spôsobom. To je najlepší odkaz, ktorý môžeme vyslať pred európskymi voľbami, ale aj pred nástupom prezidenta Spojených štátov do úradu a v súvislosti s kodanským stretnutím. Zaväzujem sa, že Európska komisia bude s vami neúnavne spolupracovať na tom, aby sa to podarilo dosiahnuť.

Nepochybne budú i takí, ktorí budú tvrdiť, že rokovanie o Lisabonskej zmluve v súčasnej dobe odvracia pozornosť od problémov. Mýlia sa. V súčasnosti sa potvrdzuje, že Európska únia je z hľadiska podpory dobrých hospodárskych a sociálnych životných podmienok svojich obyvateľov dôležitejšia ako kedykoľvek predtým. To, že jej poskytujeme nástroje na plnenie tejto úlohy efektívnejším a demokratickejším spôsobom, neznamená odvracanie pozornosti od problémov. To je nevyhnutnosť. Kríza, v ktorej sa nachádzame, len zdôrazňuje túto potrebu.

Verím, že Európska únia preukázala dostatočnú vyspelosť, keď na hlasovanie v Írsku proti Zmluve reagovala rešpektovaním tohto výsledku a tým, že poskytla írskym úradom čas na preskúmanie a analýzu tohto výsledku, ako aj na hľadanie spôsobu, ako riešiť túto situáciu.

Európa okrem toho ukázala svoje odhodlanie pokračovať v práci na dosiahnutí novej Zmluvy. Členské štáty pokračujú v procese jej ratifikácie. Komisia, ako aj tento Parlament naďalej podporujú túto Zmluvu. Nepostavili sme sa proti Írsku, ale sme s ním spolupracovali na hľadaní správneho postupu.

Potreba dosiahnuť platnosť Zmluvy je naďalej naliehavá. Je potrebné rešpektovať rozhodnutie 25 národných parlamentov, ktoré Zmluvu ratifikovali. Najdôležitejším cieľom Európskej rady musí byť určenie spoľahlivého postupu, ktorý Írsku umožní, aby tiež ratifikovalo Zmluvu. S cieľom nájsť východisko z tejto patovej situácie musíme do konca budúceho týždňa vypracovať strategický plán.

Rok 2008 sa zapíše do historických kníh ako rok, v ktorom Európska únia stála pred jednou zo svojich najťažších skúšok. Tiež si však myslím, že to bol rok, v ktorom preukázala dostatok odhodlania, rozhodnosti a odvahy pri riešení problémov. Využime niekoľko nasledujúcich týždňov na to, aby sme pre budúcnosť zanechali dedičstvo silnejšej a ambicióznejšej Európskej únie.

(potlesk)

Joseph Daul, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predseda, vážený pán Jouyet, vážený pán predseda Komisie, dámy a páni, zasadnutie Európskej rady, ktoré sa uskutoční na budúci týždeň, bude skúmať najmä odpoveď na súčasnú hospodársku krízu. V prvom rade by som chcel vzdať hold práci Európskej komisie. Od začiatku finančnej krízy Komisia predložila veľké množstvo dokumentov s cieľom zmeniť globálnu finančnú architektúru. Okrem týchto opatrení bol minulý týždeň predložený plán obnovy, ktorý všetci vítame a ktorý predstavuje vhodný nástroj na riešenie súčasných problémov.

Podobne ako Komisia sa domnievame, že plán obnovy sa musí čo najrýchlejšie zaviesť, a podobne ako Komisia si myslíme, že kľúčom k úspechu je koordinácia týchto opatrení na obnovu hospodárstva. Hospodárstvo a sociálna súdržnosť sú v našich krajinách základnou prioritou. Na vyriešenie problémov z dlhodobého hľadiska však musíme preukázať odhodlanie aj zodpovedný prístup. Návrhy Komisie, ktorých cieľom je spojiť všetky politické nástroje dostupné na európskej a národnej úrovni na boj proti kríze, predstavujú vynikajúci prístup.

Našou prioritou musí byť urobiť všetko, čo sa dá a čo môže zabrániť tomu, aby zhoršujúca sa situácia prerástla do recesie. Musíme obnoviť dôveru spotrebiteľov, pretože len to dokáže rýchlo zvrátiť túto situáciu. Je mi veľmi ľúto, že niektoré politické skupiny nepostupujú rovnako a chcú využiť krízu na získanie politických výhod. Cieľom stredopravicových strán, teda naším cieľom, nie je chrliť slogany, ale obnoviť stabilitu, rast a pracovné miesta. Bodka.

Naším cieľom je aj ukázať Európanom, čo je potrebné brániť za každú cenu: náš model sociálneho trhového hospodárstva, ktorý nám závidí celý svet a za ktorý musíme bojovať, pretože len on môže zaistiť našu sociálnu súdržnosť a byť jej zárukou. Keby som bol kapitalista, každý by to vedel.

Niektorí ľudia pri riešení krízy, ktorá vyžaduje naliehavé, realistické a pragmatické opatrenia, radšej obviňujú opozíciu, aby zakryli vlastné hriechy. Veľmi dobre si uvedomujeme vážnosť tejto krízy, ale uvedomujeme si aj svoju povinnosť prijať opatrenia na základe svojich hodnôt a pragmatických postupov, akými pristupujeme k riešeniu vecí s cieľom nájsť správnu vyváženosť medzi krátkodobým a dlhodobým hľadiskom.

Opatrenia, ktoré sa stali nevyhnutné na riešenie súčasných problémov, nesmú ohroziť našu budúcnosť. Z tohto dôvodu podporujeme prístup Komisie, na základe ktorého sa jej opatrenia začleňujú do rámca lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Táto stratégia je skutočne najlepšou zárukou zachovania nášho sociálneho modelu; akákoľvek iná stratégia by bola nezodpovedná. Prijatie opatrení na obnovu však neznamená, že členské štáty sa môžu zriecť štrukturálnych reforiem, ktoré sú dôležité pre prispôbenie ich hospodárstva.

Dámy a páni, Európska rada sa bude venovať aj klimatickému a energetickému balíku, ktorým sa francúzske predsedníctvo celkom správne zaoberalo ako jednou zo svojich kľúčových priorít. Rokovania o väčšine dokumentov z tohto balíka stále pokračujú a vyzývajú všetkých, ktorí sú do rokovaní zapojení, aby urobili všetko, čo je v ich silách, pre dosiahnutie uspokojivej dohody.

Globálne otepľovanie je realita, na ktorej nič nemení finančná kríza ani súčasná hospodárska kríza. Európska únia musí svojim partnerom vo svete ukázať cestu prijatím zodpovedného politického postoja, ktorý bude pre súčasnú situáciu primeraný. Jej boj proti zmene klímy však musí pokračovať.

Skutočnosť, že sa dosiahol pokrok v jednom z dokumentov týkajúcich sa klimatického a energetického balíka, je veľmi pozitívnym znamením a dôkazom toho, že existuje reálna snaha posunúť sa v týchto textoch, a ja ju len vítam. Vzdávam hold odhodlaniu francúzskeho predsedníctva, ktoré vynaložilo všetko úsilie na dosiahnutie dohody. Tiež by som chcel vyjadriť svoje želanie, aby naši írski priatelia predložili Európskej rade strategický plán, ktorý bude reálny a ambiciózny a ktorý poskytne časový plán na ukončenie tejto patovej inštitucionálnej situácie.

Táto kríza nám znova ukázala, že Európa musí byť schopná rozhodovať efektívnejšie a demokratickejšie. Na záver by som sa chcel Komisii poďakovať za projekt Východného partnerstva, ktorý plánuje predložiť Rade.

Predseda. – Ak by som mal teraz povedať, že vždy idete príkladom, mohlo by sa to považovať za zaujatosť.

Poul Nyrup Rasmussen, v mene skupiny PSE. – Vážení páni predsa, v Európe teraz máme 17 miliónov nezamestnaných ľudí. Ak niečo neurobíme, v priebehu roka budeme mať v Európe 21 miliónov nezamestnaných a začiatkom roka 2010 tu bude 25 miliónov nezamestnaných.

Naša skupina 14. novembra povedala, že potrebujeme jasný cieľ a Socialistická a Sociálno-demokratická strana povedali cez víkend to isté. Naším cieľom musí byť zabrániť ďalšiemu poklesu úrovne zamestnanosti. Náš finančný stimul bude vymedzený týmto jasným cieľom udržať ľudí v zamestnaní. Prideme o pracovné miesta, ale vytvoríme nové, aby sme ľudí udržali v zamestnaní. V programe Komisie mi nechýba smerovanie, ale ambicióznosť a skutočná koordinácia.

Viem, je to zložité. Prosím, nehovorte, že jednoduché spojenie úsilia – čo vlády vždy robili – je koordinácia, pretože to koordinácia nie je. Súhlasím s vašou ambíciou koordinácie, ale spojme sily – tento Parlament, vy a predseda Rady – a konečne požiadajme vlády, aby sa pokúsili pochopiť, koľko pridanej hodnoty je možné získať koordinovaným prístupom. Viete to vy a viem to aj ja, že v členských štátoch dosiahnete dvojnásobný efekt.

Nasleduje moja druhá poznámka. Ak to urobíte, mohli by ste na zasadnutí Rady spolu s predsedom Rady položiť svojim kolegom, hlavám štátov a predsedom vlád túto otázku: ak chceme zabezpečiť úroveň zamestnanosti, koľko potrebujeme? Urobil som makroekonomické výpočty, ktoré ukázali, že potrebujeme investovať – ako to urobila španielska vláda – jedno percento HDP nielen v budúcom roku, ale aj v rokoch 2010 a 2011. Inak túto úroveň neudržíme.

Ako to môžeme urobiť? Navrhoval by som, pán predseda Komisie, aby ste vypracovali zoznam priorít, ktoré vymedzuje naša stratégia inteligentného ekologického rastu a lisabonské ciele, pričom na tomto zozname sa s vami a s Komisiou zhodne 27 členských štátov. Potom ukážte Nemecku, Francúzsku, Taliansku – nám

všetkým – koľko pridanej hodnoty získame, ak budeme veci robiť spoločne. Potom vypracujte časový harmonogram, ktorý bude uvádzať napríklad toto: ak dospejete k rozhodnutiam pred Vianocami, stretneme sa znova vo februári, pred jarou, aby sme zhodnotili dosiahnuté výsledky. Potom budeme na jar pripravení vypracovať druhý balík a na jeseň tretí balík, ktoré budú súčasťou dlhodobej stratégie dosahovania našich cieľov.

Nehovorím, že to bude ľahké. Hovorím, že sa stotožňujem s vašou ambíciou, ale nevidím, že by sa ciele uskutočňovali v praxi. Spojme svoje sily a pokúsme sa o to.

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, na našom poslednom stretnutí sme chválili rýchlu reakciu Komisie na finančnú krízu. Ale zdá sa, že pre túto Európsku radu už nie je rýchlosť podstatná. Mala by však byť. Úlohy, pred ktorými stojí Únia, sú skutočné. Recesia tlmí činnosť podnikov a zmena klímy je čoraz zreteľnejšia.

Je potrebné, aby Rada a Komisia uznali to, čo Martin Luther King nazval „pálčivou naliehavosťou prítomnosti“. Včera naši ministri financií nepochopili naliehavosť plánu obnovy. So stimulačným impulzom to ide od desiatich k piatim. Predsedníctvo by nám malo povedať, ktoré členské štáty nesúhlasili. Musíme ostať v rámci Paktu stability a rastu, zachovať úroveň konkurencie a pravidiel štátnej pomoci a splniť úlohy lisabonskej stratégie, ale musíme konať rýchlo.

Samozrejme, Rada bude hľadať právne záväzný rámec na zníženie emisií uhlíka. Pokročili sme. Limity a obchodovanie, nie regulácia a zaťaženie, výnimky pre malých emitentov, citlivý prístup v závislosti od špecifických podmienok v jednotlivých štátoch a pohyblivé rozpätie pre obchodovanie s emisiami – to všetko je primerané. Nerozumné by bolo, keby sa nejaký členský štát pokúsil odmietnuť dlhodobý plán pre vlastný krátkodobý záujem. Ak nebudeme riešiť zmenu klímy hneď, bude nás to stáť veľmi veľa. Dohovor o CO₂ produkovanom automobilmi z minulého týždňa ukazuje, aké ľahké je ísť cestou najmenšieho odporu a uprednostniť vlastné záujmy pred globálnymi záujmami. Realizácia dohovoru o zmene klímy nebude jednoduchá, bude však zároveň ponúkať aj nové možnosti. Európa môže globálne zohrávať vedúcu úlohu v ekologických inováciách. Odvážnemu šťastie praje a Európa musí mať odvahu v tom, o čom je presvedčená.

Minulý týždeň Íri zverejnili obsažnú správu o možnostiach v súvislosti s Lisabonskou zmluvou. Teraz musí írsky predseda vlády predložiť konkrétny plán a jasný časový rámec napredovania, pretože občania Európy chcú efektívnu Európsku úniu. Nikdy nikoho nepresvedčíte, aby viac dôveroval našej Únii, ak nefunguje. Minulý týždeň sme však videli príklad Únie, ktorá nefunguje. Poslanci Parlamentu, ktorí minulý týždeň unikli bombovým útokom v Bombaji, sa stretli s konzulom EÚ, ktorý im povedal, že pomôže iba občanom svojej krajiny. Nič nesvedčí viac o naliehavej potrebe koordinovanej konzulárnej ochrany EÚ.

Naša Únia musí chrániť všetkých svojich občanov, ak sa ocitnú v núdzi. Predseda Komisie povedal, že „plávame a potápame sa spolu“. Nuž, niektorí radšej mútia vodu, ale Európa to robila aj predtým a nefunguje to. Teraz potrebujeme činy zo strany Európskej rady.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, týždeň pred odchodom delegácie Európskeho parlamentu do Poznane by bolo potrebné zhodnotiť, či to, čo teraz Komisia stále opakuje, je skutočne pravda, konkrétne, či je reakcia na krízu reálnej ekonomiky a krízu finančných trhov prepojená s ambicióznou stratégiou ochrany klímy. V tejto chvíli sa znova domnievam, že všetko, čo doteraz v tejto súvislosti povedala Komisia, popierajú súčasné trojstranné rokovania o klimatickom balíku. Signál, ktorý vyslal dohovor o automobiloch začiatkom tohto týždňa, je takýto: Európa skutočne sľúbila ambicióznou ochranu klímy a záchranu sveta. Európa chce zmeniť všetko, len nie svoje autá. Myslím si, že sme vyslali mimoriadne nešťastný signál.

Pokračujme v obchodovaní s emisiami. Vieme, že obchodovanie s emisiami je najdôležitejším nástrojom európskej politiky ochrany klímy, že verejná súťaž je podstatou celého jej fungovania. Teraz sa má dokonca rokovať o výnimke pre energetický a energeticky náročný priemysel, ktorá má platiť takmer celé nasledujúce desaťročie. Myslím si, že je to veľmi nešťastná správa, keď do Poznane odchádzame už o týždeň. Najmenej polovica ambiciózneho úsilia znížiť emisie CO₂ by sa mala vynaložiť v rozvojových krajinách a nie v Európe. Tieto opatrenia však nechceme financovať ani v rozvojových krajinách.

Vážený pán Barroso, chcela by som vás úprimne požiadať, aby ste konečne sformulovali nový ekologický dohovor, o ktorom stále tak veľa hovorí aj pán Dimas. Chcela by som vám tiež povedať, že sa domnievam, že uznanie zo strany občanov Európskej únie by bolo oveľa väčšie a ešte by vzrástlo, keby sa posúdili chyby, ktoré sa urobili v starých hospodárskych stratégiách Európskej komisie, ako aj chyby týkajúce sa finančných trhov, a keby ste chceli priznať nesprávne odhady spreď roka.

Potom by ľudia možno uverili novému začiatku, potom by tiež bolo možné počítať s väčším súhlasom s Lisabonskou zmluvou. V tejto chvíli, tak ako pred dvomi týždňami v Štrasburgu, vás naozaj prosím, aby ste boli v tejto veci úprimní. Existuje nový ekologický dohovor, alebo chcete naozaj pokračovať v stratégiách z minulého desaťročia?

Brian Crowley, *v mene skupiny UEN.* – (DE) Vážený pán predseda, chcel by som poďakovať úradujúcemu predsedovi Rady pánovi Jouyetovi a predsedovi Komisie za ich dnešné prejavy v Parlamente.

Chcel by som sa stručne vyjadriť k otázke plánu hospodárskej obnovy, pretože sa v mnohých ohľadoch najviac týka občanov a ľudí v súvislosti so spôsobom našej reakcie na bezprecedentné globálne problémy, ktoré nás postihli v posledných mesiacoch. Víťam plán obnovy Komisie a jeho návrh. Dobré zapadá do opatrení, ktoré prijímajú členské štáty, aj do opatrení, s prijatím ktorých členské štáty súhlasili v rámci koordinovaného plánu počas francúzskeho predsedníctva.

Je celkom unikátne – a v istom zmysle celkom ironické –, že musela prísť kríza, aby britská vláda vstúpila do klubu a zistila, že dokážeme spoločne a koordinovane pracovať napriek mnohým rokom úsilia ostať mimo neho a ísť každý vlastnou cestou.

Táto otázka prináša viac ako čokoľvek iné uznanie, že, áno, máme nezávislosť, áno, môžeme robiť veci samostatne, ale keď budeme konať spoločne, keď sa spojíme a dáme dokopy rozum, inovácie, talent a energiu 27 členských štátov, potom je naozaj možné týmto individuálnym kolektívnym úsilím zmeniť svet. Blahoželám predsedovi Komisie pánovi Barrosovi a predsedovi Rady za to, že nám v roku 2008 umožnili dozrieť ako Európskej únii a reagovať ako dospelí na vážne krízy a kritiku v súvislosti so schopnosťou Európy reagovať.

To ma privádza k druhej veci, o ktorej budeme diskutovať v Rade, k otázke Lisabonskej zmluvy. Samozrejme, veľa ľudí má veľké obavy, pokiaľ ide o to, ako mienime vyriešiť problémy, ktorých riešenie bolo odložené, pretože Lisabonská zmluva nebola úspešne ratifikovaná v každom členskom štáte. Som si celkom istý, že írsky vláda predloží plán o spôsobe ďalšieho postupu. Tento plán tiež bude vyzývať členské štáty, aby podnikli určité kroky. Nielen samotní Íri musia riešiť tento problém. Tento problém musí riešiť každý členský štát tak, že bude opäť konať kolektívne.

Chcel by som všetkým poslancom odporučiť správu, ktorú predložil zvláštny výbor národného írskoho parlamentu *Oireachtas*. Je zaujímavé, že jediní ľudia, ktorí namietali voči tejto správe, boli tí istí ľudia, ktorí namietali proti Lisabonskej zmluve a proti každej zmluve pred ňou. Ide o tie isté tieňové osoby, ktoré sa rady skrývajú v tme a tvrdia, že existuje lepší spôsob, ale nikdy nepovedia, aký je ten lepší spôsob; sú to tí istí ľudia, ktorí nikdy nepovedia, čo je najlepšie v írskom a európskom záujme, ale len to, čo je v prospech ich vlastného politického zisku. V skutočnosti môžeme kolektívne dosiahnuť väčšie a lepšie veci, ale vyžaduje si to aj kompromis, porozumenie a toleranciu rôznych stanovísk, ktoré sa budú predkladať.

PRESEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Mary Lou McDonald, *v mene skupiny GUE/NGL.* – Vážená pani predsedajúca, na budúci týždeň sa v Bruseli stretnú vedúci predstavitelia EÚ; ak si írsky predseda vlády Brian Cowan myslí, že podpora Lisabonskej zmluvy sa dá zabezpečiť dohodou o politických vyhláseniach alebo chlácholivými odpoveďami na vybrané otázky, tak nás iba zavádza. Írsky predseda vlády sa snažil odvieť pozornosť od hlbkej nespokojnosti so smerovaním Európskej únie, ktorú necítia iba obyvatelia Írska, ale ktorá je pociťovaná v oveľa väčšom rozsahu. Prieskumy verejnej mienky v Írsku a aj vlastný prieskum vlády v súvislosti s hlasovaním proti prijatiu Zmluvy ukázali obavy obyvateľov týkajúce sa práv pracovníkov, verejných služieb, militarizácie a demokracie. S týmito obavami sa stotožňujú milióny pracovníkov a rodín v celej Európskej únii.

Hospodárska kríza, ktorej čelíme, ukazuje, že teraz je viac ako kedykoľvek predtým potrebné chrániť verejné služby a práva pracovníkov pred nespútanými a neregulovanými trhovými silami. Vlády zápasia s krízou a pritom je čoraz jasnejšie, že Lisabonská zmluva je zastaraná. Vlády nanovo objavili potrebu štátnej intervencie vo verejnom záujme, potrebu flexibility a opatrnosti pri reakcii na potreby ľudí a dostali drahú lekciu. Zistili, že trh nie je všemocný. Nedokáže poskytnúť všetky riešenia, Lisabonská zmluva sa však ustavične snaží postaviť na piedestál neúspešnú koncepciu voľného trhu, ktorá spôsobila takúto katastrofu.

Potrebujeme nové smerovanie a je pravda, že Lisabonská zmluva ho neposkytuje. Írskej vláde sa nepodarilo zapojiť do diskusie iné vlády; nepodarilo sa jej nájsť lepšie riešenie ani pre Írsko, ani pre celú Úniu. Írsky vláda

by sa mala poučiť od svojich obyvateľov, mala by sa naučiť viesť. A musí dávať správne impulzy. Všetci európski vedúci predstavitelia však nesú zodpovednosť za riešenie, skutočné riešenie obáv ľudí.

Cynické politické manévrovanie a prázdne reči nezískajú potrebnú podporu od írskych občanov pre Lisabonskú zmluvu, nevyriešia vážne nedostatky v Lisabonskej zmluve a predovšetkým neposkytnú nové cesty, ktoré EÚ potrebuje. Vedúci predstavitelia majú na výber. Pri vedení sa môžu riadiť túžbami a želaniami svojich obyvateľov alebo sa môžu rozhodovať v prospech záujmov lobistov a byrokratov. Vedúcim predstaviteľom EÚ odkazujem: Rozhodnite sa správne, počúvajte hlas Írska a v ňom ozvenu Francúzska a Holandska, potrebu reformy, obnovy, potrebu zmeny.

Hanne Dahl, *v mene skupiny IND/DEM.* – (DA) Vážená pani predsedajúca, začína sa rysovať obraz o spôsobe dosahovania mizerného kompromisu s Írskom s cieľom doviest ho k prijatiu Lisabonskej zmluvy. Videla som už v tomto Parlamente všetko, od manipulácie po takmer otvorené vyhrážky, ako napríklad: „Čo si myslíte, kto príde o komisára, keď budeme musieť uplatniť znenie Zmluvy z Nice týkajúce sa menšieho počtu komisárov ako je počet členských štátov?“ Počula som vyjadrenia od významných mienkotvorných ľudí o vylúčení Írska z Únie, dokonca aj od novinového redaktora z mojej krajiny. Na konferencii predsedov sa rozhodlo, že rozhodnutie o Írsku a Lisabonskej zmluve dosiahnuté vo Výbore pre ústavné veci nebude predložené na rozpravu a hlasovanie v pléne. Výbor napriek tomu dospel v pondelok na svojej schôdzi k záveru, že práve toto rozhodnutie bude tvoriť základ oficiálnej pozície predsedu, a teda aj Parlamentu. Parlament však nemôže mať v súvislosti s touto otázkou spoločnú pozíciu.

Pri hlasovaní o tomto rozhodnutí bolo 16 hlasov za a 6 proti. Tento výsledok so zreteľom na skutočnosť, že v Parlamente sa neuskutočnila rozprava, vytvára veľmi chabý základ pre dosiahnutie spoločnej pozície. Je hanebné vidieť, ako sa demokracia v tomto Parlamente odsúva bokom, v tom istom Parlamente, v ktorom tak radi dvíhame prsty a moralizujeme o krajinách bez demokracie a v ktorom vyznamenávame zástancov demokracie tým, čo si dovoľme nazývať Sacharovovou cenou. Cestou vpred pre demokratickú Európu nie sú mizerné kompromisy, bezcenné sľuby a nemorálne hrozby. Cestou vpred je spravodlivá a otvorená diskusia.

V tých niekoľkých členských štátoch, kde sa štát odvážil vypočuť si názory svojich obyvateľov, mu bolo odpoveďou jasné odmietnutie ústavy i Zmluvy – pri hlasovaní ich odmietli vo Francúzsku, Holandsku a v Írsku. Čo viac je potrebné, aby sa Parlament zobudil a uvedomil si, že nemáme žiadne kontakty s našimi voličmi? Kde sú všetci tí kohúti, ktorí sa nafukujú a vyhrážajú sa Írom a Čechom? Neodvážia sa stretnúť s voličmi a dovoliť im, aby mohli rozhodovať o tejto vízii pre Európu?

Jim Allister (NI). – Vážená pani predsedajúca, zatiaľ čo by sa tento samit mal zamerať na hospodársku krízu, ktorá nás všetkých postihla, žiaľ, veľa času sa bude venovať spôsobu, ako potlačiť demokraticky vyjadrenú vôľu írskych voličov.

Je zjavné, že ide o nerešpektovanie právoplatne vyjadreného názoru malej krajiny na Lisabonskú zmluvu. Nikto by sa neodvážil vyskúšať takýto agresívny, Mugabeho prístup pri veľkej krajine. Voliči Írskej republiky sú však ľahkou korisťou, ktorú prenasleduje európska elita, pretože drahocenný lisabonský projekt je pre ňu dôležitejší ako demokracia národného štátu. Ide o veľkú aroganciu, jasný zámer zastrášať tých, ktorí skrížili plány ich návrhu, ktorý spôsobil to, že EÚ sa odvrátila od svojich obyvateľov. Táto celá neslušná sága je skôr politikou prenasledovania ako politikou demokracie.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán predseda Komisie, predsedovia skupín, dámy a páni, najprv by som chcel nadviazať na to, čo povedal pán Daul, a ako on by som chcel vziať hold práci, ktorú vykonala Komisia predovšetkým v súvislosti s posilnením finančnej architektúry. Teraz vlastne existujú štyri hlavné smernice, ktoré dokázala predložiť Komisia a ktoré schválila Rada ministrov hospodárstva a financií vo veľmi krátkej dobe, ktorá uplynula od septembra.

Pán Joseph Daul mal úplnú pravdu, keď zdôraznil význam tejto práce a takmer úplnú pravdu, keď zdôraznil potrebu obnoviť dôveru a poskytnúť dôkaz istoty prostredníctvom nášho postoja. Túto dôveru dosiahneme v jednote a koordinácii, ako uviedlo niekoľko vážených poslankýň a poslancov.

Chcel by som uistiť pána Daula, že ho dobre poznám a viem, že má oveľa bližšie k hodnotám sociálneho trhového hospodárstva a že určite nie je bezuzdný kapitalista. Chcel by som každého uistiť, že to potvrdí aj veľmi krátky kontakt s ním. Preto by som mu chcel v tomto smere poďakovať a povedať, že sme skutočne iniciovali inštitucionálny strategický plán a že rozumiem obavám, ktoré vyjadril, ako aj obavám jeho skupiny v tejto oblasti.

Chcel by som tiež povedať pánovi Rasmussenovi, že pokiaľ ide o úroveň zamestnanosti, tento cieľ je, samozrejme, stredobodom záujmu francúzskeho predsedníctva. To, čo povedal a čo zdôraznili aj iné vážne poslankyne a vážni poslanci, že si uvedomujeme, že väčšou koordináciou zdvojnásobíme alebo dokonca viac ako zdvojnásobíme pridanú hodnotu, ktorú môžeme dosiahnuť, a že v súvislosti s touto metódou, inými slovami so zavedením špecifických projektov, praktických cieľov a časového rámca, súhlasíme s pripomienkami pána Rasmussena.

Chcel by som tiež ubezpečiť pána Grahama Watsona, ktorý má mimoriadne pragmatické a presné zmýšľanie; pán Watson celkom správne zdôraznil fakt, že stále potrebujeme konať rýchlo. Nemyslím si, že to musím úradujúcemu predsedovi Rady hovoriť znova, ale požiadam ho, aby konal ešte rýchlejšie. Naozaj si nemyslím, že zabudol na potrebu takéhoto rýchleho konania. Chcel by som pána Watsona uistiť, že naliehavosť sa nevytratila, plne si ju uvedomujeme. Podobne ako ste povedali, že najmä pokiaľ ide o boj proti zmene klímy a pani Doylovú, ktorá je v Parlamente, a ako zdôraznila pani Harmsová, nesmieme obetovať dlhodobé ciele v prospech krátkodobých záujmov ani podľahnúť sebecktu, ktoré niektorí ukázali namiesto toho, aby sme prejavili solidaritu, konkrétne s našimi priateľmi zo strednej a východnej Európy, najmä s Poľskom, pobaltskými a inými štátmi. O tejto téme sa tiež bude diskutovať na zasadnutí Európskej rady 11. a 12. decembra.

Povedal som pani Harmsovej, že od týchto cieľov nesmieme ustúpiť. Určite nie je zámerom predsedníctva ustúpiť od svojich cieľov. Povedal som, že balík, ktorý pripravila Komisia, je konzistentný, obsahuje niekoľko cieľov, ktoré boli v primeranom čase opravené, ale neopravilo ich francúzske predsedníctvo, a že tieto ciele budeme musieť rešpektovať. Je to morálna povinnosť v čase súčasnej krízy; nesmieme vstupovať do medzinárodných rokovaní s presvedčením, že všetku prácu za nás musia urobiť rozvojové krajiny. V tejto oblasti takisto dlhujeme rozvojovým krajinám záväzok solidarity.

V súvislosti s dohodou, ktorá bola dosiahnutá ako súčasť trojstranných rozhovorov s Európskym parlamentom, za ktorú vášmu Parlamentu ďakujem, sa domnievam, že ide o vyváženú dohodu, do ktorej bol zahrnutý veľmi presný dlhodobý cieľ vytvorený pre automobily, ďalej zavedenie progresívneho a úplne stimulujúceho systému pokút pre výrobcov a nakoniec podpora zelených inovácií.

Pokiaľ ide o finančné trhy, chcel by som pani Harmsovej pripomenúť, čo som povedal na podporu toho, čo práve zdôraznil pán Daul. Vitam, že pán Crowley spomenul potrebu koordinácie. Rozumiem tomu, čo hovoril v súvislosti s iniciatívami, ktoré začala írsky vláda. V tejto veci úzko spolupracujeme a veľmi podrobne ju monitorujeme. Môžete sa na predsedníctvo spoľahnúť, že preukáže porozumenie a toleranciu, ako ste uviedli.

Pani McDonalovej by som chcel povedať, že dobre poznáme volebnú a sociálnu situáciu v Írsku, že Írsko dokážeme rovnako pochopiť a že v ničom, ani v dialógu vedenom s írskymi úradmi, nie je zahrnuté žiadne cynické manévrovanie, že obidve strany sa snažia byť konštruktívne s cieľom, ako zdôraznil pán Barroso, pokračovať v tejto ceste, ktorá, ako ukazuje kríza, je stále absolútne nevyhnutná, pokiaľ ide o inštitucionálny kontext a Lisabonskú zmluvu.

Pani Dahlovej by som chcel povedať, že budeme konať spoločne s Írskom, ktorému musíme, samozrejme, prejať solidaritu, ale obidve strany musia preukázať zodpovednosť a tiež presvedčiť pána Allistera o skutočnosti, že v týchto rôznych oblastiach dokážeme podniknúť efektívne kroky.

Na záver svojho prejavu by som chcel povedať v súvislosti s tým, čo povedali rôzni rečníci a predseda Barroso, že pri počúvaní týchto rozpráv považujem za naozaj potrebné, aby sme ostali jednotní a preukázali solidaritu: solidaritu a koordináciu v hospodárskych a sociálnych veciach; solidaritu v súvislosti s nebezpečenstvom zmeny klímy; solidaritu s krajinami, ktoré majú najväčšie problémy v oblasti energetickej bezpečnosti; solidaritu vo všetkých obranných otázkach; solidaritu s rozvojovými krajinami a s juhom – smerovaním Únie k Stredomoriu; solidaritu s Írskom, ale aj zodpovednosť za nájdenie riešenia a konanie s cieľom uplatniť Lisabonskú zmluvu čo najskôr; solidaritu s Východom a susediacimi východnými krajinami vyplývajúcu z iniciatívy Komisie Východné partnerstvo, ktorá, o čom som si istý, bude schválená na nasledujúcom zasadnutí Európskej rady. To sa mi zdá dôležité pri našej reakcii na problémy, ktorým v súčasnosti čelíme.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážená pani predsedajúca, zameriam sa len na bod, ktorý bol najdôležitejší, pokiaľ ide o moje vyhlásenie – Plán hospodárskej obnovy Európy – chcel by som sa poďakovať za širokú podporu plánu, ktorý predložila Komisia, konkrétne za vyhlásenia pána Daula, pána Rasmussena, pána Watsona, pána Crowleyho – veľmi pekne vám ďakujem za podporu. Som si istý, že s aktívnym zapojením francúzskeho predsedníctva, a tu by som chcel zdôrazniť záväzok pána Jeana-Pierra Jouyeta, sa domnievam, že môžeme dosiahnuť skutočný pokrok.

Pán Rasmussen hovoril o ambíciách a na záver sa vyjadril, že máte rovnaké ambície ako my. Ďakujem mu za pripomienky. Predovšetkým súhlasím s tým, že hlavným bodom by mala byť zamestnanosť. Je to v plnom súlade s cieľmi lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Súhlasím s tým, že na základe merania úrovne zamestnanosti môžeme po nejakom čase posúdiť, aká efektívna bola naša reakcia. Je to rozhodujúca a zložitá doba a pred nami stoja veľmi náročné úlohy. Pokiaľ ide o koordináciu, môžete sa spoľahnúť na Komisiu: chceme, podľa možnosti, čo najväčšiu koordináciu a máme na to niekoľko nástrojov. Ako sme sa vyjadrili vo svojom oznámení, v rámci Paktu stability a rastu požiadame o nový program konvergenzie pre členské štáty a svoju úlohu máme aj v rámci európskej stratégie, to znamená v rámci lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Takže s lisabonskými odporúčaniami, ktoré sú špecifické pre jednotlivé krajiny – a vrátíme sa k tomu 18. decembra, hneď po skončení zasadnutia Európskej rady – a s novými programami stability a konvergenzie si budeme istí, že aj členské štáty budú koordinovať spôsob, akými ich zavádzajú.

Teraz k vám budem ako vždy veľmi otvorený a úprimný. Hovoríte, že to podporujete. Prosím, aby ste podporili nás, rôzne politické skupiny, ako aj svoju politickú skupinu, keď hovoríte s niektorými ministrami financií našich vlád. To je veľmi dôležité. Ak chceme uspieť, je dôležité dosiahnuť s vládami dohodu medzi jednotlivými národmi aj medzi všetkými stranami.

Je to však problém, pretože ako viete, už tradične pretrváva zo strany členských štátov odpor práve voči myšlienke koordinácie. Keď sme po predložení správy pána Koka preskúmali lisabonskú stratégiu, niektoré členské štáty úplne zamietli práve myšlienku koordinácie. Prednedávnom, keď nastupovala kríza, niektorí veľmi významní politici odmietli myšlienku európskeho plánu, teda aj koordinácie.

Je celkom správne povedať, že už existuje konsenzus, pokiaľ ide o úroveň koordinácie plánu obnovy. Aby som k vám však bol úprimný, zatiaľ neexistuje úplná dohoda o potrebe mobilizovať napríklad nevyužívané prostriedky z rozpočtu Európskeho spoločenstva. O tom sa včera diskutovalo na zasadnutí Rady pre hospodárske a finančné záležitosti, avšak dohoda sa doteraz nedosiahla. Dosiahla sa veľmi dôležitá dohoda, ale tá sa týkala nášho návrhu na zvýšenie kapitálu Európskej investičnej banky. Dospeli sme aj k ďalším veľmi dôležitým dohodám.

Na záver by som chcel povedať, že podporujeme posilnenie spolupráce, ale ako viete, tradične sa tu stretávame s istým odporom. Môj politický názor je takýto: ak nie sme schopní dohodnúť sa na zvýšenej úrovni koordinácie teraz, v čase krízy, kedy sa dohodneme? Preto som na úvod svojho vystúpenia povedal, že je to skúška pre Európu. Okrem dôležitého, konkrétneho ekonomického hľadiska tejto odpovede je to aj skúška Európy s cieľom zistiť, či Európa naozaj chce v budúcnosti túto úroveň obáv premietnuť do skutočnej koordinácie. Toto stanovisko Európskej komisie predložím na zasadnutí Európskej rady.

Jedna poznámka na záver, ktorá sa týka inteligentného ekologického rastu. Áno, zapracovali sme to do nášho návrhu. Ďakujem vám za pripomienky k tejto veci. Predložili sme veľmi konkrétne návrhy týkajúce sa energetickej efektívnosti, rýchleho zavádzania ekologických výrobkov, rozvoja čistých technológií pre automobily a odvetvie stavebníctva práve preto, lebo chceme zdôrazniť jednu vec: členským štátom nenavrhujeme, aby čerpali prostriedky len preto, aby ich čerpali.

Čerpanie prostriedkov len pre samotné čerpanie situáciu nevyrieši. Dôležité je, aby sa prostriedky čerpali rozumne: čerpanie, ktoré reaguje na okamžité krátkodobé potreby, na stimuláciu dopytu – z dôvodov, ktoré si nemyslím, že by bolo potrebné uvádzať – ale tiež čerpanie, ktoré je skutočnou investíciou do budúcnosti, do nášho ekologického programu, do boja proti zmene klímy, energetickej účinnosti, energetických prepojení a do inovácií. Práve to navrhujeme: čerpanie na krátkodobé účely nie je v rozpore s čerpaním na strednodobé a dlhodobé účely. Schválenie tohto návrhu sa budeme snažiť dosiahnuť na zasadnutí Európskej rady. Naozaj si myslím, že sme sa k nemu teraz oveľa viac priblížili a verím, že na nasledujúcom zasadnutí Európskej rady prijmeme historické rozhodnutia.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, teší ma, že ako nedávno zvolený vedúci delegácie britských konzervatívcov môžem znova predstúpiť pred tento Parlament. Uisťujem vás, že počas prípravy volieb do Európskeho parlamentu budem intenzívne obhajovať takú Európu, akú ju chce vidieť moja strana, ako aj to, že budem naozaj kritický, pokiaľ ide o socialistickú Európu, akú ju chce vidieť pán Rasmussen – ktorý od nás práve odišiel – a jeho kolegovia podľa svojho volebného manifestu uverejneného tento týždeň. Je to určite veľmi deprimujúce čítanie.

Dvaja z mojich kolegov boli minulý týždeň s obchodnou delegáciou v Bombaji a ocitli sa vo veľkom nebezpečenstve. Chcem povedať, že nielen odsudzujeme tieto zverstvá, ale radi by sme vyjadrili vďaka francúzskemu predsedníctvu najmä za rýchly postup a ochranu, ktorú poskytlo poslancom Európskeho parlamentu, ktorí boli členmi tejto delegácie, vrátane mojich britských kolegov.

Európska rada má veľmi bohatý program: hospodárska a finančná kríza, Lisabonská zmluva, zmena klímy a budúcnosť spoločnej poľnohospodárskej politiky. Budem sa teraz zaoberať len hospodárskymi otázkami. Vláda v Spojenom kráľovstve oznámila najvyššiu úroveň pôžičiek v histórii krajiny. Náš premiér v priebehu nasledujúcich piatich rokov zdvojnásobí národný dlh na 1 bilión GBP. Oznámil tiež výdavky vo výške 20 miliárd GBP, pričom 40 miliárd GBP sa vráti vo forme zvýšených daní. Jeho takzvaný fiškálny stimul zabezpečí to, že naša recesia – ako správne povedala Komisia – bude tou najdlhšou a najhlbšou krízou zo všetkých kríz, ktoré postihli EÚ. Takýto druh stimulu môže pomôcť iba v krajinách so zdravými verejnými financiami. V prípade Spojeného kráľovstva budeme v najbližšej budúcnosti niesť bremeno obrovských pôžičiek.

Minulý týždeň sme dostali podrobné informácie o dôležitom pláne obnovy, ktorý vypracovala Komisia; domnievam sa, že tento plán obsahuje niektoré veľmi pozitívne prvky, obávam sa však, že samotná iniciatíva nemôže vyriešiť okamžité problémy. Úsilie by sa malo zamerať na dosiahnutie toho, aby si banky požičiavali navzájom, aby požičiavali podnikom a bežným ľuďom. V čase rastúcej nezamestnanosti musíme budovať dôveru a nie odkázať našim deťom a vnukom problémy s dedičstvom dlhov a vyšších daní.

Jo Leinen (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, na rozdiel od pána Kirkhopa by som chcel povedať, že volebný manifest z Madridu je dokument, ktorý dáva nádej a je signálom, že existujú spôsoby, ako sa dá z tejto krízy dostať, a my ich musíme zo všetkých síl podporiť.

Parlament podporí francúzske predsedníctvo na samite, ktorý sa uskutoční budúci týždeň, aby sa na ňom konečne vyjasnila situácia v súvislosti s ratifikáciou Lisabonskej zmluvy. Nemôžeme ísť do európskych volieb s neistotou v tom, či sa táto Zmluva prijme alebo neprijme. Bola by to výzva pre všetkých oponentov Európy, aby neprímerane využili tieto voľby a predviedli boj za Zmluvu a proti Zmluve, ktorú už ratifikovalo 25 štátov. Z tohto dôvodu Výbor pre ústavné veci vypracoval uznesenie, v ktorom nás vyzýva, aby sme vynaložili všetko úsilie na dosiahnutie ratifikácie možno ešte pred voľbami. Táto vec sa musí na samite konečne vyjasniť. Nesmie sa odkladať na budúci rok.

Vážená pani predsedajúca, v Írsku sa uskutoční druhé referendum. Naše vyhlásenie o komunikácii v partnerstve je skúškou toho, či dokážeme ľudí informovať. Nesmieme to prenechať oponentom Európy.

Andrew Duff (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, pokiaľ ide o Zmluvu, domnievam sa, že konečne dosiahneme nejaký pokrok. Ústavný súd Českej republiky a írsky parlament úplne a rozhodne oslabili útok na Zmluvu zo strany nacionalistov a reakčných síl. Významní predstavitelia strany Sinn Féin, samozrejme, odišli, ale ja nehovorím o tejto otázke ako lobista alebo byrokrat, ale ako demokrat.

Zostáva teraz na českom parlamente a írskej vláde, aby podnikli ďalšie rozhodujúce kroky. Potrebujeme jasný záväzok od írskeho predsedu vlády, že v určitom termíne usporiada druhé referendum a potrebujeme profesionálnejší plán kampane. Parlament sa týmto odvoláva na skutočnú veľkorysosť írskeho národa a na jeho hlbokú múdrosť a žiada ho, aby si uvedomil vážne dôsledky druhého zamietnutia Zmluvy.

Konrad Szymański (UEN). – (DE) Vážená pani predsedajúca, Poľsko urobilo veľmi veľa pri hľadaní kompromisu v súvislosti s balíkom opatrení v oblasti zmeny klímy. Navrhli sme zmenu východiskového roka a zahrnutie CO₂ absorbovaného lesmi do bilancie. Dnes chceme navrhnúť systém založený na najlepších technologických kritériách a na vylúčení niektorých zraniteľných priemyselných odvetví zo systému obchodovania s emisiami.

Ďalší krok je na predsedníctve. Ak sme boli schopní nájsť riešenie pre nemecký automobilový priemysel, prečo nemôžeme nájsť riešenie pre krajiny strednej Európy? Naša krajina nemôže súhlasiť so zjavným kompromisom, ktorý jednoducho spomaľuje smerovanie Poľska k systému obchodovania s emisnými kvótami.

Nemôžeme odsúhlasiť dosahovanie hypotetických cieľov zmeny klímy na úkor zvyšovania cien energie presunom výroby energie, cementárskej, strojárkej a sklárskej výroby do podnikov mimo Únie. Dosahovanie cieľov týmto spôsobom by znamenalo spomalenie hospodárskeho rastu a hromadné prepúšťanie. Nik v Poľsku by s tým nemohol súhlasiť. Nemohla by s tým súhlasiť vláda ani opozícia.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – Vážená pani predsedajúca, moderná svetová ekonomika je založená na obrovských pyramídach dlhov: dlhov štátov, bánk, veľkých spoločností a podnikov. Dlhy sú vzájomne prepojené. Štrukturálne nedostatky hospodárskeho systému, ktoré pociťujeme, a systém zdeformovaného trhového hospodárstva sú v zásade spojené s úverovým peňažným systémom.

Nesprávne fungovanie hospodárstva vyplýva z prepojenia systému tvorby peňazí a úverového systému. Maurice Allais to prirovnal k rakovine, ktorá neúnavne rozoziera kapitalistické hospodárstvo. Tento systém

zabezpečuje vytváranie kúpnej sily bez skutočnej protihodnoty. Musia sa uskutočniť hĺbkové reformy bankového a finančného systému. Daňový systém si vyžaduje reformu a takisto sa musí zmeniť aj burzový systém.

Pokiaľ ide o plán, ako zaplatať diery vo finančnej kríze prostredníctvom peňažných injekcií – nepochybne sa v ňom pokračuje aj v mojej krajine – domnievam sa, že sa môže zaviesť tam, kde to nie je na očiach.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a páni, dúfam, že predsedovia vlád viacerých štátov Európskej únie na budúci týždeň odmietnu návrh Komisie na jednotnú reakciu na finančnú krízu. Centrálné použitie finančných prostriedkov daňových poplatníkov vo výške 200 miliárd EUR na ekologické investície a inovácie nie je spôsob, ako vyliečiť rôzne úrovne hospodárstva 27 krajín. Nie je to ani liek na centrálné zvýšenie alebo zníženie daní a na regulovanie výšky rozpočtového deficitu a vládnych záruk. Som presvedčená, že členské štáty musia spolupracovať, ale podľa situácie, v akej sa nachádzajú, by si mali radšej určiť vlastné špecifické opatrenia, než aby si ich nechali diktovať z Bruselu.

Dámy a páni, Rada by tiež mala odmietnuť vyvíjanie tlaku na členské štáty, aby ratifikovali Lisabonskú zmluvu. Mala by uznať, že Zmluva nie je mŕtva, lebo ju Írsko odmietlo. Obávam sa, že Lisabonská zmluva by mohla zmeniť dnešnú Európu na miesto konfliktov, zrady a rozdelenia. Je to preto, lebo veľkým mocnostiam poskytuje právny obušok, s ktorým bijú menšie národy, a to môže viesť jedine k násiliu, vojne a chudobe. Lisabonská zmluva tak ohrozuje existenciu Európskej únie ako miesta slobody, prosperity a mieru.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, ťažkosti, ktoré sa vyskytli pri evakuácii Európanov z Bombaja, ukázali potrebu užšej koordinácie v otázkach bezpečnosti a obrany v Európskej únii. Spolupráca s Radou sa v posledných mesiacoch veľmi dobre vyvíjala. Spolupráca s francúzskym predsedníctvom a Radou bola veľmi prínosná.

Ústrednou udalosťou bola nepochybne kríza v Gruzínsku. V tomto prípade predsedníctvo Rady konalo veľmi rýchlo. Rokovalo o prímerí a zabezpečilo včasný príchod pozorovateľov do Gruzínska; Európska únia bola centrom udalostí. Pri tej istej príležitosti sa však odhalili aj nedostatky. Pri tejto príležitosti sme zistili, že naše bruselské nástroje na krízové riadenie už skutočne dosiahli hranicu svojich možností. Je celkom jasné, že musíme ďalej zlepšovať schopnosti Európskej únie v oblasti preventívnej analýzy, ako aj nástroje krízového riadenia.

Ako všetci vieme, Európska únia sa v súčasnosti zapojila do preskúmania bezpečnostnej stratégie, ktoré sa má uskutočniť do konca tohto roka. Táto bezpečnostná stratégia sa dobre osvedčila. Zásady sa musia zachovať. Jednotlivé body sa musia zmeniť a doplniť a prispôbiť najnovším skutočnostiam. Ešte dôležitejšie než prispôbenie bezpečnostnej stratégie je však jej vykonávanie. Preto v Európskom parlamente požadujeme prípravu bielej knihy o bezpečnosti a obrane EÚ. Možno ako model poslúži francúzska biela kniha, ktorá bola vypracovaná na túto tému, pretože potrebujeme veľmi širokú rozpravu o príprave tejto bielej knihy – potrebujeme verejnú rozpravu o otázkach európskej bezpečnosti. Pretože európska bezpečnosť nie je vec, o ktorej by sa malo rozhodovať za zatvorenými dverami – je to vec, ktorá sa týka všetkých obyvateľov.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážená pani predsedajúca, v Írsku prevláda túžba zostať v centre európskeho diania a zabezpečiť, aby Európa mohla účinne a transparentne konať v záujme členských štátov. Najmä v súčasnej finančnej a hospodárskej kríze je to ešte dôležitejšie než kedykoľvek predtým.

Írski občania však potrebujú mať istotu, že žiadne zavádzajúce tvrdenia v súvislosti s Lisabonskou zmluvou, ktoré sa týkajú Komisie, potratov, odvodov do armády, vojenskej neutrality, práv pracujúcich a verejných služieb, ktoré počúvajú zo strany tých, ktorí Zmluvu odmietli, sa nezakladajú na skutočnosti.

S cieľom výrazne zvýšiť možnosť ratifikácie Lisabonskej zmluvy musia hlavy štátov rozhodnúť o tom, že keď sa Zmluva prijme, jej mechanizmus sa použije na zaistenie toho, aby všetky členské štáty znovu získali neobmedzené právo menovať komisára. Jednoduché predĺženie tohto práva z roku 2014 na rok 2019 podľa môjho názoru nebude stačiť na zabezpečenie ratifikácie Zmluvy v Írsku.

Okrem toho záväzok doplniť sociálne ustanovenie o pracovných právach do smernice o vysielaní pracovníkov, podobné ako ustanovenie doplnené do smernice o službách, by musel prejsť ešte dlhú cestu, aby mohol riešiť nebezpečenstvá vyplývajúce z rozsudkov Súdneho dvora v prípadoch Viking, Laval a Ruffert, ktoré sú v Írsku tiež predmetom záujmu. Naliehavo vyzývam Radu a Komisiu, aby sa týmito vecami neodkladne zaoberali na nadchádzajúcom samite.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, balík protikrizových opatrení, ktorý prijala Komisia a viaceré členské štáty, zničí Pakt stability a rastu. Potešil ma návrh na jeho preskúmanie, ale dôležité je zabezpečiť, aby sa nový pakt rýchlo nestal ďalšou fikciou a ďalšou príčinou nepochybných ťažkostí.

Nemali by sme v priebehu zmeny a doplnenia Paktu stability zároveň preskúmať kritériá členstva v eurozóne? Niektoré štáty, ktoré sa obávajú zopakovania nedávnych špekulatívnych útokov na ich meny, zakladajú svoje nádeje na stabilitu meny na tomto opatrení. Ďalšia vec: ako máme chápať odmeraný postoj Európskej únie k problému poľských lodení v situácii, keď sa v rámci paktu schvaľuje poskytnutie pomoci rôznym priemyselným odvetviam?

A na záver: pokiaľ ide o emisie CO₂, naozaj nie je možné nájsť riešenie, ktoré by zaistilo, že Poľsko nebude musieť dovážať lacnú elektrickú energiu z Ukrajiny a Ruska?

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Dámy a páni, najprv mi dovoľte, aby som poďakovala Európskej komisii za plán hospodárskej obnovy a vyjadrila nádej, že sa nepoužije na podporu neúspešných bankárov a ich platy, ale že sa použije na skutočnú podporu podnikania. Naši podnikatelia pracujú azda za najzložitejších podmienok, pretože sa ocitli v zajatí veľkého množstva byrokracie. Súčasne s uskutočňovaním kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky by sme mali teraz uskutočniť aj kontrolu stavu našich smerníc a nariadení, aby sme zistili, či neexistuje priveľa byrokratických prekážok pre našich podnikateľov a či sa vykonávanie týchto nariadení a smerníc v členských štátoch nestalo príliš byrokratickým. Jedine naši podnikatelia nás môžu dostať z tejto krízy. Preto by sa kontrola stavu mala vykonať veľmi dôkladne.

V súvislosti so zmenou klímy naozaj podporujem súperenie v pružnosti v oblasti emisnej politiky, pretože napríklad moja krajina prednedávnom dosiahla a presiahla cieľ využívať 20 % obnoviteľných zdrojov. Nechcela by som, aby sa mojej krajine, ktorá veľmi potrebuje hospodársky rozvoj, stavali ďalšie prekážky.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Francúzi počas predsedníctva v Únii dokázali, že sú opodstatnene vedúcimi predstaviteľmi, lokomotívou Únie aj napriek tomu, že druhá polovica roka nie je najideálnejšia z časového hľadiska. Som poslankyňou Európskeho parlamentu 4,5 roka. Môžem jednoznačne prehlásiť, že Francúzsko malo najaktívnejší prístup k riešeniu problémov všetkých 27 členských štátov Únie.

Historická zmena, ktorá nastala zvolením charizmatického a veľmi aktívneho prezidenta pána Sarkozyho, je nesporne kladná. Jeho schopnosti sa ukázali aj v okamžitej reakcii na problém Ruska a Gruzínska. V tomto období sa prevládala aj finančná kríza, na ktorú promptne zareagovali proklamovaním potreby systémového riešenia a prehodnotenia kontrolných a finančných mechanizmov Únie aj z hľadiska globálneho sveta. Práve počas francúzskeho predsedníctva získala Európska únia pozitívne renomé aktívneho hráča v svetovej politike, keď na podnet francúzskeho prezidenta a predsedu Barrosa bolo zvolané stretnutie štátov G8 a G20.

Verím, že nastávajúce rokovanie Európskej rady bude úspešné a bude spoločným postupom všetkých európskych inštitúcií.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, na žiadosť Rady a ako odpoveď na očakávanie Parlamentu Komisia pripravila a dnes zverejnila dokument o Východnom partnerstve, ktorý bude predložený na samite, ako to uviedol pán minister Jouyet, úradujúci predseda Rady.

Chcem sa poďakovať Komisii a vysloviť jej pochvalu za tento dokument. Parlament sa už dlhší čas snaží presadiť a obhajuje myšlienku prehĺbenia vzťahov s našimi východnými susedmi. Je potrebná intenzívna účasť EÚ v projekte východného susedstva v súčinnosti s naším projektom susedstva pre oblasť Stredomoria. V záujme udržania stability na prahu EÚ by sme mali najbližším susedom ponúknuť konkrétne perspektívy. Preto by sme mali podporiť myšlienku vytvorenia posilneného partnerstva, ktoré by v podstate zahŕňalo päť oblastí: asociačné dohody, multilaterálny rámec spolupráce, komplexnú a rozsiahlu oblasť voľného obchodu, liberalizáciu vízového režimu, výsledkom ktorej bude bezvízové cestovanie, a v neposlednom rade energetickú bezpečnosť.

Osobitne vítam návrh na zvýšenie finančnej pomoci EÚ určenej pre európsku susedskú politiku (ESP) na Východe. Parlament pred dvomi rokmi navrhol posilnenie parlamentnej dimenzie ESP na Východe; zámerom nášho návrhu je vytvoriť spoločné parlamentné zhromaždenie, ktoré budú tvoriť poslanci Európskeho parlamentu a zástupcovia národných parlamentov zo šiestich krajín. Takéto fórum by nám poskytlo vynikajúcu platformu pre zapájanie našich partnerov, ale aj pre vzájomnú angažovanosť našich partnerov.

My v Únii potrebujeme mať okolo seba priateľov, ale aj to, aby si oni boli priateľmi navzájom. Preto ma veľmi teší myšlienka vytvoriť Euronest, zhromaždenie, ktoré, ak ho podporí Komisia, poskytne nástroj demokratickej a parlamentnej kontroly projektov Východného partnerstva.

Verím, že projekt Východného partnerstva predstavuje nielen nový, rozšírený formát, ale že tiež zvonka aj zvnútra posilní Úniu. Rozšírenie a zlepšenie politických a hospodárskych vzťahov s našimi východnými susedmi prispeje k dynamike nášho hospodárstva a k nášmu politickému a medzinárodnému vplyvu.

Jan Andersson (PSE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, najdôležitejšia úloha, ktorú budú európski politici v nasledujúcich rokoch riešiť, je zabezpečenie zamestnanosti a dobrých životných podmienok. Dobré roky sa skončili a teraz vidíme, ako sa nezamestnanosť rýchlym tempom zvyšuje. Súhlasím s názorom Komisie o potrebe koordinovaného úsilia a spájania krátkodobých záväzkov a úsilia s dlhodobými záväzkami. Podporujem aj návrh pána Rasmussena o jasných cieľoch na účely udržania zamestnanosti.

Pokiaľ ide o krátkodobé ciele, je dôležité, aby spotrebitelia dôverovali hospodárstvu. Predovšetkým musíme chrániť tých, ktorí majú najnevýhodnejšie postavenie, aj ich spotrebu.

Pokiaľ ide o dlhodobé riešenia, dôležité je priniesť nielen investície, ktoré by sa v každom prípade uskutočnili do ekologicky vhodnejších infraštruktúr a ekologicky vhodnejšieho stavebníctva, ale aj také, ktoré rozvinú zručnosti pracujúcich, aby boli v budúcnosti dobre pripravení. Musíme spojiť nástroje na európskej úrovni s koordinovaným úsilím v členských štátoch. Nesmieme robiť tak, ako niektorí navrhujú – konkrétne robiť príliš málo – pretože potom riskujeme, že budeme mať vyšší rozpočtový deficit, ale aj vyššiu mieru nezamestnanosti a horšie životné podmienky. Musíme konať rýchlo a dostatočne razantne.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, témy, o ktorých sa má diskutovať na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady, zahŕňajú balík opatrení týkajúcich sa zmeny klímy.

Emisie oxidu uhličitého a všetky otázky súvisiace s takzvaným globálnym otepľovaním sa čoraz viac stávajú akoby ideológiou. Všetkým nám záleží na čistote ovzdušia a prírodného prostredia. Výskum však ukázal, že vplyv človeka na zmenu klímy je nepatrný.

Je pravda, že ľudské činnosti sú zodpovedné prinajmenšom za 4 % globálnych emisií CO₂ a že podiel Európskej únie na tomto množstve je 15 %. Znamenalo by to, že chceme investovať stovky miliárd eur na zníženie globálnych emisií CO₂ o menej ako 0,5 %, zatiaľ čo krajiny ako India a Čína ich podiel zvyšujú.

Je ťažké uveriť, že subjekty Únie s rozhodovacou právomocou nie sú schopné pochopiť, čo to znamená. Pravdepodobne nie je náhoda, že niektoré krajiny, ako napríklad Francúzsko, budú predávať svoje emisné kvóty CO₂ iným krajinám. Výsledok tohto postupu sa dá predpokladať: tí, ktorí predávajú, v skutočnosti v krátkej dobe prevezmú okrem iného poľské elektrárne.

V súvislosti s tým musíme nanovo definovať význam solidarity v Európe.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, nadchádzajúci samit sa bude zaoberať mnohými dôležitými otázkami; v neposlednom rade to bude otázka koordinovanej reakcie EÚ na globálny problém vážneho hospodárskeho poklesu. Spôsobuje to veľkú krízu dôvery v naše bankové systémy, ktoré neboli schopné zachovať prijateľnú úroveň likvidity na podporu každodenných komerčných a priemyselných obchodných operácií vo všetkých členských štátoch. Takže ako hovoríme, hrozí, že budú zrušené milióny životaschopných pracovných miest a skrachujú tisíce dobre zavedených podnikov. Áno, musíme zmobilizovať všetky európske inštitúcie, aby na krízu reagovali a – ako sa hovorí v pláne obnovy Komisie – táto kríza prichádza v predvečer veľkého štrukturálneho posunu k hospodárstvu s nízkou produkciou uhlíka, s veľkými novými hospodárskymi príležitosťami a so skutočnými výhodami pre tých, ktorí budú na trhu prví.

To ma vedie k diskusii o klimatickom a energetickom balíku, o ktorom budeme zajtra na samite dlho diskutovať, takže sa obmedzím len na jednu vec. Chcela by som vyzdvihnúť význam plného rešpektovania spolurozhodovacieho procesu medzi Radou a Parlamentom s cieľom zdôrazniť, že akákoľvek politická dohoda, ktorá sa dosiahne o významných otázkach – otázkach v hranatých zátvorkách –, o ktorých rokovali a rozhodli na samite hlavy štátov a predsedovia vlád, sa bude musieť predložiť ako kompromisný pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh na nasledujúce trojstranné rokovania, ktoré zorganizuje veľmi intenzívne pracujúce francúzske predsedníctvo. S týmto návrhom Parlament môže, ale nemusí súhlasiť. Podpíšeme ho, ale aj napriek tomu, že plne podporujem cieľ dosiahnutia dohody na prvom čítaní, upozorňujem, že to nebude za každú cenu.

A teraz k bodu o Lisabonskej zmluve. Áno, mali sme čas na preskúmanie a analýzu volieb, ktoré sa konali 12. júna, ale, pán minister Jouyet, nebudeme – a ani aby sme sa nemali pokúsiť – znova ratifikovať Zmluvu začiatkom budúceho roka. Alebo budeme riskovať, že opäť neuspějeme s našou mimoriadne nepopulárnou vládou. Nemusíte zdržiavať dych v očakávaní, že strategický plán nášho premiéra – ak nejaký bude – oznámi

dátum konania referenda. Sedela som tu dnes a počúvala cynické prednášky zástupcov strany Sinn Féin o nebezpečenstve militarizácie, ktoré sa skrýva v texte Lisabonskej zmluvy písanom malým písmom a o falošných obavách pána Allistera o írskych voličov – sú to ďalšie príklady úrovne intelektuálnej nečestnosti, ktorej podliehajú írski voliči. Stále je to volebný obvod, ktorý vzbudzuje skutočné obavy. Ďakujem francúzskemu predsedníctvu za jeho ponuku pomôcť všetkými právnymi zárukami a ubezpečeniami, ktoré sa môžu požadovať. Ďakujem všetkým poslancom a poslankyniam a vám, pani predsedajúca, za vaše pochopenie a trpezlivosť, ktorú stále skúšame.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, ďakujem francúzskemu predsedníctvu za úspechy, ktoré dosiahlo, a želám mu veľa šťastia na rokovaníach počas samitu. Francúzsko na začiatku svojho predsedníctva nevedelo, že vypukne svetová finančná kríza a že táto kríza sa stane jeho najväčším problémom. Vážim si reakciu Francúzska a Európskej únie na túto krízu.

Pokiaľ ide o iné témy, o ktorých sa má rokovať na samite, konkrétne zmenu klímy, som rád, že francúzske predsedníctvo chápe, a dúfam, že zohľadní problémy, ktoré budú mať niektoré štáty s rýchlym ukončením používania uhlia na výrobu elektrickej energie. Skutočnosť, že svetová konferencia o zmene klímy sa koná v Poznani, svedčí o tom, že Poľsko má záujem zúčastniť sa na procese znižovania uhlíkových emisií. Potrebujeme však čas na zmenu riadenia našich energetických systémov a v tejto veci sa spoliehame na solidaritu celej Európskej únie.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcel by som zaujať iný postoj. Samit sa uskutoční v etape zvyšovania dôvery obyvateľov v Európsku úniu. Viac ako dve tretiny obyvateľov Rakúska – aj keď nie sú sami – zastáva názor, že krízu môžeme zvládnuť jedine s pomocou Európskej únie – to znamená, že spolu.

Uvedomenie si dôležitosti spoločnej meny, eura, sa stále zvyšuje nielen v rámci eurozóny, ale aj mimo nej. Ľudia cítia, že Európa môže len ako celok zohrávať svoju úlohu a mať šancu vo svete. Zníženie energetickej závislosti, záväzok bojovať proti zmene klímy, zvládnutie finančnej krízy, vytvorenie dôveryhodnej obrannej bezpečnostnej a zahraničnej politiky si vyžadujú zvýšenú súdržnosť Európy, ako aj rozhodnosť a schopnosť konať.

Ak využijeme túto príležitosť, zodpovedne splníme očakávania občanov. Pokúsme sa nájsť spoločný strategický plán ratifikácie reformnej zmluvy. Pokúsme sa vytvoriť ucelené, efektívne a odborné právne predpisy ako odpoveď na finančnú krízu. Pokúsme sa nájsť európskych regulátorov na základe modelu Európskej centrálnej banky. Pokúsme sa ukázať, ako zodpovedne funguje sociálne trhové hospodárstvo ako európsky regulačný rámec v oblasti ochrany klímy.

Nemáme len krízu alebo veľa stavenísk, máme aj príležitosť. Pokúsme sa ju využiť a poučiť sa z chýb minulosti. Veľa sme vedeli, no konali sme málo a príliš neskoro. Nastal čas pokúsiť sa o nový začiatok s obyvateľmi Európy.

Umberto Pirilli (UEN). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, kríza, o ktorej diskutujeme, je ako tsunami: vážna a ničivá. Spôsobilá zatiaľ zlyhanie finančných trhov a oslabilá základy reálneho hospodárstva. Poskytnutie celkovej sumy 200 miliárd EUR, ktorá sa s konečnou platnosťou dohodla na samitoch EÚ, je podľa môjho skromného názoru celkom neprimerané. Táto suma je nižšia než straty na európskych burzách len za jeden z tých mnohých dní, keď zaznamenali výraznú stratu. Musíme byť smelší a odvážnejší, európskejší.

So súhlasom našej skupiny podporujem členské štáty, ktoré sa spoliehajú na vlastné rezervy a za to dostanú európske dlhopisy, s ktorými sa bude na trhoch obchodovať, a pán predseda Barroso už priamo získal oprávnenie to urobiť. Budú však povinné investovať rovnaké sumy do infraštruktúr a politík na podporu tých, ktorí majú sociálne problémy, ako aj do výrobných systémov. Tieto dlhopisy, ktorých hodnota bude závislá od hodnoty štátnych rezerv, by mali vzbudiť dôveru a pomôcť dosiahnuť požadovanú úroveň likvidity 2 – 5 percentuálnych bodov HDP – aby bolo možné vykonávať politiky, ktoré sú, ako sa všetci zhodujeme, veľmi potrebné. Všetko sa to uskutočňuje mimo Maastrichtskej zmluvy spolu s primeraným plánom obnovy.

PREDSEDA: PÁN MAURO

podpredseda

Vito Bonsignore (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, táto finančná kríza určite nemá obdobu, podľa môjho názoru sa to však mohlo a malo predvídať a mohlo a malo sa tomu zabrániť. Ekonomická kríza, ako ju pred chvíľou opísal predseda Barroso, bola „náhla a neočakávaná.“ Dovoľte, pán

Barroso, aby som s tým nesúhlasil. Hospodárska kríza bola náhla, ale bolo treba vnímať všetky signály, počnúc od informácií Medzinárodného menového fondu na jar roku 2007. Teraz je však rétorika, ktorú použil úradujúci predseda Rady a predseda Barroso, primeranejšia a podľa mojej skromnej mienky celkom vystihuje vážnosť situácie.

Súhlasím s pánom Karasom: európski občania sa na nás dívajú a my musíme konať. Musím povedať, že európsky plán na 200 miliárd EUR, ktorý ste, pán komisár, vypracovali, je neprimeraný. Musíme si to jasne povedať. Možno to bolo všetko, čo ste mohli urobiť, ale je to neprimerané. Domnievam sa, že otázka, ktorou sa musíte zaoberať, sa týka získania ďalších osobitných zdrojov v tejto výnimočnej dobe formou pôžičky priamo z trhu.

Spomeňme tiež na chvíľu Európsku centrálnu banku. Existuje veľa neochoty diskutovať o tejto inštitúcii, ale vyhnime sa analýze dôvodov bez toho, aby sme túto inštitúciu spomenuli. Podľa môjho názoru by Európska centrálna banka mala zajtra znížiť úrokové sadzby o jeden percentuálny bod. Ak ich zníži len o pol bodu, zajtra znova sklame trhy. Jej úloha – ako hovoríte vy v Komisii a ako hovorí každý – je udržať stabilné ceny. Ale viem si predstaviť, že tento výsledok sa dá dosiahnuť aj bez toho, aby opatrenia prijaté v súvislosti s úrokovými sadzbami nadväzovali na index inflácie; niekedy je potrebná väčšia pružnosť a predvídateľnosť prijatých opatrení.

Súhlasím s vyjadrením predsedu Barrosa, že je potrebné znižovať výdavky. V európskych inštitúciách vrátane nášho Európskeho parlamentu a aj v členských štátoch musíme kráčať týmto smerom. Možno sa potrebujeme pripraviť na poskytnutie väčšej podpory odvahe, ktorú Komisia v súčasnosti preukazuje.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, dámy a páni, chcel by som poďakovať francúzskemu predsedníctvu Rady za to, že v minulých mesiacoch v ťažkých časoch poukázalo na mnohé problémy a vyriešilo ich. Vieme však, že schopnosť konať je veľmi závislá od Lisabonskej zmluvy. Zistili sme, že správa je od oboch írskych parlamentov. Vyjadrili ste sa, pán predsedajúci, že je to veľmi zodpovedná, prezieravá a rozumná správa, ktorá zahŕňa obavy, ale ukazuje aj spôsoby, akými môžeme my Európania spoločne riešiť tento problém.

Chcel by som vyzvať francúzske predsedníctvo, aby sa zaviazalo vypracovať strategický plán, ktorý umožní zahrnúť a brať vážne írske stanoviská a obavy, ktoré nemajú nič spoločné so Zmluvou, ako je otázka komisárov, ale aj spôsobov, ako riešiť demokratický deficit, ktorý sa sami snažia odstrániť prostredníctvom lepších vzťahov medzi Parlamentom a írskou vládou. Na tomto základe máme príležitosť ratifikovať túto Zmluvu, ak budeme kráčať cestou, ktorú celkom jasne naznačil írsky parlament. Myslím si, že by sme mali ísť touto cestou a povzbudiť našich írskych priateľov, pričom by sme mali dodržať časový plán, aby sme sa vyhli možnosti zaostať z dôvodu pripravovaných britských volieb. Finančná kríza jasne ukazuje, že stále viac občanov uznáva nenahraditeľnosť Európy, ako to dokázalo francúzske predsedníctvo Rady v Gruzínsku a počas finančnej krízy.

Neena Gill (PSE). – Vážený pán predsedajúci, pán minister Jouyet predtým spomenul teroristický útok v Bombaji a vyjadril solidaritu s Indiou. Úprimne to vítam. Za úprimnými slovami však musia nasledovať činy. Ak si uvedomíme obrovské straty na životoch v dôsledku teroristických útokov na celom svete, kde sa nevinní ľudia z východu, západu, severu a juhu stále viac stávajú terčom útokov, domnievam sa, že to bude od Rady prejav ľahostajnosti, ak nezahrne túto otázku do programu zasadnutia Rady, ktoré sa uskutoční na budúci týždeň. Je to nemenej dôležité ako všetky ostatné otázky, o ktorých diskutujeme. Spojené štáty konajú, ale Európa nekoná.

Ako hovoríme, Condoleezza Riceová je tam, ale kde je Javier Solana? Zvyšuje sa napätie medzi dvomi jadrovými mocnosťami. Európa by mala a mohla urobiť viac, najmä by mala uvažovať o zmluvách, ako je jej strategické partnerstvo s Indiou, a mala by primerane využiť prejav porozumenia, ktorý bol vyjadrený s cieľom dosiahnuť a realizovať tieto zmluvy.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, samit má posúdiť, ako by sa mala vykonávať Lisabonská zmluva. Jedným kľúčom k riešeniu by bolo to, že každý členský štát by mal vlastného komisára. Dúfam, že sa táto možnosť riadne zväži a uskutoční. Počas francúzskeho predsedníctva mohlo Francúzsko len ťažko namietat proti tejto myšlienke na základe tvrdenia, že Komisia by bola príliš početná, keďže, ako vieme, vo francúzskej vláde teraz sedí 37 ministrov. Názor, že Komisia bude príliš veľká, ak každý členský štát bude mať svojho komisára, sa nedal nikdy obhájiť. Podľa môjho názoru by to členské štáty viac spojilo, zvýšilo by to legitímnosť a dúfam, že ľudia by pochopili zmysel tohto riešenia a zvrátili by predchádzajúce rozhodnutia najmä preto, lebo neboli celkom racionálne.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, od chvíle, keď bol podpísaný Kjótsky protokol, Poľsko znížilo podiel svojich uhlíkových emisií o 33 %. V priebehu rovnakého obdobia ostatné členské štáty Európskej únie zvýšili úroveň svojich emisií napriek skutočnosti, že ich odvetvia výroby energie v prevažnej miere nie sú založené na uhlí. Z tohto dôvodu pokus stanoviť termín, od ktorého by sa merali úrovne emisií, ktorý bude neskôr než termín podpísania Kjótskeho protokolu, dokazuje, ako nespravodlivo sa tento problém rieši.

Zároveň zmiernenie vplyvu finančnej krízy takým spôsobom, že 80 000 poľských zamestnancov lodeníc príde o prácu, je skutočne zvláštny nápad. Stále verím, že Komisia zmení toto rozhodnutie, ktoré je za súčasných podmienok také nezmyselné.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, ospravedlňujem sa, že môj hlas nie je práve najlepší, hoci je možno práve takisto dobrý. Niektoré pripomienky mojich kolegov zo strany Sinn Féin v súvislosti s Lisabonskou zmluvou ma mohli nahnevať.

Dovoľte mi povedať len to, že v Írsku robíme veci naopak. Od volieb máme skutočne veľmi dobrú diskusiu o Lisabonskej zmluve. Kiež by to bolo naopak! Diskusia o Zmluve v Írsku má teraz nejakú logiku a zmysel.

A môžem povedať oslabeným štátnym úradníkom a lobistom, že som dospela k názoru, že ste jednou z najlepších vecí, ktoré máme. Otvorene by ste to nemali dávať najavo, lebo je iróniou, že strana Sinn Féin hovorí o verejných službách, ktoré riadia štátni úradníci, a pritom odsudzuje úradníkov týchto inštitúcií.

Počkáme a uvidíme, čo povie na budúci týždeň írsku vláda. Nemá teraz dosť dôvery verejnosti, takže zrejme nie je vhodná doba na to, aby sa hovorilo o ďalších voľbách, ak sa to musí stať. Verím však, že v Írsku prevládne rozum a ľudia teraz uvažujú o situácii, v ktorej sme sa ocitli, a že si tiež uvedomujú, že v čase terajšej krízy je potrebné, aby sme boli v srdci Európy.

Richard Corbett (PSE). – Vážený pán predsedajúci, v situácii, keď 25 alebo 26 krajín podporilo Lisabonskú zmluvu a len jedna krajina ju odmietla, nie je neprimerané ani skutočne nedemokratické, ak sa opýtame, či táto krajina nechce znova zvážiť, ale za predpokladu, že ostatní budú ochotní akceptovať obavy, ktoré vyslovila, keď Zmluvu odmietla. To neznamená ignorovať výsledok írskeho referenda; znamená to reagovať na výsledok írskeho referenda, pochopiť vyjadrené obavy a snažiť sa ich vyriešiť.

Od Írska sa však, samozrejme, vyžaduje, aby povedalo ostatným krajinám, aké obavy boli presne vyslovené, a špecifikovať zoznam požiadaviek, na ktoré potom môžeme reagovať alebo o ktorých aspoň môžeme diskutovať. Riešenie musí byť, samozrejme, prijateľné pre všetkých 27 krajín. Predovšetkým to znamená, že sa nebude znova diskutovať o celej Zmluve, ale že sa Zmluva bude interpretovať, vyjasňovať a upraviť sa spôsob jej vykonávania s cieľom riešiť obavy. Verím, že sa to dá urobiť, ale je potrebné, aby prvý krok urobilo Írsko. Som rád, že írsky parlament v tom podnikol iniciatívu a neprenechal to vláde.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE) – (RO) Vážený pán predsedajúci, v Rumunsku sa práve konali parlamentné voľby a môžem vás uistiť, že vláda, ktorá bude vytvorená, bude presadzovať zdravú hospodársku politiku.

Chcel by som poďakovať francúzskemu predsedníctvu a Európskej komisii za spôsob, akým rýchlo a pohotovo reagovali na problémy spôsobené celosvetovou hospodárskou a finančnou krízou.

Bol by som rád, keby sa v balíku opatrení viac hovorilo o členských štátoch, ktoré nie sú členmi eurozóny, a o prístupe k likvidite v naliehavých prípadoch.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Odstraňovanie prekážok, ktoré bránia voľnému pohybu pracovníkov, zaručuje všetkým Európanom primerané a dôstojné pracovné podmienky a poskytuje efektívne spôsoby boja proti sociálnemu dampingu a daňovým podvodom.

Chcela by som požiadať, aby bol do programu Európskej rady zaradený špeciálny bod o odstraňovaní prekážok, ktoré zabráňujú voľnému pohybu rumunským a bulharským pracovníkom. Mám pocit, že dva roky po vstupe týchto dvoch krajín do EÚ sa tento krok stal nevyhnutný najmä v súvislosti s hospodárskou a finančnou krízou.

Podobne je potrebné do programu Európskej rady zaradiť balík opatrení týkajúci sa energetickej bezpečnosti, energetiky a zmeny klímy. Nejde o to, aby Európa vyrábala menej, ale jednoducho aby vyrábala efektívnejšie a viac dbala na životné prostredie. Z tohto dôvodu je potrebné podporovať členské štáty v tom, aby vo

veľkom investovali do modernizácie zariadení v oblastiach, ktoré sa významne podieľajú na odvetví energetiky a ktoré stimulujú produktivitu a rozvoj dopravnej infraštruktúry.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani podpredsedníčka, pán komisár, vážené poslankyne a vážení poslanci, rozprava zahŕňa tri kľúčové body, ku ktorým sa vrátim, ale najprv mi dovoľte, aby som poďakoval pánovi von Wogauovi a pánovi Kirkhopovi, ktorí vyjadrili vďaka francúzskemu predsedníctvu za to, čo sa urobilo pre európskych občanov, ktorých postihla tragédia v Bombaji.

Usilovne sme spolupracovali s Generálnym sekretariátom Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o vašich zástupcov a vládnych predstaviteľov, ktorí tam boli, ale musím povedať, že – ako už bolo niekoľkokrát zdôraznené – musíme ďalej pracovať na zlepšení koordinácie medzi konzulátmi a miestnymi diplomatickými službami v takomto type krízy, v tom, čo sa v tejto veci v súčasnosti uskutočňuje v Thajsku. Zvládli sme to a musíme v tom ďalej pokračovať. Bol som na letisku Roissy, keď pristálo lietadlo z Bombaja, a videl som, že v tomto špeciáli bolo napriek všetkému zastúpených jedenásť európskych národností.

Chcel by som znovu zdôrazniť to, čo povedala pani Gillová a pán von Wogau, že Európa sa naozaj musí zapájať, musí robiť viac v súvislosti s hrozbou terorizmu v tomto regióne, ako aj v iných regiónoch sveta. V tejto súvislosti sa vynára problém, o ktorom sa nehovorilo počas rozpravy, ale o ktorom sa bude diskutovať na Európskej rade, o európskej bezpečnostnej stratégii. Túto stratégiu musíme prispôbiť a aktualizovať s cieľom odstrániť nebezpečenstvo terorizmu, reagovať na počítačovú kriminalitu a reagovať na nové nebezpečenstvá. Musíme tiež zlepšiť – a som rád, že pán Gill položil túto otázku – naše systémy z hľadiska plánovania a vedenia civilných a vojenských operácií na európskej úrovni. Ako dobre viete, tieto aspekty európskej bezpečnosti a obrannej politiky sú dôležité a francúzske predsedníctvo chce zabezpečiť, aby sme v tejto oblasti mohli urobiť pokrok a aby sa v tejto oblasti mohol ešte do konca roka vytýčiť jasný smer.

Teraz sa vrátim k tomu, čo sa povedalo o inštitucionálnych problémoch a o Zmluve. Vypočul som si prejavy pani Doylovej a pani McGuinnessovej, ktoré boli mimoriadne jasné a plné zmyslu pre zodpovednosť, a ďakujem im za ne. Tiež som si vypočul prejav pána Broka, pána Corbetta, pána von Wogaua, pána Duffa a pána Joa Leinena k tejto otázke.

Po prvé: myslím, že robíme pokrok. Pokrok dosahujeme tým, že k írskym požiadavkám pristupujeme vážne, a túto poznámku adresujem pani Doylovej a pani McGuinnessovej. Chápeme ich a tiež chápeme politickú situáciu v Írsku, ktorá vznikla v írskom parlamente, ako aj to, aké úsilie sa vynakladá na tejto ťažkej ceste. Dá sa to veľmi jasne vidieť. Každý však musí prejsť svoj zmysel pre zodpovednosť. My to dokážeme, navrhujeme vyvážené riešenie, ktoré nám umožní posunúť sa ďalej a postupovať spoločne, zdôrazňujem spoločne, smerom k vykonávaniu Lisabonskej zmluvy, keď príde tá správna chvíľa. Celkom však chápem časové obmedzenia našich írskych priateľov. Tieto obmedzenia by sa mali dodržiavať – sú tam aj politické termíny – a zohľadňovať.

Jo Leinen zdôraznil túto skutočnosť. Je potrebné viac komunikovať, mali by sme byť viac pri zemi, čo robíme s pani Wallströmovou, ktorá je v tejto oblasti povolanejšia než ja, ale ktorá vynaložila veľké úsilie. Medzi Radou a Komisiou sme dosiahli dohodu o stratégii politickej komunikácie s vaším Parlamentom a pani Wallströmová vypracovala stratégiu, ktorú, ako som videl v Dubline, každý vrelo uvítal. Je pravda, že v tejto oblasti je potrebné ukázať viac úsilia aj z hľadiska komunikácie.

Vzhľadom na to, čo tu bolo povedané, najmä na to, čo povedali naši poľskí priatelia v súvislosti s klimatickým a energetickým balíkom, musíme, samozrejme, zohľadniť špecifickú situáciu tých krajín, ktoré majú problematickejšie energetické štruktúry, aby sme mohli splniť tieto ciele. Tieto ciele musíme udržať. Myslím, že k dispozícii sú prostriedky, ktoré nám umožnia potrebnú pružnosť, aby bolo možné zohľadniť špecifické situácie a požiadavky našich poľských priateľov. Francúzske predsedníctvo robí všetko, čo je v jeho silách, aby dosiahlo potrebné kompromisy pri udržaní týchto cieľov, ale uistujeme vás, že zohľadňujeme špecifiká Poľska, ostatných krajín strednej a východnej Európy a pobaltských štátov a ich požiadavky v oblasti energetickej bezpečnosti.

Chcel by som povedať pani Doylovej, ktorá túto skutočnosť zdôraznila aj vo svojom prejave, že, ako si iste uvedomuje, spolurozhodovanie je skutočne hlavným predmetom záujmu francúzskeho predsedníctva. Rada a Európsky parlament iniciovali negociačný postup, trojstranné rokovania, ktoré sa v posledných mesiacoch začali v dôsledku veľkých investícií; výsledok týchto trojstranných rokovaní – ako si pani Doylová dobre uvedomuje – v skutočnosti predstavuje 90 % tohto balíka. Zostáva nám ešte prekonať posledný úsek, posledných 10 % problémov, o ktorých v týchto rozpravách hovorili vážené poslankyne a vážení poslanci.

Všetko, čo sa uviedlo v súvislosti s hospodárskou a finančnou krízou, sa mi zdá dôležité a ako už bolo povedané, naliehavosť pociťuje Rada aj Komisia. Chcel by som ešte poďakovať pánovi Pirillimu za jeho originálne nápady týkajúce sa využitia rezerv a pánovi Bonsignorimu by som chcel povedať, že plán závisí aj od toho, aké nástroje sú k dispozícii na úrovni Spoločenstva. Vytvorenie plánu by znamenalo ignorovanie kompetencií na úrovni Spoločenstva, súčasných nástrojov a rozpočtu, ktorý je k dispozícii, takže to nie je možné urobiť. Môžeme ísť až potiaľto.

Na druhej strane si myslím, že Európska centrálna banka reaguje a postupuje správne. Teraz sa v skutočnosti očakáva signál o sadzbách. Uvidíme, aké bude rozhodnutie Európskej centrálnej banky. To všetko je vítané a nebudem sa k tomu ďalej vyjadrovať.

Pán Karas sa určite nemýlil, keď zdôraznil – a Rakúsko je toho výborným príkladom –, že musíme byť tiež schopní využiť príležitosti, ktoré súvisia s krízou, že euro – a to bolo potvrdené a pán komisár Almunia to vie lepšie ako ja –, že pocit príslušnosti k Európskej únii – konkrétne v krajine, ako je vaša, a to ma zaujalo – sa pretransformovalo a zmenilo v dôsledku tejto hospodárskej a finančnej krízy, ako aj skutočnosť, že euro sa stalo orientačným kritériom a symbolom pre krajiny v rámci eurozóny aj mimo nej, čo je veľmi povzbudzujúce.

Chcel by som povedať pani Belohorskej, že všetko, čo tu povedala, budeme presne tlmočiť prezidentovi Sarkozymu, a chcel by som jej poďakovať za to, čo povedala v súvislosti s francúzskym predsedníctvom a jeho činnosťou. Nakoniec chcem povedať pánovi Wolskému, že všetko, čo sa týka nášho susedstva, je dôležité a že o návrhu Východného partnerstva, ktorý je výborným návrhom Európskej komisie, budeme rokovať v pondelok na zasadnutí Rady ministrov zahraničných vecí, Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy a, samozrejme, na zasadnutí Európskej rady.

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Vážený pán predsedajúci, predovšetkým by som chcela všetkým poďakovať za konštruktívne, dôležité a zaujímavé príspevky. Na úvod by som chcela odpovedať na dve špecifické otázky a potom sa prípadne zameriam na Lisabonskú zmluvu.

Pán Jouyet už spomenul skutočnosť – a to je odpoveď pánovi von Wogauovi –, že Rada prijme správu o piatich rokoch európskej bezpečnostnej stratégie. K tomu, čo povedal pán Jouyet, môžem doplniť: Lisabonská zmluva by, samozrejme, tiež pomohla výrazným posilnením a zjednodušením inštitucionálnej štruktúry v tejto oblasti. Bude to príležitosť pre Radu, aby sa zaoberala tým, ako pomôcť zaručiť súdržnosť všetkých našich nástrojov a rovnováhu medzi vojenskou a nevojenskou bezpečnostnou politikou. To bola reakcia na vystúpenie pána von Wogaua.

Pán Bernard Wojciechowski sa pýtal na Východné partnerstvo. Z dnešného zasadnutia Komisie môžeme podať správu, že sme schválili návrh o Východnom partnerstve vrátane posilneného financovania činností, ktorý zahŕňa hospodársku integráciu, otázky mobility, politiku sociálneho a hospodárskeho rozvoja, platformy spolupráce, voľného obchodu a mobility študentov – všetky tieto prvky sú obsiahnuté vo Východnom partnerstve. Víťam skutočnosť, že sme teraz o tom diskutovali a schválili tento plán.

Dnešná rozprava ukázala, že je to dôležitá chvíľa pre Európsku úniu. Demonštrovala celú koncepciu udržateľnosti. Udržateľný rozvoj znamená, že sa nemôžeme zadlžiť a potom žiadať budúce generácie, aby našli riešenie. Nemôžeme prenášať na budúce generácie problémy súvisiace so znečistením, odpadom a zmenou životného prostredia alebo klímy a žiadať, aby ich za nás vyriešili. Nemôžeme vytvárať sociálne problémy a očakávať, že ich namiesto nás vyriešia budúce generácie. Celá definícia udržateľného rozvoja spočíva v skutočnosti, že sa musíme snažiť hľadať také spôsoby na uspokojovanie našich potrieb, ktoré by nemali vplyv na budúce generácie a ich želanie uspokojovať svoje potreby.

Budúci mesiac máme vyriešiť tri hlavné a prepojené otázky – ktoré jasne vystúpili do popredia: Plán hospodárskej obnovy Európy, v ktorom môžu mať rozhodujúce opatrenia EÚ v priebehu nasledujúceho roka skutočný vplyv na dobré životné podmienky v Európe v sociálnej a hospodárskej oblasti; klimatický a energetický balík, ktorý nasmeruje Európu s cieľom viesť svet pri definovaní vierohodnej a dosiahnuteľnej cesty do budúcnosti s nízkou produkciou emisií uhlíka; Lisabonská zmluva, pričom musíme určiť takú cestu na dosiahnutie Zmluvy, aby Európania mohli využívať výhody demokratickejšej a efektívnejšej Európskej únie.

Plne sa spolieham na to, že páni kolegovia komisár Almunia a komisár Dimas budú podrobnejšie rokovať o pláne obnovy – keďže toľkí z vás mali k nemu pripomienky – a o klimatickom a energetickom balíku. Domnievam sa, že táto diskusia bude prebiehať dnes v neskorších hodinách a zajtra dopoludnia, takže sa ešte stručne vyjadrím k Lisabonskej zmluve.

Domnievam sa, že tieto dve otázky sú výborným dôkazom toho, prečo je potrebná Lisabonská zmluva. Zmena klímy a hospodárska kríza si vyžadujú Európsku úniu, ktorá môže prijímať správne rozhodnutia rýchlo, efektívne a demokraticky. Ak Európa potrebuje urobiť značné úpravy na vykonanie takejto základnej zmeny, potrebuje na to správne nástroje.

Závazok tohto Parlamentu a Komisie voči Lisabonskej zmluve bol vždy jasný. Chceli sme pre Európu skutočný krok vpred, viac právomocí pre tento priamo volený Parlament. Čo sa týka národných parlamentov, chceli sme, aby občania mali viac možností vyjadriť sa, chceli sme zjednodušené inštitúcie a viac zrozumiteľnosti v tom, čo kto v Európe robí. Odkladanie toho všetkého je, samozrejme, sklamaním, ale nemalo by nás to odviesť od hlavného cieľa dosiahnuť platnosť Lisabonskej zmluvy. To znamená, že dúfame, že budeme schopní dosiahnuť cieľ úplnej ratifikácie, čo znamená presadiť ju v Írsku.

Sama som bola minulý mesiac v Írsku a snažila som sa vysvetliť, prečo si myslím, že je Zmluva potrebná. Chcela som tiež pochopiť, prečo majú írski voliči voči nej výhrady. To, čo som sa dozvedela, sa veľmi zhodovalo s výsledkami prieskumu verejnej mienky, ktoré sme videli. Pokiaľ ide o niektoré otázky – ako otázka daní a obrany – voliči mali obavy, že v Zmluve nemajú reálny základ. Čo sa týka ďalších otázok, ako je otázka írskeho komisára, vychádzajú z najhoršieho variantu scenára vyplývajúceho z vykonávania Zmluvy. Mnohí si myslia, že informácie boli nedostatočné alebo málo zrozumiteľné a že odmietnutie Zmluvy pri hlasovaní bolo najbezpečnejším riešením.

Vynikajúca správa, ktorú sme teraz dostali od špeciálneho podvýboru írskeho parlamentu, znamená dôležitý príspevok k vyjasneniu týchto obáv a tiež navrhuje možnosti ich riešenia. Keď sa ma opýtali, povedala som, že mám dojem, že v Európe existuje dobrá vôľa pomôcť riešiť obavy írskych občanov. Komisia chce urobiť v spolupráci s Parlamentom a írskymi úradmi všetko, čo môže, na zlepšenie komunikácie o Európe v Írsku. S vládou a írskymi úradmi pracujeme na memorande o porozumení s cieľom zabezpečiť, aby sme na tom mohli okamžite začať pracovať.

Tiež som im však jasne povedala, že môj dojem z rozhovorov s predstaviteľmi rôznych členských štátov je taký, že nemajú veľkú chuť znovu otvárať inštitucionálnu dohodu, ktorej dlhé a náročné rokovania na dosiahnutie kompromisu trvali sedem rokov, a že 25 členských štátov, ktoré teraz ratifikovali Zmluvu a z ktorých mnohé predtým ratifikovali ústavu – a pripomínam, že dva na základe referenda – nebude chcieť znovu začať tento proces. Teraz, keď sa blížia parlamentné voľby, nastal čas, aby sme prestali rozprávať o inštitúciách a začali hovoriť o stratégiách EÚ, ktoré zaujímajú mnohých občanov, a o tom, ako vyriešiť tieto dve veľké úlohy a dva veľké problémy.

Zasadnutie Európskej rady, ktoré sa uskutoční na budúci týždeň, by nám malo poskytnúť jasný strategický plán, ako posunúť tento proces ďalej so zmyslom pre naliehavosť. Verím, že zasadnutie Rady poskytne kolektívny impulz, ktorý je potrebný na dosiahnutie úplnej ratifikácie Zmluvy. Budeme sa snažiť k tomu prispieť tým najlepším spôsobom, akým Komisia môže.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Vedúci predstavitelia Európskej únie neakceptujú verejné hlasovanie v jedinom referende, ktoré bolo možné uskutočniť – pretože si to vyžadovala štátna ústava – o návrhu Lisabonskej zmluvy, v ktorej ľudia zopakovali svoje rozhodnutie o odmietnutí, ktoré Francúzsko a Holandsko už v súvislosti s európskou ústavou prejavili. V postoji, ktorý je protidemokratický a ktorý dokazuje nerešpektovanie výsledkov hlasovania občanov, znovu vidíme návrat k nátlaku a vydieraniu s pokusom prinútiť Írsko, aby uskutočnilo nové referendum alebo – ešte horšie – zmenilo vlastnú štátnu ústavu s cieľom zabrániť referendu a verejnému hlasovaniu. Znovu potvrdzujeme svoj najostrejší protest voči tomuto stanovisku.

Týchto praktík sa musíme nevyhnutne zbaviť. Pre Portugalsko a Európu chceme nový smer, ktorý uprednostňuje ľudí, zvyšuje blahobyt spoločnosti a rešpektuje dôstojnosť tých, ktorí sa podieľajú na vytváraní blahobytu. Tento nový smer musí odmietnuť to, čo prezident Sarkozy nazýva prepracovaním kapitalizmu, a musí vyjadriť odmietavý postoj voči politike hospodárskej a menovej únie spolu s pridruženým Paktom stability a rastu a falošnou autonómiou Európskej centrálnej banky (ECB). To sa nestane v prípade takzvaného „Plánu hospodárskej obnovy Európy“.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Nadchádzajúce zasadnutie Európskej rady bude predstavovať ďalšiu etapu neakceptovateľného procesu predkladania návrhu zmluvy, ktorú obyvatelia Európy už trikrát odmietli.

Namiesto rešpektovania vôle obyvateľov Francúzska, Holandska a Írska inštitúcie Európskej únie (Európsky parlament, Rada a Komisia) tým, že trvajú na pokračovaní procesu (parlamentnej) ratifikácie návrhu zmluvy (ktorý doteraz nebol ukončený v Nemecku, Poľsku a Českej republike) a pritom sa stále bránia referendu (aké sa uskutočnilo nedávno vo Švédsku) „ako moru“, dokázali, že ich skutočný charakter je protidemokratický.

Veľký administratívny aparát v Európe a vykonávatelia jeho politik – pravica a sociálni demokrati – ignorujú demokraticky vyjadrenú vôľu občanov Írska, ktorých sa snažia izolovať a vydierať a nariadiť im konanie nového referenda, presne ako to bolo v prípade Zmluvy z Nice.

Nevidia viac než neprijateľný návrh uznesenia zo 17. novembra 2008 Výboru pre (takzvané) ústavné veci, ktorý „znovu zdôrazňuje a potvrdzuje potrebu schválenia Zmluvy“ (ako keby mal na to oprávnenie...) a „potrebu jej ratifikácie v členských štátoch... v čo najkratšom čase“.

EÚ ukazuje svoju pravú tvár!

Tunne Kelam (PPE-DE), písomne. Rade aj Komisii by som rád pripomenul, že EÚ je založená na základných hodnotách ako demokracia, princípy právneho štátu a rešpektovanie ľudských práv.

Z tohto dôvodu ostro odsudzujem atmosféru, v akej sa konal nedávny samit medzi EÚ a Ruskom v Nice. Nie je prijateľné, aby sa rokovanie začalo ako zvyčajne tvrdením, že iná možnosť neexistuje.

Presadzovanie ľudských práv v zahraničnej politike a dodržiavanie zásad právneho štátu sú základné kamene vo všetkých vzťahoch s tretími krajinami.

Rusko nemôže byť výnimkou najmä vzhľadom na to, že po napadnutí Gruzínska nesplnilo všetky podmienky uvedené v dohode.

Obávam sa, že EÚ ako dôležitý a nezávislý aktér v medzinárodných záležitostiach stratí vážnosť. Okrem toho váhanie EÚ stanoviť jasné limity tohto vopred naplánovaného porušovania noriem medzinárodného správania pravdepodobne podporí podobný prejav agresie zo strany Ruska aj v budúcnosti.

Z tohto dôvodu dôrazne vyzývam Komisiu a Radu, aby znovu dobre zvážili svoje rozhodnutie pokračovať v tejto veci zvyčajným spôsobom.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Chcel by som sa vyjadriť k nedávnomu oznámeniu Komisie o pláne hospodárskej obnovy EÚ.

Chcel by som zdôrazniť význam niektorých ustanovení tohto plánu, predovšetkým tých súvisiacich s prijatím opatrení zameraných na zlepšenie energetickej účinnosti v existujúcich obytných a verejných budovách.

Komisia oznámila, že plánuje predložiť pozmeňujúci a doplnujúci návrh k nariadeniam o štrukturálnych fondoch s cieľom podporiť tieto opatrenia, ktoré zlepšia dostupné možnosti v tejto oblasti.

Myslím si, že je nevyhnutné, aby sa tento pozmeňujúci a doplnujúci návrh zamerail na využitie prostriedkov poskytovaných Európskym fondom regionálneho rozvoja na zlepšenie bývania a na zvýšenie v súčasnosti stanovenej 2 % sadzby.

13. Budúca globálna architektúra finančných trhov a plán hospodárskej obnovy EÚ (rozprava)

Predseda júci. – Vitáme študentov z Európskej univerzity v Ríme, ktorí sú na galérii.

Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie pre Radu a Komisiu o budúcej globálnej architektúre finančných trhov a pláne hospodárskej obnovy EÚ (O-0124/2008 – B6-0487/2008) a (O-0125/2008 – B6-0488/2008).

Pervenche Berès, autorka. – (FR) Vážený pán predseda júci, pán Alumnia, pán Novelli, pán Barroso, pred malou chvíľou sme sa dozvedeli, že nastal čas, aby Komisia členské štáty postrčila. Ak je to ozaj stratégiou Komisie, ste tu v Parlamente vítaní a budete mať našu plnú podporu pri jej realizácii.

Súčasný problém podľa nás spočíva v rozsahu spolupráce medzi členskými štátmi. Príliš často vidíme, že si uvedomujeme naliehavosť situácie a spájame národné riešenia, ktoré sa potom vydávajú za európske riešenie. Myslíme si, že ak chceme naše zdroje lepšie využiť, musíme postupovať inak.

V súvislosti s medzinárodnou finančnou architektúrou sa stretli krajiny G20 a stanovili budúce termíny. Keď sa pozriem do záverov Rady Ecofin, ktoré boli prijaté včera, prekvapuje ma jedna vec – v jej záveroch nevidím žiadny mandát pre Komisiu. Preto by som chcela od Komisie počuť, ako zamýšľa zrealizovať svoje návrhy, predovšetkým v súvislosti s bojom proti určitým nespolupracujúcim jurisdikciám a vymedzením úlohy Medzinárodného menového fondu vo vzťahu k ostatným medzinárodným finančným inštitúciám.

Chcela by som tiež od Rady a Komisie počuť, aké sú ďalšie etapy vzhľadom na prijatý harmonogram a za akých podmienok sa môže Parlament zapájať do týchto diskusií. Domnievam sa, že ak chceme európsku dynamiku, musíme postupovať týmto spôsobom.

V súvislosti s plánom obnovy sa spomínalo číslo 1,5 %. V porovnaní s číslami, ktoré tu kolovali predtým, sa to musí považovať za krok správnym smerom. Bude to stačiť, je to naozaj 1,5 % alebo je to premenovanie už plánovaných výdavkov? Budeme to musieť preskúmať podrobnejšie.

V súvislosti so samotným plánom by som chcela vyjadriť tri pripomienky. Po prvé, ak nedôjde k reálnej koordinácii v zmysle zmluvy a článku 99, ktorý členské štáty žiada, aby svoje hospodárske politiky považovali za otázky spoločného záujmu, zlyháme. Udivuje ma, že ani v záveroch včerajšej Rady Ecofin sa tento spôsob nevyužíva. Koordinácia hospodárskych politík v tomto kritickom období nemôže pozostávať len z toho, že členské štáty predložia plány obnovy, ktoré najprv prerokovali ich vlády, a potom ich posúdi Komisia. To nestačí.

Po druhé, udivuje ma, že tento dokument neodkazuje na perspektívu zotavenia, hoci viem, že vo svojom súčasnom stave to nie je zlučiteľné so Zmluvou. Neodkazuje však už ani na myšlienku možného spojenia pôžičiek členských štátov v eurozóne, ktorá tu podľa môjho názoru kolovala celkom oprávnene.

Ak chce byť Komisia odvážna, teraz je čas začať diskusiu v tomto smere. Rada možno nepodporí takýto návrh okamžite, ale vzhľadom na vaše účinkovanie v tejto snemovni som si istá, že budete schopní získať tu v Parlamente podporu. Preto by bolo užitočné, aby ste pokračovali v tomto smere.

Treťou témou sú pracovné miesta a mzdy. Pred chvíľou ste hovorili o dôležitosti cieľa v súvislosti s pracovnými miestami. Nezabúdajte, že musí ísť o vysokokvalitné pracovné miesta, inak nedosiahneme ciele stanovené v našej lisabonskej stratégii.

Na záver by som sa chcela vyjadriť k Európskej investičnej banke. V súčasnosti je poverená mnohými úlohami, ale musíme monitorovať spôsob, akým samotné banky používajú tieto opätovne navrhované prostriedky a nástroje, keďže malé a stredné podniky sú povinné používať na prístup k nim bankové systémy. Nuž, vieme, aký krehký je bankový systém. Preto by som vás chcela požiadať, aby ste sa tejto otázke podrobne venovali a vyzývam, aby sme sa spoločne poučili z minulosti. Inými slovami, vyzývam, aby sme verejné výdavky stanovili koordinovaným spôsobom užitočným pre naše dlhodobé ciele, inak budú zbytočné.

Predseda júci. – Chceli by sme tu privítať nášho úradujúceho predsedu Rady pána Novelliho, ktorý bol naším poslancom v rokoch 1999 až 2002, ak si dobre spomínam.

Hervé Novelli, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predseda júci, pán komisár, vážené poslankyne, vážení poslanci, najprv by som chcel odpovedať pani Berèsovej uvedením stručnej retrospektívy diania za posledný rok.

Kríza, ktorá začala v Spojených štátoch má, ako všetci viete, stále dôsledky. Situácia vo finančnom sektore sa podľa všetkého stabilizovala a naznačuje zlepšenie, hoci sa ešte všetko nedalo do poriadku. Novou úlohou je však odteraz čo najrozsiahlejšie obmedzenie vplyvu tejto finančnej krízy na reálne hospodárstvo a podniky.

Prognóza, ktorú Komisia zverejnila začiatkom novembra, ukazuje významný pokles hospodárskeho rastu v Európskej únii. V roku 2008 sa očakáva rast 1,4 %, pričom v roku 2007 to bolo 2,9 %.

Podľa Komisie bude v roku 2009 podnikateľská činnosť v Európskej únii stagnovať s priemernou ročnou mierou rastu 0,2 % HDP. Očakáva sa veľmi pomalý návrat miery rastu počas tohto roka. Ročný priemer v roku 2010 by mal byť 1,1 %. Takáto bude podľa prognózy situácia počas nadchádzajúcich týždňov a mesiacov.

Ak sa v súvislosti s finančnou situáciou zdá, že sa uberať lepším smerom ako pred niekoľkými mesiacmi, je to hlavne výsledkom rozhodných krokov členských štátov a centrálnych bánk vrátane Európskej centrálnej banky. Keďže o tejto téme obšírne hovoril môj kolega a priateľ Jean-Pierre Jouyet, nebudem sa k nej vracieť.

Vedúci predstavitelia štátov eurozóny sa stretli 12. októbra a po prvýkrát sa dohodli na spoločnom akčnom pláne, ktorého princípy schválila Európska rada 15. a 16. októbra.

Všetky členské štáty prijali národné opatrenia v súlade s princípmi tohto plánu napríklad, ako už viete, prostredníctvom garančných mechanizmov pre financovanie bánk a systémov, ktoré umožnia ich rekapitalizáciu.

Okrem toho ECB vyvinula značné úsilie, aby na trhu zabezpečila likviditu diverzifikáciou výziev na verejné súťaže a rozšírením škály svojich záruk.

Domnievam sa, že podporou členských štátov trpiacich finančnými ťažkosťami sme prejavili solidaritu. Začiatkom novembra sme pomohli jednému členskému štátu, Maďarsku. Museli sme to urobiť. Dohodli sme sa tiež na potrebe zvýšiť hornú hranicu úverov, ktoré môže Únia podľa tejto dohody poskytovať, z 12 miliárd EUR na 25 miliárd EUR.

Som presvedčený, ako ste už povedali, pani Berèsová, že práve nastal čas opätovne naštartovať naše hospodárstvo. Členské štáty a Únia musia konať spoločne a prispievať k širšej reakcii na globálnej úrovni.

V súvislosti s obnovou európskeho hospodárstva sa Komisia chopila iniciatívy a 26. novembra zverejnila komuniké, plán hospodárskej obnovy Európy pre rast a zamestnanosť. Rada je s týmto komuniké veľmi spokojná a aj ja som veľmi rád, pani Berèsová, že to považujete za krok správnym smerom.

Ak chceme vyriešiť túto krízu úplne a predovšetkým ak sa z nej chceme poučiť, musíme analyzovať, čo sa vlastne stalo. Ako viete, pôvodná finančná turbulencia sa odohrala na trhu rizikových hypoték v USA. Postupne sa rozšírila a odhalila vážne chyby vo fungovaní našich finančných systémov.

Z makroekonomického hľadiska odráža táto kríza aj dôsledky vnútornej nerovnováhy v oblasti zadlženosti domácností a vonkajšej nerovnováhy, najmä súčasného deficitu v USA. Chcel by som však zdôrazniť, že je to predovšetkým kríza regulácie finančných trhov, ktorá odhaľuje chybné fungovanie určitých aspektov našich systémov regulácie a monitorovania.

O mnohých týchto aspektoch sa už diskutovalo, keďže boli súčasťou strategických plánov a práce vykonanej Radou Ecofin počas francúzskeho predsedníctva. Domnievam sa, že okrem naliehavých krokov podniknutých na úrovni Spoločenstva s cieľom obnoviť dôveru vo finančné trhy, ochrániť vklady sporiteľov, podporiť finančné inštitúcie a poskytnúť pomoc členským štátom v ťažkostiach už prebiehajú zásadné reformy, ktoré, pani Berèsová, požadujete.

V tejto veci by som chcel vyjadriť svoju radosť z dohody dosiahnutej v Rade o štyroch návrhoch smerníc, ktoré budú mať rozhodujúci vplyv na zlepšenie stability finančného sektora, ochránia jednotlivcov a posilnia vnútorný trh. Ide o smernicu o kapitálových požiadavkách pre banky, smernicu o ochrane vkladov, smernicu solventnosť II a smernicu o podnikoch kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP).

Okrem toho prebieha práca v oblasti monitorovania finančných inštitúcií, ktoré až doteraz monitorované neboli. Práca na európskych predpisoch týkajúcich sa ratingových agentúr sa už začala a mala by sa skončiť na jar roku 2009.

Nepochybujem o tom, že Parlament je takisto ako my odhodlaný zabezpečiť prijatie týchto textov v čo najkratšom čase. Navyše, francúzske predsedníctvo Rady sa pustilo do dlhodobej práce týkajúcej sa cyklickej povahy finančných predpisov s cieľom prehodnotiť systém dohľadu, účtovníctva a stimulov ponúkaných vo finančnom sektore preskúmaním veľmi dôležitej otázky odmeňovania manažérov a obchodníkov na trhu. V súvislosti s dohľadom v Európe už máme správy o konkrétnom pokroku za niekoľko predchádzajúcich mesiacov: väčšia konvergencia postupov vnútroštátnych systémov dohľadu, ktoré uplatňujú dokumenty rovnakým spôsobom, posilnenie systému dohľadu nad cezhraničnými skupinami vytvorením dozorných rád a efektívnejšie fungovanie európskych dozorných výborov prostredníctvom zavedenia hlasovania kvalifikovanou väčšinou na ich rokovaníach s cieľom zlepšiť postupy rozhodovania.

Som však presvedčený, že táto oblasť potrebuje radikálnejšie zmeny a veľmi sa tešíme na prácu skupiny na vysokej úrovni, ktorej predsedom je Jacques de Larosière a ktorá sa bude zaoberať aj dohľadom, predovšetkým otázkou dohľadu nad investičnými fondmi.

V každom prípade svedčia tieto úspechy a táto práca o tom, že Európska únia zostáva hybnou silou medzinárodnej práce vykonávanej v reakcii na finančnú krízu. Únia bola bezpochyby hybnou silou medzinárodnej aktivity zameranej na dôkladnú reformu globálnej finančnej architektúry, najmä na zvýšenie kompetencií medzinárodných finančných inštitúcií s cieľom zabrániť opätovnému výskytu krízových faktorov.

Kríza veľmi jasne poukázala na to, že tieto globálne problémy sa musia riešiť na globálnej úrovni. Francúzske predsedníctvo preto prevzalo iniciatívu a navrhlo Spojeným štátom, aby sa uskutočnil medzinárodný samit, na ktorom by sa zúčastnili hlavné rozvíjajúce sa krajiny a na ktorom by sa vymedzili princípy a počiatočné kroky potrebné na opätovné vybudovanie medzinárodnej finančnej architektúry.

Predsedníctvo predložilo návrhy členským štátom so zreteľom na tento cieľ. Tieto návrhy prerokovala Rada Ecofin a potom ich prijali hlavy štátov alebo vlád. Európa bola preto schopná vyjadriť sa jednomyselne na stretnutí vo Washingtone 15. novembra. Myslím si, že je to veľmi dôležité.

Pred stretnutím G20 zohrala Rada Ecofin svoju úlohu pri formulovaní spoločného odkazu Európskej únie v súvislosti s medzinárodnou finančnou architektúrou. Na svojom stretnutí 4. novembra preskúmala všetky relevantné otázky s cieľom rozhodnúť o európskej reakcii na krízu a jej návrh bol následne schválený hlavami štátov a vlád na neformálnom stretnutí 7. novembra.

Domnievam sa, že táto európska jednota umožnila dosiahnuť významný pokrok, predovšetkým zo strany našich partnerov v USA a v rozvíjajúcich sa krajinách, z hľadiska podpory globálneho rastu, regulácie a dohľadu nad globálnymi finančnými trhami. Tento princíp sa rozšíril na všetkých zainteresovaných, všetky trhy a jurisdikcie.

Som presvedčený, že tento samit predstavuje východisko pre revíziu nástrojov a prostriedkov medzinárodných finančných inštitúcií. Medzinárodný menový fond (MMF) musí mať k dispozícii široké spektrum nástrojov, ktoré mu umožnia podporovať členské štáty flexibilne a rýchlo. Svetová banka musí nabráť silu a poskytnúť potrebné finančné prostriedky pre rozvíjajúce sa a chudobné krajiny. Umožní im to zvládnuť nedostatok prostriedkov na trhu a rast ich cien.

Navyše, medzinárodné finančné inštitúcie musia mať nielen prostriedky na zvládnutie kríz, musia tiež zohrávať kľúčovú úlohu pri ich prevencii. Predovšetkým MMF spolu s Fórom pre finančnú stabilitu musia dokázať identifikovať akékoľvek hromadenie rizík a bubliny vo finančnom systéme a odporučiť zodpovedajúce hospodárske politiky.

Rada preto bezvýhradne podporuje vyhlásenie hláv štátov alebo vlád krajín G20, ktoré bolo zverejnené 15. novembra. Všetko je teraz na svojom mieste pre prípravu spoločných európskych stanovísk, takže táto „Washingtonská deklarácia“ sa môže realizovať v rámci harmonogramu stanoveného pre ďalšie medzinárodné termíny.

Pán predseda, na záver by som chcel vyjadriť svoje zásadné presvedčenie, že okrem pokroku dosiahnutého v základných otázkach z toho môžeme vyvodiť dve dôležité posolstvá.

Európa sa po veľmi rýchlej príprave vyjadrila jednomyselne na samite vo Washingtone. Európa preto musí zostať hybnou silou súčasnej diskusie o reforme medzinárodnej finančnej architektúry.

Naše interné diskusie a reformy, ktoré budeme naďalej prijímať, musia pokračovať s cieľom prispievať k tomuto procesu, ktorý je len na začiatku.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predseda, pán Novelli, pán Jouyet, pani Berèsová, dámy a páni, pred menej ako mesiacom sme v Štrasburgu hovorili o výsledkoch a záveroch stretnutia vo Washingtone.

Dnes sa pani Berèsová pýta Rady a Komisie, aké kroky je potrebné podniknúť, aby sa tieto závery zaviedli do praxe, kto ich má podniknúť a aké opatrenia má prijať každá európska inštitúcia v tomto smere.

Musím jej povedať, že úplne súhlasím s tým, že tieto rozhodnutia, podobne ako tie prijaté od septembra roku 2007 v Rade Ecofin a v Európskej rade, sa musia prijať rýchlo, pričom sa budú rešpektovať úlohy všetkých inštitúcií Spoločenstva. Všetky inštitúcie Spoločenstva sa musia zapojiť do dosahovania konsenzu. Európa tak bude schopná zastávať jediné stanovisko pri všetkých otázkach potrebných na efektívnejšiu reguláciu finančného systému a hľadanie riešení jeho problémov. EÚ bude preto schopná udržať si vedúce postavenie pri poskytovaní riešení na budúcich stretnutiach nadväzujúcich na stretnutí vo Washingtone.

Komisia, samozrejme, na tejto veci pracuje. Na jednej strane zohrávame svoju úlohu v rámci Larosièrovej skupiny a na druhej strane vyvíjame vlastné iniciatívy. Komisia len včera aktualizovala tieto oznámenia v Rade Ecofin. Okrem toho Komisia určite využije svoje kompetencie, spolu s Radou a Parlamentom, na dosiahnutie potrebných dohôd v čo najkratšom čase.

Je veľmi dôležité koordinovať kroky a stanoviská EÚ vo finančnej oblasti, pretože sa zúčastňujeme globálneho koordinačného procesu a Európa sa ho nemôže zúčastniť, ak bude zastávať niekoľko rôznych stanovísk. Musíme sa ho zúčastniť s jediným stanoviskom, ktoré bolo formálne prijaté v rámci Európskej únie.

V súvislosti s hospodárskou obnovou a plánom rastu, o ktorých včera rokovala Rada Ecofin, ministri súhlasili s názorom Komisie, že v súčasnej ekonomickej situácii a recesii ovplyvňujúcej Spojené štáty, Japonsko, eurozónu a niektoré významné ekonomiky mimo eurozóny, je nevyhnutný fiškálny stimul. Menová politika musí naďalej podporovať dopyt, ale celú túto záťaž nemôže znášať sama, predovšetkým pre súčasnú situáciu na finančnom a úverovom trhu.

Fiškálna a rozpočtová politika musí tiež poskytnúť nejaký stimul. Komisia navrhla stimul, ktorý považuje za potrebný a zároveň možný v situácii, v ktorej sa nachádzame. Stanovili sme rozsah, v rámci ktorého budeme prispievať európskymi prostriedkami a opatreniami prostredníctvom rozpočtu EÚ a opatrení Európskej investičnej banky (EIB) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR). Pripúšťam, že niekoľko členov Rady Ecofin, žiaľ, nepríjalo náš návrh pre Európsku radu a Parlament, ktorý by umožňoval využiť nevynaložené prostriedky flexibilnejšie bez zmeny celkového stropu rozpočtu EÚ. Umožnilo by to vyčleniť sumu 5 miliárd EUR na investície do infraštruktúry a na boj proti zmene klímy na európskej úrovni.

Tento návrh, žiaľ, nezískal dostatočne jednohlasnú podporu. Napriek tomu dúfame, že bude prijatý. Okrem úsilia na európskej úrovni (prostredníctvom rozpočtu EÚ a Európskej investičnej banky, v tomto prípade sa ministri dohodli na zvýšení kapitálu, ako to navrhla Komisia, do konca roka 2009) sme tiež požiadali členské štáty, aby sa pokúsili prijať podľa nich najvhodnejšie opatrenia na podporu dopytu v ich súčasnej situácii vo výške 170 miliárd EUR v roku 2009.

Tento návrh zohľadňuje vlastnú zodpovednosť členských štátov, keďže majú rozpočet na financovanie obnovy prostredníctvom fiškálnej politiky. Zohľadňuje tiež skutočnosť, že členské štáty nemajú rovnaký manévrovací priestor. Nemôžeme od Maďarska alebo Lotyšska žiadať, aby teraz prispeli rovnako ako Nemecko alebo Holandsko. Samozrejme, to nie je stanovisko Komisie. Všetky členské štáty by mali mať prospech z takejto podpory a následného zotavenia, pričom nie všetky môžu prispieť v rovnakom rozsahu, pretože ich počiatočné situácie sú odlišné. Preto je nevyhnutná koordinácia.

Koordináciou krokov môžeme z jeden plus jeden urobiť tri. Bez koordinácie môžeme z jeden plus jeden dostať záporný výsledok. To je jasný príklad naliehavej potreby koordinácie. Niektoré krajiny nemajú žiadny priestor na manévrovanie, zatiaľ čo iné sa musia rozhodnúť, či využijú priestor, ktorý majú. Ak nevyužijeme maximum energie a príležitostí každej krajiny, všetci nakoniec prehráme. To je poslanstvo, ktoré Komisia včera presadzovala medzi ministrami Rady Ecofin.

Musím poukázať na tri veľmi špecifické body.

Po prvé, v predchádzajúcej rozprave poslanec tohto Parlamentu uviedol, že Pakt stability a rastu už neplatí. Ako som už v tomto Parlamente povedal pri mnohých príležitostiach, znova opakujem, Pakt stability a rastu platí v celom rozsahu a platí v celom rozsahu, pretože v roku 2005 sme ho revidovali a zaviedli sme flexibilitu, ktorá je potrebná v situáciách ako táto. Pakt platí, pretože sme ho v roku 2005 revidovali a nie je potrebné znova ho vypracovať alebo meniť. Je potrebné, aby sme ho uplatňovali a rešpektovali, ale musíme ho rešpektovať v rámci medzí a s flexibilitou, ktorú si rozpočtová politika v takýchto časoch vyžaduje.

Po druhé, pani Berèsová hovorila o európskych dlhových cenných papieroch. Niektoré veľké krajiny úplne vylučujú túto možnosť a odmietajú o nej uvažovať. Mala by existovať spoločná téma cenných papierov založených na národnom verejnom dlhu? Niektoré veľké krajiny eurozóny túto možnosť odmietajú. Existuje však aj tretia možnosť, ktorá má jednohlasnú podporu a ktorú zamýšľame využiť. Ide o Európsku investičnú banku, ktorá poskytne dodatočné a špecifickejšie financovanie investícií a opatrení, ktoré sa považujú za nevyhnutné na stimulovanie dopytu a maximalizáciu vplyvu tohto celoeurópskeho úsilia v týchto časoch.

A nakoniec, úplne súhlasím s výzvou pani Berèsovej na kvalitné pracovné miesta. Keď Komisia do plánu obnovy zahrnula okrem fiškálneho úsilia aj desať prioritných opatrení pre dobré investície, snažili sme sa o väčší rast, väčšiu udržateľnosť a kvalitnejšie zamestnanie, ktoré je možné zabezpečiť prostredníctvom určitých krátkodobých opatrení. Takéto opatrenia môžu byť, prirodzene, dočasné, čo je jednou z podmienok naštartovania rastu. Nemajú však ďalšie dve vlastnosti potrebné na to, aby boli kvalitným fiškálnym úsilím.

Konkrétne, musia dokázať podporiť a zvýšiť dopyt v krátkodobom horizonte a musia tiež rozšíriť možnosti našich ekonomík počas hospodárskej obnovy, ktorá bude určite nasledovať.

Jean-Paul Gauzès, *v mene skupiny PPE-DE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, páni ministri, pán komisár, najprv by som v súvislosti s týmito otázkami povedal, že jasne dokazujú vôľu Parlamentu, ktorý chce byť informovaný a ešte viac zapojený do procesu reformy architektúry finančných trhov. Parlament tiež rozhodne podporuje Európu, ktorá sa vyjadruje jednohlasne, ako už bolo povedané.

V súvislosti s hospodárskou obnovou Európy sú, samozrejme, nevyhnutné spoločné a koordinované opatrenia, ako už bolo konštatované. Čo sa nás týka, podporujeme návrh Komisie spojiť všetky dostupné európske a vnútroštátne politické páky s cieľom bojovať proti kríze. Terajšou úlohou je vlastne obnoviť dôveru Európanov a teda aj spotrebiteľov.

Musíme tiež nájsť rovnováhu medzi krátkodobým a dlhodobým horizontom. Opatrenia prijaté najmä v súvislosti s bankovým sektorom sú dobré na boj proti tejto finančnej kríze. Ide o zvýšenie kapitálu, medzibankové úverové záruky a záruky za úvery. Musíme však byť opatrní pri skutočnej realizácii cieľa týchto opatrení, ktorým je obnovenie primárnej úlohy bánk ako poskytovateľov likvidity a úverov. V skratke, cieľom je financovanie reálneho hospodárstva.

Úloha EIB a EBOR sa musí posilniť. Rezervy EIB sa musia využiť na posilnenie jej kapitálovej základne. Štrukturalizácia rozpočtu je tiež krokom správnym smerom. Avšak slová bokom. Počíta sa realizácia plánovaných opatrení. Musíme sa vyhnúť častým zmenám názorov. Na tomto mieste by som spomenul štátnu pomoc v súvislosti s programami pre banky. Tiež by som tu spomenul Pakt stability a rastu, o ktorom ste práve hovorili. Musíme si uvedomiť, že naši spoluobčania, ktorí v čase krízy očakávajú, že Európa poskytne riešenia, by nemali mať pocit, že Európa povie v jeden deň jednu vec a potom na druhý deň urobí opak.

Na záver, pán minister, by som k téme regulácie ratingových agentúr, pre ktorú som spravodajca tohto Parlamentu, rád povedal, že budeme usilovne pracovať na tom, aby sme zaviedli efektívny a pragmatický systém, ktorý bude reagovať nielen na súčasnú situáciu, ale umožní týmto agentúram dlhodobo fungovať.

Poul Nyrup Rasmussen, *v mene skupiny PSE*. – Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel potvrdiť pánovi komisárovi Almuniovi, že „jeden plus jeden“ sa nerovná dva, ale tri, ak konáme spoločne. Budem sa to snažiť vysvetliť môjmu vnúčikovi a on bude rozumieť, pretože sa stáva dobrým Európanom.

Nebudem zachádzať do koordinácie, pretože si myslím, že moja kolegyňa pani Berèssová zdôraznila túto otázku takisto ako vy. Chcel by som k tomu povedať iba jednu vec, ktorá smeruje aj na predsedníctvo Európskej únie a Radu. Existuje veľké riziko, že naše členské štáty ešte neporozumeli významu potreby finančných investícií. Dovoľte mi uviesť príklad. Ak je naším cieľom udržať súčasnú úroveň zamestnanosti v Európskej únii, musíme investovať o 1 % viac HDP nielen v roku 2009, ale percentá navyše aj v rokoch 2010 a 2011. Potvrdzujú to naše makroekonomické výpočty pokrývajúce celú Európsku úniu.

Dúfam, že to, čo urobíme pre Vianocami, bude začiatok a viem, že francúzske predsedníctvo má rovnakú ambíciu. Preto by som prosil o takýto časový plán: zhodnoíme účinky do jari budúceho roka a do jarného zasadnutia Rady. Buďme do jarného zasadnutia Rady schopní vytvoriť nové finančné stimuly. Obávam sa totiž, že súčasnú prognózu Komisie, ktorá bola vypracovaná najlepšie, ako sa dalo, doplní nová prognóza, ktorá nám ukáže, že úloha, ktorá nás čaká, je ešte náročnejšia.

Na záver by som chcel hovoriť o regulácii. Chcel by som veľmi poďakovať predsedníctvu za vyjadrenie, že ide o regulačnú krízu. Súhlasím. Preto som taký sklamaný z informácie, ktorú som sa dozvedel včera vo Výbore pre hospodárske a menové veci pod vedením pani Berèssovej. Tu v Parlamente sme jednohlasne súhlasili so správou a uviedli sme, že z dôvodu regulačnej krízy musíme mať nové nariadenia, ktoré posilnia bez výnimky všetkých finančných aktérov vrátane hedžových fondov a súkromných kapitálových fondov.

Včera som dostal túto správu od pán komisára McCreevyho: „Týmto vyzývam všetkých aktérov na novú konzultáciu o hedžových fondoch.“ Pred dvoma rokmi sme mali posledné konzultácie o hedžových fondoch, ktoré sa zamerali len na chlapíkov z londýnskeho City. O dva roky neskôr máme novú konzultáciu. Nepotrebujeme viac konzultácií. Potrebujeme reguláciu. Presne vieme, v čom spočíva problém. Včera potom pán McCreevy povedal: „Mimochodom, nemám v úmysle robiť nič so súkromnými kapitálovými fondmi.“ Žiada však organizácie lobujúce za súkromné kapitálové fondy, či by neboli také láskavé a nepožiadali tých, na ktorých sa nevzťahuje kódex správania, aby ho dodržiavali.

(Prerušenie iným poslancom)

(FR) Dámy a páni, teraz som na rade ja!

Snažím sa povedať: prosím, potrebujem vašu pomoc – obraciam sa na vás, pán komisár Almunia – chcem, aby ste pochopili, že ľudia jednoducho nebudú rozumieť, ak my, Európska únia, nebudeme schopní splniť našu povinnosť regulácie finančného trhu komplexným spôsobom tak, aby sme si mohli byť istí, že táto situácia sa znova nezopakuje a že môžeme toto rozšírenie financovať presne tak, ako to opísal pán komisár Almunia.

Chcel by som vás naozaj požiadať o odpoveď pred Vianocami, aby som mohol môjmu vnúčikovi povedať: „Poďme na to!“

Daniel Dăianu, *v mene skupiny ALDE*. – Ak v EÚ nedosiahneme skutočne jednotné stanovisko v prospech reálnej reformy, dosiahnutie vhodných globálnych pravidiel pre finančné trhy bude ešte ťažšie. Rozumní ľudia by povedali, že obrovské zlyhanie regulácie a dohľadu spolu s odhalenými chybami príliš jednoduchšej ekonomickej paradigmy poskytuje nepochybnú odpoveď na to, čo máme robiť. Niektorí však stále presadzujú, že pravidlom nového systému by mala byť mierna regulácia. Podľa môjho názoru sa mýlia, či už si to úprimne myslia, alebo ich k tomu vedú vlastné záujmy.

Jeden z Keynesových intelektuálnych odkazov – že veľmi nestále kapitálové toky sú hrozbou pre obchod a prosperitu – ukázal svoj význam v súčasnom obrovskom chaose a iných krízach vrátane kríz na rozvíjajúcich sa trhoch. Desaťročia sme počúvali celosvetovú formulu, že tvorba národnej politiky veľa nezmôže, pretože globálne trhy by vládu potrestali. Je však štruktúra globálnych finančných trhov daná od Boha? Nie sú globálne trhy, okrem ich technologických základov, produkty rozhodnutí ľudských bytostí, ktoré stanovujú pravidlá pre finančné prostriedky, obchod a investície? Tvrdenie, že s financiami prinášajúcimi problémy sa nedá nič robiť, nie je presvedčivé. Dá sa urobiť veľa reguláciou všetkých finančných subjektov (vrátane hedgeových fondov a súkromných kapitálových fondov), obmedzovaním pákového efektu, riešením cyklickosti a účtovníctva, lepšou koordináciou politík a riešením ratingových agentúr.

Ústup paradigmy, ktorá dáva do rovnosti trhovú ekonomiku a absenciu regulácie sa musí vnímať v spojení s vynárajúcim sa viacpólovým hospodárskym svetom, ktorý sa pokúša vybudovať nový medzinárodný finančný systém. Na ňom závisí osud otvoreného svetového hospodárskeho systému. Ak teraz neurobíme správne veci, riskujeme ochromenie našich liberálnych demokracií. Dúfam, že nová americká administratíva bude v tomto smere ústretová. Ale aj my doma v Európe musíme zvládnuť toto vážne obdobie.

Rebecca Harms, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcela z celého srdca potvrdiť názor pána Rasmussena, že hovoríme o úplne novom vzťahu medzi štátom a trhom, ktorý sa týka celého finančného sveta. Myslím, že v tomto bode sa zhodneme. V súvislosti s úlohou pána McCreeveyho by som tiež povedala, že by mal zohrávať menej významnú úlohu ako predtým a za žiadnych okolností by sa mu nemalo dovoliť zdržiavať.

Z pádu finančných trhov sa môžeme poučiť, čo sa stane, ak sa štát drží v prílišnom úzadí a neodváža sa uplatniť pravidlá, ktoré považuje za správne.

Chcela by som súčasnú rozpravu o novom ekologickom dohovore opäť spojiť s európskym plánom obnovy. Podľa môjho názoru je v Európskej rade a v Európskej komisii stále príliš veľa oponentov, ktorí predpokladajú, že stratégie trvalej udržateľnosti alebo agresívna ochrana klímy by boli na úkor pracovných miest. Tieto isté sily, ktoré veci zdržiavajú, podľa nášho názoru – nás Zelených tiež zaujímajú pracovné miesta – zdržiavajú rozvoj výrobných spôsobov budúcnosti, hospodárskych systémov budúcnosti a produktov budúcnosti. Blokujú našu cestu z Európy na globálne trhy budúcnosti.

Považujem to za veľmi nebezpečné a myslím si, že slabá regulácia automobilov, ktorú v súčasnosti pripravujeme, je zlým znamením toho, ako sa bojíme. Plán obnovy je teraz trochu keynesiánsky, trochu ekologický, ale v podstate je stále rovnaký.

Nemyslím si, že stačí, aby Európa urobila iba malé zmeny. Koordinácia by mohla získať väčšiu podporu, ak by sa stratégie formulovali konzistentnejšie. Revízia celého rozpočtu EÚ začiatkom budúceho roka poskytne Komisii príležitosť zaujať postoj k rôznym významným krízam, ktoré musíme zvládnuť systematickým a jednotným spôsobom.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Vážený pán predsedajúci, ctený Parlament a hostia. Pozitívne hodnotím iniciatívu inštitúcií Európskej únie, ktoré dali impulz pre riešenie finančnej krízy v celosvetovom rozmere. Hospodárska odpoveď na dôsledky finančnej krízy spočívajúca v pláne na obnovu rastu a zamestnanosti v Európskej únii mi však skôr pripadá ako uponáhľaná improvizácia.

Plán idealizuje situáciu a zabúda, že Európska únia je súborom národných štátov, z ktorých každý má iné danosti, iné priority a iné riešenia hospodárskych problémov a ekonomického rozvoja. Plán podcenil koordinovaný rozvoj energetickej infraštruktúry ako celku a nielen zelenej energie, koordinovaný rozvoj cestnej a železničnej infraštruktúry ako podmienky efektívneho rozmiestňovania investícií, ale i nevyhnutnosť riešiť financovanie agrosektora. Svetu totiž nadväzne na finančnú krízu hrozí predovšetkým kríza energetická a kríza potravinová.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predseda, nemám v úmysle hovoriť veľa o výnimočnej, historickej povahe súčasnej krízy. Všetci moji kolegovia to už spomenuli a pán Rasmussen to vyjadril veľmi dobre. Len by som chcel na tomto mieste dodať tri veci. Toto je najhoršia kríza likvidity, o akej som počul, a rokov nemám málo. Pre túto krízu neexistujú riadiace tabuľky alebo plány. A po tretie, sme si dobre vedomí, že finančná kríza pretrváva a trhy sa vyčerpali.

Preto je prvou vecou, ktorú musíme urobiť, normalizácia finančných trhov a v tejto súvislosti budem hovoriť o Európskej centrálnej banke.

V tomto Parlamente požíva Európska centrálna banka určitý druh úctivého rešpektu. V mnohých oblastiach nie som odborník, ani v tejto, ale musím povedať, že ECB musí rýchlo znížiť úrokové miery, pretože je to naliehavé. Mechanizmy transferu nefungujú dobre, ako sa ukázalo v októbri, kedy sa zníženie oficiálnej úrokovej miery dostatočne nepremietlo do reálnych úrokových mier.

Po druhé, likvidita sa musí zabezpečiť na dlhšie obdobie ako v súčasnosti. Uvedomujem si, že aby to bolo možné, musí sa zmeniť rámec záruk, ale musí sa to urobiť. Finančné inštitúcie požičiavajú peniaze dlhodobo a tiež potrebujú spoľahlivé dlhodobé financovanie.

Národné banky pomáhajú centrálnej banke v politike zabezpečovania likvidity, čo môže viesť k národnej pomoci, ktorá deformuje hospodársku súťaž. Musíme preto túto oblasť pozorne sledovať.

Mojou treťou a poslednou poznámkou je, že v tejto chvíli sa ukázalo, že rozpočtová politika zohráva oveľa ústrednejšiu a vedúcejšiu úlohu ako menová politika. Rozpočtová politika spôsobuje externé vplyvy, a preto je nevyhnutná úzka koordinácia. Z celého srdca súhlasím s tým, čo povedal pán komisár.

Súhlasím tiež s tým, že výdavky sú dôležité. Najdôležitejšie je však, aby boli vynaložené múdro na jasné ciele, ktoré zlepšujú konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva. Iba takým spôsobom budeme schopní opätovne vyvážiť náš rozpočet v strednodobom horizonte.

Súhlasím s tým, že Pakt stability a rastu je stále v platnosti. Prvá vec, ktorú by mal pán komisár urobiť, je vysvetliť nám, čo chápe pod pojmom „odchýlka od referenčnej hodnoty“. Znamená to niekoľko stotín, niekoľko desiatín alebo niekoľko bodov? Verte mi, pán komisár, budem pozorne sledovať prácu, ktorú musíte urobiť, aby Pakt stability a rastu ostal v platnosti. Ak to dosiahnete, nech vás Boh odmení, a ak nie, nech vás berie na zodpovednosť.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Niekoľkokrát sme tu už počuli, že kríza býva príležitosťou, a je to pravda. Ak chceme využiť núkajúcu sa príležitosť, o smere našich krokov sa rozhodneme ľahko.

Po prvé, na úrovni Európskej únie sme si vedomí potreby zaviesť mechanizmy pre transparentnosť v regulácii a dohľade finančných trhov. Nie je potrebné, aby pán komisár McCreevy začal ďalšie konzultácie alebo aby predsedníctvo analyzovalo a iniciovalo viac štúdií a návrhov. Budú nám stačiť návrhy socialistov, ktoré boli predložené vo vhodnom čase a na ktoré vo veľkej miere nadviazal Parlament.

Po druhé, na medzinárodnej úrovni, Európa nemôže účinkovať na medzinárodnej scéne pasívne. Musí zohrávať aktívnu úlohu pri budovaní nového medzinárodného poriadku a musí chrániť novú architektúru, ktorá v systéme nemá čierne diery, ako je to v súčasnosti napríklad v prípade daňových rajov.

Po tretie, od predsedu Komisie sme tu dnes počuli, že niektoré členské štáty nie sú ochotné koordinovať stratégie. Je pravda, že ak by sme toľkokrát od členov Komisie nepočuli, že trhy sa regulujú samy, že štát by nemal zasahovať a že finančné trhy nemajú žiadny vplyv na rast alebo zamestnanosť, možno by bol medzi krajinami aktívnejší duch solidarity.

Návrh, ktorý dnes máme pred sebou, je však len prvou časťou dlhého procesu, ak ho porovnáme s programami Číny a Spojených štátov. Nestanovuje dostatočne jasne svoj cieľ, ktorým musí byť zamestnanosť. A nakoniec, európsky program nemôže byť kombináciou národných programov.

Nastal čas, aby sme obyvateľom Európy ukázali, že Európa je systémom práv, ktoré obsahujú aj hospodársku oblasť, že ich chráni v časoch krízy a že propaguje solidaritu, rast a podporné programy pre malé a stredné podniky, na ktoré nevplyvajú dôsledky intervencií realizovaných v bankovom sektore. Práve to je reálna ekonomika a my sme tu ako Európania na to, aby sme občanom ukázali, že Európa je aj v tomto prípade predovšetkým na ich strane.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, pripadá mi zvláštne, že v posledných rokoch nikdy nebol dostatok prostriedkov na vzdelávanie, zdravotníctvo, inovácie a životné prostredie a zrazu by sme na to mali minúť miliardy. Najlepší záchranný plán pre budúcnosť je silný európsky trh kombinovaný so zdravými vládnyimi zdrojmi, pretože budúce generácie by nemali zdediť naše rozhadzovanie.

Krízu súkromného dlhu by sme nemali jednoducho vymeniť za verejný dlh. Komisia by mala zaujať pevné stanovisko za prísne dodržiavanie Paktu stability a rastu a pravidiel štátnej pomoci a v tejto súvislosti vítam vyhlásenia pána Almunia a pani Kroesovej. Nielen bankári, ale aj politici by mali míňať peniaze občanov rozumne. Najvyššiu rýchlosť nie je potrebné zaradiť pri peňažných tlakoch, ale pri lisabonskej stratégii, pretože sa z nej dá vyťažiť obrovský prospech.

Napríklad voľný trh služieb môže vytvoriť stovky tisíc nových pracovných miest pri nulových dodatočných nákladoch. Prekvapuje ma preto, že členské štáty by mali zavádzať smernicu o službách tak pomaly. Záchranný plán pre rastúci počet absolventov škôl bez kvalifikácie je minimálne taký náročný ako pre podvedených sporiteľov, pretože bez kvalifikácie sa títo mladí ľudia v živote vôbec neuplatnia.

Podobne, mali by sme investovať do dosiahnutia 3 % cieľa pre výskum a vývoj, ktorý bol stanovený v roku 2000. Veď zatiaľ čo priemysel nesplnil svoj sľub 2 % podielu, v súčasnosti dostáva miliardy podpory.

A nakoniec, vzhľadom na to, že na voľnom trhu sa môžu veci poriadne pokaziť, pravidlá a dohľad nad trhom nie sú žiadnym luxusom. Ale aj napriek tomu sa to nedá porovnať s hospodárskymi a sociálnymi škodami, ktoré ostali po rôznych experimentoch s nacionalizmom a socialistickým štátnym hospodárstvom.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, je pre mňa ťažké, a nie som sám, zapájať sa do objavujúceho sa zdôrazňovania vlastnej dôležitosti európskych orgánov s rozhodovacou právomocou v súvislosti s riadením krízy finančného trhu. Pretože ak by Európa, ak by EÚ bola fungujúcou demokraciou, museli by sme sa venovať otázke zodpovednosti a otázke, ako sa to všetko mohlo stať.

Jednoducho nie je pravda, že všetky problémy, ktorým teraz čelíme, sú ako tsunami – niečo zapríčinené prírodou. Sú spôsobené človekom. Pri všetkej tejto regulačnej horlivosti, ktorá je pre Úniu typická, sa sám seba pýtam, prečo sa nepodnikli kroky, keď banky začali v značnom rozsahu prekračovať štátne hranice. Prečo sa napriek príslušným varovaniam nepodnikli kroky, keď sa sem votreli deriváty. Jasne si spomínam, že nositeľ Nobelovej ceny Joseph Stiglitz poukázal na všetky tieto otázky. Všetci boli ticho, bolo to tabu. Tam by ste mali začať, lebo uvedomiť si vlastné chyby je jediným spôsobom, ako nájsť riešenie v budúcnosti.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Európsky parlament musí vyslať jasný signál o oboch stranách dnešnej diskusie, najprv v súvislosti s princípmi finančného systému, ktoré musíme vybudovať pre budúcnosť, a potom v súvislosti s našou počiatočnou reakciou na plán obnovy, ktorý Komisia predložila 26. novembra. Pokiaľ ide o prvý bod, Komisia bezpochyby pochopila, že éra samoregulácie alebo absencie regulácie sa naozaj skončila. Ak mal niekto v Komisii alebo dokonca v Parlamente dojem, že reálna ekonomika by sa mohla budovať na princípe bez pravidiel, súčasné udalosti ukázali, že sa mýlia. Určitý čas nám to trvalo, ale teraz to chápeme. Nemyslím si, že na vine je komisár Almunia. Na tento princíp mohli Komisiu naviesť aj iní, ale teraz je príliš neskoro. Teraz sa musí nový hospodársky poriadok vybudovať na princípe, ktorý riadia pravidlá, pravidlá a ešte raz pravidlá.

Druhá časť plánu obnovy, ktorú Komisia predložila minulý týždeň, obsahuje niekoľko pozitívnych bodov a musíme uznať, že Komisii sa podarilo (a viem, aké je to ťažké) zosúladiť rozdielne názory a ponúknuť vládám vzájomne prepojený rámec pre opatrenia so spoločným princípom. Teraz počujem, ako ľudia zľava a sprava hovoria veci ako „chceli sme to inak“, „bude to príliš drahé“ alebo „nepáči sa nám to“. Sú to tí istí ľudia, ktorí by povedali, ak by Komisia nebola urobila nič, že „Komisia nič nerobí“, „čakáme na návrh Komisie“. Preto sa domnievam, že druhým signálom, ktorý musíme vyslať pánovi komisárovi, je, že princípy tohto balíka sú správne. Pomôže vládám a môže byť záchranným člnom, na ktorom môže reálna ekonomika prežiť počas prvých dní krízy. Ďakujem.

Donata Gottardi (PSE) – (IT) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, prípravou záchranného plánu obnovy pre európske hospodárstvo dáva Európska únia prvotný signál trhom a aj svojim občanom.

Očakávanie sú veľké a my ich nesmieme sklamať. V čase, keď finančnú konsolidáciu a úroveň verejného dlhu môže nepriaznivo ovplyvniť verejný zásah z hľadiska skutočne vynaložených i garantovaných prostriedkov, pričom snahou je zachrániť významných finančných a priemyselných aktérov, čo má zrejme dôsledky pre verejné financie, potrebujeme koordinovaný prístup na európskej úrovni aj na boj proti daňovým únikom a daňovým rajom. Je dôležité, aby boli všetky finančné prostriedky a národné plány prísne a efektívne koordinované a zamerané na rovnaký cieľ.

Veľmi rada poukazujem na to, že existujú plány na vyjasnenie flexibilného uplatňovania Paktu stability a rastu, ktoré musia byť cielené, dočasné a primerané a musia obsahovať mechanizmy zamerané na štrukturálne zmeny, efektívne pridelovanie verejných prostriedkov, reštrukturalizáciu verejných výdavkov a investície do rastu v súlade s cieľmi lisabonskej stratégie. Mali by sa zamerať predovšetkým na úlohu malých a stredných podnikov. Spoločný prístup musí pokrývať aj makroekonomické rozpočtové a mzdové politiky a postupné výrazné zníženie daňového zaťaženia práce a dôchodkov. Musí sa to realizovať prostredníctvom daňových úľav, upravených daňových sadzieb a kompenzáciou fiškálnej brzdy s cieľom obmedziť chudobu, a nielen extrémnu chudobu, a podporiť spotrebu a hospodársky rast prostredníctvom proticyklickej reakcie na súčasnú hospodársku krízu, ktorá je predzvesťou recesie. Z hľadiska opatrnosti sa však musí vykonať úloha zachovania príjmov a opätovného naštartovania spotrebiteľského dopytu. Mala by byť zameraná na environmentálnu a sociálnu udržateľnosť, čím sa vyhneme slepému napodobňovaniu modelov a systémov, ktoré ukázali všetky svoje slabiny.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, v tomto pláne obnovy mi chýba odkaz na finančné trhy. Začiatkom roka pri diskusiách o všeobecných hospodárskych usmerneniach Parlament prišiel s návrhom zahrnúť do usmernení rozmer finančného trhu.

Žiaľ, v tom čase bola Komisia proti tomuto návrhu. Vývoj udalostí však ukázal, že sme mali pravdu. Nalieham na vás, aby ste túto chybu znova nezopakovali a spojili plán hospodárskej obnovy s aktualizovaným akčným plánom pre finančné služby. Ak zvolíme túto stratégiu, bude v dlhodobom horizonte možné zohľadňovať potreby reálnej ekonomiky pokračujúcou modernizáciou finančnej architektúry EÚ.

(LT) Chcela by som vyzvať na preskúmanie vašich návrhov z hľadiska účastníkov finančného trhu. Komisia teraz predkladá toľko nových návrhov, že je ťažké ich zvládnuť aj pre nás, poslancov Európskeho parlamentu. Nie sú veľmi dobre koordinované. Len si pomyslite, ako sa musia cítiť vedúci predstavitelia inštitúcií finančného trhu a investori, ktorí majú skutočne ťažkosti s rozhodovaním. Má to ďaleko od vyvolávania dojmu, že náš trh je stabilný. Domnievam sa preto, že je potrebná väčšia koordinácia.

John Purvis (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, počuli sme toho dosť veľa o koordinácii. Premýšľam však, či koordinácia ešte stačí, či sa nepotrebujeme posunúť skôr k solidarite ako iba ku koordinácii, pretože kríza bánk, ktorá je dosť zlá, sa zmenila na krízu krajín. Práve keď sa koordinácia oprávnené presunula z národnej na európsku a celosvetovú úroveň, musíme zvážiť, či je potrebná väčšia solidarita. Chcel by som sa Komisie a Rady opýtať, či sa skutočne zaoberajú otázkou globálnych inštitúcií, keďže otázka na ústne zodpovedanie sa týka konkrétne Medzinárodného menového fondu alebo podobných inštitúcií, ktoré by mohli vykonávať úlohu solidarity na celosvetovej úrovni.

Moja druhá otázka sa týka typu stimulov, ktoré by sme mali hľadať v rámci fiškálnych stimulov, ak je to skutočne uprednostnená cesta. Mala by byť cestou daň z pridanej hodnoty? Mala by povoľovať znížené sadzby dane z pridanej hodnoty od vysokej cez strednú po nízku sadzbu v určitých oblastiach? Čo robíme v tejto súvislosti? A nie je oveľa lepšie, aby sa zamerala takýmto spôsobom, ako uplatniť ju plošne na oveľa nižšej úrovni?

Regulácia – počúvame stále, najmä od doľava orientovaných kolegov, že musíme mať viac a viac regulácie, zničiť hedžové fondy a súkromné kapitálové fondy, úverové ratingové agentúry atď. Môžem však požiadať Komisiu a Radu, aby vzala do úvahy nasledovné? Musíme počkať, musíme poriadne a opatrne porozmýšľať a musíme sa za každú cenu vyhnúť neželaným dôsledkom. Ak je nová regulácia oprávnená – a môže byť – musí to byť správna regulácia a nesmie sa z nej stať prekážka zotavenia a nesmie mu zabrániť alebo ho spomaliť. Určitým spôsobom by som skutočne chcel pánovi McCreevymu vyjadriť podporu za uvážení reakciu na problémy a neodsudzovať ho. Zdá sa, že si to želá aj veľa kolegov.

A na záver, verejné financie. Pakt stability a rastu ovplyvňuje krajiny eurozóny i krajiny mimo nej. Ak sú dočasné nadmerné deficity oprávnené – a ide o veľké „ak“ – musia byť dočasné, musia byť schopné zotavenia v realistickom termíne. Ak si niektoré krajiny môžu dovoliť dlh, ale iné si ho dovoliť nemôžu, musíme sa vrátiť k otázke vzájomnej solidarity. Chcel by som Komisiu a Radu požiadať, aby uviedli, čo považujú za realistické termíny pri riešení tejto otázky.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, pán komisár, dámy a páni, moja otázka sa týka vášho názoru na Island a Maďarsko a zavedenia eura ako druhej meny. Myslíte si, že by to mohlo vyriešiť problémy týchto dvoch krajín?

Druhou otázkou je, či si myslíte, že by bolo možné zaviesť rizikovú prémiiu pri derivátoch, ktoré by sa potom použili na posilnenie vlastného kapitálu bánk.

Mojou treťou otázkou je, či si nemyslíte, že zníženie dane z pridanej hodnoty by podporilo dovoz, predovšetkým z Číny a Indie. Nedávalo by väčší zmysel uvažovať o znížení dane pre naše podniky a pre našich zamestnancov, platiť investičné prémie, zamerať sa na progresívne odpisovanie a predovšetkým zvýšiť aktíva malej hodnoty desaťnásobne s cieľom vyhnúť sa zdaneniu fiktívneho zisku a udržať peniaze v podniku, čo by tiež umožnilo ľahšie vyplácanie miezd?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Plán hospodárskej obnovy EÚ zabezpečuje rozumné investície, a preto podporuje zvýšenie prídelu rozpočtových prostriedkov o približne 200 miliárd EUR na obdobie, ktoré je pred nami. Je to súčasť Paktu stability a rastu.

Oceňujem predovšetkým pohotovosť Európskej centrálnej banky, keď znížila úrokové sadzby s cieľom zabezpečiť úroveň likvidity potrebnú na to, aby bol bankový systém schopný investovať do reálnej ekonomiky.

Osobitne oceňujem aj návrh predložený s cieľom zmeniť a doplniť finančný rámec tak, aby bolo možné počas nasledujúcich dvoch rokov investovať 5 miliárd EUR do rozvoja širokopásmovej infraštruktúry a prepojenia európskej energetickej infraštruktúry.

Vítam iniciatívu Európskej centrálnej banky a niektorých národných bánk zameranú na vytvorenie fondu 2020, ktorý je určený na činnosti súvisiace s energetikou a zmenou klímy a na rozvoj dopravnej infraštruktúry.

Štátnu pomoc bude možné využiť na podporu výskumu a vývoja, inovácií, komunikačných a informačných technológií, dopravy a energetickej účinnosti.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Myslím si, že dvojročný plán hospodárskej obnovy môže byť dobrou koordinovanou reakciou Európskej únie na ekonomickú krízu, pokiaľ bude rozumne zrealizovaný, implementovaný. Navrhovaný objem financií na podporu hospodárstva Únie by mal vytvoriť dostatočný finančný rámec, ktorý by stimuloval ekonomiku jednotlivých členských štátov k novým rozvojovým impulzom. Tridsať miliárd EUR, ktoré majú ísť rovnakým dielom z rozpočtu Európskej únie a od Európskej investičnej banky, musia byť dobre cieleňé v prospech rozvoja znalostnej ekonomiky, nízkouhlíkovej ekonomiky, ako aj v prospech programov energetickej účinnosti so strednodobým a dlhodobým výhľadom.

Čo sa týka daňových stimulov, myslím si, že tieto opatrenia by mali ostať v rukách jednotlivých členských štátov. Osobne som zástancom myšlienky zníženia sadzieb DPH na niektoré produkty, ktoré sú úzko spojené s energetickou účinnosťou a môžu stimulovať k výrazným úsporám energií.

Na záver mi dovoľte priznať určitú obavu v súvislosti s plánom na uplatňovanie maximálnej flexibility, ktorú umožňuje revidovaný Pakt stability a rastu. Niektoré vlády majú totiž tendencie zneužívať takéto opatrenia pre svoje populistické a čisto politické ciele bez jasnej rozvojovej koncepcie.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predseda, chcel by som vzdať hold nemeckej kancelárke Angele Merkelovej, ktorá sa stala novou Margaret Thatcherovou Európy. Podobne ako „Železná lady“ verí vo vyrovnané rozpočty a neverí, že cestou z úverovej a hospodárskej krízy je nekryté utrácanie. Naopak, britský premiér Gordon Brown má namiesto toho obrovský fiškálny reflexný krízový hospodársky balík „požičaj a utrať“, pričom v žiadnom prípade nebude mať vyrovnaný rozpočet.

Hoci uznávam, že práve ľahkomyselné požičiavanie našich britských bánk a nedostatočná regulácia a dohľad vlády nás priviedli do tohto chaosu, domnievam sa, že táto mimoriadne nezodpovedná fiškálna politika musí byť spojená so škrtmi vo verejných výdavkoch a dobre premyslenými plánmi jej financovania v dlhodobejšom horizonte. Inak po období hospodárskeho poklesu vyvoláme obdobie s veľkou infláciou, ktorá znehodnotí všetky naše úspory a podkope európske ekonomiky.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predseda, vítam prácu, ktorú členské štáty, Rada a Komisia vykonávajú pri riešení tohto zložitého problému. Veľa mojich kolegov sa podrobne zaoberalo potrebnými opatreniami. V tomto čase by však členské štáty nemali meniť svoje záväzky voči rozvíjajúcim sa krajinám. Je potrebné, aby členské štáty EÚ zachovali zahraničnú rozvojovú pomoc (ODA). Očakáva sa, že finančná

kríza bude mať vážny vplyv na humanitárne financovanie a niektorí analytici predpovedajú zníženie pomoci ODA o tretinu alebo viac.

Členské štáty EÚ by nemali poľavovať v dosahovaní rozvojových cieľov tisícročia v situácii, ktorá navádza na zníženie výdavkov. Celosvetový finančný kolaps zdôraznil navzájom prepojenú, globalizovanú podstatu sveta. Hoci sa rozvojové krajiny vyhli mnohým bezprostredným vplyvom finančnej krízy z dôvodu obmedzenej účasti na globálnych trhoch, ekonómovia varujú, že nastane reťazový efekt v súvislosti so znížením prílevu pomoci a platieb, priamych zahraničných investícií a hospodárskeho rastu.

Videli sme, že rozvojové krajiny trpkú pykajú za finančný chaos, ktorý nespôsobili. Preto by mali členské štáty zachovať súčasný stav.

Predseda júci. – Ospravedlňujem sa pánovi Gollnischovi a pánovi Sikierskemu, ktorí žiadali o slovo, ale, žiaľ, veľmi meškáme, a preto zastavujeme pri piatich prejavoch.

Hervé Novelli, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, najprv by som chcel povedať pánovi Almuniovi, že právom zdôrazňuje tri aspekty, ktoré sú veľmi dôležité pre zabezpečenie efektívnosti obnovy.

Prvým sú dostatočne silné opatrenia. Z tohto hľadiska mi pripadá cieľ obnovy vo výške 1,5 % HDP dosť významný vzhľadom na sumy, o ktoré ide.

Druhým je zohľadnenie rozdielnych situácií v členských štátoch. Správne zdôrazňuje, že nie všetky krajiny, dovoľm si povedať, boli na jednej lodi, pokiaľ ide o hospodársku a rozpočtovú situáciu, ale to ich neoslobodzuje od vynakladania skutočne koordinovaného úsilia. Predsedníctvo má v pláne pracovať na tom pred nasledujúcim zasadnutím Európskej rady. Som presvedčený, že práve týmto spôsobom nakoniec – hoci ešte neviem, ako dlho to bude trvať – dokážeme obnoviť rast a zamestnanosť.

Pán Gauzès, chcel by som vám povedať, že ste dobre poukázali na to, že všetko naše úsilie sa sústreďuje na financovanie reálnej ekonomiky. Bankám pomáhame preto, aby mohli investovať do tejto ekonomiky a naším jediným cieľom je financovať malé a stredné podniky, ako ste to správne zdôraznili. Domnievam sa, že Rada včera informovala Komisiu v súvislosti s pomocou pre banky a je jasné, že chceme pružné a rýchle rozhodovanie, pokiaľ ide o podporu, ktorú je možné bankám a finančným inštitúciám v súčasnosti poskytnúť. Domnievam sa, že Rada bola vypočutá a chcel by som vám povedať, pán Gauzès, že Rada sa stotožňuje s vaším prianím, aby boli ratingové agentúry na európskej a, dodal by som, medzinárodnej úrovni efektívne regulované, ako už povedalo veľa kolegov a poslancov.

Pán Rasmussen, chcel by som vám povedať, napriek tomu, že váš prejav bol viac adresovaný Komisii, že s vami súhlasím, keď zdôrazňujete, že žiadny segment trhu by nemal byť oslobodený od regulácie alebo dohľadu. Ak sme si zobrali iba jedno ponaučenie, bol to nedostatok regulácie určitých trhových segmentov. Táto regulácia sa preto musí zlepšiť a niekedy vytvoriť v situáciách, v ktorých je nevyhnutná. Toto je významný odkaz zo samitu vo Washingtone z 15. novembra a Európa, samozrejme, musí pracovať na dosiahnutí týchto cieľov aj v oblasti špekulatívnych fondov.

Pán Dăianu, je pravda, že regulácia finančných trhov by sa mala koordinovať na medzinárodnej úrovni. Preto sa uskutočnil samit vo Washingtone iniciovaný Európskou úniou. Domnievam sa, že to bol práve hlas Európy, zjednotenej Európy, ktorý bol rozhodujúcim faktorom na tomto samite. Na samite tak bolo možné načrtnúť určitý strategický plán skutočnej regulácie medzinárodného finančného systému. Bolo to preto, že Európska únia dokázala pracovať efektívne na vlastnom programe.

Pani Harmsová, na spresnenie, plán obnovy navrhuje dlhodobé investície, možno nie dosť na váš vkus, ale aj tak to navrhuje.

Pán Kozlík, chcel by som vám povedať, že áno, musíme podporovať poľnohospodársku politiku, ako aj iné hlavné európske politiky. Spomínali ste energetickú politiku. Myslím, že ste tak urobili správne. Toto sú priority a mali by nimi ostať aj v tomto ťažkom období.

Pán García-Margallo, práca Európskej centrálnej banky podľa môjho názoru zohrala rozhodujúcu úlohu pri prekonávaní ťažkostí, s ktorými sme sa stretli len nedávno. Jej prezident jasne uviedol, že inflácia v Európe sa znižuje a že preto očakáva, ako poznamenalo niekoľko kolegov poslancov, nový manévrovací priestor v oblasti menovej politiky.

Zdalo sa mi, že pani Ferreirová bola dosť tvrdá v súvislosti s reakciou Európskej únie. Na rozdiel od toho, čo povedala, sa domnievam, že Európska únia reagovala na krízu rýchlo prijatím rôznych rozhodnutí vo veľmi krátkom čase vďaka pozitívnej spolupráci našich inštitúcií – Komisie, Rady a Európskeho parlamentu – a za to vám ďakujem.

V súvislosti s podporou malých a stredných podnikov sa čoskoro uskutoční rozprava o rozhodnutiach prijatých v Rade pre konkurencieschopnosť týkajúcich sa európskej iniciatívy Small Business Act. Domnievam sa, že aj v tejto oblasti zohrala Európa svoju úlohu, pokiaľ ide o financovanie malých a stredných podnikov a prioritu, ktorú by mali mať aj v období hospodárskeho útlmu.

Pani in't Veldová, správne ste poukázali na to, že krátkodobá obnova by sa mala zakladať na dlhodobých štrukturálnych reformách v rámci lisabonskej stratégie. Táto stratégia nebola nikdy dôležitejšia ako v tomto období hospodárskeho útlmu a štrukturálne reformy sa musia rozbehnúť.

Pán Martin, zreteľne som vás počul, keď ste vyzývali na spoločné kroky s cieľom identifikovať skutočné priority.

Pán Schinas, mali sme pravidlá, ale tieto pravidlá nefungovali. Taká je pravda v tejto záležitosti. Preto potrebujeme pravidlá, ale pravidlá, ktoré sú efektívne, samozrejme, nie nadmernú reguláciu, ale skutočný rámec, ktorý je vhodný pre európsku konkurencieschopnosť.

Pani Gottardiová, chcel by som vám povedať, že úplne súhlasím s vašim prianím bojovať proti daňovým podvodom. Francúzske predsedníctvo to navyše považuje za prioritu na európskej a medzinárodnej úrovni. Chcel by som tiež povedať, že súhlasím s vašimi veľmi relevantnými poznámkami o potrebe efektívnej hospodárskej obnovy.

Pani Starkevičiūtėová, súhlasím, že prirodzený útlm finančného sektora je integrálnou súčasťou obnovy európskeho hospodárstva, ktorá by mala prebiehať koordinovane.

Pán Purvis, súhlasím, skutočne potrebujeme posun smerom k väčšej solidarite. To je dôležité. Navyše, navrhujeme to založením reformy medzinárodného finančného systému na inštitúciách vytvorených v Bretton Woods. Ide predovšetkým o Medzinárodný menový fond, univerzálnu a politicky legitímnu inštitúciu, ktorej úloha sa v nasledujúcich rokoch posilní. O tom som presvedčený. Spomenuli ste otázku DPH. Predsedníctvo v skutočnosti podporuje zníženie DPH zamerané predovšetkým na sektory s vysokým podielom ľudskej práce a nepremiestniteľné sektory.

Pán Rübig, hovorili ste o rovnakej téme. DPH je nástroj, ktorý dokáže – určite pri znížení – podporiť aktivitu a predovšetkým zamestnanosť. Tieto zníženia DPH však musia byť výlučne cielené, čím myslím to, že musí byť možné dokázať ich úplnú opodstatnenosť. Ako viete, diskusia na túto tému však stále nie je ukončená.

Pani Ľicová, domnievam sa, že jedným z princípov návrhov Komisie týkajúcich sa hospodárskej obnovy sú investície, ktoré sú reálne a včasné, ale aj dlhotrvajúce a štrukturálne. V tejto veci s vami úplne súhlasím.

Pán Hudacký, áno, Európska investičná banka je veľmi dôležitým nástrojom na pomoc hospodárskej obnove, keďže sprostredkúva rôzne investície. Domnievam sa, že je to zásadná vec. Budeme mať príležitosť zaznamenať to počas rozpráv Rady budúci týždeň.

Pán Tannock, rovnako ako celá Rada sa domnievam, že potrebujeme obnovu, ktorá je zosúladená, ale ktorú je možné vrátiť späť po návrate k podmienkam rastu.

Pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, na záver by som vám chcel povedať, že táto rozprava a všetky vaše otázky boli pre Radu veľmi dôležité a veľmi zaujímavé. Ukazujú, že je medzi nami široká zhoda v súvislosti s potrebou mať pevný a konzistentný názor na medzinárodných fórach. Podpora Európskeho parlamentu je kľúčová. V tejto súvislosti by som vám chcel poďakovať.

Som presvedčený, že musíme úplne prehodnotiť náš prístup k finančnému systému a jeho regulácii. Musíme to urobiť na európskej úrovni, pričom musíme zohľadniť riešenia dosiahnuté na medzinárodnej úrovni, pretože ak sa máme pri tejto kríze poučiť len z jednej veci, je ňou skutočne medzinárodný rozmer finančného systému. Riešenia sa preto musia hľadať na medzinárodnej úrovni s podporou Európy.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán Novelli, dámy a páni, v prvom rade som veľmi vďačný za vaše poznámky a pripomienky a za záujem o iniciatívy Komisie, ktorý ste preukázali, predovšetkým o plán obnovy, o ktorom sme počas dnešného popoludnia diskutovali. Nebudem opakovat

odpovede, ktoré uviedol pán Novelli. V podstate súhlasím so všetkými jeho poznámkami o vyjadreniach poslancov.

Chcel by som však veľmi rýchlo spomenúť šesť vecí. Po prvé, súhlasím s názormi tých z vás, počnúc pánom Gauzèsom, ktorí povedali, že úverová kríza je veľmi vážna a je podstatou obrovských problémov, ktorým v súčasnosti čelí reálna ekonomika. Len včera sme v Rade Ecofin diskutovali o spôsobe zvýšenia efektívnosti plánov rekapitalizácie a ochrany vkladov, ktoré boli a majú byť prijaté rôznymi členskými štátmi. V hre je množstvo peňazí daňových poplatníkov. Do zaručenia fungovania bánk a finančných inštitúcií alebo poskytnutia kapitálu pre ne sa investovali značné prostriedky. Teraz je dôležité zabezpečiť, aby sa úvery vrátili do hospodárstva, keďže sú nevyhnutným prvkom jeho riadneho fungovania.

Keďže nefunguje dobre, hospodárske prognózy, ktoré spomenul pán Rasmussen a ktoré som prezentoval pred mesiacom, žiaľ, už nie sú prognózami, ktoré by som prezentoval dnes. Preto som včera ministrom oznámil, že nové hospodárske prognózy budem prezentovať 19. januára.

Medzitým Medzinárodný menový fond, OECD a iné inštitúcie zverejnili odhady na rok 2009, ktoré sú ešte znepokojujúcejšie ako odhady v prognózach Komisie z 3. novembra. Európska centrálna banka má zverejniť odhady zajtra a tiež sú žalostné.

Mojou druhou poznámkou je to, že vo finančných službách bude určite viac regulácie. V skutočnosti je viac regulácie už teraz. Rada len včera na základe iniciatívy Komisie, ako už povedal pán Jouyet, dala svoj politický súhlas najmenej štyrom, ak si dobre spomínam, iniciatívam Komisie týkajúcim sa regulácie rôznych aspektov finančných trhov alebo služieb. Existujúca regulácia sa musí zmeniť, neregulované oblasti sa musia regulovať a musí dôjsť k zlepšeniu kvality regulácie a spôsobu dohľadu nad uplatňovaním týchto pravidiel na európskej a globálnej úrovni. Hovoríme o tom všetkom.

Keďže do Parlamentu sa má predložiť rozhodnutie o návrhu smernice Solventnosť II, dovoľte mi povedať, že reakcia Rady nie je vždy v súlade s jej vyhláseniami o tom, čo je potrebné urobiť v súvislosti s finančnou reguláciou a dozorom. Parlament si to uvedomuje, pretože o tejto smernici s Radou rokoval. Neexistuje zhoda o najlepšom spôsobe koordinácie opatrení dohľadu v sektore poistenia. Súrne potrebujeme dosiahnuť dohodu o takomto dohľade v európskom meradle a už hovoríme o dozornom orgáne pre inštitúcie, ktoré fungujú v celosvetovom meradle.

Pokiaľ ide o hedžové fondy, naše názory sa zakladajú na zásade, že ich činnosť sa musí regulovať. Povedali sme to v Komisii, povedala to Rada a povedalo sa to aj na stretnutí vo Washingtone.

Skupina na vysokej úrovni, ktorej predsedá Jacques de Larosière, to analyzuje spolu s inými faktormi. Pán komisár McCreevy sa včera stretol s Výborom pre hospodárske a menové veci.

Videl som, ako vám predseda Komisie v tejto snemovni počas jeho nedávnych návštev opakoval, že Komisia má v úmysle regulovať hedžové fondy a my to urobíme. Diskutuje sa o tom, v akom rozsahu, v akých oblastiach a ktoré časti činnosti hedžových fondov musia podliehať regulácii. Neovplyvní to iba hedžové fondy. Dôležité príspevky k tejto diskusii pochádzajú z oblasti zamestnanosti a zo správy vypracovanej Parlamentom z iniciatívy pána Rasmussena.

Úplne súhlasím s tými z vás, ktorí spomenuli investície a potrebu prepojenia potrebných investícií v strednodobom a dlhodobom horizonte s energetickým a klimatickým balíkom. Súhlasím s tými z vás, ktorí povedali, že naša menová politika má manévrovací priestor, pričom nemusí dôjsť k ohrozeniu nezávislosti Európskej centrálnej banky alebo iných centrálnych bánk. O tom niet pochyb. Inflácia v eurozóne koncom novembra bola podľa Eurostatu 2,1 %. Len pred niekoľkými mesiacmi sme hovorili o hodnotách inflácie, ktoré boli dvakrát také vysoké a tento rozdiel sa teraz využíva. Európska centrálna banka má zajtra tu v Bruseli zasadnutie. Neviem, čo má v pláne urobiť, ale počul som vyhlásenia jej prezidenta pána Tricheta, ktoré sú v tejto veci celkom jasné.

Moja ďalšia poznámka sa týka Paktu stability a rastu. Pakt jasne uvádza, že prekročenie maximálneho schodku vo výške 3 % bude viesť k postupu pri nadmernom schodku, s jednou výnimkou, a to keď je hospodárska situácia výnimočná, a my sa nachádzame v hospodárskej situácii, ktorá je výnimočná. Druhou podmienkou, ktorá platí súčasne s prvou, je, že nadmerný schodok by mal byť dočasný a dočasný neznamená niekoľko rokov, ale iba jeden rok. Treťou podmienkou, ktorá platí súčasne s prvými dvoma, je, že nadmerný schodok by nemal významne presahovať referenčnú hodnotu. Pán García-Margallo, nechcem zachádzať do technických podrobností nevhodných pre prevažne laické publikum tohto Parlamentu, ale hovoríme tu o niekoľkých desatinách percenta.

Na záver by som chcel odpovedať páňovi Parishovi a ešte niekomu, kto spomenul otázku dane z pridanej hodnoty. Dokument alebo plán Komisie obsahuje niekoľko nástrojov, ktoré je možné použiť ako fiškálny stimul. Jedným z nich je určite zníženie takej významnej dane, alebo skôr sadzby takej významnej dane, akou je DPH. Faktom však zostáva, že Komisia nikoho nenúti, aby tak urobil. Prečítajte si plán a uvidíte, že v ňom nie je taká povinnosť, ani by nemohla byť. A tretia vec, informácia vyplývajúca zo včerajšieho rokovania Rady Ecofin: len jeden členský štát z 27 včera podporil použitie tohto nástroja a bol to členský štát, ktorý ho už použil.

Predsedaajúci. – Ďakujem vám, pán komisár, predovšetkým za pokrytie tém siahajúcich od matematiky až po teológiu.

Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Louis Grech (PSE), písomne. – Finančná kríza predstavuje vážne problémy pre EÚ a globálne hospodárstvo. Koordinované úsilie členských štátov bolo efektívne pri stabilizácii bankového systému EÚ, ale ešte veľa sa musí urobiť na to, aby sme zvládli šírenie krízy do širšieho hospodárstva a ochránili domácnosti, podniky a pracovné miesta. Vo vzájomne závislom svete by riešenie týchto problémov mohlo byť príležitosťou pre EÚ, aby zaujala vedúce postavenie zavedením transparentnosti, sociálnej zodpovednosti a predvídateľnosti do globálnej finančnej architektúry.

Akékoľvek uplatnenie zmierňujúcich opatrení musí byť včasné, komplexné a spojené s primeranými regulačnými opatreniami riešiacimi základné príčiny krízy. Zvláštna pozornosť by sa mala venovať regulácii pri nových finančných produktoch, napríklad rizikových hypotékach a ich derivátoch, a pri subjektoch, ktoré sú zapojené do ich marketingu, napríklad bankách, hedžových fondoch a súkromných kapitálových fondoch. Je potrebné zrevidovať podnikateľský model ratingových agentúr a právne postavenie ich ratingov.

Počas procesu obnovy musia mať prioritu riešenia, ktoré chránia pracovné miesta, rast a tých najzraniteľnejších, podporujú ekonomickú energiu a stabilitu, pričom zabezpečujú, že strany so záujmom zachovať súčasný stav ostanú bokom.

Gábor Harangozó (PSE), písomne. – (HU) Víťam zjednotenú európsku snahu riešiť krízu a iniciatívy zamerané na ochranu európskych pracovných miest a vytvorenie nových.

Zároveň by som chcel upozorniť na fakt, že krajiny v zúfalej fiškálnej situácii ako Maďarsko nemajú k dispozícii žiadne menové alebo významné fiškálne nástroje, alebo nástroje zníženia daní. Preto je v týchto krajinách hospodársky stimul mysliteľný primárne vo forme prerozdelenia a efektívneho využitia európskych zdrojov, zníženia mzdových nákladov, zvýšenia efektívnosti regulácie hospodárskej súťaže a zníženia administratívnych nákladov.

Som veľmi rád, že pán komisár Joaquín Almunia podporuje naše spoločné úsilie v tomto smere. Preto považujem iniciatívy vo vzťahu k štrukturálnym fondom za najdôležitejšie a pevne podporujem ich bezodkladné prijatie. Zrýchlenie prijímania významných projektov a podpora vo forme úverov dostupných pre malé a stredné podniky môžu pomôcť pri stimulovaní dopytu.

Zároveň však považujem naše úsilie v mene krajín v núdzi za nedostatočné, a preto nalieham, aby sa do zmien navrhovaných v oblasti podpory bývania zahrnul aj rozvoj krajiny a nová výstavba. V nedostatočne rozvinutých regiónoch a obciach sa nachádzajú určité pozemky alebo stavby, ktoré sú nevhodné na renováciu, a preto musíme podporiť výstavbu moderných, energeticky účinných budov. Takto môžeme prispieť k cieľom Európskej únie, ktoré súvisia s úsporou energie a vytváraním pracovných miest, a zároveň pomôžeme tým, ktorí to najviac potrebujú.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), písomne. – (PL) Oznámením svojho krízového akčného plánu Európska komisia reagovala na skutočnú potrebu opatrení Spoločenstva s cieľom stabilizovať a oživiť hospodárstvo. Oznámenie však prišlo pár dní po tzv. zmierovacom konaní, ktoré stanovilo podobu rozpočtu Európskej únie na rok 2009. Rozpočet neprideľuje dodatočné prostriedky na prekonanie krízy a je ťažké si predstaviť plán vo výške 200 miliárd EUR, ktorý bude rozpočtovo úplne neutrálny.

Dlhý spor o zdrojoch prostriedkov pomoci vo výške 1 miliardy EUR pre krajiny ohrozené hladomorom ukazuje, že nebude ľahké dosiahnuť súhlas 27 krajín s dodatočným financovaním, konkrétne platbami vo výške viac ako 116 miliárd EUR pre rok 2009, na ktorých sa 21. novembra dohodli Európsky parlament

a Rada. Už len z tohto dôvodu nie je plán pána Barrosa viac ako súčtom národných snáh spojených so sľubmi o väčšej tolerancii schodkov rozpočtu a nariadení o štátnej pomoci.

Napriek tomu dúfam, že akékoľvek potenciálne uvoľnenie Paktu stability a rastu nebude jediným výsledkom plánu Európskej komisie. To sa stane v prípade, ak splníme sľub, že zvýšime preddavky a zjednodušíme štrukturálne fondy, ktoré musia počas rokov 2009 a 2010 slúžiť ako miestne a cielené odvetvové protikrizové balíky. Zvrátilo by to katastrofálnu tendenciu prehlbovania priepasti medzi záväzkami a skutočne prijatými prostriedkami regionálnej politiky.

14. Európska stratégia voči Rómom (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je rozprava o vyhláseniach Rady a Komisie o európskej stratégii voči Rómom.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, Rada si plne uvedomuje absolútnu dôležitosť prijatia príslušných opatrení s cieľom zlepšiť situáciu Rómov a podporiť ich základné práva, ako to Parlament žiadal vo svojom uznesení z 31. januára.

Ako viete, počas francúzskeho predsedníctva nastal pokrok v oblastiach nediskriminácie a začlenenia. V tejto súvislosti bolo možné zohľadniť situáciu Rómov aj v rámci balíka o sociálnom programe, ktorý prezentoval pán komisár Špidla 2. júla.

Cieľom balíka, ktorý prezentovala Komisia, je poskytnúť čerstvý impulz politikám na boj proti chudobe, vylúčeniu a diskriminácii, ktoré postihujú najzraniteľnejšie skupiny. Z tohto hľadiska sú návrhy predložené Komisiou a založené na existujúcich nástrojoch, ktoré pomáhajú zabezpečiť väčšie začlenenie rómskeho obyvateľstva, skutočne veľmi dobrým prínosom.

Rada je sklamaná, že členské štáty sa nedokázali jednotne dohodnúť na balíku týkajúcom sa boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu z finančných dôvodov. Chcel som to povedať aj pri príležitosti tejto rozpravy.

Prvý európsky samit o Rómoch sa uskutočnil 16. decembra. Podporoval ho pán predseda Komisie a francúzske predsedníctvo Európskej únie. Prijaté vyhlásenie poukazuje na zodpovednosť členských štátov s cieľom zabezpečiť zmysluplné začlenenie Rómov zdôrazňovaním posilňovania individuálnych práv ľudí a dôležitosti účasti rómskych organizácií.

Druhý samit o rovnosti sa konal 29. a 30. októbra 2008. Počas tohto samitu sme zdôraznili problémy, s ktorými sa rómske obyvateľstvo stretáva až príliš často. Ide o prístup k vzdelaniu, zamestnaniu alebo odbornej príprave a tiež prístup k iným tovarom a službám. Umožnilo nám to zistiť, ako konať ešte efektívnejšie v boji proti diskriminácii, ktorou toto obyvateľstvo trpí.

Tešíme sa začleneniu situácie Rómov v rámci Európskej únie a zabezpečíme, aby to bola jedna z priorít Agentúry Európskej únie pre základné práva.

Francúzske predsedníctvo urobilo nedávno niekoľko návrhov záverov vo vzťahu k špecifickej situácii Rómov. Tieto závery budú predložené Rade ministrov zahraničných vecí a Rade pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy nasledujúci pondelok a utorok. Podám o nich vášmu Výboru pre zahraničné veci v utorok správu.

Návrhy záverov vyzývajú Komisiu a členské štáty, aby zohľadnili situáciu Rómov pri návrhu a uplatňovaní politik v oblasti ochrany základných práv, politik boja proti chudobe a diskriminácii, politik rodovej rovnosti a politik v oblasti prístupu k vzdelaniu, bývaniu, zdravotnej starostlivosti, zamestnaniu, právu a kultúre. V týchto návrhoch záverov vyzývame Komisiu a členské štáty, aby identifikovali konkrétne opatrenia na roky 2009 a 2010.

V tejto súvislosti bolo prijaté opatrenie na lepšie využitie štrukturálnych fondov. Rada preto vyzýva Komisiu, aby jej v roku 2010 prezentovala správu o dosiahnutom pokroku, aby pokračovala v diskusiách a aby organizovala potrebné rokovania s rómskymi organizáciami.

Vážený pán predseda júci, dámy a páni, toto som chcel povedať Parlamentu.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, prvý európsky samit o Rómoch, ktorý sa konal v Bruseli 16. septembra, mal zásadný význam pre partnerstvo medzi všetkými kľúčovými aktérmi v tejto oblasti. Zúčastnilo sa ho vyše 500 vysokých predstaviteľov orgánov EÚ, členských štátov

a občianskej spoločnosti a bol odrazom nášho obnoveného odhodlania zvýšiť snahu o riešenie sociálneho vylúčenia Rómov.

Jasne ukázal, že celkovým cieľom musí byť plné zapojenie Rómov do hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho života v Európe a rovné príležitosti pre každého v EÚ vrátane Rómov. Občianska spoločnosť musí byť do tohto partnerstva plne zapojená. Z toho vyplýva, že sa Rómovia musia podieľať na návrhoch a vykonávaní a monitorovaní politík, ktoré sa ich týkajú. Komisia preto víta príspevky občianskej spoločnosti k samitu o Rómoch, napríklad vyhlásenie Koalície pre rómsku politiku EÚ. Tento rok bol v oblasti začleňovania Rómov dosiahnutý nebývalý posun v spoločnom úsilí EÚ a členských štátov a v spolupráci založenej na vzájomnej dôvere a dobrej vôli.

Z pohľadu Komisie sú najvýznamnejšími závermi samitu tieto: záväzok presadzovať individuálne práva rómskych mužov, žien a detí; uznanie toho, že podpora začleňovania Rómov je spoločnou zodpovednosťou EÚ a členských štátov v ich oblastiach pôsobnosti; uznanie úlohy EÚ pri podpore členských štátov vo vykonávaní ich politík, a to prostredníctvom koordinácie a finančnej podpory zo štrukturálnych fondov; konsenzus, že je nutné podporovať kultúrne citlivé prístupy cieleňé na Rómov, ktoré však nebudú vylučovať iných, podobne znevýhodnených členov spoločnosti, a budú sa usilovať o začlenenie Rómov do hlavného prúdu v zmysle vzdelávacom, pracovnom a spoločenskom.

Komisia tiež na samite dala jasne najavo, že v rámci svojej pôsobnosti podnikne všetky nevyhnutné kroky na zlepšenie situácie Rómov a zabezpečí, aby mohli plne využívať základné práva zaručené v charte. V prípade porušenia práva Spoločenstva, vrátane základných práv, nebude Komisia váhať a zasiahne.

V nadväznosti na závery samitu sme predseda Barroso a ja navrhli vytvorenie platformy pre rómske začlenenie. To by poskytlo rámec napríklad pre dvojstranné stretnutia na vysokej úrovni, aby mohli byť finančné nástroje podporujúce politiku súdržnosti a rozvoja vidieka lepšie zacielené na začleňovanie Rómov. Okrem toho by táto platforma mohla byť konkrétnym naplnením záväzku Komisie urobiť nástroje a politiky Spoločenstva efektívnejšími a podávať správy o dosiahnutých výsledkoch.

V nadväznosti na závery júnového zasadnutia Európskej rady by teraz členské štáty mali posúdiť doterajšie výsledky a prehĺbiť svoje úsilie, aby sa dosiahlo plné začlenenie Rómov. Komisia bude, samozrejme, členské štáty podporovať. Okrem toho sa Komisia teší na zasadnutie Rady pre všeobecné záležitosti 8. decembra, kde sa prerokujú návrhy záverov o začleňovaní Rómov.

PREDSEDÁ: PÁN SIWIEC

podpredseda

Livia Járóka, *v mene skupiny PPE-DE. – (HU)* Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán minister, dámy a páni, v poslednom roku sa dosiahol významný pokrok na európskej úrovni pri uznávaní faktu, že integrácia 10 miliónov Rómov žijúcich v biede v členských štátoch a plné uplatnenie ich práv je v záujme celej európskej spoločnosti.

Zdá sa mi však, že tento proces sa napriek tomu zastavil. Podľa Európskeho parlamentu a mimovládnych organizácií je potrebné odborné monitorovanie a dohľad Európskeho spoločenstva, pretože hoci členské štáty uviedli v plánoch predložených Európskej únii úmysel integrovať Rómov žijúcich na ich území, ich rozpočty prijaté na národnej úrovni a doterajšie výsledky tieto vyhlásenia nepodporujú.

Individuálne projekty financované z prostriedkov EÚ nepriniesli výrazné výsledky. Vyčlenenie európskych Rómov z hospodárstva a bývania, ich nedostatočný prístup ku kvalitnému vzdelaniu a znepokojujúce ukazovatele zdravotnej starostlivosti sa nezlepšili, ale skôr zhoršili. Oslabovanie európskej sociálnej súdržnosti pokračuje.

Potrebné je odborné úsilie, ktoré bude oveľa komplexnejšie ako doterajšie prístupy založené na projektoch. Musí riešiť rómsku i nerómsku spoločnosť s cieľom rozvinúť spomenuté oblasti spôsobom, ktorý presahuje strany a cykly. Základnou podmienkou pre úspech tohto úsilia je budúce predsedníctvo, ktoré bude podporovať spoločné európske opatrenia pripravené za francúzskeho predsedníctva.

Nevyhnutné je prijať okamžité opatrenia zamerané na akceptovanie Rómov a využitie ich hospodárskej kapacity v službách európskeho rozvoja. Od spustenia politiky súdržnosti po rozšírenie v roku 2004 sa dosiahol niekoľko úspechov, ale čakať ďalšie tri desaťročia je príliš dlho. Táto situácia si vyžaduje krízové opatrenia. Rómske getá je možné odstrániť len opätovnou integráciou niekoľkých tisícov ich obyvateľov na trhu práce a maximálnym využitím nových a nerozvinutých oblastí hospodárstva, ako napríklad

obnoviteľná a alternatívna energia alebo ochrana životného prostredia, a vytvorením kvalitného integrovaného vzdelávania.

Zároveň sa musí posilňovať vlastná identita Rómov, ich národná identita súvisiaca s ich domovskou krajinou a sociálna a hospodárska identita. Začlenenie pilotného projektu za 5 miliónov EUR do rozpočtu na rok 2009 zaručuje, že môžeme o tejto otázke hovoriť, ale tento proces sa tu nesmie skončiť. Namiesto bilaterálnych stretnutí potrebujeme stratégiu EÚ, ktorá vytvorí nové prvky, právne základy a potenciálne sankcie, ako aj menové mechanizmy.

Jan Marinus Wiersma, *v mene skupiny PSE*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, Európsky parlament sa v poslednom čase dôrazne vyjadroval v prospech vypracovania dlhodobej stratégie pre integráciu Rómov v Európe. Za posledný rok sa jasne ukázalo, že v tejto oblasti je potrebné urobiť viac hlavne zo strany členských štátov, ale aj zo strany Európskej únie. Touto témou sa bude Rada čoskoro opäť zaoberať. To je znamenie, že naše hlavy štátov majú oprávnené veľké politické očakávania od efektívnej politiky boja proti diskriminácii Rómov a ich sociálnemu a hospodárskemu vylúčeniu.

Táto téma patrí medzi priority programu Komisie. V septembri zorganizovala prvý rómsky samit, na ktorom dostali zástupcovia členských štátov, Komisia a predovšetkým zástupcovia rómskej občianskej spoločnosti príležitosť uviesť svoje odporúčania v súvislosti s európskou rómskou politikou.

Súčasťou európskej rómskej stratégie by mala byť každoročná schôdzka na vysokej úrovni s cieľom zhodnotiť pokrok politiky, vymeniť si pozitívne skúsenosti, ale tiež, ak to bude potrebné, vyjadriť kritické pripomienky. Dúfam, že pán komisár dnes môže prijať tento záväzok.

V tejto oblasti však treba urobiť viac. Európska rada preto stanovila Komisii jasnú a špecifickú úlohu, aby vypracovala všeobecný, strategický a dlhodobý rámec politiky s cieľom prerušiť bludný kruh vylúčenia, ktorý je pascou pre generácie európskych Rómov.

Nie je dôvod dlhšie čakať s návrhmi politiky. Je zrejmé, čo je potrebné urobiť, pretože nespočetné štúdie a politické odporúčania zmapovali kritické miesta. Uznesenia Európskeho parlamentu poskytujú jasné a špecifické zhrnutie možných politických iniciatív.

Viktória Mohácsi, *v mene skupiny ALDE*. – (HU) Vážený pán predsedajúci, 31. januára sme práve v tomto Parlamente veľkou väčšinou prijali uznesenie Parlamentu, v ktorom sme jasne žiadali, aby Európska komisia vytvorila rómsku stratégiu EÚ. Vzdelávanie, bývanie, zamestnanosť a zdravie boli vytýčené ako štyri prioritné oblasti, v ktorých by mali byť poskytnuté materiálne a ľudské zdroje.

Vyhlasenie Komisie, ktoré sme práve počuli, nie je veľmi presvedčivým vyhlásením a musím úprimne povedať, že mi zvlášťne pripomenulo propagandistické vyhlásenia východoeurópskych socialistických diktatúr. Tak ako v tých časoch, ani dnes nepočúvame o ničom inom ako o úspechu, pokroku a ďalších pozitívnych správach, zatiaľ čo v skutočnosti Rómovia stále žijú v táboroch a getách a denne sa stretávajú s ponižovaním, s diskrimináciou a v najhoršom prípade s rasistickými útokmi. Dôsledkom je to, že takmer 30 tisíc Rómov len z Talianska putuje po území Európskej únie a hľadá si konečne domov v jednom z členských štátov.

Vážený pán predsedajúci, v ruke držím list od pána podpredsedu Barrota zo 6. novembra, v ktorom mňa a mojich štyroch kolegov poslancov ubezpečuje, že, citujem, „v súvislosti s rómskou stratégiou EÚ si môžeme byť istí, že bude úzko spolupracovať s pánom komisárom Špidlom na tom, aby zabezpečila splnenie očakávaní rómskych mimovládnych organizácií“. Nie je tam však zmienka o stratégii, ale len o rómskej integračnej platforme. Ako si to mám vysvetliť?

V súvislosti s európskym rómskym samitom som od mimovládnych organizácií počul iba kritiku, že od tohto historického samitu očakávali oveľa viac a že neboli zapojení do príprav. Zájdem ešte ďalej: stále nie je jasné, ako Berlusconiho vláda podala správu Európskej komisii o výsledkoch odberu odtlačkov prstov.

Daniel Cohn-Bendit, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, Komisia, Rada, táto diskusia je trochu pokrytecká. Musíme veci nazývať pravými menami. Máme s Rómami problém, ktorý spočíva v tom, že ich v rôznej miere odmietajú vo väčšine spoločností. Spomenulo sa Taliansko, Česká republika a Rumunsko, ktoré dobre poznajú príklady skutočných pogromov – rasistických útokov.

V tejto situácii by Európska únia mala urobiť jednu vec, a to priznať Rómom status európskej menšiny. Inými slovami, oficiálne uznanie je prvým krokom k boju proti vylúčeniu. Po druhé, potom by sme mali vypracovať stratégiu pre Rómov, ktorá však musí pozostávať z dvoch častí. Stratégiu pre Rómov, ktorí sú usadení, a stratégiu pre Rómov, ktorí kočujú. Kočovníkov nie je možné násilne prinútiť, aby sa usadili, a tých, ktorí

sú usadení, nemôžeme nútiť kočovať. Ide o veľmi zložitý problém. Bol som zodpovedný za Rómov vo Frankfurte šesť rokov a viem, aká náročná je každodenná práca.

Základným problémom však je – a preto je tiež správne to, čo bolo povedané o organizácii –, že ak nevytvoríme štruktúry so zástupcami rómskych organizácií, zlyháme, pretože budeme o ich problémoch stále hovoriť paternalisticky a nebudeme sa pokúšať vyriešiť ich problémy spolu s nimi – berúc do úvahy ich námietky. Hovoríme napríklad o školách. Existujú však rómske rodiny, ktoré nechcú svoje deti poslať do školy, i rodiny, ktoré ich do školy poslať chcú. To sú rozdielne problémy. Preto súhlasím s tým, že by sme mali prestať s predkladaním týchto pozitívnych správ o stave typu „znepokojuje nás“ a „máme programy“ atď., keď vieme, že to nefunguje.

V krátkosti: najprv jasnejšie uznajte problém a potom radikálnejšie integrujte rómske organizácie do tohto procesu.

Roberta Angelilli, *v mene skupiny UEN.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, úplne súhlasím s prístupom, ktorý prijala Komisia v súvislosti s Rómami. Chápem pragmatický prístup bez akéhokoľvek politického a ideologického podtextu, ktorý – ako povedal pán predseda Barroso na samite v Bruseli 16. septembra – vyžaduje zapojenie všetkých vedúcich predstaviteľov bez výnimky, od rómskej komunity po verejnú úradu, a ktorý bude viesť Európska komisia.

Politiky týkajúce sa Rómov určite prislúchajú členským štátom, ale je dobré, že sa konečne koordinujú na úrovni Spoločenstva. Osvedčené postupy by sa mali koordinovať a využívanie fondov by sa malo pravidelne monitorovať. Koľko prostriedkov sme premrhali za posledných niekoľko rokov? Koľko príležitostí nám uniklo? Ak sa pozrieme na reálnu situáciu a vezmeme do úvahy oprávnené výnimky, rozpočet je, žiaľ, v deficite. Príliš veľa prostriedkov sa nevyužilo, príliš veľa sa premrhalo na opatrenia a projekty, ktoré neprinesli žiadne výsledky. Ak chceme túto vec brať vážne, nemôžeme predstierať, že sa to nestalo. V tejto súvislosti môžeme ozaj povedať, že „kto je bez viny, nech hodí kameňom“. Komisia predložila dokument užitočný pre členské štáty. Každý teraz musí urobiť svoj diel práce, pričom začne od neúprosneho boja proti akejkoľvek forme rasizmu a diskriminácie a začne presadzovať skutočné integračné politiky, ktoré budú mať tri prioritné oblasti: vzdelávanie, očkovanie a zdravotná starostlivosť, ako aj odborné vzdelávanie a programy zamestnanosti, a tiež využitie prostriedkov na mikroúvery.

Mali by sme však rómske obyvateľstvo požiadať, aby prevzalo zodpovednosť. Dovoľte mi uviesť príklad. V každom prípade musíme prestať tolerovať to, že rómski rodičia nútiť svoje deti žobrať, pričom ich vyčleňujú zo vzdelávacích aktivít. Zneužívanie a ilegálnu činnosť nemôžeme tolerovať v žiadnej forme. Len prostredníctvom kombinácie solidarity, integrácie a dodržiavania predpisov môžeme nájsť správnu stratégiu na riešenie týchto problémov.

Giusto Catania, *v mene skupiny GUE/NGL.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, po schválení uznesenia týmto Parlamentom sme navštívili rómske tábory a videli sme na vlastné oči, ako vítajú ľudí a ako žijú. Navštívili sme tábory v Ríme a presvedčili sme sa o tom, že Rómovia v skutočnosti potrebujú zvláštnu ochranu minimálne preto, že od rozšírenia EÚ sa stali jednou z najväčších menšín v Európskej únii. Musíme zabezpečiť, aby sa táto menšina uznala za európsku menšinu v súvislosti so všetkými cieľmi a zámermi.

Úsilie, ktoré bolo vynaložené počas niekoľkých posledných rokov, bolo dezorganizované a nekoordinované ho Európska únia. Premrhalo sa toľko peňazí a nevedlo to k žiadnemu štrukturálnemu ani trvalému zlepšeniu situácie Rómov, najmä v oblasti vzdelávania, bývania a zamestnanosti. Sme svedkami každodennej rasovej diskriminácie na miestnej úrovni, ako aj v programoch, ktoré nie sú zamerané na integráciu. Sme tiež svedkami neustálej diskriminácie zo strany polície a dokonca rasových predsudkov zo strany vlád, ktoré pomýšľajú na registráciu Rómov pomocou odberu odtlačkov prstov alebo inými formami registrácie. V Európe sa vedie skutočná kampaň kriminalizácie proti rómskej komunite. Každý deň počujeme vyhlásenia politických predstaviteľov, ktorí sa k tomu prikláňajú, zľava i sprava.

Dúfam, že pani Angelillová dokáže presvedčiť predsedu svojej strany, ktorý je tiež predsedom talianskeho parlamentu, že je možné Rómov integrovať napriek tomu, čo hovorí na verejnosti.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, ospravedlňujem sa predchádzajúcemu rečníkovi, ale tvrdenie, že významné problémy spojené so životom s Rómami sa dajú jednoducho redukovat na diskrimináciu alebo predsudky, môže byť politicky korektné, ale v skutočnosti vôbec neobstojí.

Rómovia majú niekoľko zvykov, ktoré je ťažké, ak nie nemožné, zosúladiť so základnými normami, ktoré platia vo väčšine európskych krajín. Obrovská nezamestnanosť medzi dospelými a šokujúca úroveň školského absentizmu u rómskych detí nie sú dôsledkami žiadnej diskriminácie.

Minulý týždeň taliansky kasačný súd rozhodol, že žobranie Cigánov tvorí integrálnu súčasť rómskej kultúry, a preto sa nemôže zakázať. Som zvedavý, kam nás to dovedie. Pokiaľ ide o mňa, argumentoval by som v prospech veľmi ohľaduplného a humánneho, ale zároveň jednoznačného prístupu.

Každý, kto chce žiť v našej spoločnosti, by mal rešpektovať jej zákony a normy. Žobranie, upieranie základnej zdravotnej starostlivosti deťom, alebo horšie, systematické absentérstvo v školách, je v našej spoločnosti úplne nesprávne.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, dnešná rozprava je súčasťou procesu, v ktorom ešte len treba urobiť dôležité rozhodnutia. Preto znova zdôrazňujem, že je možné pokojne porovnávať životné podmienky najväčšej menšiny v Európe so životnými podmienkami v rozvojových krajinách. Samozrejme, môžeme Rómov ďalej očierňovať a tvrdiť, že je to ich vlastná chyba, zatiaľ čo práve ich situácia v oblasti vzdelania, bývania, zdravia a zamestnanosti pripomína situáciu v rozvojových krajinách. Bez okamžitej, sústredenej a cielenej pomoci zvonka nebude mať týchto 10 až 12 miliónov ľudí žiadnu šancu vymaniť sa z chudoby a vylúčenia. Takáto úroveň sociálneho vylúčenia bráni základnému naplneniu ľudskej dôstojnosti a rovným príležitostiam Rómov.

Európa o niekoľko desaťročí premeškala čas, kedy sa mohla s odstupom zamýšľať nad faktom, že pri takom veľkom hospodárskom potenciáli môže existovať toľko ľudí na jej území, ktorí žijú z generácie na generáciu sociálne vylčení. Samotný hospodársky rozvoj nikdy nevedol k skutočnej mobilite tých, ktorí sú na spodnej priečke sociálneho rebríka.

Naša zodpovednosť je spoločná predovšetkým preto, že situácia Rómov sa podstatne nezmenila ani v nových členských štátoch po rozšírení, ani v kandidátskych krajinách čakajúcich na rozšírenie. Zároveň vyvoláva protirómska nálada v Európe čoraz otvorenejšie extrémistické názory, ktoré musíme zastaviť. Skutočnosť, že táto téma bola zaradená do programu, naznačuje, že musíme ešte veľa urobiť. Pán komisár Špidla s pomocou mojich kolegov poslancov vymenoval veľa úloh, ktoré stoja pred nami. Spojme naše úlohy a téma bude znova v Parlamente vo februári.

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Dámy a páni, ako tieňový spravodajca Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci by som chcel veľmi oceniť prácu Komisie i pani spravodajkyne, pretože chceli významným spôsobom pozitívne riešiť problematiku jednej z menšín v rámci Európskej únie. Obávam sa, že z diskusie vyplýva, že slová pána komisára Špidlu boli buď zle preložené, alebo zle pochopené či už pani kolegyňou Mohácsiovou, alebo pánom kolegom Cohnom-Benditom. Česká republika, z ktorej pochádzam a ktorá bola v tejto súvislosti často kritizovaná, a som presvedčený, že určite nie právom, má s touto problematikou veľké skúsenosti. Na základe toho by som chcel predniesť štyri body. Súhlasím s Komisiou, že túto problematiku nie je možné riešiť inak, ako zapojením regionálnych, národných, európskych štruktúr, a to v najširšom rozsahu. Po druhé, súhlasím s názorom, že v súčasnej dobe máme dostatok nástrojov na realizáciu integračnej politiky. Po tretie, zásadný súhlas chcem vyjadriť s názorom Komisie a niektorých kolegov poslancov, že kľúč k úspešnému riešeniu záleží aj na ústretovosti samotných predstaviteľov rómskej menšiny.

Adrian Severin (PSE). – Vážený pán predsedajúci, Rómovia sú paneurópska etnicko-kultúrna komunita s dramatickými sociálnymi a ekonomickými problémami. Tieto problémy by mala riešiť predovšetkým Európska únia prostredníctvom primeranej spoločnej politiky, ktorá vyžaduje jasný právny základ.

Nemôžeme uskutočniť predstavu rómskej štátnej príslušnosti, keď sa Rómovia rozhodnú, že si nezvolia štátnu príslušnosť ku konkrétnemu štátu. Rómovia sú obyvatelia Európy bez národného projektu. Preto nefungujú modely, ktoré sa zvyčajne uplatňujú pri národných menšinách na úrovni národného štátu. Sociálna a kultúrna integrácia Rómov je nadnárodná záležitosť, a preto je za ňu zodpovedná predovšetkým Európska únia.

Samozrejme, členské štáty majú tiež v súvislosti s Rómami zodpovednosť, ktorá sa týka nediskriminácie, sociálneho začlenenia a zvýhodňujúcich miestnych opatrení. Táto zodpovednosť by sa však mala vnímať ako niečo, čo má subsidiárny charakter. Keď Komisia zdôrazňuje, že hlavná zodpovednosť spočíva na členských štátoch, v skutočnosti odmieta prijať svoju prirodzenú zodpovednosť a vracia sa k modelu, ktorý sa ukázal ako neefektívny.

Musíme zriadiť, musíme vytvoriť európsky verejný priestor pre Rómov, mechanizmus na efektívnu účasť Rómov na tvorbe politik a ich uplatňovaní. Bez toho nemôžeme skutočne vyriešiť tento problém. Nemôžeme mať reálnu stratégiu.

Katalin Lévai (PSE). – (HU) Napriek tomu, že európske inštitúcie preukázali záväzok voči rešpektovaniu európskych hodnôt a základných práv a voči boju proti diskriminácii, skutočný stav integrácie Rómov v Európe je neradostný. Väčšina Rómov v Európe žije v zlých sociálnych podmienkach a problémy, s ktorými zápasia, sa už roky nezmenili. Hlavnými problémami sú sociálne vylúčenie, nedostatočná zamestnanosť, školská segregácia a viaceré nevýhody, ktorým čelia rómske ženy.

V čase hospodárskej krízy v Európe je ľahké hľadať obetného baránka medzi predstaviteľmi najzraniteľnejších sociálnych skupín, a preto sa násilné činy proti Rómom množia, pričom útoky miera na nevinných ľudí a v mnohých prípadoch majú fatálne dôsledky.

V takejto situácii nie je riešením odber odtlačkov prstov etnicky diskriminujúcim spôsobom alebo formovanie orgánov činných v trestnom konaní či milícií, ktorých kroky sú zamerané na vyvolanie strachu u slušných ľudí s cieľom odstrániť ich preč. Skutočnou odpoveďou je európska rómska stratégia založená na piatich oblastiach: vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie, zdravie a aktívna účasť v spoločnosti zo strany Rómov. Bez tejto európskej rómskej politiky nemôže existovať ani národná rómska politika.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Európska únia má povinnosť prijať rómsku stratégiu, ale viac aktívne by mali byť aj v tejto oblasti členské štáty. Sama žijem v slovenskom regióne, v ktorom približne 10 % obyvateľov tvoria Rómovia. Z tohto dôvodu dôverne poznám ich špecifickú, sociálne znevýhodnenú situáciu. Najväčšia zodpovednosť leží na pleciach predstaviteľov miestnych samospráv, ktorí zostávajú mnohokrát osamotení pri riešení veľmi zložitých problémov týkajúcich sa hlavne nezamestnanosti v dôsledku nízkeho stupňa vzdelania rómskeho obyvateľstva.

Aby sme našli vyvážené riešenia, musíme prizvať do dialógu predovšetkým zástupcov rómskej menšiny, ktorí dôverne poznajú problémy tejto komunity. Iba tak budú naše opatrenia účinné. Európsky sociálny fond je najdôležitejším nástrojom začlenenia ľudí v rámci pracovného trhu. Vyzývam členské štáty, aby zabezpečili, že nadmerné administratívne prekážky neodradia mimovládne organizácie a miestne samosprávy od toho, aby žiadali o financovanie projektov z Európskeho sociálneho fondu, ktoré pomáhajú účinne riešiť rómsku problematiku.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) V podstate podporujem pozíciu Komisie. Napriek častým diskusiám o probléme, ktorý sa týka rómskej komunity, sme stále nenašli najvhodnejšie riešenia, ktoré by viedli k jej trvalej integrácii do spoločnosti. Podľa mňa to platí pre všetky členské štáty. Hlavnou príčinou je stále etnocentrizmus problému. Akoby sme sociálne problémy Rómov pripisovali etniku a zaobchádzame s nimi ako s problémami, ktoré sa týkajú osobitnej etnickej skupiny. Musíme zmeniť prístup. Áno, drvivá väčšina Rómov je chudobná a nemá prístup k streche nad hlavou a primeranému vzdelaniu, ale tieto problémy sa netýkajú iba Rómov. Spojenie týchto sociálnych problémov do jedného osobitného etnického problému vedie k otvorenej diskriminácii. Preto sa ich integrácia skomplikovala a zintenzívnila a riešenie ich problémov sa problematizovalo. Preto je dôležité, aby sme zaviedli politiku na ochranu práv jednotlivca a aby sme mali základný nástroj: subvencie.

V Bulharsku máme veľa problémov, ktoré spájame s Rómami, a to nás viedlo k podniknutiu krokov na prípravu rámcového programu na riešenie sociálnych podmienok spôsobujúcich etnickú diskrimináciu. Ponúkame výmenu názorov na základné prvky rámcového programu s ostatnými členskými štátmi, pre ktoré je to významný problém.

Elly de Groen-Kouwenhoven (Verts/ALE). – (NL) Podľa mňa existuje podobnosť medzi rómskou otázkou a rasovou otázkou v Spojených štátoch. Zatiaľ čo oni ju dokázali vyriešiť aspoň čiastočne a pokrokom bolo aj víťazstvo Obamu, v Európe je to stále, nenachádzam lepšie slovo, škandál.

Prečo sme v januári všetci v pléne prijali toto uznesenie? Bol na to dobrý dôvod. V uznesení sa okrem iného uvádzalo, že podporujeme rómsku skupinu v rámci Komisie, európsku rómsku stratégiu, všeobecný prístup zahŕňajúci spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou, ako aj jednotlivý prístup k Rómom, ako ho vypracovala Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE). Nič z toho sa neuskutočnilo okrem samitu, kde sa odohralo ešte viac rozhovorov bez spolupráce s Rómami.

Môžem vám povedať, že rómska komunita, s ktorou som mala potešenie úzko spolupracovať desať rokov, bola týmto výsledkom mimoriadne sklamaná. Lutujem, pán komisár Špidla, že sa nedokážem nadchnúť pre

vašu platformu, ktorá je len ďalším diskusným fórom v rámci bilaterálnych stretnutí, aj keď na vysokej úrovni. Hovorili sme viac než dosť. Ak niečo potrebujeme, sú to činy.

Nedávno som čítala článok, ktorý začínal slovami: budeme tu mať krviprelievania. V mnohých európskych štátoch sú uniformované hliadky civilnej stráže, ktoré provokujú Rómov. Máme čakať, kým nevzniknú situácie ako v Taliansku, kde skončili v plameňoch celé tábory?

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážený pán predseda, chcel by som sa ospravedlniť Parlamentu a pánovi predsedajúcemu, že som prišiel tak neskoro, a to najmä preto, že stále upozorňujem kolegov zo skupiny, aby boli presní. Preto je to pre mňa dvojnásobne nepríjemné.

Chcel by som poukázať na jedno zistenie. Počúval som pána Jouyeta aj pána komisára. V cieľoch sa úplne zhodujeme, ale naliehanie, dôraz Európskej únie v súvislosti s členskými štátmi – a tiež s kandidátmi alebo potenciálnymi kandidátmi – nie je dosť veľký.

To, čo sme nedávno videli napríklad v Belehrade a v iných krajinách, ale tiež v Európskej únii, už bolo spomenuté. Je škandalózne, že dnes ešte stále hovoríme o rómskych táboroch. Preto by som chcel naliehavo požiadať predstaviteľa Rady aj Komisiu, aby konečne upozornili a dôraznejšie vyzvali členské štáty na úplné plnenie svojich úloh. Situácia nie je taká ružová, ako sa tu niekedy vykresľuje.

Ďakujem pánovi Cohnovi-Benditovi za to, že bol taký tolerantný a dovolil mi hovoriť.

Predseda. – Tomuto zasadnutiu predsedám ja a nie pán Cohn-Bendit. Iba sme prešli na postup catch-the-eye. Preto ste dostali slovo, takže nejde o žiadne privilégiá.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predseda, chcel by som povedať, že toto je pre Radu nesmierne dôležitá rozprava. Zobral som si z nej to, že, ako mnohí z vás zdôraznili, Rómovia ako skupina sú znevýhodnení a veľmi zraniteľní, pokiaľ ide o chudobu, diskrimináciu a rasistické útoky. Bolo to povedané a, žiaľ, je to pravda, ako mnohí z vás zdôraznili.

Ako správne povedali pán Severin, pán Cohn-Bendit a pani Mohácsiová, je tiež zrejme, že nesmieme prejavovať falošný optimizmus a že stratégia sa bude uplatňovať mimoriadne ťažko. Ako ste zdôraznili, v našej každodennej práci musíme rozlišovať medzi tými, ktorí sa usadili a tými, ktorí ostávajú kočovníkmi. Nie sú rovnakí, ich zvyky a životné podmienky nie sú rovnaké. V každodennej praxi, hoci chceme skutočne pomôcť, je pomoc naozaj veľmi náročná. Nesmieme podľahnúť naivnému optimizmu, musíme podniknúť rozhodné a trvalé kroky. Pán Severin, chcel by som vám povedať, že skutočnosť, že prácu Rady v tejto oblasti iniciovalo Rumunsko, je dobrým znamením, a že skutočnosť, že Rada sa zaoberá touto otázkou na podnet vašich krajanov je nesmierne dôležitá.

Podľa môjho názoru si musíme byť vedomí toho, že pred sebou máme ešte dlhú cestu. Musíme si to ujasniť, ako ste to urobili vy. Myslím si, že jediná možná reakcia je, ako už bolo povedané, vytvorenie štruktúr a asociácií. To sa snažíme urobiť, ale je to naozaj veľmi ťažké.

Po druhé, ako ste zdôraznili, je nutné, aby sme pri tom použili európsky prístup aj preto, že ide o problém, ktorý je v podstate cezhraničný a nie je výhradne národný. Tiež je však zrejme – a hovorím to Komisii v súvislosti s vyjadrenými pripomienkami –, že si musíme celkom ujasniť fakt, že aj členské štáty majú v tejto veci konkrétnu zodpovednosť. Na európskej úrovni môžeme prevziať legislatívnu iniciatívu, len ak patrí do kompetencií Únie podľa súčasných Zmlúv. Chcel by som povedať pani Angelillovej a pani Járókovej, že tiež musíme podniknúť reálne kroky na národnej úrovni.

Preto si myslím, aby som to zhrnul, že tento rok sme v čoraz väčšej miere zaznamenali uznanie tohto javu, hoci, a určite mi dáte za pravdu, bolo príliš pomalé. Pokiaľ ide o problém menších, nie som si istý, či máme pokračovať v tom, čo bolo povedané, a na základe čoho tak môžeme urobiť. Okrem toho musí Rada pokračovať vo svojej práci a predovšetkým sa musia urýchliť kroky a opatrenia členských štátov prijaté na národnej a miestnej úrovni, pretože súčasná situácia je nehumánna a neprijateľná. Musíme však tiež uznať, že v praxi ide o veľmi komplexný problém. Ďakujem pekne za vaše pripomienky.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Dámy a páni, Komisia považuje situáciu Rómov za eticky a politicky naliehavú a je, samozrejme, pripravená urobiť všetko, čo je v jej kompetenciách, aby prispela k súdržnému prístupu a posilnila synergiu na európskej úrovni, ako aj synergiu politík členských štátov, aby sa členské štáty viac sústredili na rozvoj politík smerujúcich k začleneniu Rómov a nie politík, ktoré často vedú k ich vylúčeniu. Komisia sa zameriava na to, aby to členské štáty robili kultúrne citlivým spôsobom, ktorý berie ohľad na zvláštne potreby Rómov, ale usiluje sa pritom o to, aby im dal prístup k zvyšku spoločnosti,

vzdelaniu, trhu práce a bývaníu. Komisia však nemôže predstierať, že môže v tejto oblasti zastúpiť členské štáty, čo by bolo nielen neefektívne, ale tiež nepoctivé.

Dámy a páni, je zrejme, že je potrebné posilniť úsilie a bez ohľadu na to, že sme ešte ďaleko od cieľa cesty, je zrejme, že sa ľudia začínajú hýbať, pretože prvé európske rómske fórum je zmena. To, že sa rómskou otázkou zaoberá a bude zaoberať Európska únia v podstate trvalo na veľmi vysokej a najvyššej úrovni, je tiež zmena. Ak sa nám podarí dať účinne do pohybu rómsku platformu, vytvoríme systematickú základňu pre to, aby sme mohli sledovať vývoj, poskytovať podnety a koordinovať doterajšiu politiku oveľa lepšie. Dámy a páni, dovoľte mi, aby som sa vrátil na začiatok svojho prejavu. Komisia považuje situáciu Rómov za eticky a politicky naliehavú a urobí všetko, čo je v jej silách a kompetenciách.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Musíme priznať, že sa nedosiahol dostatočný pokrok integrácie Rómov, odkedy Komisia uviedla svoju prvú výzvu v tejto oblasti v roku 2005.

Úvodným krokom v tomto smere by bolo vytvorenie politiky na podporu vzdelávania Rómov. Túto politiku nemá vykonávať len štát, ale aj mimovládne organizácie, ktorých hlavným cieľom už nemusí byť zisťovanie prejavov diskriminácie, ale vzdelávanie etnických skupín. Takéto riešenie je založené na tom, aby zodpovednosť niesli nielen verejné orgány, ale aj rómske komunity.

Niektoré príčiny nezamestnanosti, ktorej Rómovia čelia, vyplývajú z ich negramotnosti, nedostatočného vzdelania a odbornej kvalifikácie, nehovoriac o nedostatočnom prístupe k informáciám.

Reformu vzdelávania pre túto etnickú skupinu je možné vykonať tromi spôsobmi: znížením miery negramotnosti, zabezpečením ukončenia školskej dochádzky a odbornou špecializáciou a rekvalifikáciou. Táto reforma musí zohľadňovať osobitú kultúru a tradície Rómov a zároveň prepojiť systém vzdelávania s hodnotami európskej kultúry a civilizácie.

Vyzývam Komisiu, aby vypracovala jednotný plán integrácie Rómov na európskej úrovni založený na spolupráci medzi existujúcimi projektmi medzivládnych a mimovládnych organizácií. Súčasťou tohto plánu by boli aj projekty, do ktorých by boli zapojení zástupcovia vzdelávacích inštitúcií. Cieľom by malo byť zvýšenie úrovne prístupu ku kvalitnému vzdelaniu, aby sa stalo základným cieľom politik Spoločenstva.

15. Účasť Izraelského štátu na programoch Spoločenstva – Účasť Izraelského štátu na programoch Spoločenstva (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– správa (A6-0436/2008) pani De Keyserovej v mene Výboru pre zahraničné veci o návrhu rozhodnutia Rady o podpísaní a predbežnom uplatňovaní protokolu k Euro-stredomorskej dohode o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Izraelským štátom na strane druhej o rámcovej dohode medzi Európskym spoločenstvom a Izraelským štátom o všeobecných zásadách účasti Izraelského štátu na programoch Spoločenstva (05471/2008 – C6-0180/2008 – 2007/0241(AVC)) a

– vyhlásenia Rady a Komisie týkajúce sa účasti Izraelského štátu na programoch Spoločenstva.

Véronique De Keyser, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predseda júci, v pléne sme požiadali o odloženie hlasovania, čo ma teší, ale ako spravodajkyňa považujem za potrebné vysvetliť to.

Ako už upozornil pán Salafranca, je celkom správne, že 6. novembra Výbor Európskeho parlamentu pre zahraničné veci prijal dva návrhy o účasti Izraelského štátu na programoch Spoločenstva: jedným bol súhlas a druhým uznesenie. Obe dva návrhy boli prijaté obrovskou väčšinou – hlasovanie o uznesení bolo vlastne jednohlasné.

Čo tieto texty obsahovali a aký odkaz chcel Výbor pre zahraničné veci vyslať Izraelskému štátu? Súhlas bol pozitívny: odsúhlasila sa účasť Izraelského štátu na programe Spoločenstva, keďže sa už zúčastnil siedmeho rámcového programu pre výskum, jeho žiadosť súvisí výlučne s programom inovácie a technológie a všetky členské štáty susedskej politiky majú nárok požiadať o účasť, a teda to nepredstavuje ani osobitnú službu Izraelskému štátu, ani opätovné prehodnotenie jeho politického štatútu.

Dohody o pridružení sú založené na rešpektovaní ľudských práv. Poslanci preto chceli poskytnúť pre tento súhlas politický rámec v podobe veľmi rozhodného uznesenia vyzývajúceho na uznanie dočasnej dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Organizáciou za oslobodenie Palestíny (OOP), na silnejšiu kontrolu dovozu izraelských produktov a postihov za ich dovoz z okupovaných území podľa plánu prednostného dovozu a na využitie výsledkov vedeckej spolupráce na civilné účely. Komisia by mala vypracovať výročnú správu, ktorá by Parlamentu umožňovala, aby posúdil dodržiavanie týchto podmienok. Skrátka, uznesenie bolo pozitívne, ale prísne a bolo výsledkom dlhých rokovaní s rôznymi stranami, ktoré preukázali vzorový záväzok voči dosiahnutému kompromisu, za čo im ďakujem.

Takže prečo teraz váhame, vyjadrujeme svoje obavy a napokon odkladáme hlasovanie? V zásade preto, pán predsedajúci, že humanitárna situácia v Gaze sa stáva neúnosnou. Keď začiatkom leta išla do Gazy delegácia Európskeho parlamentu, ktorej som sa zúčastnila, životné podmienky tamojších ľudí boli alarmujúce. Ďalšia delegácia išla v novembri do okupovaných území a vrátila sa presne s takou istou správou. Nič sa nerobí, situácia je katastrofálna a blokáda, ktorá ani zďaleka neoslabuje Hamas, ju ešte viac radikalizuje.

Pán Louis Michel pred tromi dňami upozornil na to, že pretrvávajúce uzatvorenie hraničných priechodov Gazy je formou kolektívneho trestu pre palestínskych občanov, čo je v rozpore s medzinárodným humanitárnym právom – povedal to náš vlastný komisár. Agentúra Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov (UNRWA), ktorá pracuje s utečencami v Gaze, vyzvala na pomoc, podobne ako organizácie Oxfam, Amnesty International, Lekári bez hraníc a množstvo ďalších mimovládnych organizácií, ktoré v súčasnosti nemôžu využívať ani hraničný priechod Erez.

Práve dnes som sa dozvedela, že nástroj Pegase v Gaze úplne prestal fungovať, že už dlhšie nemôže byť zárukou dodávok energie, že sa už nevyplácajú mzdy a dôchodky úradníkom Palestínskej samosprávy a že boli pozastavené aj platby najchudobnejším obyvateľom. Agentúra UNRWA musela tiež pozastaviť program pomoci najchudobnejším ľuďom v Gaze. Pán predsedajúci, táto situácia je neprípustná, nemôžeme ju tolerovať, a preto som proti svojej vôli podporila odloženie tohto hlasovania.

Práve teraz sa na úrovni Rady horúčkovo a úplne utajene diskutuje o politickom „povýšení“ Izraelského štátu. A je to práve táto príležitosť na povýšenie, ktorá dnes, práve teraz, bije v politickom kontexte regiónu do očí a vďaka ktorej dostávame od občanov stovky e-mailov. Rada preto musí zlepšiť transparentnosť práve prebiehajúcich rozhovorov a zodpovedať sa občanom Európy.

V prípade Parlamentu je to dnes celkom zrejmé – chceme ľudské životné podmienky pre Palestínčanov a ukončenie blokády Gazy. Táto blokáda nemá za následok nič, čo by viedlo k oslabeniu hnutia Hamas, ale spôsobuje neúnosné utrpenie nevinných ľudí, z ktorých, mimochodom, polovica hlasovala vo voľbách v roku 2006 za hnutie Fatah. Toto hlasovanie je v skutočnosti stále platné. Izraelskému štátu podávame ruku, ale nevzdáme sa základných hodnôt, na ktorých je postavená Európska únia. Na ťahu je teraz Izrael.

Využijem túto príležitosť – ospravedlňujem sa, pán predsedajúci, môžete mi neskôr odpočítať tento čas od mojich dvoch minút – využijem túto príležitosť, aby som odsúdila politický nátlak, hanlivé kampane a obvinenia z antisemitizmu, ktoré boli vznesené voči poslancom, ktorí sa len zastávali mieru a spravodlivosti. Chcela by som tiež vziať hold všetkým našim židovským priateľom v Izraelskom štáte aj kdekoľvek inde, týmto čestným ľuďom, ktorí v mimoriadne ťažkých podmienkach tiež chcú mier a žiadajú dodržiavanie medzinárodného práva. Spoločne pracujme na tom, aby sme dosiahli tento cieľ. Musíme prerušiť obliehanie Gazy, ale odporúčaný vojenský prístup k tomuto problému, o ktorom som sa dozvedela, by bol úplným šialenstvom.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Verheugen, pani De Keyserová, dámy a páni, na úvod by som sa chcel poďakovať pani De Keyserovej za túto vynikajúcu správu. Rovnako ako ona som si všimol, že predtým hlasovala väčšina poslancov v Parlamente za odloženie hlasovania z dôvodov, na ktoré upozornila.

Z pohľadu Rady je potrebné pozeráť sa na účasť Izraelského štátu na programe Spoločenstva z hľadiska zlepšenia bilaterálnych vzťahov Únie s Izraelským štátom, v súvislosti s čím Rada 16. júna vyslala signál na 8. stretnutí asociačnej rady s Izraelským štátom. Toto zlepšenie je v súlade s posilňovaním európskej susedskej politiky.

Rada je presvedčená, že toto zlepšenie je prospešné pre obidve strany a neslúži len záujmom krajiny, ktorú približujeme k európskej rodine. Slúži aj záujmom Európy tým, že nám umožňuje, aby sme vytvárali užšie väzby a zvyšovali dôveru medzi novými vrstvami obyvateľstva Izraela, či už študentmi, výskumníkmi, podnikmi alebo technikmi.

Európa teda bude môcť poskytnúť konkrétny dôkaz výhod multilaterálnej spolupráce vo forme mieru a prosperity. Pani De Keyserovej by som chcel povedať, že takéto lekcie majú svoju cenu v oblasti, akou je napríklad Blízky východ. Európa teda bude môcť povedať pravdu rozhodnejšie a dôveryhodnejšie, čím sa prehĺbi dôvera.

V tejto súvislosti som pozorne počúval očakávania, ktoré podľa pani De Keyserovej odzneli vo Výbore pre zahraničné veci. Samozrejme, hovorím o odkaze, ktorý spomínala v súvislosti s úplným a okamžitým zastavením osídľovania, o potrebe napredovania mierového procesu v Palestínskej samospráve, o uvoľnení obmedzení týkajúcich sa ľudí v Gaze a na Západnom brehu a o nevyhnutnej potrebe zlepšiť život množstva obyvateľov Gazy postihnutých blokádou, ktorý nedávno videla delegácia Európskeho parlamentu.

Dámy a páni, chcel by som vás ubezpečiť, že s týmito očakávaniami sa stotožňuje Rada, a som si istý, že aj Komisia. Z tohto hľadiska zahŕňa vyhlásenie zo 16. júna 2008 niektoré veľmi jasné vyhlásenia o politickej situácii v oblasti zlepšenia, ako aj o odkazoch, ktoré chce Európa pri tejto príležitosti vyslať Izraelu.

Ako viete, je pravda, že Izrael pozná tieto odkazy už roky. Patrím k tým, ktorí považujú za poľutovaniahodné, že tieto odkazy neboli riadne vypočuté, ale riskantný prístup Rady v júni mal za cieľ využiť zlepšenie bilaterálnych vzťahov na ráznejšie vyslanie odkazov na vyššej úrovni a pre väčšiu škálu osôb. Presne taká je práca Rady.

Tiež ste upozornili na to, že pozvanie Európy na zapojenie sa do určitých programov Spoločenstva sa rozšírilo nielen na Izrael, ale na všetky krajiny v rámci susedskej politiky vrátane krajín, ktoré sú súčasťou daného regiónu.

Vážený pán predsedajúci, pán Verheugen, dámy a páni, Európsky parlament má dnes príležitosť prispieť k procesu regionálnej spolupráce, ktorú Európa zaviedla v oblasti rozhodujúcej pre vlastnú bezpečnosť a prosperitu.

Dúfam, že keď to bude vzhľadom na práve uskutočnené hlasovanie aktuálne, budete postupovať podľa odporúčaní spravodajcu, a že v uznesení, ktoré chcete prijať v tej istej súvislosti s pozíciami vymedzenými k tejto téme v okrajovej oblasti asociačnej rady, podporíte pozície, o ktorých je predsedníctvo presvedčené, že budú predstavovať rozumnú rovnováhu, ktorá sa už dlho formuje medzi vládami členských štátov a ktorá slúži na dosiahnutie mieru a stability v tejto oblasti.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, v decembri roku 2006 Komisia navrhla, aby sa partneri v rámci európskej susedskej politiky v plnej miere zapojili do realizácie určitých politík a do série programov Spoločenstva. Spomeniem len niekoľko hlavných oblastí, o ktorých sme uvažovali, napríklad výskum a vývoj, inovácie, konkurencieschopnosť, ochrana spotrebiteľov a informačná spoločnosť.

Rada sa zaoberala týmto návrhom pri niekoľkých príležitostiach. V marci roku 2007 podporila návrh Komisie, aby všetky partnerské krajiny vždy mali možnosť zúčastniť sa na určitých programoch Spoločenstva.

Izrael je našou prvou partnerskou krajinou v rámci susedskej politiky, ktorá tento rok formálne uzavrela protokol o rámcovej dohode s Európskym spoločenstvom o všeobecných zásadách jeho účasti na programoch Spoločenstva.

Komisia víta tento výsledok, pretože zdôrazňuje našu dlhodobú a úzku spoluprácu s našim partnerom, Izraelským štátom. Od roku 1995 má Izrael štatút úplného partnera v rámcovom programe pre výskum a vývoj. V priebehu rokov viedla táto úzka spolupráca k mnohým spoločným projektom, mimochodom, s veľmi dôležitými výsledkami, ktoré som mal minulý rok možnosť osobne vidieť priamo v Izraeli.

Vďaka vysokej kvalite izraelských výskumníkov a izraelských univerzít je Izrael veľmi zaujímavým a hodnotným partnerom. Aj v oblasti inovácií môže byť Izrael výrazným prínosom, čo je výhodné pre obidve strany, pretože v strednodobom horizonte sa otvorí cesta pre oveľa užšiu priemyselnú spoluprácu. Medzičasom sa dialóg, ktorý sme vtedy podnietili s premiérom Olmertom medzi spoločnosťami z EÚ a Izraela, rozbehol veľmi dobre a prináša výsledky.

Okrem toho sa Izrael už zúčastňuje na programe pre podnikanie a inovácie, ktorý je jedným z troch pilierov nášho programu pre konkurencieschopnosť a inovácie. Je to zvlášť dôležitý program pre malé a stredné podniky. Na obidvoch stranách sa miešajú veľké očakávania a nádeje na posilnenie spolupráce. Preto posledná asociačná rada EÚ – Izrael minulý rok zdôraznila, že chce zintenzívniť vzťahy s Izraelom na základe spoločného akčného plánu.

Niet pochyb, že naše vzťahy je možné rozširovať. Všetko, čo prispieva k tomu, aby sa ľudia jednoduchšie spoznávali a aby sa stretávali novinári, umelci, výskumníci a podnikatelia. Všetko, čo slúži v prospech dialógu a presadzuje vzájomné porozumenie, si zaslúži našu bezvýhradnú podporu. Bude to mať pozitívny účinok na náš súčasný dialóg o ľudských právach.

Ďalšie posilňovanie našich vzťahov s Izraelom, srdcom v európskej susedskej politike, je v strategickom záujme Európskej únie. Rozhodnutie Rady, o ktorom tu dnes diskutujeme, zapadá do tohto kontextu, čím výrazne prispieva k posilňovaniu našej spolupráce s Izraelom. Dámy a páni, preto vás žiadam o podporu návrhu uznesenia a hlasovanie za návrh Komisie.

Jana Hybášková, *v mene skupiny PPE-DE*. – (CS) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, to, čo sa stalo dnes, považujem za bezprecedentné použitie parlamentných postupov. Naša Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov bola pripravená v plnej miere podporiť správu socialistov vrátane pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov socialistov. Boli to sami socialisti, ktorí odmietli hlasovať o vlastnej správe. Predsa len správa prešla Výborom pre zahraničné veci, je na stole a je nevyhnutné, aby o nej Parlament hlasoval ešte v tomto funkčnom období. Naša skupina sa zasadí o jej prerokovanie a prijatie.

To, čo sa stalo dnes, poškodzuje Európu. Európa chcela získať hodnotu za svoje darcovské peniaze, chcela získať vplyv na Blízkom východe a chcela získať možnosť, ako prispieť k mierovému procesu. Dnes sme sa zbavili nástroja, ktorý by nám túto pozíciu za naše peniaze umožňoval. Navyše sa Európa zbavila veľkej podpory v oblasti rozvoja a výskumu, zbavila sa podpory v oblasti rozvoja vedy, výskumu a technológií, boja proti terorizmu a zlepšenia ľudských práv v oblasti Stredozemia. Myslím si, že rozhovory o akčnom pláne, tak ako ich navrhuje Komisia a Rada, budú pokračovať. Verím tiež tomu, že ešte za predsedníctva mojej krajiny dôjde k zlepšeniu vzťahov medzi Európou a Izraelom. Lenže náš Parlament sa zbavil vplyvu, pretože sa dnes stal miestom, kde zvíťazili temné, neeurópske sily, ktoré si neželajú zlepšenie situácie na Blízkom východe. Myslím si, že postaviť Európsky parlament proti našim vlastným štátom a našim úmyslom je nezmyselné. Preto budeme pokračovať.

Hannes Swoboda, *v mene skupiny PSE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán podpredseda Komisie, pani Hybášková, zostaňte, prosím, na zemi. Vy ste sa tiež domnievali, že dnes nebudeme hlasovať. Naozaj by sme sa mali držať reality. Ako Skupina socialistov stojíme za pani spravodajkyňou a tiež sme vo výbore hlasovali za túto správu, pretože sme o tejto záležitosti presvedčení. Pán podpredseda Komisie a vy osobne ste to tiež povedali.

Nežijeme však v hermeticky uzavretej miestnosti, žijeme v politickom prostredí. Dokážete si predstaviť, že by sme nesúhlasili s ničím, čo sme vy alebo ja povedali s ohľadom na túto katastrofálnu a nehumánnu situáciu v Gaze, a že by sme sa správali, ako keby sa tam nič nedialo? Situácia je však v skutočnosti iná. Vážený pán úradujúci predseda Rady, povedali ste, že týmto prispievame k mieru. Naozaj si myslíte, že v súčasnej situácii tým prispievame k mieru? Žiaľ, je možné, že situácia sa nezmení. Niekedy budeme hlasovať, aj keď situácia nie je závažná. Musíme však vyslať aspoň nejaký signál.

Pán úradujúci predseda Rady, stále zostáva nezodpovedaná otázka: Ako to prijímajú samotní ľudia v regióne ako celku? Ako to prijímajú samotní ľudia v Palestíne a iných krajinách, ak práve teraz dosiahneme dohodu s Izraelom ako prvou krajinou, zatiaľ čo na druhej strane sa brutálnym spôsobom pošliapávajú ľudské práva, nielen zo strany Izraela. Je to celkom jasné – naša skupina to vždy dávala najavo –, že akýkoľvek terorizmus, či sú to raketové alebo iné útoky, sa musí výslovne odsúdiť.

Naša skupina podporila tento návrh Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie a Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice, pretože tentoraz chceme vyslať aspoň jeden signál, že jednoducho nemôžeme akceptovať túto situáciu na Blízkom východe. Áno, táto spolupráca sa uskutoční. Nemajte obavy, dobre viete, že táto spolupráca sa uskutoční a že toto nie je koniec procesu, ale jasný signál. Áno, chceme spoluprácu s Izraelom, ale nakoniec tiež chceme mier v tejto oblasti a nie utláčanie ľudí.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *v mene skupiny ALDE*. – (NL) Vážený pán komisár, pán Jouyet, ako je príznačné pre zodpovednú skupinu, dlho sme diskutovali o otázke, či máme alebo nemáme hlasovať o odložení hlasovania o návrhu uznesenia, ako aj o schválení protokolu – stanoviská v našej skupine boli veľmi rozdielne. Naše názory boli v pomere 50 : 50, nakoniec s miernou väčšinou v prospech hlasovania, takže moja skupina pri hlasovaní o tejto otázke nebola jednotná.

Tento rozdielny postoj možno sčasti pripísať našim veľkým obavám vzhľadom na situáciu na Blízkom východe a vzhľadom na konflikt medzi Izraelom a Palestínou. Nepoznám nikoho, tým myslím aj seba, kto navštívil okupované územie a nevrátil sa plný vážnych obáv, veľkého súcitu a hnevu vzhľadom na situáciu, ktorá tam prevláda.

Najznepokojivejšie a najalarmujúcejšie je, že od dohôd z Annapolisu je politika Izraela stále horšia, prísnejšia a neoblomnejšia. Nemusíte mať nepriateľské úmysly, ak vás zaujíma, či Izrael alebo nejaké sily v tejto krajine s podporou izraelskej armády nevytvárajú na okupovaných územiach nezvratné situácie v takom rozsahu, že riešenie dvoch štátov sa stáva nedosiahnuteľným.

Preto dokážem pochopiť, že sme chceli Izraelu vyslať signál tým, že odložíme hlasovanie, keďže nechceme vytvárať dojem, že chválime túto krajinu v čase, keď sa zhoršuje každodenná situácia viac ako milióna Palestínčanov, ktorí žijú v Gaze. Verím, že v nasledujúcich týždňoch a mesiacoch dôjde k takým zmenám, že budeme môcť s väčšou dôverou prijať obidva texty.

David Hammerstein, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, dôležité sú fakty, nie slová. Fakty majú tisíckrát väčšiu hodnotu ako slová. V tomto Parlamente sme prijali mnoho uznesení. Áno, v mnohých uzneseniach, ktoré sme prijali, odznela kritika aj dobré úmysly, ale fakty sú dôležitejšie.

Faktom je, že ročné rozhovory v rámci procesu z Annapolisu zlyhali. Faktom je, že pokračuje proces osídľovania. Faktom je, že situácia v Gaze je horšia ako kedykoľvek predtým. Faktom je tiež to, že dnes, kým sa rozprávame, dochádza ku stretom medzi usadlíkmi a samotnou izraelskou armádou.

Chcel by som, aby sme mali možnosť hlasovať o tomto uznesení v priebehu niekoľkých mesiacov. Chcel by som, aby sme mali možnosť prehliadnúť naše vzťahy s Izraelským štátom. Je to preto, že skutoční priatelia Izraela, tí z nás, ktorí milujú Izrael, majú odvahu povedať pravdu. Pravda je, že okupácia vo svojej súčasnej podobe nemôže ďalej pokračovať. Už nemôže dlhšie trvať. Musíme vyslať odkaz, že kroky Európskej únie sú podmienené mierovým procesom a základným rešpektovaním ľudských práv. Takto sa budeme môcť pohnúť dopredu. Záleží nám na tom, aby sme mali ďalšie a lepšie vzťahy s Izraelom a Palestínčanmi, a musíme to preukázať prostredníctvom jednoznačných podmienok a jednoznačných skutkov, nielen slov.

Luisa Morgantini, v mene skupiny GUE/NGL. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, nebolo ľahké žiadať o odloženie hlasovania, ale myslím si, že to bolo potrebné opatrenie, o ktorom si naozaj myslím, že Európskemu parlamentu prinesie úžitok.

Izrael nemôže stále prehliadať medzinárodné právo. Chcela by som povedať pani Hybáškovej, že spolupráca s Izraelom a rôzne projekty sa tým ešte neskončili. Zablokované a prerušené bolo len zintenzívnenie vzťahov, ale nie spolupráca, ktorá naďalej prebieha. Pevne verím, že bude môcť pokračovať, pretože je dôležitá, dokonca aj ja poznám jej výhody. Chcela by som však znovu zdôrazniť: Izrael musí pochopiť, že musí dodržiavať medzinárodné právo. Ide aj o našu česť a dôstojnosť.

Preto dúfam, že Rada ministrov vypočuje Európsky parlament a preukáže určitú dôslednosť tým, že povie Izraelu, že musí poskytnúť určité konkrétne náznaky, že chce mier, a že by mal upustiť od blokády osídlení na Západnom brehu, ktorá ovplyvňuje životné podmienky občanov Gazy.

Projekty Európskej únie boli zablokované. Bol zastavený napríklad projekt Pegaso. Príčinou sú blokády brániace vstupu tovaru do tejto oblasti. Zajtra nebudú vyplatené mzdy. Organizácia UNRRA (Úrad Spojených národov pre pomoc a obnovu) musí zadržiavať pomoc najchudobnejším rodinám. Je nehanebné, že sa to deje. Nekritizujem však len Izrael, to vôbec nie. Priateľiť sa s Izraelom tiež znamená vysvetliť, že musí čeliť vlastnej zodpovednosti a my vlastnej. Preto dúfam, že začneme znova, ale odkaz, ktorý sme dnes vyslali, je dôležitý. Vyslali sme ho Palestínčanom a všetkým Izraelčanom, ktorí pevne veria v mier, ale v spravodlivý mier v medziach zákona.

Bastiaan Belder, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, s radosťou podporujem všetky snahy zo strany Rady a Komisie o posilnenie vzťahov so židovským Izraelským štátom, ktoré sú naším vzájomným záujmom. Odloženie hlasovania je podľa môjho názoru úplne nesprávny signál.

Napriek tomu sa stretávam s úradujúcim predsedom Rady s veľmi zmiešanými pocitmi preto, že sa dokument Rady dostal do izraelského denníka *Haarec* – pozrite si vydanie z minulého pondelka. Na základe dokumentu, ktorý unikol, by som mu rád položil tri otázky.

Súhlasíte s tým, že názov príslušného dokumentu „Akčná stratégia na dosiahnutie mieru na Blízkom východe“ je cestou vpred? Ak áno, prinútite Izrael, aby znovu otvoril palestínske inštitúcie vrátane budovy Orient

House v Jeruzaleme? Nakoniec by som sa chcel opýtať, či má stratégia vyzeráť takto a ako ju chcete skombinovať so zlepšovaním vzťahov s novozvolenou izraelskou vládou, keď môže mať akúkoľvek podobu? Teším sa na vaše odpovede.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predseda, vážená pani podpredsedníčka, dámy a páni, tentoraz nesúhlasím, pretože si myslím, že Parlament dnes zanechal zlý dojem tým, že postúpil správu pani De Keyserovej späť výboru – určite budete všetci súhlasiť, najmä pri takom neuveriteľne rýchlom zvolaní rozpravy a následnom hlasovaní. Mám z toho pocit, že ľavica mala v úmysle, ako malé ospravedlnenie, zablokovat prístup Izraela k partnerskému programu pre inovácie a výskum. Chcel by som len zdôrazniť, že sa tu rozprávame o jednom z mála štátov, ak nie o jedinom, kde ponúknutie podpory nie je len znakom solidarity, ale prináša so sebou aj rast a rozvoj pre spoločnosti v samotnej Európe.

Ešte nikto sa nedokázal spýtať Palestínskej samosprávy, koľko podpory dostáva od Ligy arabských štátov a ako ju využíva, ani aká časť tejto podpory prispieva k dialógu, vzájomnému porozumeniu, ako aj kultúrnemu a vedeckému rozvoju. Vzhľadom na to, že sa zmobilizovalo tak málo z výrazného počtu stredopravicových poslancov, musím povedať, že ľavici sa podarilo pod zámienkou ochrany ľudských práv dosiahnuť úspech pri hlasovaní. Mám však dojem, že celé toto dianie zabráňuje regionálnemu rozvoju a možno aj mierovému procesu. Ak nič iné, spochybňuje právo štátu na bezpečnosť, právo, ktoré by sme mali chrániť.

PREDSEDÁ: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, spravodajcovia, ktorí hovorili predtým, správne vysvetlili účel balíka, hlasovanie o ktorom sme dnes zamýšľali odložiť. Rada by som vám však pripomenula, že tieto vzťahy majú aj ďalšie aspekty, najmä politické aspekty, ktoré skúma Rada pri tomto rozvoji vzťahov medzi Európskou úniou a Izraelom.

Máme aj aspekty, ktoré ovplyvňujú vnútorný trh. Preto som presvedčená, že všetci sme v zásade za zlepšenie rozvoja vzťahov medzi Izraelom a Európskou úniou a takisto sme za rozvoj vzťahov s Palestínskou samosprávou. Táto správa sa však musí vyznačovať zrozumiteľnosťou a musí obsahovať záväzky obidvoch strán. V súčasnej situácii nemôžeme povedať, že by tieto kritéria boli splnené. Chcela by som vás upozorniť nielen na tragickú situáciu v Gaze, ale aj na neustávajúce nezákonné osídľovanie na týchto územiach. To je problém, ktorý postihuje obchodovanie s produktmi z okupovaných území a ďalšie záležitosti, ktoré veľmi dobre poznáme.

Podľa môjho názoru musí Rada skrátka zaujať jednoznačne pochopiteľnú pozíciu, aj keď len preto, že sa mi zdá, že francúzske predsedníctvo sa podujalo predložiť na ďalšom zasadnutí Rady dokument o vyhlídkach na dosiahnutie mieru na Blízkom východe. Pre nás to môže byť veľmi zaujímavé, hoci aj ako príležitosť na rozvinutie konštruktívnych vzťahov. Z tohto dôvodu som presvedčená, že bolo múdрым rozhodnutím požiadať o toto odloženie za predpokladu, že dokážeme využiť tento čas na to, aby sme zmiernili utrpenie obyvateľov Palestíny, najmä v Gaze. Chcela by som dodať, že by sme mali využiť tento čas aj na opätovné vybudovanie vzťahov medzi Európou a Spojenými štátmi na základe spoločnej iniciatívy týkajúcej sa riešenia situácie na Blízkom východe.

Nezabudnite, že rok 2008 bol – alebo by bol býval – vyhlásený za rok ústavy Palestínskeho štátu. Rok 2008 je za nami a situácia je stále hrozná.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). – Vážený pán predseda, keby témou dnešnej rozpravy bola situácia v pásme Gazy, mohol by som sa pridať k pani De Keyserovej a všetkým ďalším kolegom, ktorí tu vystúpili, a vyhlásiť tie isté postoje. Obávam sa však, že táto politická spojitosť so zlepšením účasti jednej krajiny európskej susedskej politiky (ESP) a zvlášť krajiny v Stredozemí vytvorila precedens, ktorý povedie neviem kam. Politickú podmienenosť sme nezaradili medzi otázky bilaterálnych vzťahov v rámci politiky ESP. Napríklad v prípade Maroka sme nikdy nespomenuli Západnú Saharu alebo ľudské práva. To isté platí aj v prípade Egypta alebo ktorejkoľvek krajiny v Stredozemí. Nedokážem pochopiť, prečo sme si tentoraz vybrali túto politickú líniu.

Po druhé, podľa môjho názoru, čím viac sa zapájate do dialógu, spolupráce a dôvery – ako povedal pán Jouyet – s ktorýmkoľvek partnermi z týchto krajín, tým väčší vplyv na ne máte. Dnes sme zabuchli dvere a neviem, ako ich otvoríme.

Po tretie, som si istý, že v našich dnešných rokovaníach sme stanovili podmienku. Povedali sme, že ide len o odklad a že sa k nemu vrátíme. Ako sa k nemu vrátíme? Kedy bude situácia v pásme Gazy taká uspokojivá, že sa rozhodneme k nemu vrátiť? Tak ako povedala pani Napoletanová o probléme osád, rovnako ako pri mnohých ďalších otázkach, pri ktorých chceme mať pozitívny vplyv na Izrael, by som sa chcel spýtať kedy budeme pociťovať dostatočnú politickú spokojnosť, aby sme sa vrátili k tomuto kvalitnému uzneseniu pripravenému vo Výbore pre zahraničné veci.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážený pán predseda, Európa nemôže zlepšiť svoje vzťahy s Izraelom, kým jeho vláda nepreukáže zmenu smerovania. Musí ukončiť kolektívne trestanie palestínskeho obyvateľstva upustením od obliehania Gazy a preukázať záväzok vážne spolupracovať s palestínskym vedením na nájdení funkčného a udržateľného riešenia dvoch štátov.

Všetci chceme normálne vzťahy s Izraelom, za súčasných okolností to však nie je možné. Bez výhrad podporujem právo Izraela na obranu, ale takáto obrana musí byť v rámci uznávaného medzinárodného práva a zodpovednosti, ktoré bude mať okupujúca sila, keď napadne inú krajinu.

Izraelský štát, ktorý sa pýši svojím demokratickým systémom, bol toľkokrát pristihnutý pri porušovaní medzinárodného práva tým, ako zaobchádza s Palestínčanmi, že trpezlivosť väčšiny ľudí dosiahla hranicu únosnosti. Pri nedávnej oficiálnej návšteve Gazy, Jeruzalema a Západného brehu som na vlastné oči videl vážne zhoršovanie každodenných životných podmienok obyčajných Palestínčanov.

Ich hospodárstvo sa rozpadlo. Stojí tam 210 nezákonných osád. Palestínske domovy a pôda sú neustále obsadzované. Uväznených je 11 000 Palestínčanov a zadržovaných 40 zvolených členov palestínskej legislatívnej rady. Zadržovaných je viac ako 300 mladých ľudí vo veku do 18 rokov, z ktorých niektorí majú len 12 rokov. Gaza je obliehaná, hrozí jej vojenský zásah a od potravinovej pomoci je závislých už 50 % obyvateľstva. Zoznam je ešte dlhší. Toto brutálne kolektívne trestanie a zaberanie územia zo strany Izraela predstavuje hrubé porušovanie medzinárodného práva a prekážku v možnostiach nastolenia mieru.

V dôsledku toho teraz nie je vhodný čas na to, aby tento Parlament súhlasil so zlepšovaním vzťahov. Som pevne presvedčený, že hlasovanie by sa malo odložiť dovtedy, kým neprebehnú izraelské a palestínske voľby začiatkom roka 2009. Medzinárodné spoločenstvo musí medzičasom vynaložiť maximálne úsilie na zmiernenie situácie a vytvorenie podmienok na to, aby Palestínčania a Izraelčania žili v mieri.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pán podpredseda Komisie, účel dohôd, napríklad dohody o posilnení vzťahov s Izraelom, je zaručiť účastníkom konfliktu, aby boli zapojení do primeraného procesu, ktorý zaručuje ich vnútornú stabilitu a poskytuje im záruku budúcej spolupráce a existencie. Dnes sme premárnili príležitosť poskytnúť takúto záruku. Premárnili sme ju a následne sme, podľa môjho názoru, ešte priliali olej do ohňa.

Aj ja som v mnohých otázkach kritický voči Izraelu, najmä pokiaľ ide o otázku politiky osídľovania. Keď tu však dnes počujem, že hlavnou príčinou je situácia v pásme Gazy, som úplne zarazený, najmä keď sa ani polovica, alebo ani štvrtina argumentov nezakladá na pravde. Musíme si totiž uvedomiť, že ak sa používajú takéto argumenty, o tri mesiace sa nájde ďalšia výhovorka a potom zase ďalšia, aby sa zabránilo prijatiu rozhodnutí. Ak ma pamäť neklame, Izrael opustil územie Gazy. Ak ma pamäť neklame, Hamas zničil zvolené orgány prezidenta Abbásova a násilným pučom zvrhol vládu, pričom došlo k porušeniu všetkých práv. Ak ma pamäť neklame, ide práve o okolnosti spôsobené hnutím Hamas, ktoré sú rozhodujúce pre situáciu v Gaze. Ak ma pamäť neklame, z Gazy sa každodenne ostreľujú izraelské mestá. Ak to nezohráva žiadnu úlohu v tejto rozprave a Izrael je jednostranne obviňovaný, nezdá sa mi, že takto európska politika získa v Jeruzaleme dôveru.

Z tohto dôvodu si myslím, že sme dnes urobili veľkú chybu. Silou, ktorá sa snaží dosiahnuť mier v tejto oblasti, budeme len vtedy, keď sa budeme v plnej miere pridŕžať pravdy a nielen vykonávať politiky. Som presvedčený, že táto politika nepomôže ani prezidentovi Abbásovi, ale že ešte viac zvýši radikalizáciu, ktorá je už v Gaze taká úspešná. Preto považujem dnešné rozhodnutie za nesprávne.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predseda, dlhotrvajúci konflikt je príležitosťou reagovať na príčiny a agresívne správanie a analyzovať ich, ako aj hľadať riešenie. Chápem zúfalých palestínskych odpaľovačov rakiet, ktorí sú ako myši zahnané do rohu kletky, ale chápem aj strach Izraelčanov o deti, ktoré sa možno už nikdy nevrátia zo školy, pretože sa predpokladá, že každý Palestínčan je terorista. Táto situácia nie je čiernobiela.

Medzi Palestínčanmi sú ústupčiví ľudia aj neoblomní extrémisti, rovnako ako holubice a jastraby medzi Izraelčanmi, ako vysvetlila pani Cipi Livniová. Tieto vnútorné rozdiely v tomto konflikte nie sú bezvýznamné a čím dôležitejšiu úlohu zohrávajú, tým silnejšia je jedna strana konfliktu. Podľa môjho názoru sú Izraelčania silnejší, pretože majú štát, na čo majú, samozrejme, absolútne právo a ja ho podporujem. Preto využívajú všetky znaky štátnosti.

Prináša to však so sebou veľkú zodpovednosť, ako aj povinnosť podniknúť kroky, ktoré môžu byť riskantné, ale môžu byť zdrojom nádeje na budúci mier. Z tohto dôvodu požiadavka Izraela na skončenie raketových útokov zo strany Palestínčanov pred uskutočnením projektu dvoch štátov znie, ako keby sme sa pripravovali na rodičovstvo za predpokladu, že budeme mať inteligentné deti, ktoré získajú doktoráty alebo začnú úspešne podnikáť.

Nezvyčajné situácie si vyžadujú odvahu prijímať nezvyčajné rozhodnutia a presne to od Izraela očakávam. My, Európska únia, im musíme pomôcť dospieť k týmto rozhodnutiam. Inými slovami: strategický plán na vytvorenie dvoch štátov.

Pokiaľ ide o posilňovanie vzťahu medzi EÚ a Izraelom, mám pocit, že je to dobrá stratégia, pretože by sme tým získali väčší vplyv a z dlhodobého hľadiska by nám to umožnilo zohrávať konštruktívnu úlohu pri zmierňovaní tohto tragického konfliktu. Som za posilňovanie nášho vzťahu.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, ako spravodajca správ o ESP už dlho podporujem výraznejšie zapojenie Izraela do programov a agentúr EÚ, ktoré je vzájomne prospešné vďaka rozvinutému postaveniu Izraela ako krajiny v oblastiach, ako napríklad vedecký a najmä environmentálny výskum. V posledných týždňoch som dostal mnoho e-mailov so žiadosťami, aby som hlasoval proti tejto dohode o posilnenej spolupráci medzi EÚ a Izraelom. Som však presvedčený, že EÚ a Izrael sú prirodzení partneri, pretože majú rovnaké hodnoty: demokraciu, právny štát a osobnú slobodu, a najmä slobodu tlače a nezávislé súdnictvo.

Nie všetci strategickí partneri EÚ môžu povedať to isté. Napríklad Čína – viem, že blízka srdcu pána predsedajúceho – odmieta tieto hodnoty, ale je zvláštne, že nedostávam veľa žiadostí o oslabenie vzťahu EÚ s Pekingom. Žiaľ, je to preto, že vo verejnosti a v tomto Parlamente sa stále nachádza silný protiizraelský prvok. Keď je takéto zmýšľanie podložené argumentmi, rešpektujem to, aj keď nesúhlasím. Často sa však zakladá na antisemitizme a antiamerikanizme, keďže USA je najbližší spojenec Izraela.

Minulý týždeň v indickom Bombaji džihádski teroristi vyhľadali konkrétne Židov, aby ich zavraždili. Tento skutok preukazuje potrebu, aby Západ stál pevne a solidárne pri židovskom štáte, keďže Izrael je v prvej línii existenčného boja s islamistickými teroristami, napríklad s hnutiami Hamas, Hizballáh a Islamský džihád, ktoré dokázali odhodlanie zničiť Izrael a náš spôsob života.

Európsky parlament, nanešťastie, dnes miernou väčšinou odhlasoval, že nevyjadrí svoje stanovisko k tejto dohode – ktorej nadchádzajúce české predsedníctvo prikladá veľký význam – čo je podľa mňa katastrofálne a počas rozhodujúceho volebného obdobia vyšle všetky nesprávne signály izraelskej verejnosti a neodvratne dodá silu zástancom tvrdej línie v Izraeli.

Predsedajúci. – Môjmu srdcu nie je blízka Čína, ale demokracia a ľudské práva v Číne, rovnako ako v Izraeli a Palestíne.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, niekto by nám chcel nahovoriť, že tento Parlament dnes ukázal krízu svojho svedomia. Musím povedať, že podľa mňa je to zvláštne, keď si uvedomíme, koľkokrát tento Parlament bez fňukania odsúhlasil dohody vzhľadom na krajiny, ktoré naozaj hrozivo porušovali ľudské práva a ktoré ani zďaleka nemajú demokratické vládne štruktúry.

Zdá sa mi, že tento Parlament dnes vyviedla z miery organizovaná kampaň, zvonku aj zvnútra, s veľmi silným odporom proti Izraelskému štátu, ktorou sme sa nechali neprimerane ovplyvniť. Zaslepenosť, ktorú niektorí voči Izraelu preukázali, je dosť šokujúca. Izrael je demokraciou v regióne, v ktorom sú demokracie zriedkavé. Akceptuje riešenie vytvorenia dvoch štátov. Bol terčom najhroznejšieho vonkajšieho aj vnútorného terorizmu, následkom čoho má nepochybne právo brániť sa.

Zdá sa, že niektorých poslancov v tomto Parlamente sužuje taká úzkosť a nenávisť k Izraelu, že s nadšením ospravedlnia teroristické útoky a s naozajstnou radosťou ospravedlnia výčiny Hamasu v Gaze a budú hľadať chybu len v štáte, ktorý je obeťou útoku. Myslíme si, že to nie je správne.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážení páni predsedajúci, tí z nás, ktorí sa vyjadrili za odloženie rozhodnutia o tejto veci, boli počas tejto rozpravy mnohokrát obvinení z antisemitizmu.

To je absolútne neprimerané. Nikto na tejto strane v rozprave neobvinil nikoho na druhej strane zo zlého presvedčenia alebo z toho, že má iné motívy okrem obavy o budúcnosť izraelského ľudu a Palestínčanov.

Pre nás by bolo v poriadku, keby sme uznali, že sa obávame o ľudí, a preto zaujímame takú pozíciu, akú zaujímame. Nezakladá sa na žiadnej antisemitskej ideológii.

Predsedajúci. – Vážení páni De Rossa, predsedajúci v plnej miere uznáva váš postoj a stotožňuje sa s ním.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážení páni predsedajúci, áno, dostávame množstvo e-mailov, ale stretli sme sa aj s lobovaním zo strany izraelského veľvyslanectva. To nie je dôvod, prečo sme urobili konkrétne rozhodnutie. Dôvodom nášho pevného presvedčenia je, že toto hlasovanie by momentálne nebolo vhodné.

Mnoho argumentov, ktoré predložili kolegovia poslanci – či už pán Kasoulides, pán Brok, pán Zaleski a ďalší – je určite hodnotných. Verím, že po tomto rozdiely v názoroch, ktoré sme zastávali, je teraz ten správny čas na to, aby sme sa vrátili k spoločnej pozícii, ktorá znamená podporu pre Izrael, ale zároveň aj podporu pre mierový proces a pre právo Palestínčanov na život. To je pre nás dôležité, nič menej a nič viac.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážení páni Verheugen, dámy a páni, nie je úlohou Rady, aby sa vyjadrila k procedurálnym otázkam alebo k rozhodnutiam, ktoré v tejto oblasti vykonal tento Parlament.

Chcel by som povedať pánovi Swobodovi, že je zrejmé, že Rada sa stotožňuje s týmito cieľmi a súhlasí s tým, čo ste povedali v poslednom prejave, najmä v súvislosti so stabilizáciou. EÚ a Rada odsudzujú akékoľvek násilie, najmä odpaľovanie rakiet na civilné obyvateľstvo, ktoré musí skončiť. Boj proti terorizmu musí neúnavne pokračovať a EÚ, a ak to tak môžem povedať, najmä francúzske predsedníctvo, sa obáva zvlášť o osud desiatnika Šalita.

Európska únia je napriek tomu naďalej hlboko znepokojená nedávnym prudkým nárastom počtu osád a odsudzuje ho. Je nevyhnutné, aby sa neustávajúci proces osídľovania vrátil k prirodzenému rozširovaniu skončil – a to vrátane osídľovania vo východnom Jeruzaleme. Je to v rozpore s medzinárodným právom a ohrozuje to zriadenie životaschopného palestínskeho štátu. Musia sa odstrániť prekážky pri vstupe na okupované palestínske územia a pohybe na nich s cieľom podporovať hospodársky rozvoj. Humanitárna situácia v Gaze sa musí nevyhnutne zlepšiť dodržiavaním prímeria, otvorením hraničných priechodov a poskytnutím tovaru a služieb na pomoc obyvateľom a na pomoc charitatívnym organizáciám, najmä Agentúre Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov (UNRWA), pri výkone ich činnosti. Dôležité je tiež, aby bol prepustený väčší počet palestínskych väzňov s tým, že uprednostnení budú mladiství.

Preto by som rád v Parlamente čo najjasnejšie zdôraznil, že aj my sme si stanovili rovnaké ciele. Problémom je poznať spôsob, ako môžeme najlepšie použiť nátlak na dosiahnutie požadovaného výsledku: vytvorenie dvoch štátov bezpečne spoločne existujúcich v kontexte stabilného mierového procesu – kontexte, v ktorom má EÚ dôležité miesto. Musíme zistiť, či dokážeme neobľomne dodržiavať zásady, na ktoré som práve poukázal a ktoré musí Izrael rešpektovať, prostredníctvom dialógu a dôvery, alebo či sa to naozaj dá prostredníctvom dialógu, keďže je Rada presvedčená a naďalej verí, keď počúva túto rozpravu, že dokážeme udržať rozumnú rovnováhu.

Na záver by som vám chcel pripomenúť, že zlepšenie vzťahov sa musí vnímať v širšom kontexte zriadenia Únie pre Stredozemie a rozvoja európskej susedskej politiky. Nezabudnite na to, že navrhovanému zlepšeniu vzťahov predchádzalo posilnenie nášho partnerstva s Marokom, čím sme vyslali významný politický signál našim arabským susedom na južnom pobreží Stredozemného mora. Chcel by som vám tiež pripomenúť, že v našich rokovaníach s Izraelom sme neodmietli Palestínsku samosprávu a že Európska únia a Palestínska samospráva sa stretli v lete roku 2008, aby zriadili nové pracovné skupiny na urýchlenie realizácie akčného plánu, na ktorom sa dohodli v roku 2005. Chcel by som zopakovať, že ako predsedníctvo sme odhodlaní dosiahnuť pokrok vo všetkých oblastiach, ktoré sú naďalej nenahraditeľnou súčasťou našich vzťahov s Izraelským štátom, vrátane politiky.

Len takýto celkový prístup dáva zmysel zlepšovaniu vzťahov EÚ s Izraelom a podľa nášho názoru len tento politický dialóg zabezpečí, aby sa lepšie dodržiavali a obhajovali zásady, na ktoré mnohí z vás upozornili, a aby EÚ zohrávala úlohu pri hľadaní riešenia izraelsko-palestínskeho konfliktu.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Rád by som vám v krátkosti predstavil tri veci na zváženie na záver tejto rozpravy.

Po prvé, v rozprave o našej spolupráci s Izraelom, v ktorej sa oprávnené diskutuje o ľudských právach a humanitárnych problémoch Palestínčanov, by sa však nemalo zabudnúť na to, že máme zvláštnu zodpovednosť voči Izraelu. Našu politiku voči Izraelu neurčujú len záujmy, určuje ju skutočnosť, že obyčajná existencia Izraelského štátu má niečo spoločné s európskou históriou, z ktorej vyplýva osobitná zodpovednosť.

Druhým dôsledkom tejto skutočnosti je, že partnerstvo, ktoré sa s Izraelom snažíme dosiahnuť alebo ktoré sme už možno dosiahli, musí byť spoľahlivé. Zodpovednosť vyžadujeme od našich izraelských partnerov a Izrael má takisto nárok vyžadovať zodpovednosť od nás. Izraelu sme ponúkli spoluprácu v rámci týchto projektov a politík. Možno vás bude zaujímať, že existujú dobré dôvody, prečo bol Izrael prvou krajinou – úplne prvou krajinou –, ktorej mal byť ponúknutý akčný plán v rámci európskej susedskej politiky. Bolo to v roku 2003. Ponúkol som ho ja osobne.

Posledná vec, ktorú by som chcel povedať, je, že samotné programy a politiky, o ktorých hovoríme, nie sú cieľom samy osebe. Majú hlbší politický základ. Tento hlboký politický základ má Izraelu ukázať, že existuje vyhládka dlhodobej spolupráce Izraela s Európou, vyhládka, ktorú Izrael potrebuje na obdobie po konflikte. Izrael ju potrebuje predovšetkým na to, aby mohol ukončiť konflikt. Ďalšia vec je, že bez ohľadu na to, aké malé sa zdajú byť tieto iniciatívy, obsahujú množstvo vecí, ktoré nám umožňujú podporovať dvojstranné a trojstranné projekty. Osobne som bol nedávno v Jordánsku, Izraeli a Palestíne, aby som hovoril o iniciatíve, ktorá by nám umožnila vytvoriť politiku pre malé a stredné podniky v trojstrannom rámci. Máme aj výskumné projekty, ktoré sú dvojstranné. To znamená, že tu máme rámcový nástroj, ktorý nám umožňuje prekročiť hranice a dosiahnuť presne to, čo chceme: spoluprácu a normálnu situáciu v tejto krízou postihnutej oblasti.

Zdržím sa akýchkoľvek záverov z toho, čo som práve povedal. Len vás žiadam, aby ste to zvážili pri svojich následných rozhodnutiach.

Véronique De Keyser, *spravodajkyňa*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcela by som reagovať predovšetkým na vás, pán Verheugen. Povedali ste, úplne správne, že máme osobitnú zodpovednosť voči Izraelu.

Túto zodpovednosť nesieme kolektívne a to je dôležité. Navyše, práve vzhľadom na túto zodpovednosť voči Izraelu máme minimálne takú istú zodpovednosť s ohľadom na súčasnú situáciu Palestínčanov, s tým musíte súhlasiť.

Pán Jouyet, máme rovnaké ciele a vy ste opodstatnene uviedli celý rad dôležitých otázok, ktoré je potrebné vyriešiť z dlhodobého, strednodobého alebo krátkodobého hľadiska. Použili ste mimoriadne významné slovo, keď ste povedali, že „situácia v Gaze sa musí nevyhnutne zlepšiť“. Použili ste slovo „nevyhnutne“. Požiadali sme o odloženie hlasovania. Nechávame si čas, aby sme videli, či sa táto nevyhnutnosť naozaj berie na vedomie. Veríte – a na svoj názor máte, samozrejme, nárok –, že povýšenie postavenia Izraela uľahčí rokovanie s jeho predstaviteľmi. Želám si, aby to tak naozaj bolo, ale nevidím žiadny dôkaz. V každom prípade rokujeme už viac ako rok po procese schválenom v Annapolise. Ako viete, Parlament má veľmi málo zdrojov.

Používame prostriedky, ktoré máme, aby sme vyslali Izraelu priateľský signál a požiadali o pokrok. Žiaľ, od pani Cipi Livniovej som včera nepočula ani najmenší náznak toho, že sa to stane. Čakám a dúfam.

Chcela by som sa tiež poďakovať vám, pani Hybášková – neboli ste tu, keď som začala rozprávať – chcela by som vám povedať, že ste boli vzorovým partnerom, oddaným svojim záväzkom, ako by sme my mali byť oddaní tým svojim. Nedovolím poslancom, ktorí spochybňovali dôležitosť ľudských práv ako základu pre dnešné rozhodnutie, aby nás presvedčili o tom, že majú pravdu. To je neprijateľné! Pokiaľ ide o antisemitské výčitky a ďalšie kritiky, ktoré som už dnes počula a ktoré, musím vás varovať, ešte budeme počuť, toto nie je hodné Európskeho parlamentu.

Prečo by sme sa v tomto Európskom parlamente mali podozrievať z taktických ťahov, keď hovoríme o ľudských právach? Ak je pravda, že sa tieto práva porušujú, je to naliehavá záležitosť.

Trvám na záväzkoch, ktoré sme si stanovili s našimi politickými partnermi v súvislosti so zahraničnými vecami. Podľa môjho názoru stále platia, ale myslím si, že teraz na ne naozaj nie je správny čas. Izraelu sme ukázali priateľské gestá. Samozrejme, budeme v tom pokračovať. Naše obavy o osud Palestínčanov však neprestávajú a neslabnú.

(potlesk)

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Dostal som návrh uznesenia⁽¹⁾ na ukončenie rozpravy predložený v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku.

Hlasovanie o správe pani De Keyserovej a hlasovanie o návrhu uznesenia sa uskutočnia počas niektorej z nasledujúcich schôdzí.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), písomne. – (GA) Bolo by zlým znamením, keby EÚ mala v súčasnosti zlepšiť vzťahy s Izraelom. Ukázalo by sa, že EÚ je ochotná ignorovať rozsiahle, nepretržité a neutíchajúce porušovanie ľudských práv a medzinárodného práva.

Bolo by to, ako keby sme povedali, že EÚ dáva Izraelu slobodu, aby pokračoval v represívnych a nezákonných činnostiach, v nútenom vysídľovaní obyvateľstva, v protizákonnom vraždení, v okupácii Palestíny a v rozširovaní nezákonného múru a osád.

Mali by sme na Izrael vytvárať čo najväčší nátlak, aby musel plniť sľuby podľa medzinárodného práva a podľa rezolúcií OSN. Dnes musíme ako poslanci z celej Európy vyslať Izraelu jasný signál, aby sme mu naznačili, že toho máme dosť.

Európsky parlament v roku 2002 hlasoval o prerušení dohody o pridružení medzi EÚ a Izraelom z dôvodu závažného porušovania ľudských práv zo strany Izraela. Napriek tomu dnes prebieha rozhovor o účasti Izraela na programe EÚ, ktorý sa venuje konkurencieschopnosti a hospodárskym inováciám, aj keď Izrael úmyselne ničí hospodárstvo a infraštruktúru Gazy.

Vítam rozhodnutie o zrušení hlasovania o zlepšení vzťahov medzi EÚ a Izraelom.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Návrh Rady prednostne sa zaoberať už výraznou spolupracou medzi EÚ a Izraelom a jej posilňovaním – bez ohľadu na skutočnosť, že hlasovanie Európskeho parlamentu o tejto problematike sa odložilo – je každopádne spochybnením Európanov a všetkých národov sveta, urážkou tisícok obetí izraelského barbarstva.

Tento návrh v skutočnosti udržiava izraelský apartheid a je uznaním rozsiahleho porušovania medzinárodného právneho poriadku a ľudských práv palestínskeho ľudu zo strany Izraela, okupácie pásma Gazy, Západného brehu a východného Jeruzalema a pokračujúcej výstavby Múru hanby a rozsiahleho osídľovania a ignoruje rezolúcie OSN odmietajúce postoj Izraela a uznesenie, ktoré prijal Európsky parlament v roku 2002, o prerušení dohody o spolupráci medzi Európskou úniou a Izraelom.

Aj keď Izrael udržiava rovnakú politiku voči palestínskemu ľudu už 60 rokov a jednotlivé štáty a OSN to odsúdili, je predložený provokatívny návrh, ktorý navrhuje, aby sme si zakryli oči pred neslýchanými porušeniami ľudských práv zo strany okupačných síl Izraela.

Opäť je to dôkaz toho, že v otázke rešpektovania ľudských práv EÚ pokrytecky používa vo svojej politike dvojitého meter, v každom jednom prípade podľa vlastných záujmov.

Marian Złotea (PPE-DE), písomne. – Prijatie navrhovanej dohody o susedstve s Izraelským štátom by znamenalo začlenenie Izraela do určitých programov Spoločenstva podľa európskej susedskej politiky (ESP), politiky určenej na podporu reforiem a stability v susedstve Európskej únie. Táto dohoda, ktorá je navrhnutá tak, aby nadobudla účinnosť okamžite, by vyžadovala, aby Izrael finančne prispieval do rozpočtu Európskej únie výmenou za účasť v určitých programoch Spoločenstva. Táto dohoda bude po prijatí oboma stranami podliehať každé tri roky preskúmaniu. Podpora tejto dohody o susedstve by bola postavená na existujúcej dohode o pridružení a predstavovala by krok smerom k posilnenej spolupráci v oblasti obchodu a znamenala by pokrok pri riešení izraelsko-palestínskeho mierového procesu.

Na základe nedávnej návštevy izraelskej ministerky zahraničných vecí v Európskom parlamente, ktorá politicky obhajovala posilňovanie vzťahov medzi Izraelom a EÚ, a na základe aktuálneho akčného plánu, ktorý práve dokončil vysoký predstaviteľ, by prijatie tejto dohody o susedstve bolo pre obidve strany prínosom tým, že by sa zlepšilo vzájomné porozumenie obidvoch strán a urýchlilo nastolenie mieru a stability na Blízkom východe a v Stredozemí.

(1) Pozri zápisnicu.

16. Opatrenia na zlepšenie prostredia pre MSP v Európe – iniciatíva Small Business Act (SBA) (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke Rade na ústne zodpovedanie o krokoch na zlepšenie prostredia pre stredné a malé podniky v Európe – iniciatíva Small Business Act, ktorú predložili Nicole Fontainová a Giles Chichester v mene Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov (PPE-DE) a Edit Herczogová v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente (PSE) (O-0113/2008 – B6-0485/2008).

Edit Herczog, autorka. – Vážení pán predseda júci, všetci tu v Parlamente vítame úspech za posledných päť rokov, ktorý dosiahla Komisia, najmä pán Verheugen, spolu s Európskym parlamentom a s európskymi podnikmi: náš úspech týkajúci sa zmeny nášho prístupu k európskym podnikom, úspech, ktorý už má názov – zásada „najskôr myslieť v malom“, stanovená v iniciatíve Small Business Act. Musíme pracovať na tejto iniciatíve.

Súčasná hospodárska kríza zdôrazňuje potrebu čo najskôr si osvojiť iniciatívu Small Business Act. Až 23 miliónov európskych podnikov a dve tretiny zainteresovaných európskych zamestnancov potrebujú jednoznačný odkaz, že zmena v našom legislatívnom prístupe k zásade „najskôr myslieť v malom“ je skutočným základom našej budúcej práce a správania.

Úplne prvým signálom, ktorý o tom vysielame, je „malý test MSP“. Vzhľadom na potrebu jednoznačného odkazu je nám preto veľmi ľúto, že Rada neudelila ustanoveniam zakotveným v iniciatíve Small Business Act záväzný charakter.

Pevne veríme, že sa budúci týždeň v Európskej rade vrátite k tejto otázke a že predsedovia vlád členských štátov dajú tejto iniciatíve Small Business Act záväzný charakter. Vítame však rozhodnutie Rady o prednostných opatreniach. Myslíme si, že je: veľmi dôležité najskôr myslieť v malom, aby sa zlepšil prístup k finančným prostriedkom; veľmi dôležité najskôr myslieť v malom, aby sa zjednodušilo regulačné prostredie, a veľmi dôležité najskôr myslieť v malom, aby sa uľahčil prístup na trh.

Žiadame Komisiu a Radu, aby spolupracovali. Je potrebná odpoveď zameraná viac na Európu. Odpovede viacerých krajín môžu byť veľmi účinné, ale môžu spôsobiť skôr rozdielnosť ako súdržnosť, ktorú by sme si želali v rámci európskej myšlienky. Preto je rozhodujúce, aby Komisia zlepšila postupy ročného vykazovania zo strany členských štátov s podporou systému Lisbon Scoreboard, a pýtam sa Rady, či je na to pripravená.

Občania Európy, podnikatelia a zamestnanci potrebujú nápady, ale potrebujú aj niečo viac. Potrebujú inováciu našich postupov, ale to ešte nestačí. Potrebujú činy, ale ani tie ešte nestačia. Potrebujeme výsledky na základe našich nápadov, inovácie a činov. Prosím vás, pokúste sa o to. Parlament vás v tom bude podporovať.

Nicole Fontaine, autorka. – (FR) Vážení pán predseda júci, pán Jouyet, pán Verheugen, dámy a páni, naša skupina s nadšením podporuje návrh iniciatívy Small Business Act, ktorú nám predložila Komisia v júni minulého roka.

Pravda je, že od roku 2000 sú zavedené iniciatívy pre malé a stredné podniky – napadá mi najmä vynikajúca práca pani Vlastovej, charta malých a stredných podnikov – iniciatívy, ktoré sú vítané, ale považujú sa za nedostatočné, pretože všetky príliš často zostávajú len zbožnými želaniami.

Dnes musíme pokročiť. Závažná hospodárska kríza, ktorá panuje v našich krajinách so zvlášť znepokojivými následkami pre MSP nás ženie tam, kde bolo potrebné povzbudenie. Vzhľadom na to tvorí iniciatíva Small Business Act súčasť nového, rozhodne aktívneho prístupu.

V období niekoľkých týždňov preskúmame správu pani Herczogovej o oznámení Komisie, ale dnes sme sa predložením otázky na ústne zodpovedanie rozhodli, že oslovíme Radu.

Pán Jouyet, so záujmom sme zaregistrovali závery, ktoré včera prijala Rada pre konkurencieschopnosť. Chceli by sme vedieť, či Európska rada 11. a 12. decembra odovzdá tieto závery ďalej a či bude presadzovať, aby sa všeobecné pravidlo „najskôr myslieť v malom“ rýchlo prenieslo do právnych predpisov členských štátov.

Dúfame, že Rada bude postupovať na základe priloženého akčného plánu, ktorý je doplnený praktickými opatreniami. V tejto súvislosti a v krátkom čase, ktorý mám pridelený, by som rada zdôraznila tri oblasti, v ktorých potrebujeme výraznú iniciatívu.

Po prvé, systematické posúdenie vplyvu a pravidelnú kontrolu, ktoré bude sledovať Európsky parlament, o stave iniciatívy Small Business Act v členských štátoch. Po druhé, prístup k verejným zákazkám. Kódex dobrého správania nemá žiadnu záväznú právomoc. Spolu musíme konať s väčšou predstavivosťou, vynaliezavosťou a navrhovať primerané a praktické opatrenia, ktoré naozaj sprístupnia tieto zmluvy MSP. Nakoniec, prístup k financovaniu, ktorý je v súčasnej atmosfére dôležitejší ako kedykoľvek predtým.

Vaše návrhy sú zaujímavé, pán Jouyet, ale mali by zahŕňať aj podporu takejto ponuky. Nesmieme strácať čas. Prosím vás, ubezpečte nás o úmysloch Rady.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán McMillan, pán Verheugen, vážení poslanci, ako ste zdôraznili, dámy a páni, v pondelok Rada prijala závery o iniciatíve Small Business Act pre Európu, ktorú navrhla Komisia. Táto iniciatíva Small Business Act predstavuje silný politický záväzok voči 23 miliónom malých a stredných podnikov. Ako zdôraznila pani Fontainová, ide tiež o dôležitú reakciu na hospodársku krízu, ktorú v súčasnosti prežívame. Preto som spolu s pánom Hervém Novellim, ktorý tu s nami, žiaľ, nemôže byť, presvedčený, že uistíme pani Fontainovú a pani Herczogovú o tom, že Európska rada vyjadrí silnú politickú podporu cieľom iniciatívy Small Business Act.

Ako ste zdôraznili, iniciatíva Small Business Act nemôže vyriešiť všetky súčasné hospodárske problémy, ale mala by zabezpečiť, aby sa podnikli základné kroky na potlačenie finančnej krízy a následného hospodárskeho útlmu. Preto sme v pondelok prijali aj akčný plán, ktorým zaväzujeme členské štáty vykonávať tieto urgentné opatrenia. Táto iniciatíva má veľmi veľký význam a francúzske predsedníctvo zvlášť teší veľmi zmysluplný plán. Pani Fontainová správne načrtla dôrazné odporúčania, ktoré obsahuje.

V prvom rade sa musíme zaoberať otázkou financovania MSP. Z tohto hľadiska musíme oceniť úsilie Európskej investičnej banky, pretože plánuje preinvestovať 30 miliárd EUR v období rokov 2008 až 2011. Okrem toho sa však musíme ubezpečiť, že preskúmame smernicu o oneskorených platbách, aby sa zmiernili problémy peňažných tokov spoločností. V iniciatíve Small Business Act a akčnom pláne sa navrhuje zabezpečiť, aby MSP dostávali platby do tridsiatich dní. Nevieť, či dosiahneme tento cieľ, ale som presvedčený, že by sme sa mali uberať týmto smerom. Obmedzenie oneskorených platieb znamená uľahčenie peňažných tokov MSP v dobe, keď je jeden zo štyroch prípadov platobnej neschopnosti v Európe spôsobený nadmernými oneskoreniami platieb.

Zintenzívnenie trhu rizikového kapitálu je ďalším dôležitým faktorom, pretože tento trh, ako viete, je v Európe príliš oklieštený v porovnaní s trhom v Spojených štátoch. Máme plány na zriadenie európskeho mechanizmu rizikového kapitálu, ako aj na uznávanie fondov rizikového kapitálu medzi členskými štátmi.

Našou ďalšou prioritou, ako ste zdôraznili, dámy a páni, je zjednodušenie. MSP podliehajú byrokracii a vykonávaniu rôznych administratívnych úloh, ktoré sa od nich vyžadujú, v ešte väčšej miere ako veľké podniky. Z tohto dôvodu musíme naozaj vykonávať a uplatňovať zásadu „najskôr myslieť v malom“, ktorá zahŕňa zváženie záujmov MSP vo všetkých právnych predpisoch Únie.

Dúfame, že zavedieme test MSP, a môžem vás ubezpečiť, že budú vykonané a zverejnené posúdenia vplyvu pre každý text Spoločenstva, ktorý sa týka MSP, a bolo by žiaduce, aby členské štáty robili to isté. Navyše sa zaväzujeme, že nebudeme žiadať MSP niekoľkokrát o tie isté informácie – inými slovami, budeme sa snažiť, aby sme všetko urobili na jedenkrát.

V súvislosti s financovaním a zjednodušením existujú významné opatrenia. MSP musia byť v plnej miere schopné využívať jednotný trh a najmä schopnosť vyvážať. Prijatie štatútu európskej spoločnosti preto tiež MSP umožní získať väčšiu výhodu z tohto trhu zriadením dcérskych spoločností na rôznych európskych trhoch.

Ako odpoveď na položené otázky a v zmysle požiadavky vyjadrenej Radou pre konkurencieschopnosť Európskej rade, sa Rada na najvyššej úrovni a Komisia zaviazali podrobne sledovať tento akčný plán, najmä v súvislosti s národnými reformnými programami, ktoré sú súčasťou lisabonského procesu.

Naozaj nás veľmi potešila energia, ktorú do tejto práce vniesol akčný plán z minulého pondelka. Rada je naozaj presvedčená, že politika MSP je jednou z kľúčových oblastí v našom spoločnom boji proti hospodárskej kríze a v záujme urýchlenej obnovy hospodárstva Európskej únie.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, na začiatku krízy – a my sme na začiatku krízy – sa otázka o budúcnosti našich malých a stredných podnikov v Európe stala ešte dôležitejšou. Preto by sme si celkom určite mali uvedomiť jedno: účinky tejto krízy budú väčšie na malé

a stredné podniky ako na veľké podniky celkom jednoducho preto, že menšie podniky nemajú kapitálový základ, ktorý by im umožnil prečkať dlhšie nepriaznivé obdobie.

Takže to znamená, že je nesmierne dôležité, aby bol signál malým a stredným podnikom v Európe výrazný a jednoznačný. Som preto veľmi vďačný pánovi Jeanovi-Pierrovi Jouyetovi a francúzskemu predsedníctvu za výraznú podporu, ktorú vyjadrili iniciatíve Small Business Act, a ďakujem pani Herczogovej a pani Fontainovej za to, že sa ujali iniciatívy pri dnešnej diskusii o tejto téme.

Je to dôležité, pretože sa s veľkým vzrušením očakáva zasadnutie Európskej rady, ktoré sa uskutoční na budúci týždeň. Občania Európy sa budúci týždeň budú pozeráť na vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád a budú od nich očakávať odpoveď, odpoveď na otázky: „Ako prekonáme túto krízu, ako si udržíme prosperitu, ako si udržíme pracovné miesta, ako si udržíme bezpečnosť?“ Aj 23 miliónov malých a stredných podnikov v Európe sa tiež bude pozeráť na Brusel a očakávať odpoveď od vedúcich predstaviteľov štátov a vlád. Preto ma tak veľmi teší, že pán Jean-Pierre Jouyet práve povedal, že podpora zo strany Európskej rady bude výrazná a jednoznačná. Niet pochyb, že obidvaja súhlasíme, že to znamená, že v záveroch k tejto téme určite nájdeme viac ako pár slov. Veľmi ma to teší.

Táto politika sa v skutočnosti tiež len začína. Európsky parlament v nej bude zohrávať veľmi dôležitú úlohu. Tu takisto platí že slová sú jedna vec, ale dôležitejšie sú činy. Činy sa pre malé a stredné podniky predovšetkým vykonávajú na vnútroštátnej úrovni, na regionálnej úrovni a aj na miestnej úrovni. Musíme zabezpečiť, aby zásady, ktoré upevňujeme v Európe, fungovali aj v členských štátoch a vo všetkých našich regiónoch.

Malé a stredné podniky nie sú prosebníkmi, ale jadrom nášho európskeho hospodárstva. Vykonávať svoju úlohu v rámci nášho Európskeho hospodárstva budú môcť len vtedy, keď im poskytneme rámcové podmienky, ktoré v súčasnosti potrebujú.

Giles Chichester, v mene skupiny PPE-DE. – Vážený pán predsedajúci, vzhľadom na dôležitosť malých podnikov v hospodárstve v súvislosti so zamestnanosťou a tvorbou pracovných miest, vytváraním podmienok na podnikanie a bohatstvo, inováciou, novými produktmi a novými službami je veľmi vhodný čas na to, aby sme urobili niečo na podporu ich úsilia v ťažkom období. Na úrovni EÚ je tendencia prejavovať nadšenie nad potenciálom a výkonnosťou MSP. Naozaj by bolo ťažké predstaviť si, že by to bolo naopak. Význam tejto otázky a návrh uznesenia však znamená, že nesmieme zostať len pri slovách, ale urobiť niečo konkrétne.

Jednou z identifikovaných priorít je potreba lepšieho prístupu k finančným prostriedkom zo strany MSP. Je to večný nárek nad dlhotrvajúcim problémom. Veď teraz, počas finančnej krízy, keď zadržiavanie úverov postihuje všetky spoločnosti, musia byť na tom, čo sa týka objednávok a platieb, určite horšie MSP, ktoré sa skôr nachádzajú na konci „potravinového reťazca“. Takže výrazne podporujem výzvu na sprístupnenie finančných prostriedkov a úverov. Otázka znie, či na ne zareagujú banky.

Na základe mojich osobných skúseností s prácou v malom podniku a s jeho prevádzkovaním je veľmi náročné definovať formy pomoci a podpory, ktorá môže pomôcť všetkým MSP, pretože sa veľmi líšia. Mám pocit, že najlepším spôsobom pomoci je prístup k informáciám, a verím že internet v tomto smere prešiel veľkou zmenou od doby, kedy som podnikal.

Ďalšou vynikajúcou vecou je, keď sa problémy s podnikaním ponechajú na samotnú spoločnosť. Takže, aj keď si uvedomujem, že nie je možné nemať žiadnu reguláciu, som skôr za uprednostnenie lepšej regulácie, nielen preto, že to môžu urobiť zákonodarcovia a vlády. Podporujem výzvu na činnosť zo strany Komisie a členských štátov.

Neena Gill, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, malé podniky v mojom regióne prevažujú. Priemyselné podniky v regióne West Midlands uvítajú zásadu „najskôr myslieť v malom“. Súčasná finančná kríza však spôsobila, že mnoho malých podnikov má vážne ťažkosti. Ako sme už počuli, riešia problémy s peňažnými tokmi a nesplatenými dlhmi a nemôžu získať úver. Najnovšie údaje o platobnej neschopnosti týkajúce sa môjho regiónu poukazujú na 500 krachujúcich spoločností za posledné tri mesiace. Preto vítam financovanie EIB.

Neverím však, že doterajšie návrhy sú dostatočné vzhľadom na ich záväzný charakter, ktorý by naozaj mohol pomôcť sektoru MSP. Moja otázka pre Radu teda znie: Ako to budete riešiť budúci týždeň? Počula som, ako sa vyjadrila Rada pre konkurencieschopnosť, ale dôležité je to, že kým návrhy nemajú záväzný charakter, v tejto chvíli v skutočnosti nepomôžu malým podnikom. Nepomôžu im dostať sa na trhy ani získať prístup k finančným prostriedkom.

Verím tomu, čo počúvam už dlhé roky, že je veľmi dôležité, aby Rada vysvetlila, že má v úmysle znížiť administratívne zaťaženie. Malé podniky vynakladajú značné náklady. V prípadoch, keď veľké spoločnosti vynaložia na každého zamestnanca 1 euro, malá spoločnosť môže vynaložiť až 10 EUR na osobu.

Na záver by som chcela spomenúť ešte jednu vec. Aj keď je veľmi dôležité zvládať finančné krízy, momentálne by sa malo viac robiť pre MSP, pretože ony sú základom hospodárstva.

Šarūnas Birutis, v mene skupiny ALDE. – (LT) Malé a stredné podniky sú DNA nášho hospodárstva, mali by mať podporu a zároveň by sa mala zvyšovať konkurencieschopnosť a miery zamestnanosti v Európe. Small Business Act je iniciatíva, ktorá v súčasnosti potrebuje podporu od všetkých politických strán. Ide o dôležitú pomoc európskym malým a stredným podnikom vzhľadom na súčasnú finančnú a hospodársku krízu.

Máme tu návrh uznesenia, ktorý je reakciou na obavy z Európskeho parlamentu a povinnosti vo vzťahu k Rade.

Musíme sa snažiť o to, aby sa iniciatíva Small Business Act efektívne zaviedla vo všetkých členských štátoch. To si vyžaduje, aby sa stala súčasťou vnútroštátnych akčných plánov a právnych dokumentov a aby sa v členských štátoch zaviedol systém monitorovania tohto dokumentu.

Musíme prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie toho, aby iniciatívu Small Business Act nepostihol smutný osud Európskej charty pre malé podniky. Musíme pochopiť, že usmerňovacie dokumenty často iba ležia na policiach štátnych úradníkov a ich požadovaný účel nakoniec nie je splnený.

Ide o daňové úľavy a stimuly na začiatku podnikania, mikroúvery, úverové záruky, rizikový kapitál, poskytovanie bezplatných informácií a poradenstva, vytrvalé posilňovanie imidžu a autority podnikateľa a pod.

Účel svätí prostriedky, vyžaduje si však úsilie a odvahu. Vôbec nepochybujem o tom, že zavedenie iniciatívy Small Business Act v celom Spoločenstve pomôže zabrániť hospodárskemu a sociálnemu úpadku v Európe a zmierni následky finančnej krízy.

Corien Wortmann-Kool (PPE-DE). – (NL) Predovšetkým by som chcela vzdať hold francúzskemu predsedníctvu za urýchlený návrh správnych záverov vyplývajúcich z tejto iniciatívy Small Business Act, aby sa veci mohli rozvíjať. V tomto Parlamente sme na to okamžite reagovali zmenou a doplnením nášho postupu. Pri tejto hospodárskej kríze sa musíme všetci snažiť v prospech MSP v Európe, pretože sú skutočným *raison d'être* iniciatívy Small Business Act.

Musíme oveľa lepšie využívať potenciál podnikateľov v Európe. Rada by som vás dnes upozornila najmä na podnikanie žien, pri ktorom ide o veľký paradox. Ženy sú v podnikaní oveľa lepšie. Je oveľa menej pravdepodobné, aspoň to vyplýva z údajov, že ženy podnikateľky sa dostanú do bankrotu.

Napriek tomu je pre podnikateľky stále oveľa náročnejšie získať úver na začatie podnikania. Túto záležitosť je potrebné zjednodušiť, pretože je to absolútne nevyhnutné. Znamená to, že ženy podnikateľky musia mať lepší prístup k financovaniu a existujúcim finančným prostriedkom.

Mikroúver je tiež veľmi dôležitý spôsob zlepšenia ekonomického postavenia a nezávislosti žien, nielen pre ženy z menšinových skupín. V súčasnej úverovej kríze, keď banky nie sú také naklonené poskytovať úvery, je to ešte oveľa ťažšie a to je ďalší dôvod, prečo je dôležité, aby sme mali k dispozícii záruky Európskej investičnej banky týkajúce sa práve mikroúverov a podnikateľiek.

Je dôležité, aby ženy mohli rozbehnúť svoje malé podniky, aby dokázali efektívne zvládnuť pracovný a rodinný život. Je to tiež veľmi dôležité pre Skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov. Víтам skutočnosť, že v záveroch Rady sa už konkrétne spomína podnikanie žien. Môžem len povedať: pokračujte vo vynikajúcej práci.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) So záujmom očakávame prijatie európskeho právneho rámca pre malé a stredné podniky. Plán hospodárskej obnovy EÚ ponúkne nové finančné zdroje na financovanie malých a stredných podnikov.

Zníženie administratívnej záťaže, financovanie odbornej prípravy a vytvorenie Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii sú opatrenia, ktoré pomôžu chrániť pracovné miesta a podporovať podnikanie. Európska investičná banka poskytne 30 miliárd EUR na pôžičky, ktoré vyžadujú MSP. Mám však pocit, že táto suma nepostačuje.

Myslím si, že v tomto krízovom období je potrebné naliehať na prijatie nasledujúcich opatrení: Mali by sa zjednodušiť postupy pridelenia štátnej pomoci; lehota na založenie spoločnosti by sa mala obmedziť na tri dni a úhrada platieb zo strany verejných inštitúcií voči MSP by mala byť zaručená v maximálnej lehote 30 dní.

Vítam návrh Komisie na podporu používania elektronickej fakturácie s predpokladanou investíciou 18 miliárd EUR. Je čoraz potrebné, aby sme vytvorili konkurencieschopné zoskupenia založené na spoločnostiach investujúcich do výskumu a rozvoja nových technológií.

Dominique Vlasto (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Jouyet, pán Verheugen, všetci vieme, že malé a stredné podniky tvoria základ Európskej únie, pretože zamestnávajú viac ako 70 % pracovnej sily EÚ a predstavujú 99 % európskych podnikov.

Ako sme už počuli, milióny týchto MSP sú znepokojené a ohrozené finančnou krízou, keďže tá narúša kúpnu silu a dôveru domácností, čo má tiež vplyv na ďalšie objednávky. Nebezpečenstvo teda hrozí peňažným tokom MSP, takže musíme podporiť ich činnosť tým, že zabezpečíme zaručovanie efektívneho prístupu k potrebným finančným prostriedkom zo strany bánk, aby si MSP naďalej udržali miesto v podnikaní.

Toto je podstata záverov Rady pre konkurencieschopnosť z 1. decembra, na ktorú sa odvolával pán Jouyet, a plánu obnovy prijatého európskymi ministrami financií. Pre Úniu ju splnenie potrieb MSP trvalou politickou prioritou a ja vítam akčný plán na podporu iniciatívy Small Business Act pre Európu. Je reakciou na túžbu zabezpečiť uplatňovanie hlavnej zásady priradiť hlavnú prioritu malým spoločnostiam, konkrétne európskym MSP.

Predseda, ako povedal pán komisár a s čím všetci súhlasíme, Rada sa musí spojiť s ďalšími európskymi inštitúciami, aby bolo možné túto zásadu zmeniť na skutočnosť. Musíme prejsť od slov k činom, vykonať ju vo všetkých politikách a všetkých európskych programoch.

Môžeme však povedať, že tento akčný plán je vzhľadom na naliehavosť situácie správnu reakciou. Vážený pán Jouyet, rada by som využila túto príležitosť na to, aby som vzdala hold francúzskemu predsedníctvu za jeho aktivitu, ktorá umožnila pohotovú zmenu zámerov na činy.

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, požiadal som o slovo, aby som zablahoželel Komisii k tejto iniciatíve, ktorá predstavuje hlavnú výhodu pri znižovaní byrokracie a iných prekážok, ktorým musia každodenne čeliť európske malé a stredné podniky (MSP).

Tento plán zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú MSP v hospodárstve Európy. Ako už bolo zdôraznené, nesmieme zabudnúť na to, že v EÚ pôsobí približne 23 miliónov malých a stredných podnikov, ktoré sú zdrojom 70 % pracovných miest a pokrývajú všetky odvetvia ekonomiky.

Akčný plán, ktorý má znížiť administratívne zaťaženie, si stanovil cieľ znížiť ho o 25 % do roku 2012. Nemôžeme sa vyhýbať skutočnosti, že súčasné právne predpisy vytvárajú určité administratívne zaťaženie s odhadovanými nákladmi 3,5 % HDP Európy v roku 2006. Tento ambiciózny cieľ je súčasťou širšej obchodnej politiky, ktorá je zameraná na zjednodušenie prístupu našich MSP na ďalšie trhy, zlepšovanie potenciálu rastu a podporu podnikateľského ducha.

Pomôcť našim MSP rozvíjať ich podnikanie za našimi hranicami je vynikajúcou myšlienkou. Okrem spoločného postupu pri zriaďovaní spoločností v EÚ im pomôže založiť dcérske spoločnosti v iných členských štátoch EÚ a využívať príležitosti, ktoré im ponúkne jednotný trh.

Na záver by som chcel povedať, že v súčasnosti sú hlavným problémom našich MSP finančné prostriedky. Preto vítame návrh Európskej investičnej banky diverzifikovať nástroje pomoci MSP, zjednodušiť ich využívanie a rozšíriť ich rozsah.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Vážený pán Jouyet, keď pani Nicole Fontainová kládla otázku, Rada už odpovedala. Stojí to za spomenutie, pretože je to dosť zriedkavé.

V skutočnosti pred 48 hodinami Rada pre konkurencieschopnosť preskúmala a podporila plán, ktorý v júli predložila Komisia, zatiaľ čo náš Parlament ho stále zvažuje. To je nesporný úspech Rady počas francúzskeho

predsedníctva a chcel by som sa vám poďakovať, pán Jouyet, a vzdať hold za dobrú prácu, ktorú ste vy a vaši kolegovia, najmä pán Novelli, vykonali.

Úspech Rady je zvlášť pozoruhodný preto, že plán Komisie znamenal, že ste museli pridať akčný plán, ktorý by zahŕňal jeho zásady a stanovoval ciele na ďalších 3, 5 a 10 rokov.

Rozumiem tomu, že z praktického hľadiska teraz musíme posudzovať malé a stredné podniky v prvom rade v každom právnom predpise a v každom opatrení. Urobíme to pri európskej súkromnej spoločnosti, pri smernici o oneskorených platbách a dúfam, že aj pri zníženích sadzieb DPH a podobne.

Na záver by som však chcel povedať len to, že z MSP v žiadnom prípade nesmieme robiť getá, inými slovami predpisy o MSP, ktoré zavádzame, nesmú byť také jednostranné, aby mali za následok vznik znevýhodnenia. Súhlasím s tým, čo práve povedala pani Vlastová. Je zrejmé, že v súčasnej situácii, keď tieto spoločnosti tak veľmi potrebujú finančné prostriedky a keď je ich získavanie také náročné, nesmieme prijímať opatrenia v ich mene, napríklad výnimky týkajúce sa účtovných záruk, ktoré znižujú ich úvery, čím im bránia disponovať finančnými prostriedkami.

Z toho dôvodu nie sú malé a stredné podniky menejcennými spoločnosťami. Musia byť spoločnosťami ako ostatné, životne dôležité pre hospodárstvo Európy.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, na uznanie kľúčovej úlohy, ktorú zohrávajú malé a stredné podniky, a na ich bezvýhradnú podporu v súvislosti s problémami, ktoré môžu zabrzdiť ich rast, slúži deklarovaný a konečný cieľ iniciatívy Small Business Act.

Ako viete, malé podniky zohrávajú nesporne kľúčovú úlohu v prostredí európskeho hospodárstva. Túto neoceniteľnú podporu budovania podnikov, podnikateľského ducha v Európe schvaľuje zásada zavedená Komisiou: „najskôr myslieť v malom“.

Kto môže byť proti nej? Čo znamená? Tento ambiciózny plán v súčasnosti ovplyvňuje 99 % všetkých spoločností. Dve najdôležitejšie veci v každej spoločnosti sa neobjavujú v jej súvahe: jej dobré meno a ľudia.

Prečo som si vybral citát Henryho Forda? Aby som povedal, že zatiaľ čo chceme uľahčiť situáciu MSP, v srdci podniku zostávajú zamestnanci, a že iniciatíva Small Business Act musí byť tiež možnosťou podporovať účasť zamestnancov v procese riadenia týchto spoločností. Iniciatíva Small Business Act by v skutočnosti mala byť oživením týchto spoločností, priniesť im lepšie uznanie postavenia a lepšie posúdenie ich ambícií. Za žiadnych okolností nesmieme dovoliť „slabšiu“ iniciatívu Small Business Act s ohľadom na pracovné právo.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) V čase finančnej krízy nestačia iba silné slová, musia nasledovať konkrétne činy. V tejto kritickej chvíli musíme malým a stredným podnikom zabezpečiť prístup k finančným prostriedkom, aby mohli realizovať svoje inovatívne aktivity za účelom zvýšenia svojej technologickej vyspelosti a tým aj vlastnej konkurencieschopnosti.

V tejto oblasti je potrebné posilniť program mikropôžičiek a fond rizikového kapitálu. Je potrebné vytvoriť podmienky pre investície do technickej infraštruktúry pre výskum, vývoj a inovácie s prepojením na malé a stredné podniky. Z tohto dôvodu vítam balíček 30 miliárd EUR na pôžičky pre malé a stredné podniky, ktorý bol dohodnutý na zasadnutí Rady Ecofin.

V súčasnosti pripravujem správu k nariadeniu o uvádzaní stavebných výrobkov na trh. Veľmi intenzívne spolupracujem s malými a strednými podnikmi a verím, že sa mi podarí pripraviť veľmi dobrú legislatívu práve pre malé a stredné podniky.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Malé a stredné podniky musia dodržiavať zákon rovnako ako všetky spoločnosti, aj keď spravidla nie sú v postavení, aby si najímali právnych poradcov alebo vysokokvalifikovaných finančných poradcov. Malé a stredné podniky zároveň vytvárajú najväčšie množstvo pracovných miest. Preto je také dôležité podporovať tento sektor zjednodušovaním príslušných predpisov, ponúkaním školení a inými činnosťami. V čase krízy je zvlášť dôležité uľahčiť získavanie úverov. Pri ručení takýchto úverov by azda mohol pomôcť Fond solidarity. Podporujem prijatie Európskej charty pre malé podniky a blahoželám francúzskemu predsedníctvu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Vážený pán predsedajúci, naliehavá podpora mikropodnikov a malých a stredných podnikov si vyžaduje podstatnú zmenu v politikách, ktoré sa uplatňovali na vytvorenie priaznivých podmienok, najmä zvýšením kúpnej sily obyvateľstva a predovšetkým miezd pracovníkov.

Nestačí však len oznámiť opatrenia a otvoriť podmienky poskytovania úverov. Táto podpora musí mať v skutočnosti vplyv na mikropodniky, malé a stredné podniky a nesmie ju pohltiť byrokracia. Nesmieme sa uspokojiť len s podporou niekoľkých stredných podnikov a zabudnúť na mikropodniky a malé podniky, ktoré zohrávajú rozhodujúcu úlohu v hospodárskej aktivite a zamestnanosti pracovníkov, ktorých práva musia byť v rámci tohto procesu tiež zaručené.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, názov tejto otázky hovorí o zlepšovaní prostredia pre MSP. Chcel by som navrhnúť, ak chce EÚ naozaj radšej pomôcť ako sa oddávať pekným rečiam, že by sa mohlo urobiť niečo zmysluplné a bezprostredné. Prečo by sme nemohli zaviesť „regulačné prázdniny“ pre MSP v období aktuálnej globálnej krízy? Postupné zosúladenie s predpismi EÚ je také náročné, také obmedzujúce a také nákladné, že oslabuje výkon a prosperitu EÚ. Jeho cena je neúnosná. Počíta sa v miliardách ročne. Prostredníctvom „regulačných prázdnin“ by sme mohli spoločnostiam naraz ušetriť miliardy ročne a umožniť im rast.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, mám otázku pre pána komisára Verheugena: Je Komisia pripravená na prípravu právneho základu pre rozpočtovú položku v rozpočte na rok 2009 alebo 2010? Druhá otázka znie: Bolo by možné prideliť prioritu akčným plánom, ktoré sú v súčasnosti čoraz pravdepodobnejšie vzhľadom na finančnú krízu, aj pre súčasnú potrebu podpory malých a stredných podnikov, pretože práve teraz sa v dôsledku finančnej krízy táto iniciatíva Small Business Act stáva zvlášť dôležitou? Viete si predstaviť, že v tejto oblasti dokážeme zaviesť okamžitý akčný program?

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcel by som sa poďakovať viacerým rečníkom, ktorí v priebehu tejto rozpravy na jednej strane vyjadrili podporu iniciatívy Small Business Act a na druhej strane trvajú na prísnom a povinnom monitorovaní. Tiež by som rád upokojil tých, ktorí hovorili o ubezpečení, že finančná pomoc je správne zameraná na malé a stredné podniky: naozaj sa vyčlení pomoc Európskej investičnej banky.

Nemusíte sa obávať, pokiaľ ide o Európsku radu, ministri odovzdajú tento odkaz hlavám štátov alebo vlád a my ako predsedníctvo budeme obhajovať čo najprísnejšie uplatňovanie. Urobíme maximum, aby sme zabezpečili, že iniciatíva Small Business Act a jej akčný plán dostanú čo najjasnejšiu politickú podporu na najvyššej úrovni. Ako povedal pán Toubon, dôsledne musíme zabezpečovať, aby konkrétne opatrenia a spôsoby zjednodušenia nespôsobili oslabenie záruk v súvislosti s malými a strednými podnikmi. Pokladám to za dôležité.

Na záver, súhlasím s pani Wortmannovou. Chcel by som jej povedať, že som si veľmi dobre vedomý podpory, ktorú musíme preukázať podnikaniu žien. Dozvedám sa o tom každý večer s výnimkou toho dnešného, pretože moja manželka tiež riadi malý podnik. Som si preto veľmi dobre vedomý tohto problému a môžete počítať s tým, že predsedníctvo a ja osobne zabezpečíme, že po vašich slovách budú nasledovať činy, a to, samozrejme, bez toho, aby dochádzalo k najmenšiemu konfliktu záujmov, to hovorím vám všetkým.

Chcel by som vyjadriť úprimné poďakovanie pánovi Verheugenovi a každému v Komisii za všetko, čo urobili – počas tohto predsedníctva sme spolu veľmi dobre pracovali v prospech malých a stredných podnikov – chcel by som sa vám poďakovať za účasť na tejto rozprave, ako aj pani Fontainovej za otázku, ktorú položila, a ešte raz povedať, že Európsky parlament bude nápomocný tomuto a následnému procesu.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ďakujem za veľmi široký konsenzus, ktorý ste v tejto rozprave preukázali, nielen v súvislosti s cieľmi našej politiky pre malé a stredné podniky, ale aj v súvislosti s krokmi, ktoré sme podnikli na ich dosiahnutie.

Chcel by som v krátkosti odpovedať na položené otázky. Pán Chichester, Európska investičná banka už odpovedala pozitívne – 15 miliárd EUR bolo plánovaných ako objemy úverov do roku 2011, teraz je to 30 miliárd EUR, takže suma sa zdvojnásobila. Okrem toho majú MSP, prirodzene, tiež k dispozícii ďalšie finančné nástroje v rámci Európskej únie, najmä v súvislosti so štrukturálnymi fondmi. Tiež by som chcel poukázať na to, že všetky významné európske projekty sú vypracované tak, aby k nim mali prednostný prístup malé a stredné podniky.

Čo sa týka otázky znížovania nákladov, som rád, že vám môžem oznámiť, že program na znížovanie administratívnej záťaže európskych podnikov prebieha podľa plánu. Ďalší významný krok v súčasnosti predstavuje aj návrh na zavedenie elektronickej fakturácie, keďže je tu potrebná, ktorá by v prípade malých a stredných podnikov v skutočnosti viedla k úspore až 18 miliárd EUR za rok.

V prípade návrhu smernice týkajúcej sa problematiky oneskorených platieb – smernice o oneskorených platiach – práca výrazne pokročila a ešte tento Parlament sa týmto návrhom bude môcť zaoberať.

Pokiaľ ide o poslednú otázku pána Rùbiga, že ktorý výkonný orgán odmietne, ak mu Parlament ponúkne peniaze, obávam sa, že nám neponúkate žiadne peniaze, ponúkate rozpočtovú položku, v ktorej je nula. Ak dokážete ponúknuť rozpočtovú položku s veľkou sumou ďalších peňazí, prosím vás, ponúknite ju, ale nevidím, že by sa to dialo.

Preto si myslím, že tentokrát dáva väčší zmysel optimalizovať programy a projekty, ktoré máme, aby slúžili na financovanie iniciatívy Small Business Act. Týka sa to najmä programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, za ktorý som zodpovedný, ale týka sa to aj hlavného štrukturálneho fondu, dokonca aj programu rozvoja vidieka, ako aj rámcového programu pre výskum a vývoj. Celkovo vidím významné možnosti na využívanie týchto programov na podporu malých a stredných podnikov v rámci Európskej únie.

Predsedaajúci. – Na záver rozpravy mi dovoľte uviesť, že som dostal jeden návrh uznesenia⁽²⁾ v súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 4. decembra od 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Adam Bielan (UEN), písomne. – (PL) Zlepšenie situácie malých a stredných podnikov v Európe a podpora charty malých podnikov má veľký význam z hľadiska rozvoja podnikania a hospodárstva Európskej únie. Je to najmä preto, že malé a stredné podniky zamestnávajú viac ako polovicu občanov Európskej únie a predstavujú 99 % podnikov v Únii ako celku. Žiaľ, mám vážne obavy v súvislosti so zavedením charty malých podnikov.

Napríklad v Poľsku odznali sľuby o ambiciózných plánoch na zníženie administratívnej záťaže, zjednodušenie predpisov a odstránenie nadbytočných právnych predpisov. Situácia vo vládnych úradoch sa v skutočnosti nezmenila. Podnikatelia sa stále stretávajú s nekompetentnými úradníkmi a nepotrebnými postupmi. Navyše, naďalej podliehajú zbytočne veľkej byrokracii, ktorá výrazne obmedzuje ich podnikateľskú činnosť.

Dodnes nebol vytvorený žiadny internetový portál verejných služieb. Zámerom takýchto portálov je uľahčiť registráciu firiem, podávanie daňových priznaní alebo colných vyhlásení a používať súbory štatistických údajov. Všetky tieto činnosti by bolo možné vykonať elektronicky. Ak nezfektívime naše postupy a nevykonáme reformu štátnych úradov, nepodarí sa nám splniť záväzky v charte malých podnikov. V dôsledku toho nebudeme môcť poskytnúť primeranú podporu pre MSP.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), písomne. – (PL) Malé a stredné podniky (MSP) majú kľúčový význam pre európske hospodárstvo, pre jeho konkurencieschopnosť a pre mieru zamestnanosti. MSP prispievajú k hospodárskemu rastu poskytovaním viac než 100 miliónov pracovných miest. Okrem toho sú hlavným zdrojom regionálneho rozvoja a inovácií a podporujú rodovú rovnosť.

MSP v EÚ majú stále menšiu mieru produktivity a pomalší rast ako MSP v USA, kde takéto podniky zvyšujú počet pracovných miest v priemere o 60 % za prvých sedem rokov činnosti v porovnaní s približne 10 – 20 % v Európe.

Európska charta pre malé podniky, ktorú v júni minulého roka zaviedla Európska komisia, po prvýkrát predstavuje všeobecný rámec politiky MSP, čím im zaručuje rovnaké podmienky a usiluje sa o zlepšenie ich právneho a administratívneho prostredia v EÚ.

V tejto súvislosti sa vynára naliehavá otázka: plánuje Rada formálne podporovať Európsku chartu pre malé podniky a prijímú členské štáty záväzok na jej realizáciu?

Je mimoriadne dôležité, aby sme stanovili, aké kroky Rada navrhuje prijať s cieľom poskytnúť MSP stály prístup k financovaniu v tomto období finančnej krízy.

Richard Seeber (PPE-DE), písomne. – (DE) Viac ako 23 miliónov malých a stredných podnikov je správne označených za hospodársky základ Európskej únie. Ani napriek svojmu významu nemôžu MSP v plnej

(2) Pozri zápisnicu.

miere využívať vnútorný trh a najmä čeliť byrokratickým ťažkostiam. Iniciatíva Small Business Act je dôležitým krokom pri zvyšovaní konkurencieschopnosti MSP a poskytovaní príležitosti, aby si uvedomili svoj potenciál. Úspech zásady lepšej tvorby práva tu nie je jediným rozhodujúcim faktorom. V malých a stredných podnikoch sa musí posilniť povedomie o možnostiach, ktoré poskytuje európska integrácia. Výmenný program pre podnikateľov je v tejto súvislosti dobrým prístupom.

Finančné opatrenia v iniciatíve Small Business Act sú zvlášť dôležité pre podporu MSP. Vzhľadom na súčasnú náročnú hospodársku situáciu je nutné, aby si MSP udržali zamestnancov. Zjednodušenia pri obstarávaní, boj proti oneskoreným platbám alebo nástroje na požičiavanie a zriaďovanie nových spoločností sú v tejto súvislosti dostatočné. Iniciatíva Small Business Act vo všeobecnosti ochraňuje vyspelú európsku podnikovú štruktúru a vďaka nej sú európske MSP konkurencieschopné na medzinárodných trhoch.

17. Vývoz zbraní (Kódex správania) (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Rady o vývoze zbraní (Kódex správania).

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predseda júci, ako ste povedali, veľmi meškáme, za čo by som sa chcel poslancom ospravedlniť.

Uvediem túto rozpravu, ale, žiaľ, mám iné povinnosti a z dôvodu neočakávaného oneskorenia od nich nemôžem upustiť. Preto požiadam Generálny sekretariát Rady, aby počas rozpravy zaujal moje miesto a najmä aby poskytol predsedníctvu podrobnú správu o jej záveroch.

Dámy a páni, chcel by som vás upozorniť na skutočnosť, že transformácia kódexu správania na spoločnú pozíciu je dôležitým cieľom francúzskeho predsedníctva a že je potrebné stanoviť právny základ pre zodpovedný prístup prijatý členskými štátmi s ohľadom na vývoz zbraní a zvýšenie počtu bodov konvergenencie medzi jednotlivými štátmi.

Vaše uznesenie z 13. marca preukazuje, že sa tiež stotožňujete s našim názorom týkajúcim sa tejto problematiky. V posledných týždňoch sa obnovili diskusie. Robíme všetko, čo je v našich silách, aby sme v tejto otázke pokročili ešte pred skončením francúzskeho predsedníctva. Prijatie spoločnej pozície bude predstavovať nástroj, ktorý pomôže zaviesť zodpovednú politiku vypracovanú najmä s cieľom zabrániť zneužívaniu takéhoto vývozu na účely vnútorného utlačania alebo medzinárodnej agresie a na podnecovanie regionálnej nestability.

Sme presvedčení, že iniciatíva Únie v rámci Organizácie Spojených národov na zriadenie zmluvy o obchode so zbraňami získa dôveryhodnosť, hneď ako sa náš vlastný systém kontroly prevozu výzbroje stane záväzným. Podporujeme názor tohto Parlamentu, ktorý zdôrazňuje naliehavosť zmeny kódexu správania na právne záväzný nástroj.

Podporujeme tiež váš názor týkajúci sa potreby zaviesť efektívnu kontrolu provízného predaja zbraní. Členské štáty sa dohodli, že záväzky týkajúce sa výmeny informácií, ktoré ustanovuje pozícia Rady z roku 2003, by sa mali realizovať prostredníctvom mechanizmu ustanoveného v rámci kódexu správania.

Preto aj keď niektoré členské štáty ešte neprijali potrebné právne predpisy na transpozíciu týchto záväzkov do vnútroštátneho práva, môžem vás ubezpečiť, že všetky členské štáty majú predpisy týkajúce sa tejto oblasti. Úlohou je teraz aktualizovať tieto predpisy, aby boli plne v súlade so spoločnou pozíciou Rady.

Prijatie spoločných predpisov týkajúcich sa kontroly vývozu vo forme spoločnej pozície umožní členským štátom posilniť ich vlastné kontroly provízného predaja zbraní. Nezákonný pohyb zbraní je ďalším problémom, ktorý sa nás týka, a stratégia EÚ o ručných zbraňoch a ľahkých zbraňoch jasne naznačuje potrebu konať, aby sme zastavili alebo obmedzili nezákonný pohyb zbraní. Toto opatrenie bolo podporené 6. decembra 2007 vo Viedni na stretnutí 40 štátov, ktoré sa podieľali na Wassenaarskej dohode o kontrolách vývozu konvenčných zbraní a tovaru a technológií s dvojakým použitím.

Predseda júci podporuje myšlienku preskúmania možnosti rozšírenia týchto osvedčených postupov na destabilizáciu pohybov ručných zbraní a ľahkých zbraní, najmä po mori. Napriek oneskoreniu pri prijímaní spoločnej pozície by som rád zdôraznil skutočnosť, že kódex správania je zvlášť účinný nástroj, ktorý výraznou mierou prispel k harmonizácii vnútroštátnych politík členských štátov v oblasti vývozu zbraní. V tejto súvislosti by som tiež chcel poukázať na to, že harmonizáciu uľahčuje návod na používanie s uvedenými usmerneniami, ktoré dodržiavajú štátni úradníci zodpovední za túto oblasť. Tento návod sa

pravidelne aktualizuje, a preto je významnou a praktickou pomôckou v úsilí o harmonizáciu vnútroštátnych politik v tejto oblasti.

Na záver by som rád povedal, že spolupracujeme v záujme vytvorenia zodpovedného prístupu k vývozu zbraní. Chcel by som sa poďakovať Európskemu parlamentu za pomoc v tejto záležitosti.

Môže sa spoľahnúť na záväzok Rady aj predsedníctva.

Stefano Zappalà, *v mene skupiny PPE-DE.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, teroristické útoky, s ktorými sa stretávame od roku 2001, ktoré sa najnovšie udiali len pred niekoľkými dňami v Indii, a rôzne konflikty odohrávajúce sa v rôznych častiach sveta spôsobujú, že táto téma obchodu so zbraňami sa stáva zvlášť dôležitou z pohľadu súčasnosti aj budúcnosti v tom najširšom zmysle. Stáva sa až príliš často, že vážne úmysly vyjadrené formou zásadných vyhlásení sa následne nepodariť podporiť konkrétnym činom. Každému je úplne zrejmé, že je to citlivá téma, ktorá sa týka hlavných priemyselných a obchodných procesov. Je preto pochopiteľné, aké náročné je pre všetky štáty, najmä členské štáty, aby ratifikovali kontrolný a regulačný systém. Tlak udalostí a to, že vieme, že k nezákonnému obchodovaniu so zbraňami dochádza vnútri aj smerom von, si však vynucujú naliehavú prioritu regulovať túto oblasť právne účinným spôsobom. Ak sa kódex správania rýchlo ratifikuje, navrhovaná smernica o transferoch výrobkov na účely obrany v rámci Spoločenstva nadobudne skutočný význam.

Je mi ľúto, že pán úradujúci predseda Rady odišiel, aj keď na základe toho, čo povedal, sa zdá, že všetko je v poriadku. Preto vynechám niektoré ďalšie otázky, ktoré som si pripravil. V skutočnosti nemám pocit, že všetko je v úplnom poriadku. Preto si myslím, že záväzok, ktorý dnes večer prijal pán minister, podobne ako mnoho iných záväzkov, ktoré prijali iné osoby za iných okolností, sa musí zmeniť, keďže sa blížíme ku koncu francúzskeho predsedníctva, na ďalekosiahly podnet, najmä budúci týždeň, aby kódex správania mohli všetky členské štáty aspoň ratifikovať. Bolo by vynikajúce, keby sa to Francúzsku podarilo dosiahnuť inak ako len oznámením tu v Parlamente, ale potom by to muselo preukázať na konkrétnych výsledkoch.

Predseda júci. – Pán Zappalà, pán Jouyet naozaj musel odísť. Chcel by som sa v jeho mene ospravedlniť, pretože musel stihnúť vlak. Dôvodom, prečo tu teraz nemôže byť je, že táto rozprava prebieha nadčas. Všetci vieme, ako svedomito vykonáva pán Jouyet prácu za týchto šesť mesiacov, ale ten kto nestíha, je Parlament. Nemusíte sa obávať, úradníci Rady, ktorí sú tu, postúpia predsedníctvu všetky pripomienky, ktoré ste vyjadrili a ktoré vyjadria ďalší poslanci.

Ana Maria Gomes, *v mene skupiny PSE.* – (PT) Vážený pán predsedajúci, uznesenie, o ktorom dnes diskutujeme, preukazuje, že v tomto Parlamente prevláda konsenzus o tom, ako by mala vyzeráť politika vývozu zbraní členských štátov Európskej únie. Šesť najväčších politických skupín sa spojilo, aby obhájilo spoločný zoznam právne záväzných kritérií pre európsky vývoz zbraní: osem kritérií kódexu správania.

Každý súhlasí s výzvou francúzskeho predsedníctva, aby vyriešilo bezvýhodiskovú situáciu, v ktorej sa nachádzame už tri roky a ktorú môže vyriešiť len Francúzsko. Počuli sme pána Jouyeta, ktorý len pred chvíľou povedal, že Francúzsko je teraz za právne záväzný kódex správania. Včera sme vo Výbore pre zahraničné veci počuli od francúzskeho ministra obrany, že nedávny návrh jeho krajiny na zmeny kódexu správania na spoločnú pozíciu bol zmarený nedostatočným konsenzom v Rade. Pán minister nespomenul skutočnosť, že návrh Francúzska bol spojený so zrušením embarga týkajúceho sa zbraní uvaleného na Čínu. To bol dôvod, prečo niekoľko členských štátov odmietlo návrh Francúzska. Ak sa táto stratégia potvrdí, bude predstavovať poškodenie programu bezpečnosti a obrany zo strany francúzskeho predsedníctva, ktoré sa inak vyznačuje cieľavedomosťou a dynamikou v záujme jednotnej Európy.

Na základe silnejúcej európskej integrácie v oblasti zahraničnej politiky, je politika „každý sám za seba“ v súvislosti s vývozom zbraní čoraz neprijateľnejšia. Pravda je, že kódex správania sa už berie vážne v mnohých hlavných mestách, ale musíme skončiť so situáciou, v ktorej sú európske krajiny systematicky používajúce kritéria ako ľudské práva, udržateľný rozvoj a regionálna stabilita na usmerňovanie vývozu znevýhodnené ich partnermi, ktorí uplatňujú tie isté kritériá selektívne.

Európske predsedníctva sa končia, ale Európa si naďalej potrebuje udržať spoločné kritériá na vývoz zbraní a naďalej zostáva aj konsenzus v tomto Parlamente v prospech spoločnej pozície.

Renate Weber, *v mene skupiny ALDE.* – Vážený pán predsedajúci, tento rok oslavujeme desiate výročie Kódexu správania Európskej únie pri vývoze zbraní. Aj keď vtedy to bol úspech, teraz musíme vyjadriť pocit sklamaní a trpkosti z toho, že sa nám nepodarilo z neho urobiť právne záväzný dokument.

Uplynuli tri roky odvtedy, ako pracovná skupina Rady pre vývoz konvenčných zbraní dosiahla technickú dohodu o spoločnej pozícii. Ešte koľko rokov potrebuje Európska rada na jej prijatie? Ako môžeme my ako Európska únia chrániť svoju vlastnú dôveryhodnosť, keď sa vyslovujeme proti nezákonnému obchodovaniu so zbraňami, ak si nedokážeme dať do poriadku celý svoj dom?

Potrebujeme, aby bol kódex správania právne záväzný, ak chceme zabrániť jednoduchému transferu zbraní v rámci Spoločenstva, čo môže byť pre obchodníkov pokušením, aby hľadali najslabšie ohnisko v Európe. Keď hovoríme o vývoze zbraní, zároveň by sme mali myslieť na ľudské životy, o ktoré ide v nestabilných krajinách. Lahko nás môžu obviníť, že namiesto vytvárania mieru podnecujeme lokálne konflikty v zraniteľných častiach sveta.

Vítam vyhlásenie francúzskeho ministra obrany, že Francúzsko odstúpi od svojich výhrad voči spoločnej pozícii. Dokáže francúzske predsedníctvo presvedčiť iné členské štáty, ktoré sú stále proti nej? Môžem v to len dúfať a želám si, aby francúzske predsedníctvo v nasledujúcich dvoch týždňoch prijalo spoločnú pozíciu tak, ako iné veľké úspechy v priebehu svojho funkčného obdobia.

Raül Romeva i Rueda, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, pravda je, že som rozhorčený, pretože by som radšej vystupoval s nadšeným prejavom a blahoželal francúzskemu predsedníctvu k tomu, že konečne dosiahlo niečo, o čom už deväť predsedníctiev počúvame, že je potrebné – prijatie spoločnej pozície o vývoze zbraní. Hovorím, že počúvame to isté už deväť predsedníctiev, pretože nám vykonanie tejto úlohy sľubujú už od holandského predsedníctva v roku 2004.

Vieme, že z technického hľadiska je úloha v pracovnej skupine COARM (kódex správania pri vývoze zbraní) splnená. Dnes by som rád počul, že už je prijaté rozhodnutie, aby ministri konečne podpísali tento dokument.

Preto s ľútosťou počúvam, že sme ešte nedospeli do tejto fázy, a s ešte väčšou ľútosťou sa dozvedám, že dôvodom takéhoto stavu je, že toto rozhodnutie sa spája s iným rozhodnutím, ktoré vyvoláva obavy: zrušením embarga týkajúceho sa zbraní uvaleného na Čínu. Tieto dva problémy, ako sme už mnohokrát povedali, sú samostatné a nemajú navzájom vôbec nič spoločné. Mám pocit, že podmieňovať jedno rozhodnutie druhým neprospieva tomu, o čom diskutujeme, konkrétne mieru a kontrole vývozu zbraní.

Tobias Pflüger, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, zbrane slúžia na zabíjanie. Dôvodom vývozu zbraní, o ktorom diskutujeme, je zabíjať druhých ľudí – nepriateľov. To sa v tejto rozprave nikdy nespomenulo.

Už desať rokov prebieha diskusia o tom, či je tento kódex správania právne záväzný. Podobne ako moji kolegovia poslanci som dúfal, že aj ja dnes budem počuť: áno, dospeli sme k tomu. Evidentne sme k tomu však ešte nedospeli. Medzičasom som sa dozvedel, že v smernici je očividne zahrnutá možnosť neúčasti so zámerom zjednodušiť transfer výrobkov určených na obranu v rámci EÚ, takže želaním je evidentne mať medzery v právne záväznej povahe vývozu zbraní. To nemôžeme dovoliť. Zahrnúť sa musí aj tovar s dvojakým použitím.

Chcel by som ešte raz zdôrazniť, že ide o zásobovanie zbraňami z Európskej únie – Európska únia sa stala najväčším vývozcom zbraní na svete – a ak sa tieto zbrane doručia, v určitej fáze sa tiež použijú. Keď sa použijú, budú tiecť krokodílie slzy. Potrebujeme konečne tento právne záväzný kódex správania. Dúfam, že sa to podarí ešte pred skončením francúzskeho predsedníctva Rady.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Pred desiatimi rokmi sa Európska únia dohodla na kódexe správania pri vývoze zbraní. Žiaľ, zatiaľ sa neuplatňuje. Rada na stretnutí za zatvorenými dverami nie je schopná prijať spoločnú pozíciu. Je veľmi dôležité, aby sme vedeli, ktoré krajiny ju blokujú, zatiaľ čo samy môžu vo výraznej miere profitovať z krvi a utrpenia ľudí.

Európsky parlament v marci prijal uznesenie o tejto otázke. Kým však rozprávame, zbrane vyrobené v krajinách Európskej únie prechádzajú prostredníctvom čoraz silnejšieho nezákonného prúdu do konfliktných oblastí a dostávajú sa do rúk zločincov. Paradoxné je, že sa tieto zbrane dostávajú aj do krajín, ktorým EÚ poskytuje mimoriadne výraznú podporu na rozvoj.

Predsednícke krajiny Rady Európy – Francúzsko a napokon možno aj Česká republika – musia urobiť všetko, čo je v ich silách, na prijatie kódexu správania pri vývoze zbraní, aby zabránili nezodpovednému transferu zbraní EÚ k zločincovi. Ak sa to nepodarí, musia sa označiť strany, ktoré sú prekážkou.

Jan Cremers (PSE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, keď sme zaznamenali 10. výročie Kódexu správania Európskej únie pri vývoze zbraní, žiaľ, všimli sme si, že nedošlo k žiadnemu pokroku, pokiaľ ide

o vytvorenie právne záväzného nástroja z tohto dobrovoľného kódexu. Európsky parlament sa už roky zasadzuje za pretransformovanie tohto kódexu správania do právneho predpisu, ktorý by bol pre členské štáty záväzný, vzhľadom na zvyšujúcu sa internacionalizáciu zbrojárskeho priemyslu.

Európsky parlament v súčasnosti diskutuje o návrhu smernice s úmyslom vytvorenia vnútorného trhu s výrobkami určenými na obranu. Pri rozhovoroch na túto tému Skupina socialistov v Európskom parlamente požadovala väčšiu transparentnosť a účinnejšie postihy v prípade nedodržania povinností. V tejto súvislosti naša skupina vníma tento kódex správania z iného hľadiska, ale pre chýbajúci právny rámec momentálne môžeme len vyzvať členské štáty, aby konali v zmysle tohto kódexu správania.

Potrebujeme prísnejšie pravidlá pre vývoz prvkov výzbroje, prepravu výrobkov prostredníctvom spoločných podnikov a opätovný vývoz európskeho vojenského tovaru do tretích krajín. Len za minulý rok predali západné krajiny zbrane do rozvojových krajín za približne 42 miliárd USD, z čoho polovicu tvorili európske zbrane. To sa musí zmeniť. Európska únia by mala byť najmä v tejto oblasti dobrým príkladom.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predsedajúci, desiate výročie prijatia kódexu je príležitosťou na oslavu a aj motiváciou na pokračovanie v úsilí o jeho uzákonenie. Skutočnosť, že 10 rokov po prijatí je kódex dobrovoľný, však naznačuje zložitú sieť hospodárskych, obchodných a politických záujmov, s ktorými nesúhlasíme. Preto aj napriek našej morálnej nadriadenosti, keď požadujeme, aby sa uplatňovanie kódexu uzákonilo, to nestačí. Potrebujeme podrobnú odbornú analýzu tohto predmetu záujmov, aby sme mohli určiť spôsoby práce, ktorými by sme presvedčili výrobcov zbraní, exportérov a politikov, aby zmenili postoj. Preto, ako som už povedal, obyčajné naliehanie založené len na morálke, nech je akokoľvek dôrazné, nebude stačiť.

Predsedajúci. – Na záver rozpravy mi dovoľte uviesť, že som dostal štyri návrhy uznesení⁽³⁾ v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 4. decembra od 12.00 hod.

18. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predsedajúci. – Nasledujúcim bodom sú jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu.

Budem veľmi prísny a preruším rečníkov presne po jednej minúte. Na zozname je 31 poslancov, aj keď mnohí alebo aspoň niektorí z nich nie sú prítomní. Toto nie je postup catch-the-eye, ale namiesto neho máme zoznam rečníkov, ktorí požiadali o jednominútové vystúpenia.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) V novembri Európska komisia predstavila správu za rok 2008 o Macedónskej republike. Táto správa zdôrazňuje pokrok, ktorý sa dosiahol v priebehu minulého roka, ale neuvádza konkrétny dátum začatia prístupových rokovaní.

Verím, že pokrok, ktorý sa dosiahol v oblastiach hospodárstva, reformy štátnej správy a reformy súdnictva spolu so súčasnou situáciou na západnom Balkáne, oprávňuje Macedónsku republiku dúfať, že dátum začatia prístupových rokovaní bude stanovený v roku 2009. Úlohou parlamentu a vlády Macedónskej republiky je, aby vynaložili vytrvalejšie a zodpovednejšie úsilie na vytvorenie demokratického prostredia s cieľom zabezpečiť transparentné a demokratické podmienky pre komunálne a prezidentské voľby, ktoré sa majú konať v marci roku 2009.

Zároveň by som chcel vyzvať Európsku komisiu, aby si uvedomila pokrok, ktorý Macedónska republika dosiahla za posledných niekoľko rokov, ako aj zodpovednosť, ktoré na seba zobrali parlament a vláda Macedónskej republiky. Mala by tiež vypracovať akčný plán na zrušenie vízovej povinnosti pre občanov Macedónskej republiky...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Chcela by som vás upozorniť na sankcionovanie Bulharska zo strany Generálneho riaditeľstva pre rozširovanie týkajúce sa odňatia akreditácie pre dve agentúry, ktoré majú nárok na čerpanie zdrojov z predvstupových fondov EÚ. Úsilie, ktoré vynaložila bulharská vláda sa musí

(3) Pozri zápisnicu.

považovať za nepodmienečné prijatie podmienok určených EÚ. Vysoká miera synchronizácie právnych predpisov, zmeny zákonov o verejnom obstarávaní, trestný zákonník, nový zákon o konflikte záujmov, personálne zmeny a zapojenie všetkých vnútroštátnych zdrojov do zlepšenia programu riadenia a monitorovania fondov EÚ sú zárukou skutočného záväzku vlády. Odňatie akreditácie ani zďaleka nie je najvhodnejším opatrením, aj keď slúži ako výstraha pre ďalšie rozširovanie EÚ. Povinnosť dodržiavať kritériá EÚ musí zodpovedať rovnakému zaobchádzaniu so všetkými krajinami, čo platí aj pre spoluprácu pri riešení problémov. Bulharská vláda uplatňuje tvrdú politiku v boji proti...

(Predsedajúci prerušil rečníku.)

Marco Cappato (ALDE). – *(IT)* Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, orgány exilovej tibetskej vlády vydali memorandum, dokument a návrhy na vyhlásenie skutočnej autonómie Tibetu, ktoré v priebehu rokovaní predložili čínskym úradom. To je živý dôkaz, keby bol vôbec potrebný, že čínske orgány klamali a naďalej klamú, keď trvajú na tom, že skutočným cieľom dalajlámu a tibetských orgánov je dosiahnuť nezávislosť. Dalajláma bude zajtra našim hosťom a vystúpi v tomto Parlamente. Tridsaťpäť kolegov začne od polnoci, čo bude veľmi skoro, 24-hodinovú hladovku, pôst na podporu dalajlámu. Jeho svätosť nám dnes oznámila, že sa osobne zúčastní tohto pôstu. V tejto súvislosti verím, že je to najzrejmý spôsob, ktorý predsedníctvo Parlamentu potrebuje na podporu a vykonanie...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Ewa Tomaszewska (UEN). – *(PL)* Vážený pán predsedajúci, Európsky parlament nedodržiava zásadu nediskriminácie. V tomto Parlamente sa nerešpektuje ani viacjazyčnosť. K prípadom jazykovej diskriminácie došlo na schôdzach parlamentných výborov a delegácií. Zvlášť znepokojivý je neohlásený obmedzený prístup k tlmočeniu počas vypočutí alebo hlasovania, keď sa diskutuje o ústnych pozmeňujúcich a doplnujúcich návrhoch. Pokiaľ rokovací poriadok nezakáže začiatok schôdzí, kým nie sú splnené všetky požiadavky na tlmočenie, tieto prípady sa budú stále opakovať.

Okrem toho finančné služby neposkytujú informácie v jazykoch poslancov, ktorým sú informácie určené. Finančný dosah vzniknutých nedorozumení znáša príslušný poslanec. K úmyselnej jazykovej diskriminácii dochádza aj vo vysielaní televíznej stanice EuroNews. Preto by som chcela navrhnúť, aby sa vysielanie stanice EuroNews spolufinancovalo len z príspevkov štátov, v jazykoch ktorých sa vysielala...

(Predsedajúci prerušil rečníku.)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – *(PT)* Vážený pán predsedajúci, rád by som využil túto príležitosť, aby som odsúdil a vyzval na boj za obhajobu práv týkajúcich sa výroby a zamestnanosti v odvetviach textilu a odevu.

Moje odsúdenie sa týka rastúceho počtu spoločností, ktoré zatvárajú alebo premiestňujú svoje závody, zvyšujúcej sa nezamestnanosti a situácií nemilosrdne silnejúceho využívania pracovníkov, ktoré charakterizujú liberalizáciu tohto dôležitého odvetvia.

Moja výzva je určená Európskemu parlamentu, aby naplánoval naliehavú rozpravu o odvetví textilu a odevu v rôznych členských štátoch. Musí sa vzťahovať konkrétne na zánik spoločného monitorovacieho systému medzi Európskou úniou a Čínou, ktorý sa končí 31. decembra 2008, ako aj posúdiť, do akej miery sa dodržiavajú odporúčania, ktoré EP prijal takmer pred rokom.

Urszula Krupa (IND/DEM). – *(PL)* Vážený pán predsedajúci, rada by som využila priestor, ktorý mi ponúkol Európsky parlament, aby som vyzvala na podporu iniciatívy poľských vlasteneckých kruhov, aby bol 25. máj, deň zastrelenia kapitána Pileckého, vyhlásený za Európsky deň hrdinov boja proti totalite.

Britský historik profesor Michael Foot považoval kapitána Pileckého za jedného zo šiestich najudatnejších účastníkov hnutia odporu 2. svetovej vojny. Witold Pilecki, dôstojník poľskej armády, ktorý sa zúčastnil septembrovom ťažení počas nemeckej okupácie Poľska, zorganizoval hnutie odporu v meste Auschwitz a stal sa tam dobrovoľným zajatcom.

Keď utiekol z nacistického tábora, bojoval vo Varšavskom povstaní a v druhom poľskom oddiele v Taliansku a po návrate do komunistického Poľska ho komunistické tajné služby zatkli a uväznili, kde ho mučili, odsúdili na smrť a 25. mája 1948 zastrelili.

Kapitán Pilecki obetoval život boju proti zločineckej diktatúre 20. storočia.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, pán predseda Pöttering sa počas návštevy Belfastu minulý pondelok nadchol podporou, ktorú poskytuje EÚ eufemisticky nazývanému „stredisku pre riešenie konfliktov“

na mieste bývalého väzenia Maze, kde bolo uväznených niekoľko najpodlejších a najbrutálnejších teroristov. Na tomto istom mieste spáchalo desať odsúdených teroristov IRA počas hladovky samovraždu. Pán predseda však možno na základe tejto histórie nepochopil to, že írski republikáni – ktorí sa nadovšetko radi utápajú v sebaľúťosti – sú odhodlaní uskutočniť vlastnú transformáciu na takomto stredisku a zmeniť ho na svätyňu tých najhorších teroristov, ktorých táto generácia pozná. Preto hlúposť EÚ, ktorá sa chytila do pasce financovania takejto obscúlnosti, a nerozvážnosť pána predsedu...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) V nedeľu 30. novembra sa v Rumunsku udiala historická udalosť, pretože vo všeobecných voľbách, v ktorých bol po prvýkrát použitý systém jedného poslanca, bola porazená ľavica.

Liberálna demokratická strana vyhrala najväčší počet kresiel v parlamente a spolu s ďalšími stredopravicovými stranami, Národnými liberálmi a maďarskou národnou stranou UMDR by mohla bez problémov vytvoriť väčšinu na podporu vlády vedenej premiérom z Liberálnej demokratickej strany.

Rumunskí socialisti, žiaľ, predčasne oznámili, že vyhrali voľby. Dokonca aj niektorí socialistickí predstavitelia v Európskom parlamente a aj predsedovia vlád sa nechali touto informáciou uviesť do omylu. Preto je zrejmé, že pozícia týchto predstaviteľov sa zmení, keď si uvedomíme skutočný výsledok volieb v Rumunsku.

Neena Gill (PSE). – Vážený pán predsedajúci, v mene Delegácie pre vzťahy s Indiou by som v prvom rade chcela vyjadriť úprimnú sústrasť rodinám a priateľom všetkých zavraždených počas ohavných teroristických útokov minulý týždeň v Bombaji a všetkým zraneným zaželať rýchle uzdravenie. Môj súcit patrí aj kolegom a úradníkom Európskeho parlamentu, ktorých postihli tieto strašné a šokujúce útoky. Vyjadrenie súcitu som napísala aj indickému predsedovi vlády a hlavnému predstaviteľovi štátu Maháráštra.

Takéto koordinované útoky majú za cieľ šíriť strach a nedôveru medzi občanmi a vyskúšať záväzok demokracie voči tradičným hodnotám. Ako také si vyžadujú mohutnú reakciu všetkých, ktorí vyznávajú demokraciu a medzinárodné právo. Preto vítam dôrazné vyhlásenia pána predsedu Pötteringa na podporu Indie. Ako Parlament teraz musíme prejsť od slov ku konkrétnym činom, ktorými podporíme potreby Indie.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, myslím si, že v tejto chvíli by sme si mali viac uvedomovať skutočnosť, že keď hovoríme o Tibete a dalajlámovi, hovoríme vlastne najmä o sebe. Pred pár dňami sa objavilo stručné oznámenie, že prezident Sarkozy sa odvážne plánoval v Poľsku stretnúť s dalajlámom. K nám sa však pristupuje bez toho, aby nás niekto aspoň vypočul, nepovažujú nás za dôležitých, nedostávame príležitosť na stretnutie. Širšie Európske spoločenstvo dostáva možnosť privítať, rozprávať sa, privítať a počúvať dalajlámu. Pán predsedajúci, prečo k tomu dochádza? Myslím si, že odpoveď na túto otázku je veľmi jasná. Vieme, že 80 % Európanov, keby boli oslovení ako jednotný národ, by vyjadrilo podporu dalajlámovi...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

László Tőkés (Verts/ALE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, v roku 1009, pred tisíc rokmi, uhorský kráľ sv. Štefan založil diecézu Gyulafehérvár v Sedmohradsku. Táto významná udalosť v cirkevnej histórii je symbolom skutočnosti, že Uhorsko sa po konvertovaní na kresťanstvo stalo členom vtedajšej Európy. V 16. a 17. storočí bol Gyulafehérvár hlavným mestom nezávislého kniežatstva Sedmohradsko a táto oblasť sa stala symbolom tolerancie a náboženskej slobody. V roku 1918 rumunské národné zhromaždenie, ktoré sa uskutočnilo v Gyulafehérvári, vyhlásilo právo uhorskej menšiny zo Sedmohradska na samostatnosť, po ktorom nasledovalo pripojenie Sedmohradska k Rumunsku. Rumunsko je Európe stále zaviazané za toto rozhodnutie. V duchu Gyulafehérváru odporúčam, aby sa tisícročie arcidiecézy...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Marcin Libicki (UEN). – (PL) 27. decembra oslávime 90. výročie Veľkopoľského povstania. Vďaka víťazstvu tohto povstania sa staropoľská provincia Wielkopolska alebo Veľkopoľsko stala súčasťou novovzniknutého Poľska. Tento úspech sme draho zaplatili. Cenou bola krv viac ako 2 000 mŕtvych a 20 000 zranených. Uctíme si ich pamiatku.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Rastúci počet prípadov vydierania pracovníkov – keď sú na nich kladené podmienky vedúce k strate ich práv, ktoré získali – sa začínajú objavovať pod zámienkou krízy kapitalizmu. K významným príkladom patrí výrobné stredisko Peugeot/Citroen v meste Mangualde a priemyselný závod Renault v Cacii pri meste Aveiro, ktoré sú súčasťou portugalského automobilového priemyslu.

V obidvoch prípadoch bola udelená výrazná finančná pomoc zameraná na ochranu zamestnania zo strany vlády a EÚ s podmienkou vytvorenia viacerých pracovných miest. Vedenie spoločnosti Peugeot/Citroen v Mangualde však zároveň chce zlikvidovať práva pracovníkov, ktoré si vybojovali a ktoré sú zakotvené v pracovných zákonoch, tým, že na nich robí nátlak, aby akceptovali škodlivé podmienky, ktoré ohrozujú ich životy. V priemyselnom závode v Cácii sa vedenie tento rok rozhodlo obmedziť výrobu a pripraviť sa na neobnovenie zmlúv s dobou určitou napriek tomu, že sa zaviazali expandovať...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Dňa 27. novembra tohto roku si pripomíname 89 rokov, odkedy bolo Bulharsko ponížené podpisom zmluvy z Neuilly, ktorou sa rozdelili územia našej vlasti, na ktorých dodnes žijú ľudia s príslušnosťou k Bulharsku. Tieto územia, ktoré sa nachádzajú v rámci hraníc súčasných krajín Srbsko a Macedónsko, by sa mali vrátiť do jurisdikcie Bulharska, pretože tieto krajiny sa nemôžu považovať za nasledovníkov srbsko-chorvátsko-slovinského štátu. OSN a medzinárodné spoločenstvo neuznalo Srbsko ako nasledovnícky štát Juhoslávie, zatiaľ čo Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko nie je uznaná ani pod svojim ústavným názvom. My vlastenci zo strany Útok trváme na tom, aby sa otázka návratu západných území vyriešila ešte pred tým, ako EÚ začne prístupové rokovania so Srbskom, zatiaľ čo k prístupniu Macedónska do EÚ musí dôjsť len po vyriešení otázky návratu regiónu Strumica do územia Bulharského štátu.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Chcela by som sa v krátkosti zmieniť o plánovaných opatreniach Komisie, o ktorých som čítala v médiách a na ktoré ma niektorí voliči upozornili. Tieto opatrenia by pravdepodobne občanom priniesli finančné prostriedky na kúpu nových áut. Takéto opatrenie by v skutočnosti podporilo konzum; znamenalo by priamu pomoc automobilovému priemyslu a bolo by v rozpore s našou environmentálnou politikou. Obávam sa tiež toho, kto bude zodpovedný za likvidáciu a recykláciu týchto vozidiel.

Preto vyzývam Komisiu, aby začala, tak ako v minulosti, podporovať vývoj a výrobu ekologických vozidiel a aby sa vozový park obnovoval postupne na základe environmentálnych kritérií a zároveň sa občanom poskytli jasné informácie o tom, že tento plán oživenia hospodárstva je v súlade s našimi environmentálnymi a klimatickými politikami.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážený pán predsedajúci, dôvodom, prečo chcem mať dnes večer jedinomínútové vystúpenie, sú moje obavy, že spoločnosť Ryanair plánuje v Írsku predložiť ponuku v súťaži o národnú leteckú spoločnosť Aer Lingus. V prípade úspechu ponuky by vznikol súkromný monopol aerolínií na írskom trhu.

Komisia pri predchádzajúcej príležitosti odmietla tento návrh a vyzývam pani komisárku Neelie Kroesovú, aby znova odmietla túto ponuku. Podľa môjho názoru ide o bezohľadnú ponuku a pre írské hospodárstvo by nebolo dobré, keby tieto aerolínie boli v rukách spoločnosti Ryanair, ktorá vôbec nie je lojálna voči írskemu hospodárstvu.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Vážený pán predsedajúci, chcel by som Parlament upozorniť na mimoriadnu udalosť, ktorá sa udiala minulý rok v júli v meste Brody na Ukrajine. Odhalili tam pamätník na pamiatku vojakov vražednej divízie Waffen SS „Galícia“. Považujem za neuveriteľne škandalózne, že v 21. storočí, v čase zmierovania národov môže skupina ľudí s neskrývanými nacionalistickými a fašistickými prejavmi oslavovať vražednú jednotku zodpovednú za smrť miliónov Európanov vrátane mojich vlastných spoluobčanov, ktorí zahynuli v rokoch 1943 – 1945 ako súčasť plánovanej genocídy na západnej Ukrajine.

Nepochybujem o tom, že väčšina Ukrajincov je v tejto veci rovnako znepokojená ako ja. Takisto si myslím, že ukrajinské orgány nemôžu zostať ľahostajné voči tomuto škandalóznemu pokusu o prepísanie histórie. Vyzývam aj Parlament a inštitúcie EÚ...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Celý svet si 10. decembra pripomenie 60. výročie Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Zajtra privítame v našom Parlamente Jeho Svätosť dalajlámu. Čína je jednou z krajín, ktoré deklaráciu podpísali, napriek tomu ľudské práva mužov, žien a detí porušuje.

Ako predsedníčka Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť pripomeniem politiku jedného dieťaťa, ktorá je jasným dôkazom totalitného, nedemokratického režimu v Číne. Táto politika evidentne porušuje viaceré ľudské práva. Uvediem len niektoré: usmrcovanie dievčat, ktoré sú v rámci výberu pohlavia nežiaduce, obchodovanie s ľudskými bytosťami a sexuálne otroctvo, kradnutie detí, odmietanie legálnej existencie

deťom z druhého a ďalších tehotenstiev, opustené deti, násilie na tehotných ženách, nútené potraty, problémy po zákrokoch a samovraždy žien. Demokratický svet by mal jasne pomenovať výhrady voči politike Číny a sledovať...

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) V Rumunsku vyhrala voľby ľavica. Vo voľbách, ktoré sa konali v nedeľu, získala najväčší počet hlasov a dosiahla najvyšší percentuálny podiel. To je skutočnosť, ktorú nemožno ignorovať alebo prekrútiť.

Deň 3. december je Medzinárodným dňom zdravotne postihnutých. V každej štvrtnej rodine je jeden jej člen postihnutý. Na pozadí hospodárskej a finančnej krízy takmer každý deň počujeme o tisícoch prepustených v členských štátoch. Za týchto zložitých okolností sa situácia ľudí s postihnutím zhoršuje.

Ako si ľudia s postihnutím budú schopní nájsť prácu, ktorej plat im zabezpečí dôstojný život, keď prichádzajú o zamestnanie tisíce ľudí bez postihnutia? Vyzývam Komisiu, aby urýchlene prijala konkrétne opatrenia zamerané na podporu osôb s postihnutím.

Zvláštnu pozornosť si vyžadujú prípady ojedinelých zdravotných stavov, ktoré vedú k telesnej alebo mentálnej nespôsobilosti. Dúfam, že v roku 2009, ktorý je Európskym rokom tvorivosti a inovácií, budeme investovať viac do výskumu zameraného na identifikáciu...

(Predsedajúci prerušil rečníku.)

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, všetky štáty EÚ potrebujú vhodné právne predpisy, ktoré kriminalizujú praktiky mrzačenia ženských pohlavných orgánov. Potrebujeme prijať opatrenia na riešenie potrieb žien a dievčat z nových prisťahovaleckých komunít, ktorým hrozí mrzačenie ženských pohlavných orgánov.

Vítam skutočnosť, že Írsko je jedným z 15 členských štátov EÚ, ktoré sa nedávno zaviazali spustiť národný akčný plán na odstránenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov. Odhaduje sa, že viac ako 2500 žien žijúcich v Írsku podstúpilo mrzačenie pohlavných orgánov v iných krajinách. Írsky plán zdôrazňuje riziká, ktoré pre ženy a dievčatá predstavuje mrzačenie pohlavných orgánov, a stanovuje ciele politiky v súvislosti s jeho škodlivými vplyvmi.

Údaje ukazujú, že 26,9 % z 9624 žien s trvalým pobytom v Írsku, ktoré sú pôvodom z krajín praktizujúcich mrzačenie ženských pohlavných orgánov, podstúpilo nejakú formu mrzačenia pohlavných orgánov. Prijatie zákona o úplnom zákaze mrzačenia ženských pohlavných orgánov je pre jeho elimináciu rozhodujúce.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Skutočný dialóg medzi kultúrami a národmi prebieha vtedy, keď všetci môžu používať svoj materinský jazyk a uplatňovať svoje individuálne a kolektívne práva. Dnes a zajtra Európsky parlament vyjadruje svoju solidaritu tibetskému ľudu. Viac ako 500 ľudí sa pridalo k tichej demonstrácii za slobodu Tibeťanov používať svoj materinský jazyk, vyznávať svoje náboženstvo a mať skutočnú autonómiu.

V rámci EÚ existujú tradičné etnické menšiny, ktoré nemôžu slobodne študovať alebo používať svoj materinský jazyk a ktorým chýba kultúrna alebo teritoriálna autonómia. Okrem toho existujú krajiny, ktoré znovu zaviedli pojem kolektívnej viny, pripomínajúci druhú svetovú vojnu, alebo krajiny, ktoré sa v otázke zaručenia práv tradičným etnickým menšinám stále chcú spoliehať na komunistické právo zo štyridsiatych rokov minulého storočia.

Kroky EÚ v záujme menšín, ktoré žijú na území Číny, môžu byť účinné vtedy, ak...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Zita Pleštinová (PPE-DE). – (SK) Prežívame dobu veľkých príležitostí, ale zároveň veľkých nebezpečenstiev. Človek dokáže oveľa rýchlejšie zničiť, ako vybudovať. Teroristické útoky v indickom Bombaji, pri ktorých zahynuli dve stovky nevinných civilistov, nás opäť presvedčili, že ľudská schopnosť ničiť nepozná hraníc. Terorizmus je nová vojna bez hraníc a bez frontov, preto strach z jadrových a biologických zbraní nie je neopodstatnený.

Európa je vzorom spolužitia ľudí rôznych kultúr a náboženstiev. Kresťanské dedičstvo dáva Európe zodpovednosť za svetový mier a šancu stať sa prameňom nádeje pokojného spolunažívania a vzájomného rešpektu. Preto Benediktova Európa v kríze kultúr je súbor odporúčaní, ktoré pápež Benedikt XVI. vo svojej knihe ponúka Európe. Verím, že Európa nimi nepohrdne a tieto odporúčania naplní.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, odvetvie recyklácie dosahuje v Európskej únii obrat 24 miliárd EUR a zamestnáva okolo 500 tisíc ľudí. Tvorí ho 60 tisíc spoločností a EÚ má v priemyselnom odvetví spracovania odpadov a recyklácie približne 50 % podiel.

Toto odvetvie je však teraz v kríze dôsledkom kolapsu cien recyklovaných materiálov na svetových trhoch a pokračovanie v prevádzke sa pre firmy v oblasti odpadového hospodárstva stáva ekonomicky neúnosné.

Vzhľadom na dôležitosť tohto odvetvia pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu v EÚ Komisiu naliehavo žiadam, aby bez omeškania vykonala odporúčania stanovené v správe pracovnej skupiny pre recykláciu, ktorá bola zostavená počas príprav oznámenia s názvom Iniciatíva vedúcich trhov pre Európu.

Predsedajúci. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

19. Nástroj rýchlej reakcie na prudký nárast cien potravín v rozvojových krajinách (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0396/2008) pána Mitchella v mene Výboru pre rozvoj o nástroji rýchlej reakcie na prudký nárast cien potravín v rozvojových krajinách (KOM(2008)0450 – C6-0280/2008 – 2008/0149(COD)).

Gay Mitchell, spravodajca. – Vážení pán predsedajúci, potravinový nástroj začal návrhom Komisie na pozadí rastúcich cien potravín, ktoré v niektorých krajinách vyvolali nepokoje. Návrhom bolo použiť 1 miliardu EUR z prebytku dotácií určených pre poľnohospodárstvo, aby sa pomocou poľnohospodárskych vstupov a vytvorením núdzových záchranných sietí táto situácia v rozvojových krajinách zmiernila. Peniaze v tejto podobe mali byť výhradne doplnkom k existujúcim rozvojovým fondom. Dnes, po piatich mesiacoch, máme našu miliardu, ale v úplne inej podobe, ako sme pôvodne plánovali.

V predminulý piatok som sa s kolegami z Výboru pre rozpočet a Rady zúčastnil zmierovacieho rokovania o rozpočte, na ktorom sme konečne boli schopní dosiahnuť kompromis vo veci financovania nariadenia o potravinovom nástroji. Posledné sporné body sa urovnali v nasledujúci pondelok počas rokovaní medzi Parlamentom, Komisiou a Radou.

Konečný kompromis financovania vyzerá nasledovne: Finančné prostriedky vo výške 1 miliardy EUR sa rozložia na obdobie troch rokov 2008 až 2010. Nástroj flexibility zabezpečí sumu 420 miliónov EUR, presun v rámci kapitoly 4, Vonkajšie opatrenia, ďalších 240 miliónov EUR a rezervy na núdzovú pomoc sa zvýšia o 240 miliónov na rok 2008. Toto zvýšenie si vyžaduje prepracovanie Medziinštitucionálnej dohody. Táto suma je prídavkom k ďalším 100 miliónom EUR, ktoré sa použijú z existujúcej rezervy na núdzovú pomoc. Keďže rezervu na rozvojovú pomoc tvoria príspevky členských štátov, doplnenie financovania bude prídavkom len vtedy, ak členské štáty svoje príspevky nebudú kompenzovať zodpovedajúcim znížením vnútroštátnych rozpočtov.

Niektorí poukazujú na hlasy nespokojnosti z radov Výboru pre zahraničné veci a iných v súvislosti s čiastočným financovaním tejto záležitosti z Fondu stability. Výbor pre zahraničné veci môže byť z toho nešťastný, ale pravdepodobne to bola najlepšia dohoda, akú sme za daných okolností mohli dosiahnuť.

Hoci podporujem kompromis, ktorý sme teraz dosiahli, spomenul som aj nedostatky tohto procesu a jeho výsledku, a to v záujme čestnosti a aby som poukázal – ako som to spravil pri predchádzajúcich príležitostiach – na nezmyselnú situáciu, kedy vlády na celom svete poskytujú sumy niekoľkých miliárd dolárov, aby pomohli z ťažkostí bankám, ale majú veľký problém, aby v zdrojoch 27 členských štátov a rozpočtu Únie našli 1 miliardu EUR pre najchudobnejších ľudí na svete.

Myslím, že sme spravili to najlepšie, čo sa za sto dní spraviť dalo. Našli sme peniaze a pripravili sme nariadenie, ale nie je to celkom miliarda navyše. Obsah tejto správy zahŕňa skutočnosť, že kompromisný text už prijali všetky členské štáty vo výbore COREPER a že sú v ňom zahrnuté podstatné prvky z mojej správy a z pozmeňujúcich a dopĺňajúcich návrhov mojich kolegov z Výboru pre rozvoj.

Nariadenie je časovo obmedzené. Je platné do roku 2010. Sústreďuje sa na riešenie krátkodobej krízy a jeho cieľom je zvýšenie poľnohospodárskej výroby. Bráni rozptylu peňažných prostriedkov obmedzením ich použitia na limitovaný počet prioritných krajín. Taktiež zväčšuje rozsah možných vykonávacích organizácií a zabezpečuje parlamentnú zodpovednosť. Nariadenie je doplnené dvoma ustanoveniami, ktoré pomáhajú zabezpečiť jeho správnu realizáciu.

Napokon si myslím, že sme s Radou, Parlamentom a Komisiou urobili to najlepšie, čo sme mohli. Urobili sme to v priebehu sto dní. Predložili sme Parlamentu zákon. Zajtra o ňom budeme hlasovať. Už je odsúhlasený. Našli sme peniaze. V súvislosti s tým by som rád vzdal hold spolupráci s Radou a Komisiou, a najmä s pánom komisárom Michelom, ktorý skutočne chcel, aby tieto peniaze boli prídavkom.

Okrem toho by som rád poďakoval sekretariátu Výboru pre rozvoj, najmä pánovi Guidovi Van Heckenovi a pani Anne McLauchlanovej, a svojmu úradu, pánom Eoinovi Ó Seanáinovi a Oliverovi O'Callaghanovi, ktorí boli v celom procese veľmi nápomocní. Myslím, že napokon sme vykonali dobrú prácu a spravili sme to najlepšie, čo sa dalo.

Predseda júci. – Ďakujem, pán Mitchell, a blahoželám vám k správe o naozaj dôležitej a obdivuhodnej téme, ktorá ako prvok pokroku a solidarity umocní dobrú povest Európskeho parlamentu vo svete.

Dávam slovo pánovi Michelovi. Práve sa, rovnako ako pani Oviiová, pani Goudinová a ja sám, vrátil z opačnej strany sveta vzdialenej 14 000 kilometrov a teraz nám v mene Komisie povie o zasadnutí, ktoré sme mali počas Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ. Vidím, že ste dnes v dobrej forme, pán komisár.

Louis Michel, člen Komisie. – (FR) Vážený pán predseda júci, vážený pán Mitchell, dámy a páni, potravinová kríza má na rozvojové krajiny vážny dosah.

Myslím, že, ako ste povedali a dokázali svojimi činmi, Európa ma morálny záväzok rýchlo reagovať o to viac, že túto krízu sprevádza veľmi vážna finančná a hospodárska kríza, ktorých katastrofálne účinky na rozvojové krajiny budeme môcť, bohužiaľ, čoskoro vyčíslieť, pretože prinajmenšom by mohli zapríčiniť zrušenie verejnej rozvojovej pomoci. Myslím si však, že ešte budeme mať možnosť vrátiť sa k tejto veci.

Zdá sa mi, že naše tri inštitúcie – Parlament, Rada a Komisia – v plnení náročnej úlohy uspeli. Na tomto nástroji rýchlej reakcie na prudký nárast cien potravín v rozvojových krajinách pracovali pohotovo.

Rád by som vám poďakoval v mene pána predsedu Barrosa a celej Komisie. Moja vďaka patrí najmä pánovi spravodajcovi Mitchellovi za jeho vynikajúcu prácu, ako aj pánovi Bögemu a pánovi Le Follovi za ich príspevky v mene Výboru pre rozpočet a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

Ako viete, je nám ľúto zamietnutia použitia dostupných rezerv v rámci kapitoly 2. Vo vyhladkach na dohodu o dobrom texte sme však ostali realisti. Musím povedať, že kompromisný text, o ktorom budete zajtra hlasovať, je dobrý: na jednej strane riadne zahŕňa vaše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené Radou, na strane druhej si zachováva tri kľúčové prvky nášho stanoviska.

Po prvé, je to pomoc sumou 1 miliardy EUR a zdá sa, že nikto o našom predbežnom výpočte požiadaviek vážne nepochybuje. Po druhé, vždy sme chápali, že by sa mala sústrediť na veľmi krátke časové obdobie. Navrhovali sme obdobie dvoch rokov, ale mohli sme prijať aj tri roky. A napokon, cieľom bolo oživiť poľnohospodársku výrobu v krajinách najviac zasiahnutých nárastom cien. Inými slovami, zachrániť úrodu v najbližšej budúcnosti.

Aké sú ďalšie kroky po vašom zajtrajšom hlasovaní a po rozhodnutí Rady zo 16. decembra? Myslím, že najdôležitejšie bude zavedenie do praxe. V januári roku 2009 Komisia navrhne počiatočné rozhodnutia o financovaní projektu, pretože verím, že nepochybné potrebujeme dať veci veľmi rýchlo do pohybu. Hlavným cieľom je zachrániť poľnohospodársku výrobu z úrody v roku 2009. Preto urobíme všetko pre to, aby sme zabezpečili, že väčšina finančných záväzkov sa realizuje v roku 2009 a ovplyvní poľnohospodárske vstupy, napríklad do sezóny v roku 2009.

Ako sa odsúhlasilo, všeobecný plán zavedenia tohto nástroja vám predložíme vo veľmi blízkej budúcnosti, v každom prípade do konca apríla roku 2009. Tento nástroj existuje vďaka politickej vôli našich troch inštitúcií a tú istú spoločnú vôľu si určite vyžiada aj jeho rýchla a účinná realizácia.

László Surján, spravodajca Výboru pre rozpočet požiadaného o stanovisko. – (HU) Vážený pán predseda júci, Výbor pre rozpočet si uvedomoval morálnu zodpovednosť Európskej únie za krajiny, ktoré majú problémy. Nesmiete však, pán komisár, ani chvíľu ľutovať, že sme neboli schopní nájsť peniaze na tento vznešený zámer v kapitole 2.

Nemá zmysel ľutovať, pretože takú istú morálnu zodpovednosť máme voči európskym poľnohospodárom, ktorým už celé mesiace hovoríme, že na to či ono nie sú peniaze a že poľnohospodári z nových členských štátov budú musieť čakať 10 rokov, kým sa im dostane rovnakého zaobchádzania. Museli sme peňažné

prostriedky nájsť niekde inde, hľadať iný vhodný zdroj, a ako pán spravodajca uviedol, skutočne sa nám to podarilo. Myslím, že sme vykonali dobrú prácu a môžeme byť na to hrdí.

Výbor pre rozpočet stál pred ešte jedným problémom. Neboli sme presvedčení – ako taktiež pán komisár podotkol –, že Komisia konala rýchlo a že jej návrh je vhodný v každom ohľade. Myslíme, že je poľutovaniahodné, že sa v pôvodnom materiáli nespomenul koncept mikroúveru. Výbor pre rozpočet sa domnieva, že je veľmi zložité v Bruseli alebo v sídle akejkoľvek inej medzinárodnej inštitúcie určovať, ako má jeden či druhý región alebo poľnohospodár, ktorý čelí problémom, nájsť východisko z takejto situácie.

Systém mikroúverov sa ukázal ako veľmi úspešný a pomohol mnohým krajinám, ktoré mali problémy. Sme veľmi vďační, že Výbor pre rozvoj prijal príslušné odporúčania Výboru pre rozpočet. Pán komisár, nemôžem zaručiť, ale môžem predpokladať, že zajtrašie hlasovanie s najväčšou pravdepodobnosťou splní vaše očakávania a očakávania všetkých zúčastnených strán. Ďakujem vám za vašu úctivú pozornosť.

Stéphane Le Foll, spravodajca Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka požiadaného o stanovisko. – (FR) Vážení pán predsedajúci, budem stručný. Predovšetkým by som rád poďakoval pánovi Mitchellovi a pochválil jeho prácu. Taktiež by som rád poďakoval pánovi komisárovi za angažovanosť a poukázal na to, že potravinovou krízou sa nebudeme zaoberať len dva alebo tri roky, ale že nám bude robiť starosti ďalších niekoľko rokov.

Rád by som vo svojej pozícii predstaviteľa Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka podotkol ešte jednu vec. Ide o to, že pätnásť rokov podiel rozvojovej pomoci určenej pre poľnohospodárstvo neustále klesal. Ako povedal pán Diouf, znížil sa z 15 na 4 %. Je čas zvážiť myšlienku, že rozvoj znamená aj podporu poľnohospodárstva, a ak má mať tento nástroj v budúcnosti význam, tak mu ja osobne prikladám práve tento.

Colm Burke, v mene skupiny PPE-DE. – Vážení pán predsedajúci, chcel by som pánovi Mitchellovi vyjadriť vďaku za jeho správu. Vítam vytvorenie potravinového nástroja pre najchudobnejších poľnohospodárov na svete, ktoré bolo konečne po dlhých rokoch schválené.

Niektorí členovia Rady neboli ochotní poskytnúť nepoužívané prostriedky určené pre poľnohospodárstvo na podporu rozvojových krajín. Zatiaľ čo šestina svetového obyvateľstva hladuje, niektoré členské štáty Európskej rady váhajú (hoci väčšina členov bola za použitie SPP) a ako chatrné zdôvodnenie udávajú strach z ustanovenia precedensov.

Peniaze sa našli inde a rozdelili sa na obdobie troch rokov, počnúc rokom 2008 a končiac rokom 2010, namiesto na dobu dvoch rokov. Bohužiaľ, tieto peniaze boli najviac potrebné pred pár mesiacmi, kedy ceny potravín prudko stúpali. V niektorých týchto krajinách už ceny potravín nerastú.

Odkedy ceny potravín začali rásť, počet hladujúcich ľudí sa zvýšil takmer na jednu miliardu. Tento rok sa výsledkom potravinovej a palivovej krízy ocitlo v chudobe 100 miliónov ľudí a tento počet sa stále zvyšuje. Ľudia v rozvojových krajinách minú na potraviny do 80 % svojho príjmu. To podčiarkuje dôvod, prečo musia byť potraviny cenovo prístupné.

Potravinový nástroj prispeje k riešeniu niektorých krátkodobých potrieb tým, že vytvorí poľnohospodárske vstupy a posilní záchranné siete. Ak však členské štáty EÚ a ďalšie bohaté krajiny nebudú riešiť štrukturálne problémy, ktoré potravinovú krízu naštartovali, bude nám hroziť ďalšia potravinová kríza.

Josep Borrell Fontelles, v mene skupiny PSE. – (ES) Blahoželám, pán komisár. Ak by ste sa tejto veci úplne neodovzdali, podľa všetkého by nemala šťastný koniec. Po celý čas ste vytrvalo bojovali za dosiahnutie tohto cieľa. Moja vďaka patrí aj kolegovi, pánovi spravodajcovi Mitchellovi. Vy dvaja ste zachránili Európsku úniu pred hlasným posmechom, ktorého by sa nám dostalo, ak by sa nám nepodarilo nájsť túto miliardu, pretože sme ju sľubovali tak často a na toľkých miestach na svete.

Možno to nie je presne miliarda a možno nebude úplne navyše, hoci jej veľmi veľká časť áno. Nepríde z poľnohospodárstva, ako ste navrhovali, pán komisár, a nepríde v priebehu len jedného, ale dvoch alebo troch rokov. Nedokonalosti skutočného sveta vás však nezastavili, aby ste, môžem azda povedať, s pomocou Výboru pre rozvoj a Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, dosiahli cieľ, ktorý ste si vytýčili.

Nie je to veľa peňazí: iba jedno euro na každú podvyživenú osobu na svete, jedno euro na každého hladného jednotlivca. V budúcnosti však môžu pomôcť znížiť počet týchto ľudí, ak členské štáty neodpočítajú tieto doplnkové finančné prostriedky, ktoré majú poskytnúť ako núdzovú pomoc, zo svojej rozvojovej pomoci.

Preto, pán komisár, vyzývam všetky členské štáty, aby neznižovali doplnkovú čiastku stanovenú v tejto sume znížením svojich národných rozpočtov. Jeden členský štát už naznačil, že to možno urobí. Iné štáty, ako napríklad Španielsko, sa, práve naopak, pevne zaviazali neurobiť tak. Vôbec nemá význam vytĺkať klin klinom, inak povedané, presúvať peniaze, takže nakoniec zaplatíte takú istú čiastku. Som si istý, že vy, pán komisár, budete prvý, kto sa bude sťažovať, ak by k tomu došlo.

Kyösti Virrankoski, v mene skupiny ALDE. – (FI) Vážený pán predsedajúci, chcel by som pánovi Mitchellovi poďakovať za vynikajúcu správu. Moja skupina vždy bola za rýchle poskytnutie potravinovej pomoci. Komisia v júli predložila návrh pomoci v hodnote jednej miliardy EUR. Bohužiaľ, tento návrh bol v rozpore so zásadami Medziinštitucionálnej dohody o rozpočtovej disciplíne. To bolo prekvapujúce, keďže Komisia je tradične ochrancom Zmluvy a zákonnosti. Komisia zmenila návrh tak, aby zodpovedal platným právnym predpisom, až po fáze rozpočtového zmierovacieho konania. Až potom sme dosiahli dohodu.

Francúzske predsedníctvo si rovnako zaslúži našu vďaku. Podarilo sa mu presvedčiť členské štáty, aby prijali pozíciu potravinovej pomoci. Až 760 miliónov EUR z 1 miliardy EUR sú nové peniaze a sú jasným víťazstvom Európskeho parlamentu.

Problémom je zabezpečenie toho, aby sa pomoc dostala tam, kde má. Skeptici tvrdia, že len časť pomoci sa dostane na určené miesto, zatiaľ čo väčšina ostáva v rukách sprostredkovateľov. Tento problém musíme pozorne sledovať. Jedným z problémov poľnohospodárstva v rozvojových krajinách nie je dostupnosť hnojív alebo osiva, ale nedostatok vzdelania a primitívne pracovné postupy, vybavenie a nástroje. To sa nevyrieši za jeden rok miliardou eur. Preto je potravinová pomoc predovšetkým varovným signálom, že prioritou rozvojovej spolupráce by mali byť poľnohospodársky rozvoj a prosperujúca potravinová výroba.

Poľnohospodárstvo v rozvojových krajinách sa často praktizuje v zložitých podmienkach, poväčšine v neúrodnej zemi a v drsnom podnebí. Takéto okolnosti si vyžadujú výnimočne vysoký stupeň profesionálnych vedomostí a skúseností a moderné poľnohospodárske postupy. Z tohto dôvodu treba vypracovať odbornú prípravu. V súčasnosti sotva nejaká existuje. Výrobné postupy sa musia prispôbiť obmedzeniam spôsobeným chudobou. Skočiť z pluhu do traktora vybaveného najnovšími technológiami je neprimerané. Rozvoj poľnohospodárstva musí prebiehať postupnými krokmi.

Marie-Hélène Aubert, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, teraz, keď nás kolegovia upozornili na trochu zložitý vývoj tejto výbornej iniciatívy, dúfame, že začne nadobúdať konkrétnejšiu podobu.

Čo sa mňa týka, pán komisár, rada by som sa opýtala na dve veci. Po prvé, hovorí sa, že časť financií pre doplnkové finančné zdroje sa zaobstará využitím prostriedkov určených pre nástroj stability, ktorý vznikol s cieľom predchádzať konfliktom a upevňovať mier. Tento presun sa mi zdá mimoriadne problematický. Bol už schválený? Ak áno, uvažuje sa o nejakých kompenzáciách? Viem si predstaviť, že sa nepochybné zaujímame aj o dlhodobú budúcnosť nástroja stability.

Po druhé, teraz, keď sa zdá, že sme získali 1 miliardu EUR, aké cesty sa využijú, aby sa zabezpečilo, že prostriedky sa rýchlo a efektívne presunú k mnohým rôznym a široko rozptýleným zodpovedným činiteľom v oblasti, ako aj k stovkám rodinných poľnohospodárskych organizácií? Ako plánujete priamo spolupracovať s činiteľmi v tejto oblasti a vyhnúť sa plytvaniu a stratám, ktoré, ako dobre vieme, sú spojené s prítomnosťou mnohých rôznych sprostredkovateľov?

Wiesław Stefan Kuc, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, Európska únia sa snaží vytvoriť nástroj, ktorý by umožnil ponúknuť rýchlu pomoc chudobným a nerozvojovým krajinám a zabezpečiť, aby ich obyvateľstvo prežilo nárast cien potravín. V súvislosti s tým hovoríme, že nedostatok potravín je v týchto krajinách trvalý a nie je jednoducho spojený s nedostatočnou úrodou alebo špekulatívnym nárastom cien potravín. Z toho vyplýva, že krátkodobá reakcia a potravinová pomoc problém nevyriešia.

Poskytovanie vzdelávania a zavádzanie nových výrobných postupov, lepších osív a hnojív, roky podporované organizáciou FAO a Svetovou bankou, nepriniesli očakávané výsledky. Z toho dôvodu 1 miliarda EUR ako nástroj, ktorý umožní rýchlu reakciu na nárast cien potravín v rozvojových krajinách, nie je primeraná očakávaným výsledkom, najmä ak uvažíme spôsob, akým Únia pracuje.

Pán spravodajca Mitchell na to veľmi dobre poukázal a pochopil to, ale zdá sa, že spravodajcovia poradných výborov a Výboru pre kontrolu rozpočtu to celkom nepochopili.

PRESEDÁ: PANI ROTHE*podpredsedníčka*

Konstantinos Droutsas, v mene skupiny GUE/NGL. – (EL) Globálna potravinová kríza a prudko rastúce ceny sú výsledkom toho, že potraviny sa stali skôr obvyčajnou komoditou, predmetom kapitalistických špekulácií, než existenčným prostriedkom. Európska únia si chce poskytnutím minimálnych finančných prostriedkov a venovaním zlomku svojho času pokrytecky umyť ruky nad zodpovednosťou za záležitosť, ktorej sa oficiálne hovorí zločin proti ľudskosti. Sme presvedčení, že tieto finančné prostriedky skončia vo vreckách nadnárodných spoločností, ktoré dohliadajú na rozvojové programy. Riešenie tohto problému si vyžaduje rešpektovanie práva na potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť za súčasnej podpory drobných a stredných poľnohospodárov a reštrukturalizácie miestnych a regionálnych trhov. V podstate potrebujeme zásadnú zmenu v spoločnej poľnohospodárskej politike, ktorá v súčasnosti podporuje prevod pôdy na jednotlivcov, nekontrolované využívanie prírodných zdrojov a nahrádzanie potravinových plodín inými plodinami.

Hélène Goudin, v mene skupiny IND/DEM. – (SV) Vážená pani predsedajúca, chudoba, bieda a hladovanie sú každodenným údelom viac ako dvoch miliárd ľudí svetovej populácie, ktorí žijú z menej ako dvoch dolárov denne. Nedávne dramatické zvyšovanie cien, najmä za ryžu, kukuricu a iné hlavné plodiny, je, samozrejme, ďalším z hlavných dôvodov, prečo ľudia majú nedostatok potravín. EÚ si tiež všimla tento problém a želá si založenie fondu na riešenie tejto krízy.

Dámy a páni, otázka, ktorú si musíme položiť, znie, prečo akceptujeme škodlivú poľnohospodársku politiku EÚ, ktorá je v tejto veci jedným z najväčších vinníkov. Táto protekcionárska politika okráda chudobných ľudí o príjmové príležitosti a tým o schopnosť vyhnúť sa hladovaniu. Jednako táto snemovňa stále hlasuje za spoločnú poľnohospodársku politiku. Je to tragédia a ja sa sama seba pýtam, či tak EÚ robí vedome alebo nevedome.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Všetci si uvedomujeme, že pre pretrvávajúcu potravinovú krízu mnohí ľudia, najmä ľudia žijúci vo veľmi chudobných rozvojových krajinách, prechádzajú veľmi ťažkým obdobím. Namiesto dosiahnutia rozvojových cieľov tisícročia ďalšie milióny ľudí upadajú do chudoby.

Európska únia nesmie váhať prísť im na pomoc. Myslím, že s tým by väčšina nás prítomných súhlasila. Podpora týchto krajín je našou morálnou povinnosťou, prejavom solidarity s chudobnejšími národmi. Musíme im ukázať ten správny smer, ako prekonať krízu, a pomôcť im zabezpečiť primerané množstvo potravín, predovšetkým podporou ich poľnohospodárskej výroby.

Rád by som zdôraznil, že podpora nie je potrebná len mimo Únie. Aj v rámci Únie milióny ľudí stoja pred problémom vysokých cien a nedostatku potravín. Preto žiadam, aby sme popri pomoci iným, napríklad Afrike, nezabúdali na ľudí čakajúcich na našu pomoc, ktorí sú blízko nás. Preto musíme podporiť návrh Európskej komisie o zvýšení finančných prostriedkov na program distribúcie potravín pre sociálne najslabších ľudí v Európe. Je poľutovaniahodné, že niektoré členské štáty sa stavajú proti tomuto programu.

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, v rámci súčasnej krízy nás Organizácia Spojených národov varovala pred zúfalou situáciou, v ktorej sa nachádza 22 zvlášť zraniteľných krajín, a Svetová banka hovorí, že k 850 miliónom hladujúcich ľudí na svete sa dôsledkom krízy pripojí ďalších 100 miliónov.

Situácia si vyžadovala rýchlu spoločnú reakciu Európskej únie a v júli Komisia navrhla špeciálny finančný nástroj, aby pomohla poľnohospodárom v rozvojových krajinách a pokúsila sa zmierniť prudko rastúce ceny potravín.

Opatrenie sa usilovalo o nárast poľnohospodárskej výroby v krajinách, ktoré najvýraznejšie pociťovali zvýšenie cien, ohrozujúc tak šance na úspech rozvojových cieľov tisícročia, a zároveň sa v čo najvyššej možnej miere snažilo vyhnúť nestabilite a napätiu, ktoré môžu ohroziť výsledky rokov investícií do politickej sféry rozvoja a zachovania mieru.

Preto vítame dohodu, ktorou plníme sľub o zvýšení o 1 miliardu EUR, ktorý sme, ako som povedal, dali na najvyššej politickej úrovni...

(Predsedajúca prerušila rečníka.)

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážená pani predsedajúca, rád by som zablahoževal všetkým, ktorí sa zapojili do prípravy spomínanej správy, k ich významnému úspechu: pánovi spravodajcovi Gayovi Mitchellovi, všetkým politickým skupinám – vrátane tej svojej – a pánovi komisárovi Michelovi.

Ceny potravín a prepadávajúce sa globálne hospodárstvo budú mať na ľudí v rozvojových krajinách zničujúci dosah. Odhaduje sa, že každé 1 % poklesu svetového HDP uvrhne do chudoby ďalších 40 miliónov ľudí. Preto je mimoriadne dôležité, aby sa tento návrh na riešenie prudko rastúcich cien potravín neodkladne realizoval. Rozvojový svet nie je pôvodcom súčasnej finančnej a hospodárskej krízy. Ak chceme predísť odsúdeniu ďalšej generácie ľudí na biednu chudobu a hlad, musíme sa vyvarovať krátkozrakej sporivosti v oblasti rozvojovej pomoci. Ako sme už konštatovali, suma 1 miliardy EUR sa môže zdať značná, ale v porovnaní s množstvom peňazí, ktoré vlievame do bánk a stimulačných balíkov, je zanedbateľná. Naliehavo žiadam, aby sme túto správu realizovali tak rýchlo, ako je to len možné.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Rada Európskej únie by mala v súvislosti s problémom zabezpečenia dodávok potravín pre obyvateľstvo presadzovať súdržnejšiu národnú a medzinárodnú politiku.

Vysoké ceny potravín majú vážne dôsledky pre najchudobnejšie národy a ohrozujú dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia. Zavedenie nástroja navrhovaného nariadením je výsledkom nižších poľnohospodárskych výdavkov.

Európske spoločenstvo potrebuje v rozvojových krajinách povzbudiť nárast poľnohospodárskej výroby z krátkodobého aj strednodobého hľadiska a súčasne znížiť nepriaznivé účinky stúpajúcich cien potravín na najchudobnejšie skupiny obyvateľstva.

Pomoc Spoločenstva sa nepoužije na platenie daní, colných poplatkov alebo iných výdavkov. Zároveň musí toto nariadenie zabezpečiť ochranu európskych poľnohospodárov.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, zničili sme poľnohospodárstvo rozvojových krajín poskytnutím miliárd vo forme vývozných subvencií a narušili sme v týchto krajinách bezpečnosť potravín. Ak si myslíme, že to môžeme vyrovnať jednou miliardou, je to smiešne. Som za vyplatenie tejto jednej miliardy – aby ste ma zle nepochopili – ale 850 miliónov hladujúcich ľudí nie je výsledok našich vysokých cien potravín, ale snáh tlačiť ceny v týchto krajinách pomocou vývozných subvencií na takú nízku úroveň, že poľnohospodárstvo sa tam viac nevypláca. Samozásobiteľské hospodárstvo, vlastnícke poľnohospodárstvo a hospodárska sebestačnosť sú úplne zničené.

Ak s touto logikou rozdelíme jednu miliardu, nepomôže to, skôr to pomôže rozpadu. Preto si musíme dať veľký pozor na to, ako ju udelíme.

Som za dlhodobé posilňovanie bezpečnosti potravín v týchto krajinách. To znamená, že musíme zastaviť dampingový vývoz na tieto trhy.

Louis Michel, člen Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, vzhľadom na posledný a niektoré ďalšie príspevky by som rád objasnil jednu dôležitú vec. Táto 1 miliarda EUR v žiadnom prípade nie je konštruktívnou odpoveďou na problém spôsobený potravinovou krízou v rozvojových krajinách.

V skutočnosti ide o rýchlu reakciu, ktorej cieľom je poskytnúť mimoriadnu pomoc a zachrániť najbližšiu úrodu, totiž úrodu v rokoch 2008 – 2009, a myslím, že ešte vhodnejšie by bolo hovoriť o úrode v rokoch 2009, 2010 a možno aj 2011.

K tomu by som ešte dodal, že základnou myšlienkou, samozrejme, je, aby sa schopnosť tejto rýchlej reakcie raz v budúcnosti stala trvalou. Tým, že to hovorím, určite znepokojím niekoľko členských štátov. Preto som povedal, že ide o reakciu rýchlu, priamu. Nie o konštruktívnu reakciu.

O štrukturálnej reakcii sa v podstate nepriamo zmienil pán Le Foll, keď správne vyslovil znepokojenie, že po mnohé roky sa podiel výdavkov na rozvojovú pomoc v rozpočtoch pridelený poľnohospodárstvu a rozvoju neustále znižoval. Samozrejme sa nezmienim o otázke zodpovednosti za toto všetko. Verím, že napriek nepochybnému konaniu v dobrej viere sa medzinárodné spoločenstvo do určitej miery o stiahnutí týchto prostriedkov vopred dohodlo. Teraz sa, samozrejme, musíme znovu sústrediť na tento problém. Pokročili sme. Už som mal tú možnosť predložiť vám údaje. Deviaty Európsky rozvojový fond: štyri štáty si zvolili poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka ako odvetvie, na ktoré sa vo svojej spolupráci s Komisiou chcú zamerať alebo sústrediť. Štyri štáty, ktoré predstavujú 650 miliónov EUR, v desiatom Európskom rozvojovom fonde a po dlhých diskusiách, mnohých návrhoch a veľkom naliehaní sme teraz na úrovni 1,25 miliardy

EUR pre 25 štátov. Dvadsaťpäť štátov je však len tretina z celkového počtu. Stále máme pred sebou ešte kus práce.

Vychádzajúc z toho, čo povedal pán Le Foll, verím, že myšlienka, ktorú v Európskej únii navrhol niekoľko ministrov pre rozvoj, že v priebehu piatich rokov by sa výdavky na bilaterálnu rozvojovú pomoc zameranú na poľnohospodárstvo mali zvýšiť z priemerných 10 – 15 %, je veľmi dobrá. O týchto číslach sa, samozrejme, bude musieť rokovať. A, samozrejme, umožní to konštruktívnu reakciu. Preto naša 1 miliarda EUR nemala pôsobiť ako konštruktívna odpoveď, prinajmenšom nie vo veľkom rozsahu. Je určená na mimoriadne účely.

Musím vám povedať, že odvolávanie sa na situáciu európskych poľnohospodárov v porovnaní s drobnými poľnohospodármi v rozvojových krajinách pre mňa predstavuje morálny problém. Predovšetkým si nemyslím, že je správne ich porovnávať. Verím, že európske poľnohospodárske spoločenstvo (alebo rodinné podniky určite) stojí pred množstvom problémov. Čo však bolo východiskom v prípade 1 miliardy EUR, o ktorej hovoríme? Východiskom bola myšlienka, že kompenzačné mechanizmy, ktoré mali riešiť klesajúce ceny a straty príjmov európskych poľnohospodárov, pre nárast cien stratili význam. Tak vznikol nápad použiť tieto peniaze, prideliť, trochu symbolicky, ostatným krajinám to, čo pôvodne malo ísť európskym poľnohospodárom, no nepreukázalo sa ako potrebné.

Nemyslím si, že by sa mali porovnávať ich situácie. Skutočne úprimne si to nemyslím. Samozrejme sa domnievam, že európski spotrebitelia a občania majú právo na to, aby sme záležitosti plne zvažovali, a je mi ľúto, že je také ťažké pomôcť ľuďom v Európe, ktorí potrebujú podporu najmä vo forme pomoci, o ktorej rokujeme a v ktorej sme, zdá sa, pokročili len málo.

Nemali by sme tieto veci spájať a konať v prospech nejakých strán závislých od našich možno paralelných krokov v prospech iných. Tieto dve veci nie sú rovnaké; skutočne vôbec nejde o to isté. Predovšetkým nehovoríme o rovnakej úrovni chudoby a po druhé, domnievam sa, že musíme zachovať konzistentnosť.

To je zásadná otázka, ktorá v podstate výborne poukazuje na problém konzistentnosti európskej politiky v súvislosti s poľnohospodárstvom. Na problém poukázal pán Borrell. Je jasné, že skutočný problém, ktorý tu máme a musíme pozorne sledovať a ktorý si vyžaduje naše mimoriadne rýchle reakcie, či už na úrovni Parlamentu – ktorý viem, že tak konať bude – alebo na úrovni Komisie a dokonca určitých členských štátov Rady, sa týka našich členských štátov, ktoré prijali tento predpis, spolu s ďalšími členskými štátmi, ktoré boli prinútené a zaviazané prijať ho, pretože sme museli bojovať. Vyjadrujem svoju úprimnú vďaku Parlamentu, pretože neverím, že bez neho by to bolo možné. V určitej chvíli som si dokonca myslel, že neuspejeme. Predkladané argumenty boli stále prijateľnejšie a na hranici intelektuálnej čestnosti.

Samozrejme, bude potrebná absolútna ostražitosť pána Borrella, aby členské štáty alebo niektoré z členských štátov nekompenzovali záväzok, ktorý na seba prevzali. Ak by sa tak stalo, nebolo by to nič viac ako nevydarený obchod a nepochybne by sme v snahách museli pokračovať.

Práve som sa vrátil z Dauhy. Musím sa priznať, že vo veci zvýšenia výdavkov na verejnú rozvojovú pomoc pociťujem všetko možné, len nie neskrtný optimizmus. Musím povedať, že keď odchádzate z rokovaní, ktoré trvali niekoľko hodín – pripúšťam, že niekedy som skôr výbušnej povahy, ale napriek tomu som schopný udržať si nervy na uzde – môže byť ťažké znášať veci pokojne. Je ťažké zmieriť sa s úmyselným zlým konaním, s prejavmi, v ktorých sa hovorí, že treba viac výdavkov na verejnú rozvojovú pomoc, ale keď sa navrhne vhodný text, aby sa minulé záväzky potvrdili, zrazu niet zhody a ľudia vymýšľajú všetky možné dôvody pre nedodržanie záväzku alebo si určite ponechajú dostatok únikových ciest, aby sa tým najhanebnejším spôsobom mohli otočiť chrbtom svojej zodpovednosti a záväzkom. Preto budeme musieť bojovať. Nerobme si o tom žiadne ilúzie. Budeme nútení obviňovať, odhaľovať, vyzývať kompetentných, aby sa vyrovnali so svojou zodpovednosťou a predovšetkým – pretože sa priznávam, že už to viac neznesiem – podkopať ich pokrytecké reči, pretože tie sú na tom všetkom najhoršie. Rečníci sa prezentujú prejavmi najohromnejšej ušľachtilosti a zároveň zradcovsky robia všetko, čo sa dá, aby zabránili uznaniu záväzkov. Preto som presvedčený, že to nebolo poslednýkrát, čo sme boli svedkami takéhoto správania.

Pán Virrankoski, pomoc sa musí dostať na miesto určenia a so všetkou úprimnosťou verím, že v prípade, o ktorom hovoríme, príde. Predsa len musím nejakým spôsobom požadovať dôslednosť v boji, do ktorého by sme sa radi spoločne pustili. Keď hovoríme, že pomoc sa musí dostať na miesto určenia, vysielame verejnosti, ktorú potrebujeme, aby vyzývala členské štáty na zvýšenie výdavkov na verejnú rozvojovú pomoc, najhorší možný signál.

Musíme prestať hovoriť prvé, čo nám v tejto veci príde na rozum. Myslím si, že verejná pomoc udelená Komisiou pod vašim dozorom a pod dozorom inštitúcií, ktorých úlohou to je, sa dostane na miesto určenia.

Môžeme hovoriť o našich postupoch, pravidlách, o skutočnosti, že je nevyhnutné viesť porady, audity, štúdie a tak ďalej, o tom, že to všetko niečo stojí, že nás to svojím spôsobom oberá o peniaze, ale na druhej strane je to nepochybne cena, ktorú musíme zaplatiť za skutočnú kontrolu, a cena, ktorú musíme zaplatiť za zabezpečenie aspoň najnižšej úrovne kvality v dodávaní služieb.

Musíme preto vedieť, čo chceme, ale neverím, že môžete povedať, že pomoc sa nedostane na miesto určenia. V prípade našej otázky môžem potvrdiť, že toto všetko sa dá overiť a skontrolovať a že máme k dispozícii všetky postupy, s ktorými sme navyše vy i ja oboznámení. Preto úprimne verím, že by sme sa pre túto vec nemali príliš znepokojovať.

Pani Aubertová, verím, že v podstate ste svojou otázkou alebo návrhom vyjadrili niečo, čo aj ja pravdepodobne vnímam ako jedno z negatív, jedno z pár skutočných negatív dohody, samozrejme, preto, že pokiaľ ide o nástroj stability, jasne ste videli, že sa z neho odoberajú peniaze, ktoré nie sú nevyhnutne k dispozícii na iné veci a ktoré sú tak v podstate, pravdupovediac, presunom. Okrem toho nám to bráni alebo v každom prípade mne to bráni tvrdiť, že ide o dodatočnú 1 miliardu EUR. Naozaj nemôžeme povedať, že je to 1 miliarda EUR navyše. Pán Mitchell sa zachoval čestne a zdôraznil to. Ak však chceme byť úplne objektívni, jednako len verím, že by nám to nemalo brániť v spokojnosti, pretože skutočne som neočakával, že sa dostaneme tak ďaleko.

Z nástroja stability sa teda presunie 240 miliónov EUR a ďalších 70 miliónov v roku 2009. Disponibilný zvyšok bude, zhruba povedané, na úrovni roku 2008, čo bolo 135 miliónov. To však nie je ozajstný argument. Ak sa všetko berie ako rovnocenné, samozrejme, to argument je. Ak by sa tomuto nástroju uložili nové požiadavky, mali by sme problém. Pokiaľ však ide o rok 2010, Komisia bola vo fáze rozpočtového zmierovacieho konania prizvaná, aby predstavila prepracovaný finančný program, ktorý má zabezpečiť nariadenú postupnosť čiastok naplánovaných na obdobie rokov 2010 – 2013 za súčasného zachovania nezmenenej ročnej úrovne minimálneho krytia. Tento prepracovaný program bude predstavený v rámci ročnej politickej stratégie a, samozrejme, budeme ho pozorne sledovať.

Ak sa vrátim k otázkam, ktoré ste položili v súvislosti s implementáciou: v závislosti od krajiny sa vyberie na základe kritérií účinnosti. Kto môže spolupracovať? Samozrejme, medzinárodné a regionálne organizácie, samotné krajiny, členské štáty a decentralizované orgány, mimovládne organizácie, ako aj agentúry členských štátov. Okrem toho, ak sa počet druhov operátorov zvýšil, stalo sa tak na žiadosť Parlamentu. Pripúšťam, že osobne som bol proti tomu, bolo to však vaše želanie a viem to pochopiť. Kritériom bude účinnosť, ak však chceme konať rýchlo, musíte vedieť, že najlepším spôsobom je pracovať prioritne s organizáciami zriadenými na tento účel, s ktorými môžeme v zásade postupovať rýchlejšie, pretože máme pravidlá spolupráce s týmito inštitúciami, ktoré sú schopné rýchlej reakcie. Môžem vás však ubezpečiť, že sa budeme plne zapájať do týchto snáh, ako rozhodol váš Parlament a ako sa rozhodlo konečnou dohodou.

Osobne si myslím, že Európa sa ukázala hodná náročnej úlohy, pretože sa domnievam, že tu hovoríme o 1 miliarde EUR na rýchlu reakciu v záujme záchrany úrody. Taktiež by som vám rád pripomenul stovky miliónov eur, ktoré sme už uvoľnili a použili a ktoré by sme naďalej mali vynakladať v rámci núdzovej humanitarnej pomoci alebo núdzovej potravinovej pomoci. Európa v týchto oblastiach reaguje mimoriadne pohotovo. Chcel by som len pripomenúť – a robím to veľmi rád –, že v roku 2007 Európa predstavovala 46 miliárd EUR ročne. Rád by som videl ešte iného darcu, ktorý by poskytol toľko rozvojovej pomoci.

Čo sa týka pána Droutsasa, povedať, že Európska únia si umýva ruky nad touto záležitosťou a že všetko zhltnú obchodníci, je názor, s ktorým sa nemôžem stotožniť a ktorý sa mi zdá trochu prehnaný. Nehovorím, že všetko je úplne zlé. Napríklad, samozrejme, môžeme diskutovať, debatovať o cene priemyselných hnojív a osív. Môžeme sa pokúsiť získať objektívny pohľad na túto otázku. Pravdepodobne by stálo za to pokúsiť sa v rámci štrukturálnej reakcie na úrovni hlavných medzinárodných organizácií – a o tom premýšľam stále viac a viac – rokovať so všetkými týmito vedúcimi spoločnosťami, ktoré v podstate produkujú zvlášť výnosné osivá, ale za mimoriadne vysoké ceny. To isté platí pre priemyselné hnojivá. Sú iniciatívy, ktoré by sme určite mali zvážiť, v neposlednom rade napríklad myšlienku miestnej výroby priemyselných hnojív. Existujú miesta, kde by sa to dalo. Mohli by sme vytvoriť zásobovacie cesty, ktoré by umožňovali zásadne znížiť náklady na dopravu. Nedávno som sa stretol s organizáciou výrobcov, aby som získal predstavu, čo sú pripravení urobiť. Okrem toho ideme usporiadať schôdzu medzi nimi a našim obchodným fórom, aby sme zistili, ako môžu prispieť k našej stratégii štrukturálnej reakcie. Samozrejme, pokladám to za dôležité.

Pani Goudinová, často s vami súhlasím, ale musím povedať, že neverím, že protekcionárske politiky sú riešením v krajinách, ktoré stoja pred týmto problémom. Práve naopak, myslím, že zaujímavá by bola – pretože sa domnievam, že protekcionárskou politikou sa riskuje, že sa naruší rovnováha alebo prinajmenšom, že sa na problémy nebude reagovať na regionálnej úrovni, hoci tu ide o hospodársky rozmer, ktorým sa

teraz nejdem zaoberať – a kde by som bol ochotný vás podporovať a kde práve intenzívne pracujeme najmä s francúzskym predsedníctvom – nasledovná otázka: Ako môžeme špecifický druh poľnohospodárstva v rozvojových krajinách organizovať rovnakým spôsobom – zdá sa, že v Európe máme dosť krátku pamäť – akým Európa organizovala svoje poľnohospodárstvo? V Európe sa poľnohospodárstvo nikdy nepovažovalo za druh výroby alebo hospodársky produkt totožný so všetkými ostatnými hospodárskymi produktmi. S poľnohospodárstvom sa vždy zaobchádzalo zvláštnym spôsobom. Nehovorím, že to je moje definitívne stanovisko, ale keď zvážime regionálne spoločné poľnohospodárske politiky, tieto sú, podľa môjho názoru, predmetom štúdie, ktorú by bolo dobré rýchlo zrealizovať, samozrejme, s cieľom, aby nevedli k protekcionizmu, ale k ochrane – čo je niečo úplne iné. Uprednostňujem koncept ochrany pred konceptom protekcie a obavami, ktoré spôsobuje.

Na záver by som vám chcel – dúfam, že som zhrnul všetky možné dôvody – ešte raz poďakovať za dohodu a váš záväzok. Bez vás by to nebolo možné. Práve sme presvedčivo ukázali, že keď sú Európsky parlament a Komisia schopné pracovať v súlade jeden s druhým, je pre členské štáty ťažké vzdorovať.

Gay Mitchell, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, ďakujem pánovi komisárovi, predsedovi výboru požiadaneho o stanovisko a všetkým ostatným poslancom, ktorí vystúpili a pozitívne sa vyslovili o mojom prínose k tejto správe. Rád by som poďakoval aj pánovi Reimerovi Bögemu za prácu a pomoc vo Výbore pre rozpočet a svojmu tieňovému spravodajcovi, Thijsovi Bermanovi, ktorý ma veľmi podporoval a pomáhal mi vydržať až do konca.

V rozvojových krajinách zomiera pri narodení 78 detí z tisíc. V Európskej únii je tento pomer v priemere 5 na tisíc detí. Po druhej svetovej vojne to v Írsku bývalo 45 na tisíc detí. V rozvojových krajinách sme toto číslo znížili na 78 a môžeme ho ešte znížiť na pomer, aký bol v Írsku, a potom na pomer, aký je v Írsku teraz, ak budeme odhodlaní a oddaní tejto snahe.

Ak prežijú pôrod, dva milióny týchto detí zomrú skôr, než dovŕšia vek piatich rokov, a to pre nedostatok očkovacích látok, ktoré sú na západe dostupné už viac ako 30 rokov. V tomto kontexte, a keď si uvedomíme, akému hladu budú tieto deti čeliť, akému nedostatku príležitostí na vzdelanie a zdravotných zariadení, hraničia niektoré príspevky dnešného večera s neľudskosťou. Predvádzanie sa poslancov na verejnosti na účet týchto ľudí je neetické a je načas, aby sa to veľmi jasne povedalo.

Do roku 2050 počet obyvateľstva našej planéty stúpne zo 6 na 8 miliárd. Až 90 % týchto ľudí sa narodí v krajinách, ktoré dnes nazývame rozvojovými. Ak títo ľudia naďalej budú žiť v súčasných podmienkach, spôsobí to na našej planéte tretie vzplanutie a spustí obrovskú migráciu a obrovské problémy.

Na druhej strane, ak investujeme a budeme s týmito ľuďmi pracovať vo vzájomnej podpore, stanú sa našimi obchodnými partnermi. To sú možnosti, ktoré máme, a preto si myslím, že je dôležité, aby sme odpovedali nástrojom, ako je tento.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 4. decembra o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), písomne. – (FR) Podporujem túto iniciatívu, ktorá Európskej únii prinesie nový nástroj rozvojovej politiky na riešenie kľúčových problémov súvisiacich s nárastom cien potravín, ktoré v niektorých krajinách podnietili vzbury, nepokoje a nestabilitu, a ohrozili tak výsledky mnohých rokov investícií do politiky, rozvoja a udržiavania mieru.

Stovky miliónov ľudí sa znovu dostali do chudoby. Dosiahnutý pokrok v rozvojových cieľoch tisícročia je narušený. Únia plánuje zafinancovať 10 % z požadovaných 18 miliárd EUR, čo je 1,8 miliardy EUR, ak teda vezmeme do úvahy finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii, potrebujeme ešte ďalší balík v hodnote 1 miliardy EUR. Nesúhlasím však s návrhom Európskej komisie, aby sa použili prostriedky určené pre poľnohospodárstvo, a dúfam, že Rada bude proti tomuto návrhu a dosiahne v tomto financovaní kompromis. Z politického hľadiska by bolo katastrofou, ak by použitie finančných prostriedkov alebo, ešte horšie, použitie symbolov malo v európskych občanoch vzbudzovať pocit, že sa naša rozvojová politika, najmä otázky spojené s hladom, realizuje na účet spoločnej poľnohospodárskej politiky, čo je úplne odlišná záležitosť.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), písomne. – (RO) Podľa môjho názoru návrh Komisie predstavuje v zmysle zabezpečenia finančnej pomoci obmedzený počet možností, keďže stanovuje, že iniciatívy by sa mali realizovať výhradne s pomocou regionálnych a globálnych organizácií. Rozumiem príčinám týchto

obmedzení, ale podporujem aktívnu účasť všetkých spoluúčastníkov: spotrebiteľov, výrobcov a taktiež širokej verejnosti.

Je úplnou samozrejmosťou, že poľnohospodárske podmienky sa v jednotlivých krajinách líšia. Nástroj však treba prispôbiť špecifickým miestnym podmienkam s cieľom zjednotiť a usmerňovať trhy. Drobných poľnohospodárov treba chrániť pred vznikom možných dominantných pozícií na trhu.

Predstavenie tohto druhu nástroja je prínosom a pre poľnohospodárov v rozvojových krajinách stimulom. Okrem toho je vhodné v kontexte súčasnej globálnej hospodárskej a finančnej krízy. Rád by som však zdôraznil dôležitosť podmienky, že finančné prostriedky sa pridelia na doplnkovom princípe a že to neuškodí rozvojovej činnosti potrebnej v iných oblastiach. Musíme prísne sledovať záväzky, ktoré sme na seba prevzali. Okrem toho musíme chrániť poľnohospodárov, najmä tých v nových členských štátoch, ktorí sa ešte stále nemôžu tešiť rovnakej podpore, akú majú poľnohospodári v ostatných 15 členských štátoch.

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) Po celé roky odborníci práva na potraviny v OSN, vo Svetovej banke a v Medzinárodnom menovom fonde varovali globálnu verejnosť pred nebezpečenstvom vzniku hladomoru.

V časoch, kedy bohaté západné krajiny spaľujú potraviny, viac ako 850 miliónov ľudí po celom svete hladuje. Každých päť sekúnd zomrie od hladu jedno dieťa mladšie ako desať rokov. Prudký nárast cien potravín každý deň nepriaznivo pôsobí na 2,1 miliardy ľudí na celom svete, pričom mnohí z nich sa snažia prežiť z menej ako 2 USD na deň.

Stále rastúca miera výroby biopalív prispieva k nárastu cien potravín, ktorý má zase značný vplyv na ľudí celého sveta. Ceny potravín na svetovom trhu vyleteli do závrtných výšok, pretože stále viac ornej pôdy sa ponecháva bokom a využíva sa na pestovanie olejnatých rastlín ako surovín na výrobu biopalív (napríklad na výrobu 50 litrov paliva je potrebných 200 kilogramov kukurice, z ktorej by zambijské alebo mexické dieťa mohlo žiť celý rok). Okrem toho niektoré krajiny utrpeli suchom alebo záplavami, ktoré značne znížili úrodnosť.

Podľa môjho názoru by Európska únia mala byť ochotná razantnejšie prispieť k svojim snahám o dosiahnutie rozvojového cieľa tisícročia OSN: do roku 2015 znížiť hladomor vo svete o polovicu.

Vítam iniciatívu Európskej komisie nasmerovať 1 miliardu EUR do oblasti riešenia potravinovej krízy. To umožní zabezpečiť potravinovú pomoc EÚ najviac znevýhodneným ľuďom, aby sa uspokojili ich základné potravinové potreby a aby sa prispelo k zvýšeniu schopnosti rozvojových krajín vyrábať vlastné potraviny.

V súčasnosti sa v Európe pomerne málo motorových palív vyrába z potravinových plodín. Nemali by sme však potraviny určené pre ľudí obetovať čisto v záujme „zelenej energie“. Skôr by sme mali podporovať vedecký výskum s cieľom vyrobiť motorové palivá z alternatívnych zdrojov. To by pomohlo predísť nárastu cien potravín a takisto zabrániť hladomoru a globálnemu otepľovaniu.

Bogusław Rogalski (UEN), písomne. – (PL) Posledné dva roky sme boli svedkami stupňovania poľnohospodárskej výroby a cien potravín. Tieto zmeny najviac pocítili národy v najzložitejšej hospodárskej situácii a krajiny vo vojnovom stave.

Približne 2,1 miliardy ľudí na celom svete musia prežiť z menej ako dvoch dolárov na deň, čo znamená, že na potraviny míňajú približne 50 % svojich príjmov. Títo ľudia sú najviac ohrození chorobami a smrťou v dôsledku rekordných cien ich základných potravín, konkrétne obilnín ako ryža, kukurica a pšenica. To má priamy vplyv na počet hladujúcich ľudí, ktorý len v samotnom roku 2007 vzrástol o ďalších 50 miliónov. Krízu umocňuje aj nepriaznivý vplyv zmeny klímy a nedostatok prírodných zdrojov ako voda a energia.

Súčasťou našej pomoci a snáh riešiť tento veľmi dôležitý problém je potreba investovať finančné prostriedky určené na zlepšenie prístupu k zdrojom poľnohospodárskej výroby a služieb a zvýšenie kapacity poľnohospodárskej výroby s cieľom uspokojiť základné potravinové potreby v rozvojových krajinách.

Európska únia musí tiež zvýšiť svoje výdavky na poľnohospodárstvo, keďže 4 % doposiaľ pridelené rozvojovej politike sú rozhodne príliš málo.

Rovnako dôležitý je návrat k minimálnej regulácii medzinárodných trhov, aby sa zabezpečili dodávky a aspoň relatívna stabilita v záujme všetkých spotrebiteľov a výrobcov na celom svete.

Toomas Savi (ALDE), písomne. – Vítam aktuálnu správu o návrhu nariadenia, ktoré zavádza nástroj rýchlej reakcie na prudký nárast cien potravín v rozvojových krajinách. V tomto roku svetom otriasli viaceré krízy, ktoré si vybrali strašnú daň na najchudobnejších národoch sveta.

Na zlepšenie ich situácie sa navrhovalo vyčlenenie jednej miliardy EUR na obdobie rokov 2008 až 2009, čo je pomerne značná čiastka rozpočtu Európskej únie. Rád by som vám však pripomenul, že väčšinu humanitárnej a rozvojovej pomoci Európskej únie neriadi Komisia, ale členské štáty. Ak by si členské štáty plnili svoje záväzky v súvislosti s rozvojovými cieľmi tisícročia, Komisia by nemusela podnikať takéto kroky.

Pán spravodajca správne poznamenal, že nemôžeme chcieť efektívnejšiu spoločnú politiku bez toho, aby sme zabezpečili viac rozpočtových zdrojov, no členské štáty sa, zdá sa, zdráhajú.

Podľa môjho názoru by členské štáty mali začať spájať svoje zdroje pod záštitou Komisie, aby mohli uplatňovať skutočne účinnú spoločnú humanitárnu a rozvojovú politiku.

Daniel Stroz (GUE/NGL), písomne. – (CS) Pokiaľ ide o správu o nástroji rýchlej reakcie na prudký nárast cien potravín v rozvojových krajinách (A6-0396/2008), som, samozrejme, za jej prijatie, pretože pomoc rozvojovým krajinám je v tomto ohľade nevyhnutná. Zároveň by som ale chcel upozorniť na to, že medzi príčinami krízy uvedenými v správe podľa mňa chýba príčina omnoho dôležitejšia, ako je zvýšená spotreba mäsa v Číne a Indii, či sucho v Austrálii. Pripomínam, že ceny potravín rastú aj v Európskej únii a je viac než jasné, že za neustálym zdražovaním stoja rastúce ceny energií, ktoré v priamej úmere zvyšujú zisky nadnárodných energetických koncernov. Neoliberalizmus, ktorý sa stal modlou všetkých politík Európskej únie, naozaj nevyrieši problém dostatku potravín nikde na svete.

Anna Záborská (PPE-DE), písomne. – (SK) Rekordne vysoké ceny základných potravín, ktoré majú významný vplyv na počet ľudí trpiacich hladom vo svete, sa odvíjajú od viacerých známych príčin. Okrem špecifických pomerov v niektorých krajinách (Čína, India) k nim patria globálne klimatické výkyvy počasia, odklon od pestovania plodín pre konzumáciu k pestovaniu plodín na výrobu biopalív a absolútne nízke svetové zásoby obilia.

V tomto smere považujem za nevyhnutné, aby sa vytvorila jednotná, koordinovaná a účinná reakcia zo strany EÚ. Pozitívne oceňujem návrh EK vytvoriť fond na riešenie potravinovej krízy. A to hlavne v čase, keď sa pri vyšších cenách potravín zvýšili náklady na potravinovú pomoc, ktorú potrebuje stále viac ľudí. Musíme si uvedomiť, že na rozvojovú pomoc používame finančné prostriedky daňových poplatníkov štátov EÚ. Ani prudký nárast potravín v rozvojových krajinách a jeho dôsledky na tých najchudobnejších nás neoprávňujú k zanedbaniu ich efektívnej a transparentnej alokácie. Vidiac nestabilitu režimov vo viacerých rozvojových krajinách, porušovanie demokracie a korupciu som veľmi zdržanlivá k podpore rozpočtu v týchto zemiach. Preferujem podporu projektov a programov, a to určenú v prevažnej miere verejným alebo pološtátnym subjektom, konzorciám alebo združeniam, ktoré ich zastupujú. Už pred dvoma rokmi som navrhovala, a môj návrh bol plénom prijatý, kontrolu a hodnotenie pomoci dvakrát do roka s podpismi EK, miestneho štátneho orgánu a destinátora pomoci.

20. Boj proti daňovým podvodom spojeným s operáciami v rámci Spoločenstva (spoločný systém DPH) – Boj proti daňovým podvodom spojeným s operáciami v rámci Spoločenstva – Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 8/2007 o administratívnej spolupráci v oblasti DPH (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– správa (A6-0448/2008), ktorú predložil pán José Manuel García-Margallo y Marfil v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o návrhu smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH, pokiaľ ide o daňové podvody spojené s dovozom a inými cezhraničnými operáciami (KOM(2008)0147 – C6-0154/2008 – 2008/0058(CNS)),

– správa (A6-0449/2008), ktorú predložil pán José Manuel García-Margallo y Marfil v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o návrhu nariadenia Rady o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu nariadenia (ES) č. 1798/2003 na boj proti daňovým podvodom spojeným s operáciami v rámci Spoločenstva

(KOM(2008) 0147 – C6-0155/2008 – 2008/0059(CNS)) a

– správa (A6-0427/2008), ktorú predložil pán Bert Staes v mene Výboru pre kontrolu rozpočtu, o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 8/2007 o administratívnej spolupráci v oblasti DPH

(2008/2151(INI)).

José Manuel García-Margallo y Marfil, *spravodajca*. – (ES) Vážená pani predsedajúca, musím začať poľutovaním, že tu s nami nie je zodpovedný pán komisár, hoci ma to vlastne neprekvapuje, pretože okolo tejto veci sa robí veľa krik, ktorému ale chýba podstata: počúvame úžasné rétorické vyhlásenia o boji proti podvodom s DPH a máme len málo opatrení, ktorými sa o to máme snažiť.

Oznámenia, ktoré nám pán komisár predstavil, posledné z nich 1. decembra tohto roku, robia mnoho krik pre škody spôsobené daňovými podvodmi, ktoré ovplyvňujú dostatok a rovnosť a spôsobujú deformáciu trhu naozaj veľkými čiastkami peňazí. Podvody s DPH predstavujú ročne 60 až 100 miliárd EUR.

Ako možno podvody zastaviť? Diagnóza stanovená v týchto oznámeniach je tiež všeobecne správna, rétorická a bombastická. Hovorí sa v nich, že boj s podvodmi je zodpovednosťou vnútroštátnych orgánov, ale operácie v prípadoch, kedy dodávateľ a odberateľ nesídlia v rovnakej krajine, si vyžadujú spoluprácu medzi členskými štátmi. Takisto poukazujú na to, že Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 8 uvádza, že táto spolupráca je očividne neuspokojivá, a preto sú potrebné opatrenia. Problém nastáva, keď nám pán komisár začne hovoriť, aký druh opatrení treba prijať. Celkom rozumne hovorí, že existujú dve stratégie: prvá, ktorú nazýva ambicióznou, pozostáva z veľkej reformy dane z pridanej hodnoty a obsahuje buď obrátený systém spoplatnenia, alebo systém zrážky dane so zúčtovacími ústavmi, zatiaľ čo druhou sú, ako pán komisár hovorí, „tradičné opatrenia“.

Z jeho vystúpenia 24. júna tu v pléne sme usúdili, že sa za žiadnych okolností nepomýšľa pustiť do ambicióznej reformy a že by sa obmedzil na „tradičné opatrenia“. Avšak následne, keď tradičné opatrenia popisoval, predložil štyri, ktoré v podstate nie sú zlé. Hovoril o zrušení povinných termínov priznaní k precleniu, o posilnení spolupráce medzi daňovými úradmi, o zavedení spoločnej zodpovednosti, keď odberateľ tovaru k precleniu neprizná, kto mu ho predal, a o zlepšení informácií o platiteľoch DPH. Potom to uzatvoril tým, že ani tieto štyri opatrenia nie sú medzi konkrétnymi opatreniami, ktoré mieni prijať. Dnes prichádza s dvoma navrhovanými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi smernice a nariadenia. Hovorí, že cieľom prvého je skrátiť dobu na podanie priznania, ktoré platitelia DPH musia predložiť, z troch na jeden mesiac, a že cieľom druhého je skrátiť dobu na odovzdanie informácií členskému štátu, ktorý musí zaúčtovať daň, z troch na jeden mesiac. Bodka. To je všetko, čo návrh stanovuje.

Výbor pre hospodárske a menové veci sa pokúsil tento skutočne nudný príbeh trochu okoreniť a predložili sme nasledovné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Schválili sme pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý podporuje malé a stredné podniky. Jeho cieľom je zosúladiť boj proti daňovým podvodom a zjednodušenie administratívneho zaťaženia malých podnikov, ku ktorému sa tento Parlament a EÚ ako celok zaviazali. Preto hovoríme, že Komisia musí v krátkom čase, do dvoch rokov, predložiť správu o tom, ako sa tieto opatrenia plnili, aký mali vplyv na administratívne náklady podnikov a do akej miery boli užitočné v boji proti daňovým podvodom.

Taktiež zdôrazňujeme, že Komisia by mala byť aktívnejšia, ako bola v procese prípravy právnych predpisov. Mala by zastávať výraznejšiu vedúcu úlohu. Vyzývame ju, aby centralizovala údaje poskytnuté príslušnými členskými štátmi, zostavila príručku najlepších postupov, aby daňové úrady mohli lepšie plniť svoju funkciu, a vyvinula ukazovatele, pomocou ktorých by nám znázornila, ktoré oblasti sú rizikové a ktoré nie, a povedala, kto dodržiava podmienky a kto nie. A napokon, s cieľom uľahčiť sledovanie podvodníkov pripravujeme register osôb, ktoré sa nemôžu dopustiť podvodu s daňami prostredníctvom zakladania spoločností.

Je mi ľúto, že pán komisár na naše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy nemôže reagovať.

Bart Staes, *spravodajca*. – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, daňové podvody a podvody s DPH sú trestné činy. Možno sú to administratívne podvody, ale jednako sú to podvody a niekedy súvisia s organizovaným zločinom.

Čo hovoria príslušné čísla? Pretože tie sú stále zaujímavé. V roku 2007 pán komisár Kovács odhadoval celkovú daňovú spreneveru na dva až dvaaplnásobok európskeho rozpočtu alebo čiastku medzi 200 až 250 miliardami EUR. Podiel podvodov s DPH sa odhaduje na 40 miliárd EUR. Tieto čísla sú pritom pravdepodobne veľmi podhodnotené, pretože Dvor audítorov odhadol stratu príjmov z DPH v roku 2005 na 17 miliárd EUR v Nemecku a 18,2 miliardy EUR v Spojenom kráľovstve, čo celkovo tvorí viac ako 35-miliardovú stratu z príjmov z DPH.

Preto by sme mali privítať, že Komisia financuje štúdiu, že táto štúdia prebieha a že jej výsledky sa zverejnia, takže budeme vidieť skutočný rozsah problému.

V súvislosti s politikou existujú dva základné problémy. Predovšetkým sa musí zlepšiť spolupráca medzi vnútroštátnymi daňovými úradmi a po druhé, naozaj by sme sa mali usilovať o kratšie termíny pre získavanie a výmenu informácií správnych orgánov členských štátov, aby sa mohli spracovať omnoho rýchlejšie.

Moja správa analyzuje najmä prieskum Dvora audítorov o podvodoch s DPH. Dvor audítorov robil kontroly v siedmich členských štátoch: vo Francúzsku, v Taliansku, Luxembursku, Holandsku, Poľsku, Slovinsku a Spojenom kráľovstve. Tieto štáty dobre spolupracovali. Nemecko však akúkoľvek spoluprácu odmietlo. V septembri začala Komisia proti Nemecku konanie o porušení práva. Musím povedať, pán komisár, že to podporujem.

Dvor audítorov konštatoval, že v niektorých členských štátoch úplne chýbajú základné podmienky účinnej spolupráce v oblasti kontroly tejto formy podvodu. Môj pomocný spravodajca poukázal na to, že trvá viac ako tri mesiace, kým sa žiadosti o informácie začnú vybavovať. To je skutočne neospravedlniteľné, pretože proti týmto zločinom by sa malo bojovať v reálnom čase. Vnútorná organizácia štátov sa však tiež dostala pod palbu. Predovšetkým Holandsko a Nemecko zaostávajú za požadovaným stavom. Okrem toho úplne chýbajú dostatočne silné kontrolné mechanizmy.

Zostáva pre mňa záhadou, prečo členské štáty odmietajú zaujať pevné stanovisko napriek tomu, že vedia, že na daniach prichádzajú o miliardy. Tomu naozaj nerozumiem. Voľný pohyb zločincov je skutočnosťou. Zjednotená Európa v boji proti daňovým podvodom ostáva vo veľkej miere ilúziou.

Máme však aj dobré správy. Môj členský štát, Belgicko, založil sieť Eurocanet (European Carousel Network), ktorá zabezpečuje spontánnu výmenu informácií. Jej účinnosť je však obmedzená, pretože do spolupráce sa zapojilo len 24 členských štátov a tri veľké členské štáty, Nemecko, Taliansko a Spojené kráľovstvo, sa na nej nepodieľajú.

Stretnutie Rady Ecofin zo 7. októbra uviedlo nový mechanizmus, konkrétne mechanizmus Eurofisc, ktorý zlepši spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti kontroly podvodov s DPH. Podľa môjho názoru to je rozumná iniciatíva, ale na hodnote pridá len vtedy, ak sa do nej zapoja všetky členské štáty a ak bude viac ako len medzivládnu spoluprácou. Som presvedčený, že Komisia by sa do tejto novej iniciatívy mala zapojiť. V každom prípade by sa mohla zúčastniť a dokonca prevziať koordinačnú funkciu.

A nakoniec, myslím si, že by sme mali oveľa užšie spolupracovať aj v oblasti súdnictva. Všetky existujúce prekážky vo vnútroštátnom práve pre cezhraničné trestné stíhanie by sa mali bezodkladne odstrániť. Do svojej správy som zahrnul aj zoznam potrebných opatrení. Rád by som od Komisie dostal odpoveď alebo reakciu a ľutujem, že Rada nie je prítomná, pretože nakoniec je ona tá, ktorá bude musieť v tejto oblasti konať.

Louis Michel, člen Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, rád by som poďakoval Európskemu parlamentu a najmä spravodajcom páňovi Garcíovi-Margallovi y Marfilovi a páňovi Staesovi za konštruktívne správy, ktoré predložili v citlivej téme boja proti podvodom s DPH v Európskej únii, predovšetkým v súvislosti s prvým konkrétnym návrhom Komisie v tejto oblasti.

Dnes sme svedkami zlomového momentu v uplatňovaní našej stratégie boja proti podvodom s DPH. Tri správy, ktoré má Parlament zajtra prijať, obsahujú niekoľko odporúčaní na zlepšenie boja proti podvodom a odrážajú naše stanovisko k prvému z dlhého radu opatrení.

Komisia prijala 1. decembra vyhlásenie s opatreniami, ktoré predstaví v nasledujúcich mesiacoch, a prvú smernicu, ktorá obsahuje niektoré z týchto opatrení. Plánované návrhy reagujú aj na obavy a odporúčania, ktoré v správe vyjadril pán Staes.

Opatrenia, ktoré Komisia plánuje prijať, možno rozdeliť do troch kategórií:

Prvá zahŕňa opatrenia, ktoré majú zabrániť podvodom s DPH. Jedno z nich spočíva v zavedení minimálnych noriem pre registráciu a zrušenie registrácie vo vnútroštátnych databázach, aby sa zlepšila spoľahlivosť a porovnateľnosť informácií, ktoré obsahujú.

Plánujú sa zlepšenia postupu na získavanie elektronického potvrdenia čísel DPH podnikateľov a príslušných mien a adries, aby sa dodávateľom zabezpečila väčšia právna istota.

Nakoniec Komisia navrhuje zjednodušenie pravidiel fakturácie a racionalizáciu pravidiel zdaniteľnosti, aby sa zaručilo lepšie používanie. Tento krok uľahčí kontrolu.

Druhá kategória súvisí s opatreniami, ktoré majú zvýšiť efektivitu daňových úradov s cieľom odhaľovať podvody s DPH. Do tejto kategórie patrí opatrenie skracujúce lehoty, s ktorým sa v dvoch správach zaoberá pán García-Margallo y Marfil. Aby sa zlepšilo odhaľovanie podvodov, je potrebné zabezpečiť lepšie monitorovanie oslobodzovania od DPH na dovoz, ako Komisia navrhla minulý pondelok, a rozšíriť rozsah informácií, ktoré členské štáty musia sprístupniť daňovým úradom ostatných členských štátov prostredníctvom automatizovaného prístupu do svojich databáz.

A napokon, ako ste uviedli, táto kategória zahŕňa aj vytvorenie európskej siete známej ako Eurofisc. Európska sieť má zlepšiť operačnú spoluprácu medzi členskými štátmi v boji proti podvodom s DPH na základe modelu siete Eurocanet, ktorú založila belgická daňová správa a ktorú podporuje Komisia aj Európsky úrad pre boj proti podvodom.

Tretia kategória obsahuje opatrenia, ktoré majú posilniť spôsobilosť daňových úradov v súvislosti s ukladaním a vyberaním daní. Tieto zahŕňajú predovšetkým opatrenie, ktoré presne uvádza prípady, kedy dodávateľ a odberateľ, ktorí uskutočňujú cezhraničné transakcie, spoločne nesú zodpovednosť za platenie dane. To má nepochybne posilniť právny rámec, ktorý riadi cezhraničné vyberanie daní.

A napokon zahŕňajú opatrenie, ktoré má zaviesť spoločnú zodpovednosť medzi členskými štátmi s cieľom ochrániť celkové daňové príjmy.

Komisia si všimla, že Parlament prejavuje pretrvávajúci záujem o zabezpečenie ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva, keďže podvody s DPH majú vplyv aj na vlastné zdroje európskeho rozpočtu.

Vítam podporu návrhu nariadenia o vzájomnej administratívnej pomoci v boji proti podvodom a predovšetkým proti podvodom s DPH.

Komisia taktiež víta žiadosť Parlamentu adresovanú Rade, aby pokračovala v rokovaní o tomto návrhu, čím sa vytvorí podrobný rámec, ktorý Komisii a Európskemu úradu pre boj proti podvodom umožní poskytnúť členským štátom operačnú podporu a informácie ako súčasť boja proti podvodom s DPH.

Pozitívne stanovisko, ktoré Parlament vyjadril v návrhu správy o skracovaní lehôt, a rýchly postup prác v tejto veci v Rade naznačujú ďalšie významné návrhy, ktoré Komisia prijme v blízkej budúcnosti.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, *spravodajkyňa Výboru pre právne veci požiadaného o stanovisko*. – (PL) Vážená pani predsedajúca, boj proti podvodom, doteraz najmä v rámci pôsobnosti členských štátov, je problém, ktorý nemožno riešiť len na vnútroštátnej úrovni. Boj proti daňovým podvodom musí zahŕňať užšiu spoluprácu medzi správnymi úradmi členských štátov, ako aj spoluprácu s Komisiou.

Návrhy na smernicu a nariadenie, ktoré sú predmetom návrhu, pochádzajú z odporúčaní Rady Ecofin z júna roku 2007 len sčasti. Hlavným cieľom navrhovaných zmien je urýchlenie zhromažďovania a výmeny informácií o postupoch v rámci Spoločenstva štandardizáciou postupov a skrátením lehoty pre daňové priznania z transakcií v rámci Spoločenstva a časového limitu na výmenu informácií o týchto transakciách medzi členskými štátmi na jeden mesiac.

Harmonizácia požiadaviek DPH zaistí účinnú kontrolu poskytovaných informácií. Požiadavka, aby členské štáty prijímali elektronicky podané priznania DPH, proces výrazne zjednoduší.

Navrhované legislatívne nástroje nie sú ničím iným ako prvým krokom k uvedeniu návrhov Rady Ecofin do praxe. Nemáme ešte podrobné hodnotenie vplyvu nových formálnych požiadaviek na poskytovateľov služieb a bolo by vhodné pripraviť osobitnú správu, ktorá by sa týmto problémom zaoberala, predovšetkým preto, že to súvisí s administratívnymi nákladmi, ktoré nesú daňoví poplatníci a správne orgány, a s efektivitou boja proti daňovým podvodom.

Majúc na pamäti oprávnenú kritiku Dvora audítorov v súvislosti s nedostatkom administratívnej spolupráce v tejto oblasti by Európska komisia mala zväziť väčšiu angažovanosť, predovšetkým pokiaľ ide o prípravu analýz a vytváranie dobrých modelov.

Gabriele Stauner, *v mene skupiny PPE-DE*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, približne 2,25 % hrubého domáceho produktu EÚ, v číslach približne 200 miliárd EUR, sa ročne – ako už spomenul pán Staes – stráca daňovými únikmi DPH, obchádzaním platenia DPH a podvodmi s DPH. To sú fakty, na ktorých sa správa pána Staesa zakladá plný právom.

Z odpovedí na päť písomných otázok k tejto téme, ktoré som predložila Rade a Komisii – mimochodom, tiež mi je ľúto, že Rada je zastúpená tak riedko – okrem iného vyplynulo, že v roku 2005 sa len v samotnom

Nemecku straty na DPH vyšplhali do výšky 17 miliárd EUR a v Spojenom kráľovstve na 18 miliárd. Tieto čísla každému jasne ukazujú, že v národnom hospodárstve dochádza k značným škodám a že to čo najskôr treba zastaviť.

Ako to však môžeme dosiahnuť? Odpoveď doteraz znela – podľa Dvora audítorov, ktorý sa týmto problémom zaoberal v osobitnej správe – spoluprácou medzi zodpovednými vnútroštátnymi správnymi orgánmi. Práve tá ale v posledných rokoch vôbec nefungovala!

Zase sa raz Európania ocitli v situácii, kedy sa snažia o dosiahnutie dobre mieneného cieľa, ale kričia hop, kým ešte nepreskočili. A hop sa v tomto prípade kričí na členské štáty, ktoré nie sú schopné pomocou administratívnych opatrení obmedziť medzinárodné podvody s DPH.

Následne vznikajú napríklad veľké nevysvetlené rozdiely v číslach medzi predloženými požiadavkami na informácie a splnenými a zodpovedanými požiadavkami. Zrkadlové rozdiely v štatistike o obchode v rámci Spoločenstva, ktoré Komisia uviedla v odpovedi na moju písomnú otázku zo 6. mája, ktoré v roku 2007 predsa len ešte narástli na kráľovskú sumu 77 miliárd EUR, môžu tiež byť znakom podvodov s DPH. Využijem túto príležitosť na to, aby som sa opýtala Komisie, kedy nám predloží výsledky štúdie.

Vladimír Maňka, v mene skupiny PSE. – (SK) Kolegovia, predstavte si, že by v Európskej únii neexistovali daňové podvody. Ak by sme takto získané finančné prostriedky rozdelili spravodlivo, každý občan Európskej únie vrátane detí a dôchodcov by mal v peňaženke o 500 EUR ročne viac.

Žiadna krajina nedokáže proti daňovým podvodom bojovať efektívne, ak to bude robiť osamotene. Medzinárodná spolupráca je nutná hlavne v oblasti DPH, kde súčasný systém komplikuje sledovanie transakcií v rámci Európskej únie. Jedným z riešení s dlhodobým pozitívnym efektom v boji proti daňovým podvodom je vytvorenie systému DPH, podľa ktorého by transakcie medzi členskými štátmi boli zdaňované sadzbou, ktorá nebude nulová. Nulovú sadzbu v prípade exportu tovaru zneužívajú podvodníci a zločinecké skupiny, ktoré napríklad roztáčajú neexistujúce obchody a miliardy EUR si podvodne vyťahujú zo štátnych rozpočtov.

Aj dnešné dlhé lehoty na podávanie daňových priznaní vytvárajú priestor na spáchanie takýchto daňových podvodov. Správa o návrhu smernice, o ktorej diskutujeme, predstavuje urýchlenie výmeny informácií potrebných na boj proti daňovým podvodom. Aj preto krátime na jeden mesiac lehotu na podávanie daňových priznaní pri operáciách v rámci Spoločenstva.

Systém DPH vytvorený v roku 1993 je len prechodným systémom. Verím, že Komisia na začiatku budúceho volebného obdobia predloží ambicioznejšie opatrenia, ktoré budú riešiť definitívnu a komplexnú reformu DPH. Aj dočasnosť dnešného systému je jeden z dôvodov, prečo v mojom pozmeňujúcom návrhu, ktorý výbor odsúhlasil, žiadam, aby Komisia vyhodnotila vplyv prijatých opatrení o tri roky skôr, ako bol pôvodný pozmeňujúci návrh. Aby sa nám nestalo, že systém budeme vyhodnocovať v čase, keď už nebude platiť.

Na záver by som rád poďakoval a zablahoželal spravodajcovi k vyváženej správe. Návrh umožňuje včas reagovať na daňový podvod. Na strane druhej je pozitívne, že aj podnikatelia sa vyjadrili, že administratívna záťaž bude len minimálna.

Miguel Portas, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Vážená pani predsedajúca, keď Dvor audítorov hovorí, že rozsah podvodov s DPH by mohol byť väčší než celkový rozpočet Spoločenstva, a pán Staes tvrdí, že toto číslo je viac ako dvojnásobné, je diskusia o týchto správach úplne oprávnená. Predovšetkým je zrejmé, že členské štáty musia podporiť vytvorenie registra fyzických osôb, ktoré na daňové podvody používajú fiktívne spoločnosti. Tiež podporujem návrhy pána Staesa.

Z toho vyplýva, že hlavným problémom v súvislosti s daňovými podvodmi v Európe nie je vyhýbanie sa plateniu DPH, pretože existuje druh legálnych daňových podvodov, ktoré sú povolené vládami vo forme zahraničných finančných centier. Práve v týchto centrách sa perú peniaze získané kriminálnou činnosťou a legálne peňažné prostriedky sa kriminalizujú. Ak peniaze z našich daní končia použité na pomoc bankám a bankárom, potom je koniec daňových rajov pre Európu v blízkej budúcnosti ojazdnou skúškou odvahy. Tak nás budú súdiť a stále sme na svetelné roky vzdialení od toho, čo je v súvislosti s daňovými podvodmi potrebné.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Vážená pani predsedajúca, ctený Parlament a hostia. Je nepochybné, že daňové podvody vyvolávajú značné narušenie hospodárskej súťaže, fungovania vnútorného trhu a znižujú príjmy verejných financií. Dôvodová správa nie úplne presvedčivo uvádza, že navrhované opatrenie výlučne zamerané na rýchlejší zber a výmenu informácií súvisiacich s operáciami v rámci Európskej únie nebude predstavovať pre podnikateľskú sféru významnú záťaž.

Dôvodová správa Komisie zároveň pripúšťa pochybnosti podnikateľskej sféry o schopnosti daňových správnych orgánov využiť poskytnuté informácie. Tieto pochybnosti správa nijako nevyvrátila. Niekde však s opatreniami zameranými na boj proti daňovým podvodom je potrebné začať. Pravdepodobne až prax ukáže, či navrhované opatrenie zaberie, alebo bude znamenať len ďalšiu administratívnu záťaž pre podnikateľskú sféru.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, rád by som správu aj samotný problém zvážil najprv z hľadiska podvodu, po druhé z hľadiska rozpočtovej straty a po tretie z hľadiska narušenia obchodnej konkurencieschopnosti, pretože daňové podvody narušajú zásady spravodlivej hospodárskej súťaže.

Rád by som vyjadril mimoriadne uznanie pánovi spravodajcovi Staesovi, ktorý pripravil vynikajúcu správu. Je to jedna z mála správ, ktoré neuvádzajú len čiastky, ale aj názvy členských štátov, v ktorých sa nezrovnalosti vyskytujú. Rád by som vyjadril vďaka aj Dvoru audítorov, ktorý vyzdvihol dve hlavné skupiny dôvodov. Po prvé sú to príčiny spojené s členskými štátmi, ktoré by sme mohli interpretovať ako druh pasivity zo strany Rady alebo nečinnosť zo strany členských štátov, ktoré by mohli k riešeniu problému významne prispieť, ak by podnikli zdanlivo jednoduché kroky, ako je rýchla výmena informácií, spoľahlivá výmena informácií a preukázanie vôle rozpoznať a odstrániť príčiny existujúcej situácie.

Potom existuje druhá dôležitá otázka, ktorej sa v prejave pána komisára nedostalo dostatočnej pozornosti: čo môže Komisia spolu s podriadenými agentúrami typu Generálneho riaditeľstva pre dane a colnú úniu a Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) naozaj urobiť namiesto podávania často byrokratických vysvetlení v zmysle, že akokoľvek sa snažíme, zatiaľ to neprinieslo žiadne výsledky?

Louis Michel, člen Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, rád by som vám poďakoval za postrehy a názory, ktoré ste počas rozpravy predniesli.

Komisia vo svojich súčasných a budúcich legislatívnych návrhoch zohľadní návrhy Európskeho parlamentu.

Som rád, že názory Európskeho parlamentu v súvislosti s opatreniami na zlepšenie boja proti podvodom s DPH v rámci Európskej únie sa približujú názorom Komisie. Teší ma predovšetkým rozšírená podpora hlavného cieľa prvého konkrétneho návrhu Komisie, a to urýchlenia zhromažďovania a výmeny informácií týkajúcich sa transakcií v rámci Spoločenstva do januára 2010.

Hovorili sme o hodnotení vplyvu. Komisia preskúmala vplyvy na obchodné náklady. Zdá sa, že tieto náklady sú obmedzené. Komisia je pripravená vypracovať hodnotiacu správu, aby sa skutočné účinky preskúmali presnejšie. Predbežné výsledky súčasného hodnotenia, na ktoré sa odvolávate, vážená pani Staunerová, budú známe v priebehu nadchádzajúcich týždňov a potom sa potvrdia v spolupráci s členskými štátmi.

Ako mi bolo povedané, Komisia môže prijať iba pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 4 a 7 správy...

Nemôžete teda prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 4 a 7 správy?

My skutočne môžeme prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 4 a 7 správy pána Garcíu-Margalla y Marfila.

Ospravedlňujem sa za konanie týmto spôsobom, ale ja nie som, ako si všimnete a ako viete, komisár zodpovedný za túto vec, a preto som v týchto otázkach, ktoré sú pre mňa mimoriadne náročné, omnoho menej sčítaný ako v iných.

José Manuel García-Margallo y Marfil, spravodajca. – (ES) Verte mi, pán komisár Michel, oceňujem vašu láskavosť, že ste tu dnes s nami a zaoberáte sa témami, ktoré sú náročné vlastne pre kohokoľvek.

Komisia žiadala, aby sme boli pohotoví, a my sme reagovali rýchlo. Výbor pre právne veci vydal svoje stanovisko načas a Výbor pre hospodárske a menové veci schválil správu, o ktorej dnes diskutujeme, v nezvyčajnom prejave jednomyselnosti.

Pán komisár, z poznámok, ktoré vám pripravil Výbor pre menové veci, ste nám prečítali návrhy, ktoré Rada prijala 1. decembra. Jej návrhy však nie sú práve tie, o ktorých tu teraz diskutujeme. Diskutujeme o niečom inom. Neprekvapuje ma, že nám povedali, čo zamýšľajú urobiť, pretože toho, čo už spravili, je – ako som už predtým povedal – málo.

Entuziazmus Komisie ani Rady sa nevyrovná rýchlosti, akou Parlament reagoval na túto naozaj dôležitú otázku, ako už páni poslanci poznamenali.

Veľmi významný predseda výboru kedysi povedal, že od Komisie očakáva *'de l'audace, encore de l'audace et toujours de l'audace'* – odvahu, viac odvahy a vždy len odvahu. Komisia má v legislatívnych iniciatívach monopolné postavenie a tento Parlament to tak aj chcel, ale mať monopolné postavenie znamená, že iniciatívy treba predkladať a navrhovať odvážne a smelo, bez váhania zo strachu, že Rada ich nemusí prijať.

Iniciatívy treba predkladať, treba ich presadzovať a bojovať za ne, a Rada sa bude musieť zodpovedať Komisii a Parlamentu, ak tieto návrhy nebudú úspešné. To však nie je náš prípad. Vo svojom prejave som popísal príbeh upadajúcej ambície od úplného návrhu až po obvyklé opatrenia, po balík opatrení, z ktorých sa vyberú len dve, tie najmiernejšie.

Som vďačný pánovi Michelovi a chcel by som ho požiadať, aby odovzdal zodpovednému komisárovi moje poďakovanie za prijatie niekoľkých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ale som skutočne znechutený našou diskusiou.

Bart Staes, spravodajca. – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, môžem len súhlasiť s tým, čo povedal pán García-Margallo y Marfil. Myslím, že obidve správy, vlastne tri správy, ktoré tu máme, a spôsob, akým boli prijaté Výborom pre hospodárske a menové veci na jednej strane a Výborom pre kontrolu rozpočtu na strane druhej, ukazuje vysokú mieru odhodlania – odhodlania nebrať vec na ľahkú váhu.

V hre je veľké množstvo peňazí. Predstavte si, že by sme mohli získať späť čo i len štvrtinu tých peňazí. Už by sme mali v členských štátoch a v Európskej únii rezervu 60 miliárd EUR. Tieto peniaze potrebujeme. Pán Verheugen, ktorý tu dnes je, vie, že má dôležitú úlohu. Vieme teda, za čo bojujeme. Bojujeme aj proti nespravodlivosti a bezpráviu. Veď napokon, tí, ktorí neplatia dane, ktorí sa snažia ich neplatiť, prejavujú spoločensky škodlivé správanie. Preto je to niečo, čo si vyžaduje odhodlanie tohto Parlamentu.

Rád by som pánovi komisárovi Michelovi povedal, že rozumiem jeho reakcii. Má svoje vlastné právomoci. Je tu, aby zastúpil niekoho iného, a rozumiem, že odpoveď jednoducho len číta. To nie je problém. Vezmem si jeho text so sebou a budeme s ním pracovať.

Rád by som však Komisiu požiadal, aby sa štúdia o rozsahu podvodov, ktorá by mala byť hotová do konca tohto roka, neprediskutovala len s členskými štátmi, ale aby ju predložila aj Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre kontrolu rozpočtu, aby sme mohli zahrnúť aj niekoľko ďalších aspektov.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 4. decembra 2008 o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), písomne. – (RO) Príslušná správa je veľmi dôležitá vzhľadom na skutočnosť, že zavádza mechanizmus zameraný na odstránenie alebo obmedzenie príležitostí na spreneveru rozpočtu prostredníctvom podvodných transakcií v rámci Spoločenstva, ktoré podliehajú DPH.

V súčasnosti sa ročné straty, ktoré vznikajú v dôsledku fiktívnych transakcií „chýbajúcich obchodníkov“, odhadujú na 100 miliónov EUR (16 % skutočných zdrojov EÚ).

Skrátenie lehôt na získavanie a výmenu informácií medzi daňovými úradmi členských štátov môže pomôcť zlepšiť sledovanie transakcií tohto druhu.

Podľa schváleného pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu k príslušnej správe, ktorý predložila Komisia, budú daňové úrady členských štátov napojené na spoločnú databázu, v ktorej sa budú zaznamenávať podrobnosti o fyzických osobách stojacich za „chýbajúcimi obchodníkmi“ zodpovednými za podvodné transakcie tohto druhu.

Týchto obchodníkov to odradí od pokračovania v zakladaní ďalších spoločností kdekoľvek v Európskej únii a nielen v jednom členskom štáte, ako je to teraz. Dosiahneme to tým, že sa budú identifikovať v reálnom čase, keď v databáze prebehne kontrola, a aj vďaka tomu, že informácie sa budú posilať do obchodného registra, pre ktorý sme vytvorili aplikáciu registrácie novej spoločnosti.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), písomne. – (PL) Keďže mám slovo v diskusii venovanej boju proti daňovým podvodom, chcel by som vašu pozornosť upriamiť na nasledujúce problémy. Strata príjmu spôsobená podvodmi s DPH je v rôznych členských štátoch mimoriadne vysoká a každým rokom rastie. Napríklad v Nemecku predstavovala táto strata v roku 2005 približne 17 miliárd EUR a v Spojenom kráľovstve v daňovom roku 2005 – 2006 viac ako 18 miliárd EUR.

Napriek tomu, že Európska únia predstavila mnoho iniciatív na boj proti podvodom s DPH, ako napríklad Eurocanet (sieť na výmenu informácií o spoločnostiach podozrivých z páchania podvodov s DPH, ktorá ale, bohužiaľ, nezahŕňa Nemecko, Spojené kráľovstvo alebo Taliansko), a napriek práci inštitúcií ako Europol, Eurojust a OLAF tieto straty každým rokom výrazne narastajú.

Za týchto okolností by sme mali upustiť od krokov, ktoré vedú k vytváraniu nových medzivládnych agentúr, a namiesto toho by sme mali posilniť postavenie Európskej komisie ako hlavného sprostredkovateľa administratívnej spolupráce medzi jednotlivými členskými štátmi, ktoré sa zapájajú do boja proti podvodom s DPH. Preto je prinajmenšom diskutabilné, či by sme mali vytvárať nový mechanizmus, Eurofisc, koncipovaný ako nová decentralizovaná sieť, do ktorej by sa členské štáty zapájali na princípe dobrovoľnosti.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Správa o boji proti daňovým podvodom v súvislosti s transakciami v rámci Spoločenstva je veľmi významným právnym aktom.

Daňové podvody prerastajú do útoku na zásadu spravodlivého a transparentného zdaňovania. Podkopávajú základy, na ktorých Únia funguje. Menej peňazí do rozpočtu Únie znamená, že nedokážeme naplno realizovať jej jednotlivé politiky.

Boj proti daňovým podvodom patrí prevažne do kompetencie členských štátov. Nemali by však konať osamotene. Pociťujeme jasnú potrebu koordinovať prácu na úrovni Spoločenstva a posilniť spoluprácu medzi vnútroštátnymi správnymi orgánmi členských štátov a Európskou komisiou.

Reforma DPH je dlhodobý a časovo náročný proces. Príslušná správa preto uvádza, že by sme mali použiť tradičné zdroje. To si vyžaduje zmeny v právnych predpisoch v oblasti zodpovednosti daňových poplatníkov v prípadoch, ak nevyhnutné dokumenty nie sú predložené načas alebo sú nesprávne. Ďalšie zmeny zahŕňajú skrátenie času na získavanie informácií a rýchlu opravu chybných údajov spolu so zrýchlením výmeny informácií spojených s transakciami v rámci Spoločenstva.

21. Vykonávanie nariadenia REACH (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o fáze predbežnej registrácie postupne zavádzaných látok podľa nariadenia REACH (O-0131/2008) – (B6-0490/2008).

Guido Sacconi, autor. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, nebudem vás oberať o veľa času, pretože toto je dobre známa téma. Hovoríme o predbežnej registrácii chemických látok, o predbežnej, v podstate prvej fáze vykonávania nariadenia REACH, ktorá je veľmi dôležitá. Spoločnostiam ponúka možnosť uplatniť si právo používať prechodný režim, inými slovami, rozvrhnúť čas určený na registráciu látok. Je to náročnejší postup, ktorý však predovšetkým, a to je dôležitejšie, môže viesť k vytvoreniu skupín spoločností, ktoré budú používať spoločné údaje. To znamená, že výrobcovia tej istej látky môžu tieto údaje prezentovať spoločne.

Ako všetci vieme, dostali sme informácie v tom zmysle, že v porovnaní s počiatočnými odhadmi, na ktorých sa systém REACH zakladal, je počet predbežných registrácií nielen vysoký, ale vlastne omnoho vyšší, než sa predpokladalo. Hovorili sme o niekoľko sto tisícoch, ale počet látok, ktoré boli predbežne zaregistrované, a pán komisár nám určite povie presné údaje, pravdepodobne prekročil hranicu milióna. To predstavuje problém a zároveň nastoľuje množstvo otázok o príčine tejto explózie, alebo ak chcete, tohto fenoménu, ktorý by mohol byť dokonca pozitívnym javom. Hlavná vec, ktorú vieme, je, že táto lavína údajov, hoci stále len predbežných základných informácií, tvrdo preverila schopnosť novovytvorenej Európskej chemickej agentúry v Helsinkách poradiť si s nimi.

Naša otázka teda znie presne takto: chceme vedieť, ako sa tieto problémy riešili, aká štruktúra sa uplatnila v prípadoch problémov spoločností, ktoré sa pre nedostatok času obávali, že nebudú schopné dodržať konečný termín. Termín na odovzdanie týchto predbežných registrácií vypršal 1. decembra o polnoci. Chceli by sme tiež vedieť, aká je analýza a počiatočné hodnotenie tohto fenoménu Komisiou a aké problémy môže spôsobiť v ďalšej fáze vykonávania tohto nariadenia.

John Bowis, autor. – Vážená pani predsedajúca, rovnako ako pán Guido Sacconi môžem byť naozaj stručný. Toto bola možno najväčšia dokumentácia, s akou bol Parlament oboznámený za posledných niekoľko rokov. Je to jedna z najväčších operácií, do ktorých sa pustil, a je kľúčová z hľadiska zdravia a bezpečnosti ľudí, pretože zaobchádzajú s chemickými látkami, ktoré môžu byť nebezpečné alebo rizikové, používajú ich a konzumujú, a preto si táto otázka vyžaduje veľkú pozornosť.

Preto sme vytvorili nariadenie REACH. Preto sme zaviedli postup predbežnej registrácie a následne autorizačný postup. Preto sme znepokojení, keď počujeme, že narastá do takých rozmerov, že túto novovytvorenú agentúru takmer pohlcuje.

Pán Guido Sacconi povedal, že si nie je istý počtom predbežných registrácií, ale mohlo by ich byť viac ako milión. Ja vám môžem povedať, že 1. decembra, keď sa proces uzatvoril, prekročilo toto číslo dva milióny. Bolo to 2 212 129 registrácií zo 65 655 spoločností. Taký je rozsah toho, čo sa stalo.

Otázka znie: prečo tak veľa? Odpoveď je, domnievam sa, že mnohým firmám poradili, aby podnikli preventívne opatrenia pre prípad, že by neskôr museli prejsť omnoho drahšími postupmi.

Potom ale otázka znie: bola Komisia v septembri, keď sme na to prvýkrát boli upozornení, schopná zakročiť a poskytnúť podporu? Verí Komisia, že teraz bude postup registrácie primeraný, a aké kroky podnikne, aby zabezpečila hladký a efektívny priebeh zvyšných postupov agentúry?

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, rád by som poďakoval pánovi Sacconimu a ostatným autorom, pretože ich otázka mi poskytuje príležitosť informovať Európsky parlament o naozaj ohromujúcich výsledkoch postupu predbežných registrácií v rámci nariadenia REACH. Predbežná registrácia chemických látok dostupných na trhu EÚ je prvým postupom v rámci nariadenia REACH. Predstavuje predbežnú podmienku na predĺžené registračné lehoty pre spoločnosti, ktoré sa potom predlžia do roku 2018.

Obdobie predbežných registrácií stanovené v nariadení REACH sa začalo 1. júna 2008 a skončilo 1. decembra 2008, teda po šiestich mesiacoch. Pri prijímaní nariadenia sme predpokladali, že budeme musieť počítať s registráciou približne 200 000 chemických látok. V skutočnosti sme do konca obdobia predbežných registrácií zaznamenali presne 2 236 625 registrácií. Niekoľko tisíc hromadných žiadostí sa momentálne stále vybavuje, takže ich počet môže ešte podstatne stúpnuť.

Konečné číslo nám agentúra oznámi v polovici decembra. Samozrejme sme sa tiež pýtali, ako je to možné, že odhady, ktoré boli základom našich právnych predpisov, boli desaťnásobne prekročené. Jednoduchou odpoveďou je práve dôvod, prečo sme REACH vyvinuli: pretože sme jednoducho nevedeli – pretože nikto presne nevedel – koľko látok vôbec existuje.

Ukázalo sa, že všetci zúčastnení podcenili rozsah úlohy. Odhady sa robili na základe všetkých údajov dostupných z členských štátov a priemyslu. Samozrejme, spočiatku viedli k problémom, keďže sa ukázalo, že pracovné hypotézy boli nesprávne. Nedalo sa tomu vyhnúť. Podľa nariadenia REACH bolo úlohou agentúry v Helsinkách vytvoriť formát predbežnej registrácie a dať ho voľne k dispozícii na svojej internetovej stránke. Systém REACH IT a príslušný formát na predbežnú registráciu daných látok bol spoločnostiam k dispozícii načas, od 1. júna tohto roku.

V priebehu októbra a novembra spoločnosti Komisiu informovali, že systém REACH IT prevádzkovaný agentúrou pracuje s obmedzeniami a v určitých časoch nefunguje vôbec.

Komisia následne prácu agentúry veľmi pozorne monitorovala a diskutovala s ňou o vylepšeniach softvéru a dokonca o núdzovom pláne. Počas celého obdobia predbežných registrácií agentúra usilovne pracovala na zlepšení výkonu a účinnosti systému IT. Vzhľadom na prudký nárast počtu predbežných registrácií v posledných týždňoch – až na 100 000 predbežných registrácií v jediný deň – agentúra zaviedla prídavné technické opatrenia a zvýšila kapacitu.

Tieto zmeny umožnili zvýšiť dostupnosť a rýchlosť systému. Napriek tomu sa počas najvyššej vyťaženia systému pre mimoriadne vysoký počet žiadostí odoslaných v rovnakom čase nedalo celkom vyhnúť spomaleným reakciám. Skutočne je to tak – a spája sa s tým niekoľko otázok –, že takmer polovica žiadostí o predbežnú registráciu bola podaná v priebehu posledných dvoch týždňov určenej lehoty, čo znamená viac ako jeden milión žiadostí za posledné dva týždne.

Z toho dôvodu odporučila agentúra v prípade problémov uskutočniť predbežnú registráciu mimo času najvyššej vyťaženia systému. Okrem toho sa spoločnostiam odporučilo využiť formát hromadnej registrácie, čo bola najrýchlejšia možnosť. V poslednej fáze predbežných registrácií agentúra zriadila doplnkovú rýchlu telefonickú službu na pomoc s prípadnými problémami. Vďaka tomuto opatreniu sa reakčný čas systému REACH IT neustále zlepšoval napriek vysokému počtu žiadostí o predbežnú registráciu.

Napokon sa pripravený alternatívny postup použil iba v posledný deň predbežných registrácií a ukázal sa ako potrebný len do určitej miery, keďže systém REACH IT predsa len fungoval primerane až do konca.

Domnievam sa, že napriek problémom boli všetky zúčastnené spoločnosti schopné svoje látky predbežne zaregistrovať a že prvú fázu realizácie nariadenia REACH sme tak úspešne zavŕšili.

Carl Schlyter, v mene skupiny Verts/ALE. – (SV) Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa pánovi komisárovi poďakovať za odpoveď. Vzhľadom na skutočnosť, že počet tých, ktorí prejavili záujem o predbežnú registráciu, bol nepomerne vyšší, než sme spočiatku očakávali, myslím, že stále môžeme povedať, že veľa toho fungovalo. Veď napokon, napriek všetkému sa podarilo zaregistrovať 2,2 miliónom ľudí – a to zo 65 000 rôznych spoločností, ako povedal pán Bowis. Bezpochyby je skutočne dobré, že vieme, koľko chemických látok sa naozaj používa. Možno to naznačuje určitú nervozitu a pocit, že „opatrnosti nikdy nie je nazvyš“, ktoré vedú k tomu, že ľudia registrujú možno aj použitie, ktoré už zaregistrované je, a tak ďalej. Zatiaľ však nemôžeme povedať, či to tak naozaj je.

Chcel by som sa však opýtať nasledovnú otázku. V porovnaní s počtom chemických látok, ktoré boli predbežne zaregistrované, tu vidíme ostrý kontrast k mimoriadne nízkemu počtu látok, ktoré sú na kandidátskej listine najnebezpečnejších chemických látok. V súčasnosti sa ich tam nachádza iba 15, a pritom máme 27 látok PBT a 800 ďalších chemických látok, ktoré by tam už mali byť zaradené. Predstavte si, že by začal ich počet prudko stúpať. Ako si v budúcich konaniach v rámci nariadenia REACH, a keďže sa približujeme k ďalšiemu termínu, Európska chemická agentúra poradí, keď sa od nej budú vyžadovať rozhodnutia? Podľa môjho názoru, ak má REACH uspieť, musíme podstatne zvýšiť počet zamestnancov Európskej chemickej agentúry. V opačnom prípade si myslím, že keď na konci ďalšej fázy budeme potrebovať rozhodnutia agentúry, nebude ich schopná robiť načas. Preto som presvedčený, že už v tejto fáze musíme počítať s podstatne vyšším rozpočtom pre Európsku chemickú agentúru.

Guido Sacconi, autor. – (IT) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel poďakovať pánovi komisárovi za podľa mňa veľmi presvedčivé odpovede. Rozumiem najmä tomu, že explózia predbežných registrácií, samozrejme, odráža dôležitý aspekt tejto záležitosti, ako povedal pán komisár. Máme problémy, pretože REACH funguje dokonca príliš efektívne a odhalil látky, ktoré sú vlastne neznáme a teraz sa začínajú vynárať.

Rád by som položil jednu otázku, ak smiem, ktorá je možno predčasná, pretože pravdepodobne zatiaľ nie je možné mať relevantné údaje a hodnotenie tejto veci. Veď napokon, stále sme si mysleli, že v systéme by mohlo byť približne 30 000 látok. Vzhľadom na počet predbežných registrácií, ste schopní hneď teraz alebo v blízkej budúcnosti určiť počet látok, ktoré sa zadajú do systému prostredníctvom predbežnej registrácie? Pýtam sa, pretože vzhľadom na súčasný výrazný nárast tohto čísla by sme, samozrejme, mali myslieť na to, ako budú fungovať nasledujúce fázy.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážená pani predsedajúca, na otázku, prečo vznikol taký veľký rozdiel medzi odhadmi a skutočným výsledkom, nedokážem odpovedať. Nie som vedec ani vládny úradník. Rovnako ako vy všetci som sa spoliehal, že tieto odhady budú primerané. Nikoho však neviním, pretože ide práve o prípad, kedy sme výsledok nemohli presne vedieť. Keby sme boli vedeli, s akými látkami prichádzame denne do kontaktu, nariadenie REACH by nebolo potrebné. Práve preto, že sme to nevedeli, potrebovali sme REACH.

V tomto zmysle sú prvotné výsledky, o ktorých dnes hovoríme, veľmi presvedčivým dôkazom toho, že spustiť tento projekt bolo nevyhnutné – vidím, že pán Sacconi prikyvuje – je to žiarivý príklad toho, že tieto právne predpisy, na verejnosti veľmi ostro kritizované, boli predsa len potrebné.

Táto počiatočná fáza nie je o rozširovaní zoznamu nebezpečných látok. Nie je ani o udeľovaní povolení. Počiatočná fáza je predovšetkým o tom, aby sme vedeli, čo všetko existuje, a dali tak spoločnostiam možnosť vybrať si na nákup takýchto látok tých výrobcov, ktorí ich majú predbežne zaregistrované. Systém sa bude neustále vyvíjať, ako je to v nariadení naplánované, a v priebehu tohto procesu sa pravdepodobne bude dopĺňať zoznam nebezpečných látok.

Samozrejme, vzniká otázka, aké problémy spôsobí ďalšie používanie nariadenia REACH priemyslu. Na základe analýzy prijatých predbežných registrácií to veľmi podrobne preskúmame. Momentálne však ešte nedokážeme povedať, čo presne toto veľké číslo znamená. Potrebujeme na to viac času a ja navrhujem, že sa vrátim do Parlamentu alebo do výboru, aby som vás o výsledku analýzy informoval a oznámil vám ďalšie kroky.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

22. Situácia žien na Balkáne (krátke prednesenie)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0435/2008) pani Gurmaiovej v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť o situácii žien na Balkáne (2008/2119(INI)).

Zita Gurmai, spravodajkyňa. – (HU) Vážený pán komisár, dámy a páni, ďakujem vám, že ste ostali počúvať aj v túto neskorú hodinu. Som veľmi rada, že vám dnes môžem predstaviť tento návrh. Teší ma to, pretože to dokazuje, že Európsky parlament považuje monitorovanie a zlepšovanie situácie žien na Balkáne za dôležité. Som presvedčená, že je to naším spoločným záujmom a našou zodpovednosťou, pretože Európska únia sa nemôže uzatvárať.

Všetci vieme, že krajiny tohto regiónu prešli vážnymi traumami a nebolo to tak dávno. Na riešenie svojich problémov vynakladajú obrovskú snahu, a preto si zaslúžia obdiv. Podľa môjho názoru však neberú riadne do úvahy jeden veľmi dôležitý zdroj, a to ženy.

Je pravda, že počas vojen veľmi trpeli predovšetkým ženy, musíme však pamätať na to, že ženy nie sú len obeťami, ale v demokratickej stabilizácii a rekonštrukcii zohrávajú veľmi konštruktívnu, aktívnu, užitočnú a nenahraditeľnú úlohu.

Nikdy som nebola za výnimky pre ženy, no trúfam si povedať, že by sa im mali dať rovnaké možnosti, aké majú muži. Nič viac a nič menej. Ani v tomto prípade to nie je inak. Ženy dokážu plniť spomínané úlohy len vtedy, ak sa im dá príležitosť.

A čo je tou príležitosťou? Keďže ženy tvoria polovicu obyvateľstva, v rovnakom pomere musia mať aj rozhodovacia úlohu. Viem, že podľa mnohých ľudí nie je kvóta správnym riešením, ale musím povedať, že účinnejšie administratívne riešenie sme, žiaľ, zatiaľ nenašli.

Ekonomická emancipácia žien je jedna z prvých úloh. Pracujúce ženy sú produktívnejšími členmi spoločnosti a sú menej utláčané. A keď pracujú, nemôžeme dovoliť, aby boli v hospodárskom živote vylúčené z vedúcich pozícií. Zároveň musíme dať ťažko pracujúcim ženám príležitosť udržať profesionálny život v rovnováhe s rodinnými záväzkami.

Aby sa tak stalo, postoj spoločnosti vo vzťahu k ženám musí byť pozitívnejší a musia sa odstrániť negatívne stereotypy. Vzdelanie a médiá zohrávajú v tejto oblasti kľúčovú úlohu. Mohla by som v tomto dlhom zozname pokračovať, ale v záujme času by som chcela zdôrazniť dve veľmi dôležité veci.

Po prvé, nesmieme zabudnúť, že tento región tvorí niekoľko rôznych krajín, ktoré nemožno hodiť do jedného vreca a správať sa k nim rovnako. Každá krajina tvrdo pracuje v každej oblasti, a teda aj na zlepšení situácie žien. Niektoré krajiny majú, samozrejme, v týchto snahách náskok pred inými. Pokúsila som sa to znázorniť v tabuľke, ktorá je priložená k správe.

Po druhé, možnosť budúceho vstupu do Európskej únie tieto krajiny vo významnej miere motivuje, aby sa snažili dosiahnuť svoje ciele. Je pre ne i pre nás dôležité, aby sme toto obdobie využili aj v tomto smere.

Touto správou som chcela vyjadriť, že sú na dobrej ceste, že vzdávam hold ich snahám a že im prajem odvalu do toho, čo ich ešte čaká.

Rada by som využila príležitosť a vyjadrila vďaka za obrovskú pomoc, ktorej sa mi v priebehu plnenia úlohy dostalo od Rudolfsa Verdinsa a Elvy Svennerstálovej z Výboru pre práva žien a sekretariátu pre rodovú rovnosť, od Effy Tsonosovej a Majelly McConeovej zo sekretariátu Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, kolegýň tieňových spravodajkýň Marie Panayotopoulosovej-Cassiotouvej, Doris Packovej, Edit Bauerovej, Lívie Járókovej, Filiz Hyusmenovej, Emine Bozkurtovej, Anni Podímatovej a Marusye Lyubchevovej. Moje zvláštne poďakovanie patrí sekretariátu Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov, Skupine zelených/Európskej slobodnej aliancii a, samozrejme, liberálom za ich vytrvalú prácu a stálu pripravenosť robiť ústupky. V neposlednom rade by som chcela poďakovať svojim najbližším kolegom.

Som veľmi hrdá na skutočnosť, že návrh, ktorý tu dnes predstavujem, odráža široký kompromis. Verím, že z Európskeho parlamentu vyšle jasný, jednoznačný a silný signál. Dúfam, že pri čítaní medzi riadkami je jasné, že mojím cieľom je dať správe pozitívny a povzbudzujúci charakter. Ďakujem vám za pozornosť. Predovšetkým ma teší, že je tu s nami pán komisár Verheugen, ktorý bol komisárom pre rozšírenie v čase, keď sme sa stali členom EÚ.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vážená pani Gurmaiová, bol som zodpovedný za rozšírenie, ale to bolo pred štyrmi rokmi. Jednako si však stále pamätám na niektoré poznatky z tej doby. Som skutočne rád, že dnes večer môžem s vami hovoriť o tejto téme. Vždy som sa o ňu veľmi zaujímal a zaujímam sa dodnes.

Vaša správa sa zhoduje so zisteniami Komisie: v tejto veci nemáme žiadne rozdielne stanoviská. Samozrejme, je správne, že otázku práv žien a rovnosť mužov a žien považujeme za absolútne nevyhnutnú súčasť politických kritérií, ktoré sú kľúčovým predpokladom na začatie a ukončenie prístupových rokovaní.

Na základe vlastných skúseností môžem povedať – a Olli Rehn, ktorý teraz túto prácu robí, to potvrdzuje –, že rokovania o rozšírení, celý proces rozširovania vôbec, už nádej, že by k rokovaniam o prístupe mohlo dôjsť, pravidelne a výrazne zlepšujú sociálnu situáciu znevýhodnených skupín. Vlády a parlamenty v krajinách, ktorých sa to týka, vedia, čo od nich Európa očakáva. Z môjho pohľadu neexistuje silnejší katalyzátor pre rýchlu sociálnu zmenu v kandidátskych krajinách alebo v potenciálnych kandidátskych krajinách, ako perspektíva možnosti stať sa členom Európskej únie a teda nutnosť splňať určité normy, ktoré tu v Európe máme.

Správy, ktoré ste pripravili, vaša analýza a naša analýza popisujú naozaj znepokojujúci problém. Ženy v krajinách, o ktorých tu dnes hovoríme, sú vo všeobecnosti slabo zastúpené či už na trhu práce, alebo v politickom živote. Rozšírenie je domáce násilie. Situácia žien vo vidieckych oblastiach je mimoriadne znepokojujúca. Dievčatá a ženy z národnostných a etnických menšín – predovšetkým rómske ženy – trpia diskrimináciou rovnako ako postihnuté ženy, a príliš často sú, bohužiaľ, ženy a dievčatá obeťmi obchodu s ľuďmi.

Preto je pre Komisiu úplne samozrejmé, že sa v spolupráci s kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátskymi krajinami vyvíjajú programy na zlepšenie týchto podmienok. Nemusím to tu podrobne popisovať. Existuje obrovské množstvo programov, ktoré by vládam a orgánom kandidátskych krajín mali pomôcť tieto problémy správne riešiť. Existujú však aj projekty a programy založené na zásade svojpomoci, ktoré podporujú mimovládne organizácie a iné sociálne skupiny.

Môžem vás ubezpečiť, pani Gurmaiová, že Komisia bude v budúcnosti robiť naďalej všetko, čo je v jej silách, aby prispela k posilneniu práv žien v balkánskych krajinách. Samozrejme, zahŕňa to – ako som už povedal – podporu ženských organizácií a mimovládnych organizácií. Myslím, že vierohodná a skutočná perspektíva vstupu je pre tieto krajiny najsilnejším možným podnetom, akým ich možno povzbudiť k tomu, aby urobili, čo je potrebné.

Nemali by sme si však robiť ilúzie. Každý z nás, čo sme tu, vie, že spoločenské procesy si vyžadujú čas. Ak sa môžem vrátiť zase k svojim skúsenostiam, nemôžeme sa uspokojiť so skutočnosťou, že je niečo v zbierke zákonov. Nemôžeme sa uspokojiť s tým, že sa pripravujú úžasné akčné plány, ktoré výborne vyzerajú na papieri. Videl som ich desiatky, ale to ani zďaleka neznamená, že sa niečo naozaj bude aj diať. Skutočná práca sa nimi len začína. Som Európskemu parlamentu veľmi vďačný, že o túto prácu prejavuje taký veľký záujem.

Predsedajúca. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra vo štvrtok 4. decembra 2008 o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), *písomne*. – Sociálny rozvoj na Balkáne je, bohužiaľ, známy nedostatočným pokrokom v oblasti rodovej rovnosti. Aj keď sme niektorým z balkánskych krajín udelili štatút kandidátskej krajiny EÚ, situácia žien sa stáva čoraz znepokojivejšou a takmer sa nezlepšuje.

V záujme zachovania relatívneho postavenia žien v balkánskych spoločnostiach sa EÚ musí viac zapájať do pomalého demokratického procesu, ktorý charakterizuje väčšinu krajín regiónu, a podporovať rozvoj právne záväzných nástrojov v oblasti práv a slobôd žien. Okrem toho by vlády v regióne mali využívať aj koncept pozitívnej diskriminácie, rovnako ako ho uplatňujú členské štáty EÚ.

Napriek tomu, aby sa po ukončení konfliktov obnovilo stabilné prostredie, podmienkou je podpora rodovej rovnosti v spoločnosti, ktorá ochraňuje postavenie žien a zároveň zabraňuje obnoveniu „patriarchálnych“ inštitúcií, ktoré boli typické pre veľkú časť minulosti. Účasť žien na rozhodovacom procese je pre dosiahnutie podstatnej zmeny ich postavenia v spoločnosti nevyhnutná a bude mať pre budúci pokrok konkrétny význam.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), písomne. – Rovnaké možnosti žien a mužov sú dôležitou súčasťou kodanských kritérií. Balkánske krajiny majú v tejto oblasti pred sebou ešte veľa práce. Kandidátske krajiny by sa mali usilovať o to, aby sa ich zákony v oblasti antidiskriminácie a rodovej rovnosti prispôbili *acquis communautaire*.

Otázky, ktoré si na Balkáne vyžadujú zvláštnu pozornosť, zahŕňajú zlepšenie zdravotnej starostlivosti, zvýšenie zastúpenia žien vo vláde, ochranu žien pred domácim násilím, odstránenie sexuálnych zločinov a zavedenie silnejších antidiskriminačných stratégií.

Tieto problémy určite existujú aj v členských štátoch EÚ. Neustále by sme sa mali snažiť o väčšiu rovnosť medzi ženami a mužmi.

Kandidátske krajiny však musia venovať zvláštnu pozornosť odstráneniu týchto problémov ešte predtým, než im bude umožnené vstúpiť do Európskej únie.

Livia Járóka (PPE-DE), písomne. – Problémy diskriminácie, pred ktorými rómske komunity stoja, ostávajú v Európe nevyriešené. V starých aj nových členských štátoch, rovnako ako v kandidátskych krajinách, je integračná politika vo všeobecnosti slabá, aplikuje sa sporadicky a od prípadu k prípadu. Rómske ženy na Balkáne čelia diskriminácii nielen na základe rodovej príslušnosti, ale aj príslušnosti k etnickej skupine. Pre ich odsúvanie na okraj spoločnosti sa rómske ženy stretávajú s diskrimináciou, ktorá ovplyvňuje ich prístup k zdravotnej starostlivosti, kvalitnému vzdelaniu, bývaniu a zamestnaniu.

Je mimoriadne dôležité, aby kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny na Balkáne zaručili odstránenie všetkých foriem diskriminácie a predsudkov voči rómskym ženám a zaviedli účinnú a praktickú antidiskriminačnú stratégiu, ktorá sa bude realizovať na všetkých úrovniach (vnútroštátnych a miestnych).

Je zrejmé, že proces rozšírenia Európskej únie má prostredníctvom nástroja kodanských kritérií potenciál výrazne zmeniť situáciu Rómov na Balkáne. Z toho dôvodu je rozhodujúce, aby Európska komisia prijala účinnejší monitorovací systém, ktorým sa budú merať skutočné snahy v oblasti práv menšín a žien na Balkáne a ktorý potom bude demonštrovať úplné plnenie politických kritérií pre vstup.

Dumitru Oprea (PPE-DE), písomne. – (RO) Správa o situácii žien na Balkáne hovorí o jednej z najaktuálnejších tém súčasnosti: postavení žien v modernej spoločnosti. V čase, kedy prebieha proces vytvárania stabilnej demokracie, to znie, akoby poplašné zvony bili na poplach situácie žien na Balkáne. Táto správa je nielen komplexná, ale zaoberá sa kľúčovými témami, ktoré sú vo všeobecnosti dôležité, ako napríklad: ženy na pracovnom trhu, boj proti stereotypom, zdravie žien, zapojenie žien do rozhodovania, násilie páchané na ženách a obchodovanie so ženami. Dôležitosť týchto tém je o to viditeľnejšia v krajinách, ktoré za posledných 20 rokov prešli veľkými zmenami.

Je znepokojujúce, aké ťažké je zhodnotiť skutočnú situáciu v týchto krajinách. Ženy sú obeťami diskriminácie, či už úmyselnej, alebo neúmyselnej. Príkladom je „neoficiálny“ trh práce pre ženy. Táto situácia sa v niektorých krajinách pokladá za normálnu. Ženy, ktoré sú navádzané alebo „inklinujú“ k aktivitám pod ľudskú dôstojnosť, ako je prostitúcia, alebo sa stanú korisťou páchateľov obchodu s ľuďmi, predstavujú ešte väčší problém. Ďalšou obavou je skutočnosť, že mnohé ženy sú aj obeťami domáceho násillia.

Na druhej strane, ženy treba viac zapájať do zmien postojov, aby mohli v spoločnosti zaujať miesto, ktoré si zaslúžia.

Rovana Plumb (PSE), písomne. – (RO) Ako členka Parlamentu z krajiny v priamej blízkosti západného Balkánu vítam pokrok kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajín spomenutých v správe. Potrebujeme však špecifické politické opatrenia na odstránenie sociálnej a hospodárskej diskriminácie a neistoty, ktoré v regióne pretrvávajú.

Konflikty v regióne oslabili obraz žien v kolektívnej pamäti. Taktiež viedli k vzniku a posilňovaniu stereotypov, ktoré úlohu žien v spoločnosti veľmi oslabili a zatienili ich silnými mužmi.

Východisko pre odstránenie týchto stereotypov je na prvom stupni vzdelávania. Vzdelávacie materiály v školách by mali podporovať pozitívny obraz žien, ktoré majú rovnaké práva ako muži.

Je našou povinnosťou podporovať tieto programy politicky aj finančne. To znamená, že by sme počas prístupových rokovaní mali dosiahnuté výsledky pozorne sledovať.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) EÚ musí pozornejšie sledovať situáciu žien na Balkáne, najmä v kandidátskych krajinách EÚ.

Zároveň treba povzbudzovať financovanie predvstupových fondov na podporu balkánskych štátov v ich boji proti obchodovaniu s ľuďmi a prostitúcii, najmä ak sa týkajú aj detí, a na poskytovanie primeranej zdravotnej starostlivosti, ku ktorej má prístup každá žena bez ohľadu na rasu, vierovyznanie alebo sociálne postavenie. V neposlednom rade by tieto fondy mohli pomôcť pri zriaďovaní útočísk a poradenských stredísk pre ženy, ktoré sú obeťami domáceho násillia.

Rada by som zdôraznila dôležitosť poskytovania podpory mimovládnym organizáciám bojujúcim za práva žien na Balkáne, ktorú by mali prevziať vlády v balkánskom regióne aj mimovládne organizácie v členských štátoch EÚ.

Vyzývam, aby sme vyvíjali nátlak na vlády balkánskych štátov, aby urýchlene prijali opatrenia na boj a predchádzanie obchodu s ľuďmi, prostitúcii, ktorá sa týka menších, a detskej pornografii, pričom nesmieme zabúdať, že Balkán je tranzitnou a zároveň východiskovou oblasťou obchodu s ľuďmi.

Nesmieme prehliadať ani potrebu kompetentných inštitúcií na Balkáne, ktoré by prijímali opatrenia zamerané na zabezpečenie rovnakej odmeny pre ženy a mužov a vzdelávanie ľudí v boji proti stereotypom.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), písomne. – (BG) Minulý týždeň sme oslávili Medzinárodný deň boja proti násilliu páchanému na ženách. Európska komisia zdôraznila dôležitosť neľútostného boja s týmto naliehavým problémom. Európsky parlament tiež musí vyzvať kandidátske krajiny, aby prijali aktívne opatrenia na riadne uplatňovanie a súlad s existujúcim legislatívnym rámcom. Aby sa zlepšilo postavenie žien, ktoré sú každý deň vystavené takémuto týraniu a ani si neuvedomujú, že to je neprijateľné, nemôže byť zákon iba na papieri, musí sa aj uplatňovať. Preto súhlasím s výskumom, že treba podniknúť kroky, aby došlo k zmene stereotypného myslenia v týchto krajinách.

Chcela by som upriamiť vašu pozornosť na ďalší dôležitý bod správy. Vzhľadom na špecifiká regiónu a najmä na vojenské konflikty, ktorých svedkom bola za minulé desaťročie celá Európa, by som chcela zdôrazniť skutočnosť, že v konfliktných zónach muži a ženy, dievčatá a chlapci, prežívajú vojnu rozdielne. Je pravda, že ženy a deti sú najčastejšie obeťami v týchto konfliktoch, musíme však ženám dať rovnaké možnosti a rovnakú príležitosť, aby tiež boli schopné bojovať, aktívne sa zúčastňovať na sociálnom a politickom živote, riadiť a stabilizovať spoločnosť.

23. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

24. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.55 hod.)